

XIV. évfolyam 1. szám 2004. március

Erdészeti és faipari HÍRADÓ

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI DOLGOZÓK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

A tartalomból:

Szakszervezetünk

III. kongresszusa

*

Az ÉSZT XIII. küldöttgyűlése

*

A világ erdészeinek

nagy találkozója

*

Érdekképviseleti munkánk
keresetfejlesztési eredményei

*

Elmosódnak a határok

*

„A mi Börzsönyünk”

*

Sakkozóink ragyogó győzelme

*

Régi erdészélet

*

Nyugdíjasoknak – nyugdíjasokról

*

Kökény Mihály és a hálapénz

*

AGRO + MASHEXPO 2004.

*

Dr. Roller Kálmán

*

Végső búcsúzások

*

Hírek

Szakszervezetünk III. kongresszusa

Budapesten a MEDOSz Szálló konferenciatermében 52 tagsági küldött és a meghívott partnerszervezetek képviselőinek részvételével március 3-án zajlott le szakszervezetünk III. kongresszusa.

Az egybegyűlteket Herczeg Miklós főtítkár üdvözölte, közöttük az említett partnerszervezetek képviselőit, akik a következők voltak:

Barátossy Gábor, a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Erdészeti Főosztályának vezetője; dr. Bereczky András, a MEDOSz Szövetség elnöke; Cserép János, az Országos Erdészeti Egyesület elnöke; Csorvási József, az Építő- Fa- és Építőanyagipari Dolgozók Szakszervezeteinek Szövetsége elnöke; Halász Gábor, a Nemzeti Földalapkezelő Szervezet elnökhelyettese; Harth Tamás, az Építőipari és Társult Szakszervezetek Országos Szövetségének elnöke; dr. Kovács Mátyás, a Környezetvédelmi Minisztérium Természetvédelmi Hivatalának főosztályvezetője; Ormos Balázs, az Országos Erdészeti Egyesület főtítkára; Pintér Zoltán, az Állami Privatizációs és Vagyonkezelő Rt. Erdészeti és Agrárgazdasági Igazgatóságának vagyonkezelője; Prof. dr. dr. hc. Solymos Rezső akadémikus, a Magyar Tudományos Akadémia Erdészeti Bizottságának elnöke; dr. Solymosi József, a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter főtanácsadója és Zétényi Zoltán, a Forest Press Kft. ügyvezetője.

A kongresszus munkáját vezető Barta László, az EFDSz elnöke szintén köszöntötte a résztvevőket és aláhúzta a kongresszus kiemelkedő jelentőségét a szakszervezet életében. *Értékeljük a legutóbbi kongresszus óta eltelt ötéves időszak munkáját, meghatározzuk az előttünk álló feladatokat, s megválasztjuk a szakszervezet új vezető tisztségviselőit – ez a kongresszus feladata*, mondotta az elnök.

A kongresszus ezt követően egyhangúlag megszavazta a Mandátumvizsgáló és a Szavazatszedő Bizottság, valamint a jegyzőkönyvvezetésre és – hitelesítésre vonatkozó személyi javaslatokat, majd megkezdődött a tartalmi munka.

Elsőként Herczeg Miklós főtítkár fűzött szóbeli kiegészítést ahhoz az írásbeli jelentéshez, amelyet a küldöttek már előzetesen megkaptak, s amelynek szerkesztett változatát már közzöltük lapunk 2003/4. számában.

Herczeg Miklós főtítkár szóbeli kiegészítését tartja.

maig talpon maradnia; sőt már sok új, fiatal arc is van közöttünk. Mindazonáltal a következő évek fontos feladata a további fiatalítás, bár kétségtelen, hogy a fiatalság pillanatnyilag még nem döngeti a szakszervezet ajtaját.

Talponmaradásunk egyik tényezője, hogy nem vagyunk egyedül, mert igyekeztünk nyitni más szakszervezetek irányába is, az agráriumon belül is, mert sok a közös gondunk. Hét év óta országos konföderációnk az Értelmiségi Szakszervezeti Tömörülés (ÉszT), amelyen keresztül benn vagyunk az országos érdekegyeztetésben is.

Az EFDSz által képviselt erdészeti-faipari szakmában szakszervezeti szempontból a szervezettség 60–90% között van és ez jobb mutató az országos átlagnál. Az emberek többsége megérti az összefogás szükségességét a mai világban. Az elmúlt félévben pl. 300 új belépővel gyarapodott tagságunk. Az emberek közé kell menni, meg kell szólítani őket, ez a szakszervezet erősödésének járható útja. A munkáltatói oldal szervezeteinél pedig elsősorban nem demonstratív módszerekkel, hanem megbeszélések útján igyekszünk céljainkat elérni.

A főtítkár nagy pozitívként értékelte, hogy azon kevés szakma közé

tartozik a miénk, amelyek kollektív szerződéssel rendelkeznek. A kereseti viszonyokról elmondta, hogy a tagság zömét jelentő erdőgazdasági részvénytársasági dolgozók körében havi bruttó 107 200 Ft volt a múlt évi átlagkereset. Ez egyrészt még mindig jóval kevesebb a nemzetgazdasági átlagnál, másrészt az erdőortól a vezérigazgatógig terjedő széles sávban nagy szóródást mutat. Mindazonáltal az ÁPV Rt.-vel politikamentes, jó munkakapcsolata van szakszervezetünknek.

Komoly vívmány az ERFA Nyugdíjpénztár létezése is, azonban kicsi a létszáma, a tőkéje.

Az érdekegyeztetésről szólva Herczeg Miklós megállapította, hogy az hullámzóan működik, a mindenkori kormányzattól függően. Érdekérvényesítő képességünk pedig függ az emberektől is, a partnerektől is.

Önkritikusan állapította meg a főtítkár, hogy *munkánk gyenge pontja a tájékoztatás*, amin javítani kell. Fontos kapocs a tagsággal a XIV. évfolyamába lépett „Erdészeti és Faipari Híradó”. A tájékoztatás azonban pénzkérdés is. S ez már szakszervezetünk pénzgazdálkodásának alapja, a *tagdíjfizetés* irányába mutat, ami – sajnos – *anarchikus*.

Szólt a főtítkár a végzett munka olyan aspektusairól is, mint a dolgozók gyermekeinek évről évre ismétlődő szlovákiai üdültetése, valamint az Országos Erdészeti és Faipari Sportnapok megrendezése (amire az idén már a kilencedik alkalommal kerül sor augusztus 27-29. között a Kiskunsági Erdészeti és Faipari Rt. területén és közreműködésével). A rendezvények színvonalára hullámzó ugyan, de végeredményben sikeres.

Herczeg Miklós úgy vélte, hogy ezek az akciók nem tartoznak ugyan a szakszervezeti munka fővonulatához, az élet azonban azt mutatja, hogy igény van irántuk a tagság körében. Ezért – anyagi lehetőségeink függvényében – folytatni kell az eddigi, immár hagyománnyá vált gyakorlatot.

Az idős, már nyugdíjas tagtársainkkal való foglalkozással kapcsolatban a főtítkár példamutatónak minősítette Nyugdíjas Bizottságunk tevékenységét

és elmondta, hogy *nagyra értékeli azt partnerszervezetünk, a Nyugdíjasok Országos Képviselőlete is.*

Szakszervezetünk nemzetközi kapcsolatai jók. 10-12 ország társszervezeteivel tartunk fenn kollegális munkakapcsolatot és 1994 óta teljes jogú tagként tevékenykedünk szakmai világszövetségünkben, az IFBWW-ben is, amelyben Herczeg Miklós vezető tisztséget is visel. Nemzetközi vonalon olykor szolidaritási fellépésünket is igénylik, és az együttműködés a sportra is kiterjed. Például a nemzetközi erdészeti-faipari szakszervezeti sakkversenyeken rendszeresen kimagasló sikerrel szereplünk.

A kongresszus elé terjesztett jelentéshez fűzött szóbeli kiegészítés végén Herczeg Miklós megköszönte az alapszervezeti titkároknak, hogy vállalták a többnyire hálátlan feladatok elvégzését, funkciójuk ellátását, a partnerszervezeteknek pedig az együttműködést.

Szóbeli kiegészítést fűzött a jelentéshez Barta László elnök is. Mondani-
valóját a következő négy pontba foglalta.

- A jelenlegi jogszabályok nem adnak elég lehetőséget a szakszervezetek működéséhez.
- Fokoznunk kell a felkészültségünket, az informáltságunkat. Jelenleg még nem tudjuk, hogy mi lesz a szakszervezetek szerepe és hogyan működnek az Európai Unióban.
- Szakmánkban nagyon alacsonyak a keresetek, elsősorban a kisebb beosztású tagtársak esetében. A bérfejlesztések során a helyzet nem hogy javulna, hanem inkább egyre mélyebbre kerülünk.
- A kollektív szerződés létének feltétele a szakszervezet, mind ágazati, mind vállalati szinten.

Összegezve: döntő fontosságú önmagunk felkészítése és az információ javítása, valamint anyagi bázisunk erősítése. Szakszervezetünknek politikai elkötelezettség nélkül kell mindig képviselnie a dolgozók érdekeit.

A főtitkár és az elnök után expozét tartott Varga György, a Nyugdíjas Bizottság elnöke is. A bizottság már tíz év óta dolgozik és ez alatt az idő alatt több mint 300 nyugdíjas tagtársunk számára eszközölte ki a méltányossági nyugdíjemelést, annak ellenére, hogy az előző kormányzat ezt a lehetőséget felfüggesztette. Ezzel a témával újult

erővel kell foglalkoznunk ebben az évben.

Bizottságunk alapító tagja a Nyugdíjasok Országos Képviselőletének is. Varga György a NyOK országos tanácsának tagjaként rendszeresen részt vesz annak a Pallas Páholynban lebonyolított, az időseket érintő fórumain, ahol mód van a közvetlen kapcsolatba kerülésre felelős beosztású állami főtisztviselőkkel (miniszterekkel, államtitkárokkal stb.). A NyOK országos elnöksége a beszámolási időszakban két ízben is szakszervezetünkhöz kihelyezve bonyolította le ülését, ami jó alkalmat jelentett a kölcsönös információcserére.

A Nyugdíjas Bizottság évről évre rendszeresen megszervezi szakmánknak 10-15 fős küldöttséggel való részvételét az Idősek Világnapja (Október 1.) országos központi rendezvényén.

Varga György a Nyugdíjas Bizottság tevékenységéről számol be.

más oldalról, több területen viszont romlik a helyzetük. Ezért *szakszervezetünk is sürgeti az időügyi törvény megalkotását.* Varga György végül köszönetet mondott szakszervezetünk vezetőségének a bizottság munkafeltételeinek biztosításáért.

A továbbiakban a *küldöttek és a meghívott vendégek felszólalásaival* folytatódott a kongresszusi tanácskozás.

Benei Béla (KEFAG Rt., szb.-titkár) elmondta, hogy vállalatuknál nem tudják kihasználni az engedélyezett alapterületük lehetségesét sem, mivel nem tudják megtermelni annak pénzügyi feltételét. (Ez a probléma másoknál is visszatért.)

Pintér Zoltán elmondta, hogy az ÁPV Rt. irányítása alatt álló 19 állami

tulajdonú erdőgazdasági részvénytársaság múlt évi pénzügyi eredményei jobbak lettek a tervezettnél, annak ellenére, hogy már májustól kezdve jelentős aszály- és tűzkárok sújtották a gazdálkodókat (amelyek enyhítésére jelentős tulajdonosi támogatást nyújtott az ÁPV Rt.). Kb. másfél milliárd forintba rúgott a természetvédelmi korlátozásokból eredő eredménykiesés is.

Az elmúlt öt év alatt az átlagkereset a duplájára nőtt ugyan az ágazatban, de még így is elmarad a nemzetgazdasági átlagtól. Még inkább az EU-átlagtól. *A múlt évben 4,4-31,9% között mozgott a bérfejlesztés részvénytársaságainknál;* legtöbbet a nagyon lemaradt Ipoly Erdő Rt. és a Vértesi Erdő Rt. fejlesztethetett. Keresetfejlesztési témában kíváncsi az együttműködés az EFDSZ és az ÁPV Rt. között (amint erről lapunk más helyén mi is megemlékezünk).

Ebben az évben a *keresettömeg*-fejlesztés 0-7% között mozog, *max. 7% lehet.* Pintér Zoltán szerint 0% mellett is lehet fejleszteni, mert létszámcsonkítás esetén az így megmaradó bér a vállalat rendelkezésére áll.

Dr. Bereczky András arra mutatott rá, hogy *mind a MEDOSz Szövetség, mind az EFDSZ kölcsönösen keresi a két szervezet közötti együttműködés lehetőségeit.* Közös feladat azt szervezetetebbé, rendszeresebbé, kiterjedtebbé tenni. Mindjárt meg is jelölt néhány kézenfekvő együttműködési lehetőséget: a szigligeti üdülő működtetése; a tisztviselők képzése; az Ágazati Párbeszéd Bizottság működtetése; összehangoltabb együttműködés a FÖVÉT munkájában.

Sok a közös gond is; például a bérezés. Az agráriumban a felzárkózás helyett egyre jobban nő a leszakadás. Évről évre csökken a foglalkoztatottak száma az ágazatban, szemben a nemzetgazdasági szintű foglalkoztatás-növekedéssel. Vagyis az agrárium – még mindig – munkaerő-kibocsátó ágazat.

Közös szervezeti gondunk: *a fiatalok hiánya.* Bereczky András szerint *döbbenetes, hogy mennyire nincs fogalmuk a munka világáról az iskolából, egyetemekről kikerülő fiataloknak;* még alapvető állampolgári jogaikkal sincsenek tisztában.

Végül: *szervezeteinknek közös gondja az is, hogy „sok a potyautas vonatunkon”.* Vagyis az olyan dolgozó, aki nem tagja a szakszervezetnek, mert

még a szerény tagdíjat sem hajlandó megfizetni, de részesedni kíván a szak-szervezet által kiharcolt vívmányokból.

Németh József a Nyírerődti Rt. dolgozóinak nevében szólalt fel.

Németh József (Nyírerődti Rt., szb.-titkár) arra hívta fel a figyelmet, hogy a munka világában a Munka Törvénykönyve mellett a kollektív szerződés a legfontosabb okmány, amely csak addig létezik, ameddig lesz szakszervezet is. Az ágazati bér- és létszámgazdálkodással kapcsolatban pe-

dig arra mutatott rá, hogy az ágazatban 55% fizikai és 45% szellemi dolgozó van, s bérharcainkat ennek figyelembevételével kell folytatnunk. *A kerületvezető erdészek fizetése* havi bruttó 53-55 és 110-130 ezer forint között mozog a vállalatoknál; *jellemzően kb. 70 000 Ft. Ennyi pénzből tisztességesen megélni nem lehet.*

Kolozsvári Ákos, Pénzügyi Ellenőrző Bizottságunk elnöke az ugyancsak írásban előzetesen kiadott jelentéséhez fűződően aláhúzta, hogy bevételünk kétharmadának forrása a tagdíj. *Következésképpen tagdíjfizetés nélkül nem működik a szükséges közös érdekképviselet.*

Cserép János (OEE) rámutatott, hogy már több érdekképviseleti szervezet is működik az országban szakterületünkön. Ami azonban az Erdészeti Egyesületet és szakszervezetünket különösen összeköti, az a körülmény, hogy az ágazatban dolgozó műszaki és részben adminisztratív dolgozók egy része tagja mindkét szervezetnek. Ezért *közös feladatnak* ítélte meg a következőket.

- A tagság zöme államerdészeti dolgozó. Ezért nem kerülhető meg az állami erdő jövőjének az ügye. Ezzel kapcsolatban hallatni kell a hangunkat.
- Az erdők egyéb, ún. közcélú funkcióinak gyakorlati kifejlesztése egyben munkahelyeket is teremt. Ezeknek a funkcióknak az elismer-

tetésén, finanszírozásuk megoldásán együtt kell dolgoznunk.

- A magán erdőgazdálkodás fejlesztése is közös érdek, mivel ez foglalkoztatási gondokat is megold.
- Az erdőgazdálkodás és a természetvédelem problematikus kapcsolatát is sürgetően rendezni kell.

Barta Imréné, a gyöngyösi Mátra Parkettagyár küldötte elmondta, hogy náluk a bérezési viszonyok még az erdőgazdaságinál is sokkal sanyarúbbak. Dolgozóik 30%-a minibájbéért dolgozik. Ráadásul sok a munkahelyi ártalom. *Fontos lenne számukra a kordévezményes nyugdíjba vonulás lehetővé tétele*, de ilyen irányú felvetésükre az EFDSz vezetése nem reagált, és ezt dolgozóik sérelmezik. Kritikaként fogalmazta meg azt is, hogy nem hall semmit az EFDSz Faipari Tagozatának működéséről.

Az elnöklő Barta László közbevetve megjegyezte, hogy jogos a kritika.

Dr. Solymosi József főtanácsadó dr. Németh Imre földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter, valamint Barátossy Gábor erdészeti főosztályvezető nevében is üdvözölte a kongresszus résztvevőit. Elmondta, hogy Herczeg Miklós főtitkár révén szinte napi munkakapcsolat áll fenn a minisztérium és a szakszervezet között. *Jó, hogy van a szakszervezet, szükség van rá, sokat tett a minisztérium értékelése szerint; az lenne a baj, ha nem lenne.*

A főtanácsadó kifejtette, hogy majd idomulnunk kell az Európai Unió nagy változást jelentő környezetéhez. Az EU-nyújtotta lehetőségekkel élni lehet és élni is kell, de más szemlélettel. Ami a legfontosabb: minden körülmények között az embert kell nézni a jelenségek mögött.

Harth Tamás szintén közös dolgainkról beszélt: a megalakult Ágazati Párbeszéd Bizottságban folytatott együttműködésünkről, valamint hasonló problémáinkról. (Ágazatainkban még a miénknél is alacsonyabbak a bérek; hiányoznak a szakszervezetből a fiatalok stb.). Ami a küszöbönálló EU-belépésünket illeti: ezután már a magyar szakszervezetek is részesei lesznek az ottani érdekegyeztetéseknek. *Ám nagy kihívás számunkra, hogy az Unióban már most is erős szakszervezetek működnek*, és további olyan erők megjelenése várható, mint pl. a cseh szakszervezetek.

Solymos Rezső akadémikus abban látott összekapcsoló tényezőt szakszervezetünk és a Tudományos Akadémia között, hogy az MTA maga is érdekképviseleti szervezet (is). Érdekvédelmi téma, hogy az állami erdőgazdasági részvénytársaságok igazgatóságaiból és felügyelő bizottságaiból a közelmúltban „kisöporték” az erdészeti szakembereket és szakmán kívüli laikusokat ültettek a helyükbe egy olyan időszakban, amikor a szakmaiság emelése létfontosságú lenne szakágazatunk versenyképességének fokozása szempontjából. Közös témánk lehet az is – éppen az említett versenyképesség érdekében –, hogy az egykor virágzó szakmai továbbképzés jelenleg pang a közvetlen termelésirányító erdészek körében. Az akadémikus nagyra értékelte azt a szerepet, amelyet Herczeg Miklós főtitkár játszott az Erdélyi Magyar Tudományos Társaság erdészeti szakosztályával történt kapcsolatteremtésben.

Dr. Kovács Mátyás a környezetvédelmi tárca és szakszervezetünk közötti közös vonást abban látta, hogy mindkét szervezet az átlagosnál sokkal nyitottabb a társadalom irányában. Nagyra értékelendőnek és megbecsülendőnek minősítette a másság elfogadására és a kölcsönös segíteni akarásra épülő konfliktusmentességet és konfliktuskerülést. Mindennek személyi tényezői is vannak és ezt szakszervezetünk részéről Herczegh Miklósnak látja. Végül az előregondolkozáshoz kívánt sok sikert.

Csorvási József elmondta, hogy partnerszervezetünk, az ÉFÉDOSzS az elmúlt évben emlékeztetett meg fennállásának 100. évfordulójáról. Szakterületeiken igen rossz a munkaügyi helyzet: az átlagbér havi bruttó 77 000 Ft, s tragikusak a munkabiztonsági körülmények. A munkahelyek sorsa bizonytalan: 80 ezer munkahelyre 120 ezer munkát kereső ember jut. Véleménye szerint *a szakszervezetekre az Európai Unióban is nagy szükség lesz*. Kongresszusunk légkörét úgy értékelte, hogy azt a szakma és a munka iránti szeretet jellemzi.

Mind eközben Kálmán József, a kongresszusi Mandátumvizsgáló Bizottság elnöke jelentette, hogy az 53 küldöttből 52 fő (98%) jelen van, így a kongresszus tökéletesen határozatképes. Így azután a szóbeli kiegészítések és a felszólalások elhangzása után a kongresszus az elnökség, a Pénzügyi

A kongresszus munkáját Barta László vezette, akit a következőtől évre ismét megválasztották az EFDSZ elnökévé.

A küldöttek egyhangúlag elfogadták a beszámoló jelentéseket. (Fotók: Bekő György)

Ellenőrző Bizottság és a Nyugdíjas Bizottság beszámoló jelentését is egyhangúlag elfogadta.

Ugyancsak egyhangú elfogadást kapott az EFDSZ Alapszabályának módosítása, amit dr. Machács Barna ügyvéd terjesztett elő. Ezzel kapcsolatban további operatív teendőket jelent majd vállalati alapszervezeteink „származtatott jogi személyiséggé” változtatása, aminek megkönnyítésére útmutatót ad ki vezetőségünk. További közhasznú információként közreadjuk, hogy az eddigi „ügyvezető főtitkár” titulusa a jövőben: főtitkár.

A kongresszus délelőtti ülésszaka ünnepélyes aktussal fejeződött be. Herczeg Miklós bejelentette, hogy az Elnökség a szakszervezeti munkában és a szakma iránti elkötelezettségben hosszú időn át kitűnt két személy részére az „EFDSZ Emlékérem” kitüntetés adományozta. Közülük azonban csak Géczy Ferenc, az Egererdő Rt. Mátrai Áll. Erdei Vasútjának ny. dolgozója tudta a kitüntetést a kongresszus megtisztelő nyilvánossága előtt személyesen átvenni. A másik kitüntetettet: Jankovics László erdésztechnikust, felhasználási műszaki vezetőt, a Gyulaj Rt. Üzemi tanácsának és szakszervezeti bizottságának elnökét betegsége ebben megakadályozta.

Szünet után a kongresszus zárt ülésé alakult át annak érdekében, hogy a lejárt megbízatású tisztviselők és testületi tagok helyébe az újakat titkos szavazással megválassza a következőtől évre. A választási eljárás idejére a munka irányítását Németh József vette át levezető elnökként.

A személyi javaslatokat a múlt év októberében kiküldött és alapos véle-

ményfeltárást végzett Jelölő Bizottság elnöke, Fritsch Ottó terjesztette elő. A titkos szavazást a Szavazatszedő Bizottság bonyolította le Németh Szilveszter vezetésével és ő jelentette be a szavazatszámolás eredményét is. Nem kis meglepetésre valamennyi jelölt személy esetében a szavazás egyöntetű 100%-os eredményt hozott. Ennek alapján az EFDSZ vezető tisztségviselői és testületi tagjai a következők.

Elnök: Barta László. Erdőgazdasági alelnök Csávicz János; faipari alelnök Nagy József; közszféra alelnök Dudás Péter. Főtitkár: Herczeg Miklós. Az elnökség további tagjai: Gilicze Péter, Göde József, Kálmán József, Németh József.

A Pénzügyi Ellenőrző Bizottság elnöke Kolozsvári Ákos; tagjai: Szalisznyó Károlyné és Vudmaszka Katalin.

A Nyugdíjas Bizottság elnöke: Varga György.

Az „Erdészeti és Faipari Híradó” Szerkesztői Bizottságának tagjai: Barta László, Fritsch Ottó, Gilicze Péter, Herczeg Miklós és Németh Szilveszter.

A megválasztottak nevében Herczeg Miklós mondott köszönetet a feltétlen bizalomért és kifejezte helytállási szándékukat a tagság érdekeinek védelmében.

Megítélésünk szerint a választás eredményében a tagság részéről kifejezésre jutott az a folytonosság biztosítására irányuló bölcs törekvés, ami gyorsan változó, politikai indulatoktól zaklatott és a várható nagy változások miatt feszült közéletben szakszervezetünk stabilitásához szükséges. S ugyanúgy tükröződik az a felismerés is, hogy az előttünk álló időszakban a kemény ér-

dekvédelemhez már mind a szakmai, mind a szakszervezeti munkában kipróbált, tapasztalt vezetőkre van szükség.

Ugyanakkor a titkos szavazás keretében őszintén kifejezésre juttatott 100%-os bizalom nem csak kötelezettséget, hanem nagy erkölcsi tőkét, biztatást is jelent a megválasztott testületi tagoknak, tisztségviselőknek.

Végül a kongresszus egyöntetűen jóváhagyta az új Elnökség ötéves cselekvési programját Herczeg Miklós előterjesztése alapján. Ugyancsak egyhangúlag elfogadta azokat az elvárásokat-javaslatokat, amelyeket a Nyugdíjas Bizottság részéről Varga György terjesztett elő.

Ezzel az EFDSZ III. kongresszusa befejezte munkáját.

Dr. Király Pál

Az Erdészeti Múzeum, pontos nevén a Nyugat-Magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Karának Erdészeti, Faipari és Földmértörténeti Gyűjteménye tudományos ankétal emlékezett meg fennállásának 20. évfordulójáról. A rendezvény tartalmi középpontjában a műszaki és természettudományi múzeológia állt, s természetesen az Erdészeti Múzeum múltja, jelene, jövője. Az eseményhez kapcsolódó hír, hogy az intézmény igazgatója: dr. Ráczné dr. Schneider Ildikó Kaán-díjas erdőmérnök 2003 végével nyugállományba vonult. Utódául Varga Tamás okl. erdőmérnököt nevezte ki az Erdőmérnöki Kar dékánja.

Az EFDSz Emlékérem 2004. évi kitüntetettjei

Géczi Ferenc

1950-ben pályamunkásként kezdett dolgozni a Mátravasútnál. Majd vonatvezetői és forgalmi szolgálattevői feladatokat látott el. 1961-ben a forgalmi szolgálat vezetője lett, ezt a munkakört 1994. évi nyugdíjaztatásáig töltötte be. 3 havi pihenés után ismét munkába állt, mint forgalmi szolgálattevő. Jelenleg is dolgozik.

A szakszervezetbe 1951-ben lépett be. Katonai szolgálatának (1954-1957) letöltése után 1958-ban szakszervezeti titkárnak választották. Ezt a tisztséget a 2003-as választásokig folyamatosan töltötte be.

Jankovics László

Sárszentlőrincen született 1945-ben. Az erdésztechnikusi oklevelét 1965-ben szerezte meg Sopronban. Egész szakmai pályafutása a Gyulaj Rt-hez fűződik, a Nagydorogi Erdészet fahasználati műszaki vezetője. 1965 óta szakszervezeti tag, 1978-1981 között bizalmi, 1990-1993 között főbizalmi, 1993 óta a vállalati szakszerve-

zeti bizottság elnöke.

1993-1996. között a vállalat üzemi tanácsának tagja, 1996-2003. között pedig elnöke. 1990. óta önkormányzati képviselő. Több állami és vállalati kitüntetés tulajdonosa.

Az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete Nyugdíjas Bizottságának ELVÁRÁSAI az EFDSZ III. kongresszusától.

Szakszervezeti mozgalmunk érdekvédelmi munkájában a nyugdíjas korosztály életkörülményeit befolyásoló tényezők javítása érdekében az alábbi javaslatokat tesszük.

- 1.) A szakszervezet vezető testületei minden fórumot használjanak fel, hassanak oda, hogy
 - A Kormány mielőbb készítse el az "Idősekért Nemzeti Intézkedési Terv"-et és az Országgyűlés alkossa meg az Időügyi Törvényt.
 - A nyugdíjasokat, a nyugdíjas szervezeteket érdemben vonják be az őket érintő kérdések javaslattevő és egyeztető munkájába.
 - A nyugdíj összege biztosítsa a tisztességes megélhetést.
 - A rendszeres éves nyugdíjemelés az aktív dolgozók nettó keresetnövekedésére épüljön.
 - 2.) Szakszervezeti Bizottságaink tisztségviselői kísérjék figyelemmel az alapszervezetükhöz tartozó nyugdíjasok életkörülményeit. Ismerjék meg az önkormányzatok szociális intézkedési lehetőségeit, a segítségnyújtás különböző formáit és azt ismertessék nyugdíjasaikkal. Kezdeményezzék a szükséges segítségnyújtást.
 - 3.) Szakszervezeti Bizottságaink tegyenek meg mindent, hogy a tőlük nyugdíjba ment dolgozók továbbra is szakszervezetünk tagjai maradjanak.
 - 4.) Szakszervezetünk minden szinten támogassa, hogy a Kollektív Szerződések tartalmazzák a nyugdíjasokon való segítség lehetőségeit (kedvezményes étkeztetés, kedvezményes fuvar, tűzifa biztosítása, stb.).
 - 5.) Szakszervezeti Bizottságaink tisztségviselői kísérjék figyelemmel nyugdíjasaik anyagi helyzetét, életkörülményeit és a legrászorultabbakat terjesszék fel méltányossági nyugdíjemelésre. Minden nyugdíjas felterjeszhető, akinek a nyugdíja 44.000.-Ft alatt van és szakszervezetünk tagja.
- Meggyőződésünk, hogy az elvárásainkban megfogalmazottakkal tovább fog javulni nyugdíjasaink szociális életkörülménye.

A Mezőgazdasági Múzeum Budapesten a múzeum-ban tudománytörténeti konferenciát rendezett „A magyar mezőgazdasági, kertészeti, erdészeti és vadászati szaknyelv kialakulása” címmel, Apáczai Csere János enciklopédiája elkészültének 350. évfordulója tiszteletére. Erdészeti részről dr. Oroszi Sándor múzeológus /Mg. M/, vadászati részről dr. Csőre Pál ny. minisztériumi főtanácsos /Vadászati Kulturális Egyesület/ tartott előadást a rendezvényen.

Megjelent a „Gyökerek és lombok” c. erdészeti memoársorozat III. kötete az Országos Erdészeti Egyesület kiadásában. Szerkesztő riportere az előző kötetekével azonosan Pápai Gábor. A mű a következő tíz személy visszaemlékezését tartalmazza: Kossow G. József, Pál János, Retkes László, Wentzely Dénes, Zólyomi Bálint, Herpay Imre, Szederjei Ákos, Pankotai Gábor, Hibbey Albert, Riedl Gyula.

Az ÉSzT XIII. küldöttgyűléséről

Budapest a MEDOSz Szálló tanácstermében bonyolította le a közelmúltban XIII. küldöttgyűlését az *Értelmiségi Szakszervezeti Tömörülés (ÉSzT)*. Az 1999 óta eltelt időszakról szóló beszámolójában dr. Vigh László elnök többek között elmondta, hogy a beszámolási időszak második harmadára eső parlamenti és az azt követő önkormányzati választások alapvetően befolyásolták, két szakaszra bontották az érdekképviselési, érdekérvényesítő munkát. Ugyanis az *aktuális hatalom hozzáállása, a szakszervezetek szerepéről, fontosságáról kialakított felfogása döntően megszabja az érdekképviselések mozgásterét*. A szakszervezetek nem rendezkedhetnek be folyamatos konfrontációra, még ha az adott időszakban a szokásosnál is nagyobb szükség volna rá. Ugyanis vannak olyan időszakok, amikor a konszenzus keresése, az egészséges kompromisszumokra való törekvés szolgálja legjobban a tagság érdekeit.

*

Az ÉSzT a konföderációk számára elérhető összes fórumon képviseltette magát és alapvetően eredményesen vett részt a munkában. Ez nem lebecsülendő teljesítmény, mivel napi munkáját igen kis létszáma koordinációs irodával végzi, s szakértői köre is kis létszámú. Ezen a jövőben változtatni kell, mert láthatóan megnövekednek a hazai feladataink. Gondoljunk az alakuló régiókra és a térségi munkára, ahol számos fórumon érdemi munkával kell részt venni. Másrészt az EU-ba való belépéssel „nemzetközi” munkánk is jelentősen megnövekszik.

*

A küldöttgyűlésre készült írásos beszámoló a négyéves választási ciklus munkáját, sikereit és kudarcait részletesen mutatta be. Összességében elmondható, hogy az ÉSzT által képviselték anyagi, erkölcsi, társadalmi elismertsége a beszámolási időszak elején nem javult, sőt romlott.

A közalkalmazotti bértábla befagyasztása hátrányosan érintett minden közalkalmazottat, az azzal egyidőben alkalmazott „fókuszálás” pedig csak látszateredményt hozott. A közszféra választások utáni jelentős béremelése egyértelmű előrelépést jelentett, de a 2003. évi bruttó béremelések elmaradását már nem tudjuk pozitívan értékelni. Azt is meg kell állapítanunk, hogy a Munka Törvénykönyve hatálya alá tartozó tagtársaink bérhelyzete időben eltolódó módon, alapvetően stagnált, sokuknál romlott.

*

A küldöttgyűlésen részt vett Kiss Péter kancellária-miniszter, Burány Sándor foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi miniszter és dr. Herczog László FMM helyettes államtitkár. Kiss Péter hozzászólásában kihangsúlyozta: az egyik legfontosabb kérdés az, hogy a munkavállalók meg tudják érdekeik védelmét szervezni. Ez fontos volt, de ta-

lán még fontosabb lesz az EU-s csatlakozás után, mivel jelentősen megváltozó feltételek mellett kell a munkavállalóknak és érdekképviselési szervezeteiknek helytállniuk. A miniszter szólt arról is, hogy a kormány szándékai szerint 2004-ben folytatni kívánja a jóléti rendszerváltást, de másként. 2004-ben a szolgáltatások javítását célozzák meg elsősorban; így a közszolgálati és területi rendszer korszerűsítését, a regionális és kistérségi fejlesztő testületek létrehozását, az elektronikus kormányzati hálózat kialakítását, a központi közigazgatás korszerűsítését, ezzel egyidőben a feladatok jelentős részének decentralizálását. Mindezek és az elhatározott központi fejlesztések a jövő megalapozását célozzák, mert az EU-ban több lesz a versenytárs, ami elől nem lehet „elhajolni”, velük kell a versenyt felvenni.

*

Burány Sándor miniszter az érdekegyeztetés fejlődéséről szólt elsőnek. Úgy ítélte meg, hogy ha van tere az érdekegyeztetésnek, akkor van helye a vitáknak is, mert érdemi megállapodásokra csak akkor lehet számítani, ha a három oldal megegyezik.

A munkanélküliség kezelése, a riasztó pályakezdő munkanélküliség megjelenése indokolja, hogy a felnőttképzéssel, az életen át tartó tanulás kérdéskörével minden korábbinál hatékonyabban kell foglalkozni. Nem elég a tudásanyag felfrissítése, hanem *egyre gyakrabban új szakmát kell tanulni*. Új feladat, hogy az iskolából kikerültek egyre nagyobb arányát át kell képezni. Mindezekből adódik az a feladat, hogy ki kell alakítani a beiskolázási információs rendszert és munkaerő tervezést kell végezni. Mert attól, hogy piacgazdaság van, még *kell a munkaerő tervezés*, mert a munkaerőpiac nem fog az oktatás szerkezetéhez alkalmazkodni.

*

A beszámoló feletti vitában kihangsúlyozásra került, hogy eredményeink megőrzése mellett fokoznia kell az ÉSzT aktivitását. *Eredményesebbé kell tenni az információ áramlást, a regionális és kistérségi munkát*, mert a jövőben ennek jelentősége megnő. Ezek a valós EU-s kompatibilis egységek, itt kell eredményeket elérni és itt lehet EU-s segítségre számítani. Ebből adódóan *magunkat kell megerősíteni* felkészültségben és hatékonyságban.

A küldöttgyűlés megválasztotta a következő négy évre az ÉSzT tisztségviselőit. *Elnök*: dr. Vigh László. *Alelnökök*: dr. Kis Papp László, dr. Kuti László és dr. Török Imre. *Titkár*: dr. Bánk Gábor.

A küldöttgyűlés teljes anyaga letölthető az ÉSzT honlapjáról: www.eszt.hu /aktualitások-szemelvények az ÉSzT XIII. küldöttgyűléséről/.

Dr. Bánk Gábor

XIII. Lengyel Nemzetközi Erdész Sakkverseny

Már 10 éves múltra tekint vissza az EFDSZ és lengyel partner szakszervezetének gyümölcsöző kapcsolata. Lengyel barátaink minden évben megtisztelnak bennünket azzal, hogy részt vesznek az EFDSZ országos sportnapján és sakkozóik eredményesen szerepelnek.

Idei meghívásuknak Herczeg Miklós főtitkár vezetésével örömmel tettünk eleget az EFDSZ képviseletében két sakkozóval. Gál Gábor, az Ipoly Erdő Rt. versenyzője, a 2003. évi sportnapok sakk versenyének győztese és Dávid Lajos, a SEFAG Rt. munkatársa utazott a versenyre.

Elindulás előtt a tisztes helytállást – az első tíz hely egyikét – tűztük ki célul, mert tudtuk, hogy nagyon jó versenyzők lesznek az ellenfeleink. A verseny 11 forduló svájci rendszerűen, 2 x 30 perces játékidővel, 41 fő részvételével került lebonyolításra. Sportnyelven szólva „repülőrajtot vettünk” és az 5. forduló után egyéniben és csapatban is 0,5 ponttal, a 8. forduló után pedig 1 ponttal vezettünk.

Világossá vált számunkra, hogy esélyünk van jobb eredmény elérésére is. A verseny végeredménye: Gál Gábor egyéni első hely 10 ponttal, Dávid Lajos 6,5 ponttal a 8. helyen végzett. A magyar csapat az első helyet 16,5 ponttal megnyerte.

Vendéglátóink mindent megtettek, hogy jól érezzük magunkat, külön programot szerveztek nekünk. Sikertelenül találkoztunk a lengyel állami és szakszervezeti vezetőkkel, szót tudtunk váltani eredményeinkről és gondjainkról, az EU-s csatlakozást megelőző várakozásról. Őszintén mondhatom, hogy a lengyel-magyar barátság nagyon jó! Vendéglátóink az ismert szlogennel búcsúztak tőlünk:

**Lengyel, magyar két jóbarát,
együtt harcol, s issza borát!**

Dávid Lajos

A díjátadás. A képen balról jobbra: Herczeg Miklós főtitkár, Jerzy Przybylski, lengyel partnerszakszervezetünk elnöke a győzelmi tróféával, jobb szélén pedig Gál Gábor sakkversenyzőnk, az egyéni verseny első helyezettje.

Gál Gábor a táblára koncentrálnak verseny közben.

(Fotók: Bartanusz István)

Mátrafüreden a 18. alkalommal rendezte meg az Erdésznapot /valamint ahhoz csatlakozóan a Vadas Jenő Napokat/ az egykori nagy selmeci professzorról elnevezett Erdészeti és Vadgazdálkodási Szakképző Iskola. Simon László igazgató köszöntője után Ormos Balázs, az OEE főtitkára mondott ünnepi beszédet. Az első osztályos tanulók fogadalmotétele után megkoszorúzták az iskola névadójának mellszobrát. Továbbá volt Vadas Jenő túra, összetett szakmai verseny, tanulói előadások, erdészeti és szép természetfotó-kiállítás, vendégelőadás a Szent Koronáról, s természetesen diákavató és erdészbiál.

*

Az MTA Agrár-műszaki Bizottsága ebben az évben is megrendezte /immár a 28. alkalommal/ kutatási és fejlesztési tanácskozását a gödöllői Szent István Egyetemen, amelynek – a korábbi sok éves gyakorlatnak megfelelően – ez alkalommal is volt erdőgazdasági szekciója. Utóbbi a NyME Erdészeti-Műszaki és Környezettechnikai Intézet közreműködésének volt köszönhető. A Prof. dr. Horváth Béla intézetigazgató egyet. tanár és Prof. dr. dr. hc. Solymos Rezső akadémikus által vezetett szekcióülésen hét előadás hangzott el, de a szakmát érintő két-két előadás volt a „Megújuló energiaforrások” és az „Informatika az agrárgazdaságban” c. szekciókban is. Továbbá a

konzultációs témák között öt posztert mutattak be szakembereink.

*

A WWF Magyarország nevű, közismert természetvédő szervezet erdőtelepítési programot indított és levélújságjának különszámában kért minden ügybarátot, hogy személyi jövedelemadója 1%-ának felajánlásával anyagilag is támogassa annak megvalósítását.

A szervezet őshonos fafajokból álló természetközeli erdők létrehozását szorgalmazza és ellenzi a tájidegen fafajokra alapozott ültetvénygazdálkodást.

2003. szeptember 21-28. között került megrendezésre a XII. Erdészeti Világkongresszus a kanadai Québec városában. Kanada több, mint két év előkészítő munka után látta vendégül öt világrész erdészeit, a konferencia szervezési színvonalát tekintve nem mindennapi módon.

A rendezvény összességében majdnem tízezer embert mozgósított: a több, mint 140 országból érkezett 3711 hivatalos résztvevő és 260 kísérője mellett a média 159 képviselője, a kiállítók 773 fős személyzete, és a kongresszust segítő 320 önkéntes vett részt, a szakmai kiállítás nyílt napján pedig 5200 látogató kereste fel a standokat. A kongresszus elnöki tisztét a szövetségi kormány természeti erőforrásokért felelős minisztere, Herb Dhaliwal, a társelnöki funkciót Québec tartomány hasonló tisztet betöltő politikusa, Sam Hamad látta el.

A szervezők nagy súlyt fektettek arra is, hogy a rendezvény igazán kanadai legyen, tükrözze egy sok nemzetiségű szövetségi állam jellemvo-

A világ erdészeinek nagy találkozója

Amint arról lapunk múlt évi áprilisi számában előzetesen hírt adtunk, szeptemberben a kanadai Québec-ben bonyolították le a világ erdészeinek nagy találkozóját, a XII. Erdészeti Világkongresszust. Most a magyar delegáció egyik tagja, Csóka Péter, az Állami Erdészeti Szolgálat főigazgatója tollából hiteles helyszíni tudósítást tudunk közreadni a világkongresszusról. Csóka Péter a mérsékelt övi erdőgazdálkodással kapcsolatos vitaindító előadást tartott, egyúttal a kongresszus egyik al-elnökeként is tevékenykedett. — A szerkesztő.

násait, ezért az őslakosság képviselőinek legalább akkora protokoll szerep jutott, mint az angol és francia nyelv váltott használatának. A világörökség részét kepező Québec, mely Észak-Amerikában egyedülálló módon ötvözi a francia és a viktoriánus angol építészet elemeit, csodálatos környezetet biztosított nemcsak a szakmai programokhoz, hanem az egyébként rendkívül szűkre szabott és kizárólag a késő esti órákra korlátozódó szabadidő eltöltéséhez is.

*

A kongresszus jelmondata „Az erdő, az élet forrása” és három fő témája: az erdő és a bolygó; az erdő és az emberiség kapcsolata; az erdő és

ember harmóniája meghatározta a rendezvények hangvételét. Itt nem csupán a szűkebb értelemben vett szakmai kérdésekről volt szó; sokkal inkább arról, hogy milyen természeti és társadalmi körülmények között kell az erdőszetnek küldetését betöltenie.

A kongresszusi felhívás valóban megmozgatta az egész szakmát. Óriási mennyiségű, 1044 tanulmány és szakcikk született, melyek jelentőségük alapján négy kategóriába sorolva, a legértékesebbek teljes terjedelmükben, míg mások rezüméként vagy csupán címükkel a kongresszusra készült kiadványban jelentek meg. Magán a kongresszuson 10 plenáris és 58 szekcióülést bonyolítottak le, melyeken 30 nagy és 211 rövidebb előadás hangzott el. Újdonság volt a világkongresszusok történetében, hogy a programba egy olyan munkanap is beiktatásra került, amikor a résztvevők egy hatalmas műhely részeivé váltak, és mintegy száz kerekasztalnál a Föld öt ökorégiója szerint elkülönülve az adott térség jövőképét és az ahhoz vezető út legfontosabb lépéseit próbálták megfogalmazni. A kezdeményezés várakozáson felül jól sikerült. Minden társadalmi, gazdasági és ökológiai különbség ellenére a majd' ezer szakember nagyon hasonlóan látta a problémákat és a megoldásukhoz vezető utat is.

*

Az egyhetes szakmai eszmecsere összegzéseként született meg a kongresszus záró nyilatkozata, mely nemcsak az erdészet, de az azt körülvevő világ jövőképét is magában foglalja.

„Olyan jövőt képzelünk el társadalmi igazságossággal, ahol a nyomort felszámolták, a megélhetés biztosított, élelem és tüzelő rendelkezésre áll, a használati és tulajdonosi jogok elismertek, az erőforrásokhoz

A Chateau Frontenac Québec óvárosában, a konferencia színhelye.

jutás biztosított; ahol a nemek és generációk közötti egyenlőség megvalósult és ahol az oktatás, a szakmai képzés és az egészségügyi ellátás garantált, a tradíciókon alapuló tudást elismerik, és béke uralkodik

gazdasági előnyökkel, ahol a környezetbarát és megújítható erdei termékek és szolgáltatások teljes értékét felismerik, ahol a fenntartható erdőgazdálkodás nyereséges, ahol működnek a kompenzációs mechanizmusok és ahol versenyképes erdészeti ipar működik

egészséges erdőkkel, amelyek a javak és szolgáltatások teljes skáláját nyújtják, miközben védik a talajt, megőrzik a biológiai sokféleséget, szabályozzák az éghajlatot, szemet kötnek meg; ahol az erdő feldarabolódása lassul, az erdő pusztítása lecsökkent, a degradáció megállt és az erdőtakaró növekszik

felelős hasznosítással, ahol az erdei erőforrások hasznosítása hatékony és ahol a fogyasztás fenntartható mértékű

és ahol

az irányítás nyitott, átlátható és hiteles; a gazdálkodás és a döntéshozatal decentralizált, az emberek kezében hatalom van és az együttműködés virágzik

a nemzetközi párbeszéd cselekvéséhez vezet

a kutatás és képzés az erdőben zajló folyamatok, az emberi jólét és az ökoszisztémák közötti komplex kapcsolatok és az emberi tevékenység erdőkre gyakorolt hatásának jobb megértéséhez vezet."

*

„E jövő megvalósulásának előfeltételeit a Kongresszus résztvevői az alábbiakban látják:

- tartós politikai elkötelezettség és megfelelő finanszírozás
- erős és felelősségteljes erdészeti ágazat
- kapcsolatok más szereplők és szektorok felé
- tartós és hatékonyabb nemzetközi együttműködés
- a legjobb tudományos eredményeken és információk alapuló politikák
- képesség komplex problémák és sokoldalú célkitűzések kezelésére
- a törzsi népek és helyi közösségek kultúrájában, tudásában rejlő jelentős érték felismerése
- helyi és regionális léptékben végzett erdőgazdálkodás."

*

A nyilatkozat tételes javaslatokat tartalmaz arra vonatkozóan, hogy a jövőkép hogyan valósítandó meg. Nyelvezete talán első olvasatra furcsának tűnhet, de nem szabad elfelejteni, hogy ez az üzenet mindenkihez szól. Azokhoz is, akik fejlettségi szintjét talán belátható időn belül elérjük, és azokhoz is, akik a fejlettség egy korábbi szintjén, esetleg egy teljesen más fejlődési pályán állnak.

A kongresszuson minden korábbiánál markánsabban fogalmazódott meg a nyitás, a más ágazatokkal való együttműködés szükségessége. Úgy tűnik, hogy a siker reményében sem célokat kitűzni, sem azok megvalósításán dolgozni nem lehet elkülönülten, társadalmi és gazdasági környezettől függetlenül. A szaktudás és szakmai felelősség az erdészeké, de maga az erdő mindannyiunk közös ügye. A statisztikák szerint az emberiség 20%-a él az erdőben vagy erdőből. Valójában azonban mindannyian az erdőtől függünk.

Csóka Péter

A képen balról jobbra: Sam Hamad és Herb Dhalival miniszterek, Jacques Diouf FAO főigazgató, Wellie Pickard, a Huron-Wendat indiántörzs főnöke

Érdekképviselési munkánk keresetfejlesztési eredménye

Szakszervezetünk Elnöksége, főtítkáruk rendszeres munkakapcsolatban áll az Állami Privatizációs és Vagyongkezelő Rt. Igazgatóságával, annak elnökével, s közelebbről az ÁPV Rt. Erdészeti és Agrárgazdasági Vagyongkezelő Igazgatóságával /EAVI/ annak érdekében, hogy feltárhassuk az állami erdőgazdasági részvénytársaságok dolgozóit foglalkoztató munkaügyi és egyéb problémákat. Ennek során erőfeszítéseket teszünk annak érdekében is, hogy az erdészeti ágazatban jelentkező, más nemzetgazdasági ágazatokhoz viszonyítottan fennálló bérlémaradást enyhítsük, illetve – reményeink szerint – előbb-utóbb felszámolhassuk.

Ezeket a törekvéseinket váltakozó siker szokta kísérni. 2003 vége felé örömmel állapíthattuk meg, hogy második félévi tárgyalásaink nem voltak hiábavalók, mert *erdőgazdaságainknál az üzleti tervben előírt mértéket meghaladó keresetfejlesztést sikerült elérni.* Ez a tény természetesen kihat az idei esztendő bérezési viszonyaira is, hiszen eleve kedvezőbb bázisról indulhatnak a keresetfejlesztési tárgyalások.

Érdemes az előadottakkal kapcsolatban legalább a lényegét idézni annak a levélnek, amelyet Koleszár István úr, az ÁPV Rt.-EAVI üv. igazgatója írt Herczeg Miklós főtítkárukunknak tájékoztatásként az erdészeti társaságok

keresetfejlesztésének alakulásáról. Íme a levél lényege.

„Az erdészeti dolgozók bérfelárköztatása ügyében korábban folytatott egyeztetések alapján tájékoztatom Főtítkáruk Urat, hogy jelentős lépések történtek az erdészeti társaságok kereset viszonyainak rendezése érdekében. Az ÁPV Rt. Igazgatósága a rendelkezésre álló lehetőségek és a beérkezett kérelmek maximális figyelembe vételével döntött az erdészeti társaságok bázis-korrekciós és pótlólagos keresetfejlesztési igényei ügyében. Korábbi ígéretünkhöz híven minden társaságnál elfogadásra kerültek a létszám és összetétel változásból eredő technikai keresetszínvonal-növekedést ellensúlyozó báziskorrekciós igények, melyek együttes hatása célcsoport szinten 3,5 %-os technikai keresetszínvonal növekedést jelent. Ezen túlmenően valamennyi pótlólagosan betervezett erdészeti keresetfejlesztési kérelem pozitív elbírálásban részesült, aminek eredményeként a korrigált bázisra vetítve célcsoport szinten 9,2%-os keresetfejlesztés hajtható végre 2003-ban, ami az elfogadott üzleti tervben szereplő értékhez 5,4%-os többlet lehetőséget jelent. A többlet keresetfejlesztési kérelmek elbírálásakor az ÁPV Rt. figyelemmel volt arra, hogy meginduljon a kiegyenlítés a célcsoporton belül, lehetőség nyíljon a kötelező minimálbér bevezet-

tésére, illetve a hatékonyabb munkavégzés és a többlet teljesítmény elismerésére.

Megítélésünk szerint ezzel jelentős előrelépés történt az erdészeti dolgozók kereseti viszonyainak rendezése, bérfelárköztatása érdekében, bár azzal is tisztában vagyunk, hogy még további lépésekre is szükség lesz a jövőben, hogy az erdészeti célcsoport dolgozóinak bérei legalább a nemzetgazdasági átlagot elérjék. Ehhez a munkához továbbra is nélkülözhetetlennek látjuk a munkavállalói érdekképviselletekkel folytatott párbeszédet, egyeztetéseket, melyek folytatására való nyitottságunkat ez úton is ismételten kinyilvánítjuk, magunk és dr. Mészáros Tamás elnök úr nevében is az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete felé.”

Eddig a levél. Ezek után úgy éreznék: helyénvaló ezen az úton is kifejeznünk köszönetünket dr. Mészáros Tamás úrnak, az ÁPV Rt. Igazgatósága elnökének, Koleszár István úrnak, az EAVI üv. igazgatójának, valamint helyettesének, Gémesi József úrnak és illetékes munkatársaiknak a partneri együttműködésért, az érdemi tárgyalásokért, s azért, hogy együttérzéssel, méltányosan kezelik kis szakágazatunk gondjait. Reméljük, hogy nem lesz ez másként ebben az évben sem.

Dr. K. P.

Érdekes és fontos kiadványok

gyarapították – örvendetes módon – az elmúlt hónapokban szakirodalmunkat, segítő az erdőgazdát, a faiparost a korunk fejleményei közötti eligazodásban.

Sajnos mindössze 500 példányban jelent meg a „X. Wood Tech erdészeti szakmai konferencia” előadásainak szövege a NyME Erdőmérnöki Kar kiadásában, dr. Péterfalvi József egyetemi docens szerkesztésében. A 182 oldalas kötet a 23 előadást a konferencia plenáris ülésének, illetve három szekciójának megfelelő csoportosításban tartalmazza.

Fölöttébb időszerű annak a 203 oldalas kötetnek a tartalma is, amely „A magyar erdőgazdálkodás az EU csatlakozás küszöbén” címet viseli, amelyet Ormos Balázs, az Országos Erdészeti Egyesület főtítkára állított össze, s az OEE is adta ki. Ez a tartalom azonban olyan jellegű, hogy időtálló lesz az Unióba történt belépésünk után is.

Nem kevésbé időszerű és fontos az OEE másik kiadványa is: „Az erdőgazda adózásáról egyszerűen” című 92 oldalas kis kötet, amelyet dr. Péti Miklós, az egyesület magánerdőkért felelős alelnöke szerkesztett. Az erdőtulajdonosok és erdőgazdálkodók gondjait kívánja enyhíteni az adózással, az egyre terebélyesedő adózási jogrendszerünkben való eligazodással kapcsolatban.

A gyakorlat által várt, hiánypótló könyv az a 289 oldalas kötet is, amely a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium Természetvédelmi Hivatala tanulmányköteteinek 8. sz. darabjaként jelent meg „A hazai erdőrezervátum-kutatás célja, stratégiája és módszerei” címmel. Prof. dr. Borhidi Attila és Horváth Ferenc szerkesztette. Vonzó cím, de nem könnyű tartalom. Sok új fogalom megismerésének feladata elé állítja a köznapis erdész (pl. „tölgyekkel betöltődött tölgyes” a hátsó borítóképen). Olyan, ma már archaikus szakkifejezés is visszatér a könyvben, mint a mai „faállomány” egy évszázaddal korábbi megfelelője: az „állab”. (Megjelent a TermészetBÚVÁR Alapítvány Kiadó gondozásában).

k. p.

Elmosódnak a határok

az akadémikus tudományosság és a gyakorlat között az MTA és belső egységei köztestületi jellegének erősödésével? Levonhatjuk-e ezt a következtetést a Magyar Tudományos Akadémia Erdészeti Bizottságának idei első ülése alapján? A testületnek ugyanis törekvése az 1994. évi akadémiai törvény alapján olyan személyek bevonása a tevékenységébe, akik talán nem rendelkeznek akadémiai „rendfokozattal”, de közismerten magas színvonalon, tudományos igényességgel végzik feladataikat a gyakorlati életben és segíthetik az akadémiai szervezet munkáját. A bizottságban a „kemény magot” továbbra is az akadémikusok, valamint az MTA doktorai és a Ph. D. doktorok képezik. Hosszabb távon mit fog ez jelenteni? Erősödést vagy felhígulást? A 178 éves Akadémiának az eddig megszokott gyakorlat alapján markánsan kirajzolódott kontúrja elmosódását? Majd elvállik. Most lássuk sorjában az ülés eseményeit.

Az idei program

Az MTA EB ülését a bizottsághoz tartozó köztestületi tagok /számuk összesen 92 fő/ részvételével Budapesten, az MTA Roosevelt-téri székházában bonyolították le Prof. dr. dr. hc. Solymos Rezső akadémikus vezetésével. Az ülésen részt vett az immár 92 éves Magyar János akadémikusunk is.

Solymos Rezső, miután előadta, hogy miben látja a köztestületi tagok szerepét a bizottság programjának megvalósításában, ismertette magának a 2004. évi programnak a tervezetét is. E szerint a márciusi ülést Sopronban bonyolították le a klímaváltozás, a felsőoktatás és kutatás, valamint a fahasznosítás egyes kérdéseinek napirendre tűzésével. Májusban lesz a kutatási-fejlesztési fórum. Októberben a Széchenyi-emléknaphoz csatlakozóan ugyancsak Sopronban ünnepélyes keretek között emlékeznek meg az önálló Erdőműveléstani Tanszék fennállásának 100. évfordulójáról. Novemberben pedig a Tudomány Napja jegyében országos erdőművelési konferenciát terveznek lebonyolítani Budapesten, az MTA székház dísztermében.

Lesz új akadémikusunk?

Solymos Rezső elmondta: komoly valószínűsége van annak, hogy erdész akadémikusaink száma az MTA májusi közgyűlése alkalmával egy fővel gyarapodik. Ugyanis az Agrártudományok Osztálya jelöltjei között sorrendben elsőként javasolta Prof. dr. Mátyás Csaba okl. erdőmérnököt, a Nyugat-Magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Kara Környezettudományi Intézetének igazgatóját, egyetemi tanárt a levelező tagságra.

Ezt követően az Erdészeti Bizottság három albizottságának, valamint a Fiatal Erdőmérnökök „Tallós Pál” Körének vezetői adtak tájékoztatást munkájukról és a szükségesnek látott teendőkről, terveikről.

Az Erdészettudományi Albizottság

részéről az imént említett Mátyás Csaba elmondta, hogy munkájuk zömmel munkabizottságokban folyik. A tudományos munka általános társadalmi feltételeivel kapcsolatban annak a véleményének adott kifejezést, hogy *a tudományos életben új koraszak van kibontakozóban: a poszt-akadémiai koraszak*, amelyre jellemző, hogy a tudományos autonómia helyett politikai és monetáris tényezők döntenek el a tudomány sorsát, a globalizáció jegyében.

Az egyetemek vonatkozásában a „humboldti egyetem” is kezd a múltté lenni. Ezért újfajta érdekképviseletre van szükség.

Amit a professzor szükségesnek tart: 1./ *Hálózatépítés*. Csak nagyobb csoportok képesek társadalmi súlyt képviselni, belföldön-külföldön egyaránt. Létkérdés, hogy az Európai Uniótól megfelelő támogatást kapjon a magyar tudomány. 2./ *Kommunikáció-fejlesztés*. Ezen a téren támogatottságunk javítása érdekében is előbbre kell lépünk.

A Fatudományi Albizottság

vezetője, Prof. dr. Winkler András is az építkezés fontosságát hangsúlyozta felhívásában. *A fiatal gyakorlati szakemberek bevonása a köztestületbe az MTA megújulásának egyik forrása*,

mondotta. Fontos volna a tudományos egyesületek tagjainak bevonása is. Elmondta a professzor, hogy hivatalosan is *megalakult az MTA VEAB Soproni Tudós Társasága*, így tagjai az MTA keretében végezhetik tudományos munkájukat. Fontos szerepe van az utánpótlás nevelésében /elnöke Winkler prof./ Terveik között szerepel egy központi faanyagkutató laboratórium létrehozása Sopronban.

Dr. Solymos Rezső mindehhez hozzáfűzte, hogy akadémiai kutatócsoport jött létre a soproni egyetemen, így Sopron ismét akadémiai kutatóhelyé vált, s ennek a ténynek nagy az erkölcsi értéke. *A végcél az MTA Soproni Akadémiai Bizottságának létrehozása*.

A Vadgazdasági Albizottság

vezetője, Prof. dr. Faragó Sándor, a Nyugat-Magyarországi Egyetem rektora rámutatott arra a problémára, hogy *az albizottság munkaterülete multilokális és multidiszciplináris*. Vagyis a vadgazdaságtudománnyal több egyetemen és kutatóintézetben is foglalkoznak szerte az országban; továbbá más tudományterületek képviselői is részt vennének az albizottság munkájában. Terveikben szerepel a „*fenntartható vadászat*” kialakítása, valamint vadvédelmi tervek készítése /1 madárfaj és 16 emlősfaj gazdálkodással és hasznosítással való védelme/. További két programjuk: az ártéri apróvad-tenyésztés fejlesztése, valamint a *táji erdőgazdálkodás és a táji vadgazdálkodás összhangjának megteremtése*.

A rektor rámutatott, hogy a mi szakterületünkön a monitoring-jellegű *hosszú távú programokat, komplex kutatásokat kell végezni*. Ezeket viszont szintén csak hosszú távú, 5-10 éves kutatási szerződések alapján lehet folytatni. Felsőoktatásunkban is a hosszú idő alatt jól bevált rendszer megőrzésére volna szükség /egymásra támaszkodó rendszerfelépítettség, s következetes, rendszeres, kemény számonkérés/.

Az elnöklő Solymos Rezső támogatólag csatlakozott Faragó Sándor felvetéséhez, kiemelve a régen létrehozott, hosszú lejáratú kísérleti területeink jelentőségét. Ezek nélkül kísérleti hálózatunk összeomlik.

A Fiatal Erdőmérnökök „Tallós Pál” Köre

új vezetője, Jánoska Ferenc bemutatkozó felszólalásában a csapatépítést jelölte meg a Kör első számú feladatáént. Ez valóban permanens feladat ennek az alakulatnak jellegmegőrzése szempontjából, mert a fiatal kor bizony gyorsan tovaillan, a tagok hamar „kiöregednek”, s gondoskodni kell az utánpótlásról, a kör tagságának megújításáról. Jánoska Ferenc elmondta, hogy a doktorandusz képzésben résztvevők és fiatal kutatók mellett a gyakorlatban és társadalmi szervezetekben dolgozó fiatal mérnököket is be kívánnak vonni a munkába. A megújuláshoz azonban *türelmet és bizalmat* kért. Elmondta továbbá, hogy évente két összejövetelt tervez: egyet az MTA-n, egyet pedig a szóbanforgó témának megfelelő aktuális helyszínen.

Kevés a „nagydoktor”

Az albizottsági vezetők expozéját követően dr. *Führer* Ernő, az Erdészeti Tudományos Intézet főigazgatója, az EB titkára az „MTA Doktora” cím elnyerésével kapcsolatos tapasztalatokról tájékoztatta a bizottságot. Megállapította, hogy a *köztestületi tagoknak csak a 16%-a „nagydoktor”* és ezeknek is csak a fele aktív dolgozó. Fontos feladat ennek a helyzetnek a javítása, többek között szakterületünk tudományos-közéleti és a pénzforrásokért folytatott verseny szempontjából is.

A címért pályázók esetében egyik kritérium, hogy legalább 50 szakirodalmi hivatkozással kell rendelkezniük, valamint alapismertségi értékszámuknak is el kell érnie a megállapított szintet. Sajnos, *probléma, hogy a magyar erdészet nem rendelkezik tudományos szakfolyóirattal*, vagyis olyan sajtóorgániummal, amely az ezzel kapcsolatos kritériumoknak megfelel /szerkesztő bizottság létezése, a tudományos cikkek kötelező és igazolt lektorálása, s a közlemények után idegen nyelvű összefoglaló elhelyezése/.

E témakörhöz Solymos Rezső hozzáfűzte, hogy nagyon fontos volna az erdész akadémiai doktorok számának gyarapítása. A jelöltek esetében elsődlegesnek tartja hazai szereplésüket. Szempont az is, hogy a jelölt mit tesz a szakmai-tudományos közéletben. Ami tudományos folyóiratkiadásunkat illeti, az akadémikus elmondta, hogy dolgoznak az angol és német nyelvű „*Acta Silvatica*” létrehozásán. Fontos továbbá, hogy tudósaink publikációik során hivatkozzanak egymásra. Ezt az EB figyelemmel fogja kísérni. Javasolta, hogy a Prof. dr. *Molnár* Sándor által vezetett doktori munkacsoport töltsse be egy *etikai bizottság* szerepkörét is.

Az építkezés jegyében

Az Erdészeti Bizottság a referátumok elhangzása során *személyi javaslatokat* is elfogadott önmaga megerősítésére. Így állandó meghívott lett *Borovics* At-

tila Ph. D, az ERTI Erdészeti Nemesítési Osztályának fiatal vezetője, valamint dr. *Varga* Szabolcs egyet. docens, az Erdőmérnöki Kar dékánhelyettese. Állandó meghívott Jánoska Ferenc is. Köztestületi taggá választották dr. *Bejó* László Ph. D. tudományos munkatársat, a NyME Faipari Mérnöki Kar tud. titkárát, egyetemi docent. A múlt év őszén sajnálatosan elhunyt dr. *Kőhalmy* Tamás professzor helyébe az EB állandó tagjává választották Prof. dr. *Nahlik* András Ph. D egyetemi tanárt /NyME Vadgazdálkodási Tanszék/, aki egyébként az MTA VEAB Vadgazdálkodási Albizottságának is titkára.

Az ülés végén *Molnár* Sándor professzor ismét felvetette a hazai termelésű tűzifa jelentős mennyiségének hőenergia termelése céljára hazai erőművek részére történő átadásának problémáját, ami megbillentette a fapiac egyensúlyát, s gondokat okozhat faalapú lap- és lemeziparunk alapanyag-ellátása terén.

Solymos Rezső úgy reagált, hogy az EB következő ülésén ismét foglalkozni kell a témával és felkérte *Winkler* Andrást a korábban egyszer már e tárgyban elkészített bizottsági előterjesztés ismételt összeállítására a márciusi soproni ülés számára.

Ezzel az MTA Erdészeti Bizottságának ideai első ülése véget ért.

Dr. Király Pál

„A mi Börzsönyünk”

Dicséretes példáját adta az egészséges, konstruktív lokálpatriotizmusnak a szobi *Börzsöny Múzeum Baráti Köre* /BMBK/ annak a konferenciának a megrendezésével, amely a „*Földtani kutatások eredményei a Börzsönyben*” címet viselte. A téma elsőrendű fontosságú volt erdészeti szempontból is, mert a hegység hazánk egyik legerdősültebb természeti tájegysége, amelyben a geológiai viszonyok mindig meghatározó tényezők voltak az erdőgazdálkodás alakulásában.

A tanácskozás helyszíne a szobi József Attila Művelődési Ház volt, s nagy számban vettek részt a Börzsönyben dolgozó erdészeti és természetvédelmi szakemberek.

*

A rendezvényt *Fésű* József György, a BMBK elnöke nyitotta meg, majd *Remitzky* Zoltán, Szob város polgármestere üdvözölte a megjelenteket, egyben a rendezvény fölött védnökséget vállalt Pest és Nógrád Megyei Önkormányzat

nevében is. Az ugyancsak védnökséget vállalt további két állami tudományos intézmény: a Magyar Természettudományi Múzeum /MTM/, valamint a Magyar Állami Földtani Intézet /MÁFI/ nevében dr. *Matskási* István főigazgató /MTM/ mondott üdvözlőt. Ebben kifejezte azt a reményét, hogy ez az első Börzsöny-konferencia hagyományteremtő lesz, a jövőben évről évre megismétlődő megrendezésével. Ünnepi jellegét fokozza, hogy a konferenciához csatlakozóan a Börzsöny Múzeumban a felújított kiállítás megnyitására is sor kerül. Kegyelettel emlékezett meg néhai *Laczus* Gézáról és feleségéről, akik mintegy négy évtizeddel ezelőtt a *múzeum létrehozását kezdeményezték* és a gyűjtemény alapját megvetették.

*

Ezt követően került sor a tudományos előadásokra. Elsőként dr. *Karátson* Dániel /ELTE Természettörténelmi Tanszék/ a Börzsöny vulkanológiai fejlődéstörténetét ismertette. Elő-

adása tulajdonképpen a hegység földtani kutatásának fejlődéstörténetét is tartalmazta.

A Börzsöny vulkanológiai megismerését még a XIX. század végén az erdészek körében is jól ismert Böckh Hugó indította meg, valamint Schafarzik Ferenc. A XX. század 30-as éveiben pedig Cholnoky Jenő, Papp Ferenc és Ferenczi István folytatta. A II. világháború után, az 50-es és 60-as években a két Pantó: P. Gábor és P. György a kor által nyújtott korszerűbb tudományos-technikai módszerek és eszközök felhasználásával már árnyaltabb képet tudott kialakítani a vulkanizmus folyamatáról, szakaszolta azt.

*

A következő generáció: Balla Zoltán, Erdélyi János, Korpás Sándor a hegység geokronológiáját fejlesztette tovább. Az ezredforduló tájának kutató nemzedéke: Dulai Alfréd, Karátson Dániel, az ELTE Geofizikai Intézete stb. a geokronológia folytatása mellett az ősföldrajz és a vulkanosedimentológia vívmányait vetette be a hegység minél jobb megismerése érdekében. Napjainkban már úrfelvételek, légi fényképek, digitális domborzatmodellek, morфомetria, gerincirányítottaság térképek, paleomágneses mérések stb. alkalmazása jellemzi a geológusok munkáját.

*

Dr. Nagy Béla /MTA Földtudományok Osztálya Titkárságának tud. titkára/ „A Börzsöny ásványai, különös tekintettel a színes ércekre” címmel tartott előadást. Ez a cím fölöttébb alkalmas arra, hogy a laikus fantáziát is megmozgassa, hiszen mindenki legott a délnyugat-börzsönyi ércesedésre és ezzel kapcsolatban a középkorban folytatott eredményes nemesfém bányászatra gondol. Bizonyítja ezt a bányászat újrarendezésére irányuló, időnként megismétlődő kísérletek a XVIII. századtól mondhatni napjainkig. Olaj volt a tűzre Vitális István jelentése a XIX. század végéről, aki ebben úgy fogalmazott, hogy „a selmeci aranyborjú farka Selmecen, a feje azonban a Börzsönyben van”.

*

Foglalkozott az arany- és ezüstabányászat témájával dr. Nagy Béla is, akinek az irányításával 1974-75-ben 3 600 fm. tárot takarítottak ki, tettek ismét bejárhatóvá a régi bányákban. Az előadó szerint a Rózsa-aknában ma is jelentős mennyiségű, tonnánként 0,5 kg. /!/ arany van a kőzetben. Érdekes közlése volt, hogy valaha a pálos szerzetesek is bányásztak aranyat a Dél-Börzsönyben; továbbá, hogy Nagyrástól 600 méterre ezüst- és aranytartalmú ércmintákat gyűjtött.

Azonban a tudósok sem panaszkodhatnak a Börzsönyre: a mai Magyarországon a legtöbb ásványfaj Nagybörzsönyben található.

Az érc-kísérő meddőásvány fajok száma kb. 140. Közismert tudománytörténeti érdekesség a wehrlit, amelyből 1 db. található az ELTE ásványgyűjteményében, s amely Nagyrástól származik.

*

A „Börzsöny” szó hallatán az emberek többségének legott a vulkanizmus, s annak legfőbb terméke: az andezit és andezittufa jut eszébe földtani vonatkozásban. Pedig a vul-

kánkitörések és földmozgások egy része már vizes környezetben ment végbe és a hegységet körülvevő egykori óstenger jelentős üledékrétegeket is hagyott maga után. Ezt az ősi világot mutatta be a következő előadó: dr. Dulai Alfréd, a Természettudományi Múzeum főosztályvezető-helyettese „A Börzsöny üledékes kőzetei és ősmaradványai” című előadásában. Ebből kitűnt, hogy főleg a hegység keleti peremén Diósjenő, északon Hont és Kemence, délen Szob, Zebegény és Szokolya térségében található nagyobb tömegben üledékes kőzetek, illetve érdekes ősmaradványok. Így például sárgás-, vörös- és kovamoszatok, likacsoshéjúak, korallak, csigák, tengeri pillangók, kagylók, ásolábúak, cserepeshéjúak, rákok, mohaállatok, pörgekaruak, tengeri sünök és liliumok, porcos és csontos halak, tengeri tehenek kővült maradványai.

*

Az egykori növényvilágot mind nyitva-, mind zárwatermő növénymaradványok és lenyomatok képviselik. Kovásodott fadarabokat, vagyis faopált a hegység számos pontján találtak már, de előkerültek szárazföldi emlősök maradványai is. E tekintetben eléggé ismert lelőhely a honti Kutberek-völgy /mamutfogak/, de például agancstörödékek kibukkannak a Duna hordalékából is.

Mindezek részletes ismertetésére kis lapunk terjedelmi korlátai között természetesen nem vállalkozhatunk. Ám Dulai Alfréd rámutatott, hogy bőséges szakirodalom áll rendelkezésre a témakör iránt érdeklődőknek, s azokból mindjárt be is mutatott néhányat.

*

Az előadások elhangzása után dr. Brezsnýánszky Károly, a MÁFI igazgatója és egyben a Magyarhoni Földtani Társulat elnöke mondott zárszót. Ez azonban egyúttal megnyitó beszéd is volt, mert az igazgató praktikus okokból még itt, a konferencia helyszínén, a művelődési házban nyitotta meg a közelben levő Börzsöny Múzeum felfrissített, újrendezett földtani kiállítását. Ennek anyagát részben az MTM Föld- és Őslénytára, részben a MÁFI Országos Földtani Múzeuma bocsátotta rendelkezésre. Természetesen benne volt azonban a múzeum saját gyűjtése is, főként a börzsönyi kőbányászat és kőhasznosítás vonatkozásában.

Az ily módon megnyitott új kiállítást magában a múzeumban már Lakatos József mb. igazgató mutatta be a nagy számú érdeklődőnek.

*

A Börzsöny Múzeum méretét tekintve nem hasonlítható a nagy megyei vagy éppen országos közgyűjteményekhez. De nem is kicsi, mert kiállítási tere jóval meghaladja a hasonló jellegű, egy-két szobás kis helytörténeti gyűjteményeket. Még inkább átlagon felüli a minősége, anyagának értéke, a kiállítások kidolgozottsága, kultúráltsága. A geológiai, történeti – régészeti és néprajzi kiállítások mellett a Börzsöny erdeinek növény- és állatvilágát bemutató értékes, szép kiállítás is látható.

*

Mint a legtöbb múzeumunk, úgy a Börzsöny Múzeum is szemmel láthatóan a fejlesztés legnagyobb akadályával: a helyhiánnyal küzd. Ezért jó lenne, ha bővíthetősége érdek-

Régi erdészélet

A szegedi erdészeti technikum elvégzése után, csaknem félévszázaddal ezelőtt olyan korban kezdtem meg szakmai pályafutásomat az egykori *Börzsönyi Állami Erdőgazdaság* Kemencei Erdészeténél, amikor a kemény munka mellett az embereknek még volt kedvük viccelődni is. *Akkor is kellett a pénz* a vállalatnál mindenkinek, *mégsem ez állt az élet középpontjában*. Nem volt féltékenységek sem egymásra, nem ismertem felfelé törő karrieristákat. Soha nem találkoztam olyan fiatalal, aki sürgette-szorította volna idősebb kollégáját a nyugállományba vonulásra. A jól dolgozó embereket észrevették, előléptették; a nyugdíjas kort elért kolléga pedig önként is visszavonult, nem kellett nógatni.

Szerencsém is volt, mert olyan *kiváló erdészvezetők* keze alatt dolgozhattam, mint a Bedő-díjjal kitüntetett *Lukács István* /helyi, falusi ragadvány nevén: Bacsí/, majd később a szintén Bedő-díjas *Bukri József*. Mindketten az esztergomi erdész szakiskolát végzett nagyszerű erdészek voltak, s egyben vadászok is. Alapos munkát végeztek, de nem vetették meg a munka utáni borozgatást, anekdotázást sem.

*

Fizikai dolgozóink abban az időben embertelenül nehéz munkát végeztek, hiszen a gépesítés még gyermekcipőben járt, s az erdei munkára a kézzel végzett munka volt a jellemző. Mégis volt kedvük a tréfálkozáshoz is.

Telente *erdészbált* rendeztünk, amelyen rendszerint én konferáltam. A műsornak pedig elmaradhatatlan szereplője volt *Csomor Nándor* erdőművelési műszaki vezető kollégám, aki a saját maga által írt verses rigmusokat adta elő, nagy derűség közepette.

ben – Baráti Körének tagjaihoz hasonlóan – minél többen támo-
mogták, szponzorként is. Jó példáját adta ennek a konferencia alkalmával *Csillag Pál* úr, a nagyirtási Szent Orbán Erdői Hotel igazgatója, akinek a törvényesen mértéktartó, de bőséges reprezentációt köszönhattuk. Mellette és a városi önkormányzat mellett több más helyi és környékbeli /zebegényi/ szervezet, vállalkozás és magánszemély anyagi támogatása tette még lehetővé a konferencia megrendezését.

Ezeknek a nem is rosszul rímelő kis elbeszélő költeményeknek a főszereplői maguk a dolgozótársaink voltak, akiknek egy-egy jellemző tulajdonságát vagy életük, munkájuk valamely ironikus eseményét elevenítette fel Nándor barátom parodikus beállításban, mutatva be görbe tükörben. A vacsora és a műsor után azután következett a tánc, a nóta, a fergeteges mulatság kivilágos-kivirradatig.

*

Persze, olykor-olykor az erdészbálon kívül is találtunk indokot a pohár megemeléseire. Rendszerint valamelyikünk névnapja szolgáltattott ilyen alkalmat.

Annak is van már vagy negyven esztendeje, hogy mint nemrég kinevezett, „frissen sült” kerületvezető erdész, én is résztvettem egyik kollégánk névnapjának megünneplésében, amit az erdészeti kultúrtermében bonyolítottunk le (s amit mi magunk alakítottunk ki az akkoriban olyannyira divatos „társadalmi munkában”).

A kolléga felköszöntését követően egy-két óra elteltével már virágos jókedvünk volt ugyan, de azért éreztük, hogy „valami” hiányzik. Hiányérzetünk azonban egyszer csak feloldódott, mert hogyan, hogyan nem, honnan, honnan nem, de valahonnan előkerült egy – mai szóhasználatával élve – *a hegedülést amatőr profi módon űző kisebbségi etnikum* egyszál tagja (vagyis magyarul: egy muzsikusz cigány). Egy pillanat alatt felmérte a helyzetet, s nem sokat tectetóriázott, hanem előkapta a hóna alól a hegedűt és már húzta-cincogtatta is a vonót. Való igaz, hogy Stradivarinak vagy Paganininnek nem volt nevezhető, de nekünk ennyi is

elég volt, hogy jókedvünk az egekig csapjon.

Igaz az is, hogy nagy igyekezete közben zenészünk sem mondott ellen egy-egy pohár bor kínálásának. Így történt azután, amint visszajött az illemhelyről, hát bizony *kissé „nyitva maradt a hentesüzlet”*.

Mivel az erdészeti adminisztratív személyzetét alkotó fiatal lányok, asszonyok is jelen voltak, a helyzetet sürgősen orvosolni kellett. Ennek diplomatikus lebonyolítását erdészvezetőnk vállalta magára, aki odament a kissé pityókos zenészhez és a fülebe súgta: „Tudja-e azt művész úr, hogy *lecsúszott a nadrágján a zippzár?*” Mire a felélénkült „művész úr” legott rákapott a szóra: „Elhúzom én, pajtás, csak dúdold ide a fülemből!”

*

Persze, az akkori szegény világban egy-két ilyen kis önmegfeledezés elég volt ahhoz, hogy az erdész amúgy is fölöttébb lapos pénztárcája végleg elapadjon. A kátyúból való kikecmergés egyik divatos módja volt a *segélykérés*. Lehetett segélyt kérni a szakszervezettől, az igazgatótól, de létezett az un. OMB előleg is, ami a fizetés terhére felvett előleget jelentett.

Egyik kerületvezető erdészünk a vállalat igazgatójához fordult segélykérelmével. Indokolásként röviden a következőt írta: „*Megnősültem, sorsom rosszabbra fordult.*”

Igazgatónk, aki amúgy kemény, szigorú, de igazságos és humánus ember volt, „vette a lapot” és megadta a kért segélyt a megszorult kollégának ...

Vajda Pál
ny. műszaki vezető
Nagymaros

Reméljük, hogy dr. Matskási István főigazgató úr megnyitó szavai profétikussá válnak, s ezt az első BMBK tudományos konferenciát még sok hasonló értékes és érdekesítő konferencia követi majd „a mi Börzsönyünkről”. S közöttük talán ott lesz a nagy múltú börzsönyi erdő- és vadgazdálkodás / + fafeldolgozás/ témája is.

Dr Király Pál

Nyugdíjasoknak – nyugdíjasokról

Nyugdíjasaink az utóbbi időben számos problémával fordultak hozzánk, keresték meg Nyugdíjas Bizottságunkat. A leggyakrabban felmerülő kérdésekre kívánok válaszolni, amelyek talán leginkább közérdeklődésre tartanak számot.

– **Miért 6,3% lett a 2004. évi nyugdíjemelés?**

Ezt a Kormány az elfogadott költségvetés adatai alapján állapította meg. A feltételezett 6,3%-os növekedés a tervben megfogalmazott 6,8%-os bérnövekedés és az 5,8%-os várható fogyasztói árnövekedés (infláció) átlaga. Ha a folyamatok év közben eltérnek a most feltételezettől, akkor a 6,3%-os januári nyugdíjemelés novemberben kiegészülhet további emeléssel, mint ahogy ez eddig is gyakorlat volt. A probléma csak az, hogy a tényt számok alapján novemberben állapítják meg január 1-ig visszamenőleg a nyugdíjemelést, így ezt az emelést a nyugdíjasok előlegezik meg az államnak, nem beszélve arról, hogy akik év közben meghalnak, azt az állam megspórolja.

– **Változnak-e a nyugdíjak az Európai Unióhoz (EU) való 2004. évi csatlakozással?**

Közvetlenül nem, az EU-ban a működő nyugdíjrendszerek a tagországok kizárólagos döntési hatáskörében van-

nak, szabályozott azonban a több tagországban nyugdíjjogosultságot szerzett biztosítottak nyugdíjának kiszámítása. Közvetve azonban a csatlakozásból származó kedvezőbb gazdasági fejlődés a nyugdíjak felzárkózására is jobb feltételeket teremt majd.

– **Van-e fedezete az 13. havi nyugdíj kifizetésének a 2004. évi költségvetésben?**

Ezt törvény biztosítja. A költségvetés, mind a nyugdíjbiztosítási, mind az egészségbiztosítási alap biztosítja a 13. havi nyugdíj fokozatos bevezetésének 2004. évre eső fedezetét. Így 2004 novemberében immár minden nyugdíjas a 13. havi nyugdíjának felét, azaz 2 hetet fog megkapni. 2005-ben 3 hetet, míg 2006-ban a teljes egy havit. Az erre fordítandó összeg 2004-ben mintegy 17 milliárd forint.

– **Beépül-e a nyugdíjakba a 13. havi illetmény?**

A 13. havi nyugdíj egy új fizetési konstrukció, amely közvetlenül és formálisan nem épülhet be a nyugdíjba, abban az értelemben, hogy a kiszámított nyugdíj havi összege a 13. havi nyugdíj bevezetése miatt nem változik, míg a nyugdíjemelés mindig a nyugdíj havi összegét növeli meg. Azonban a szisztéma bevezetésének hatása éppen olyan, mint a beépülő nyugdíjemelése,

a bevezetési időszakban évi 2,0-2,1 százaléknyi, a megszokott módon beépülő nyugdíjemelésnek felel meg tartalmában és összegében is. Csak ezen intézkedés alapján négy év alatt az éves nyugdíjjövedelem 8,3%-kal emelkedik, s ezt persze kiegészíti az időközben megvalósuló „rendes”, a törvénynek megfelelő nyugdíjemelés.

A 13. havi nyugdíj konstrukciója azért egyenértékű a beépülő nyugdíj-emelésekkel, mert ennek kifizetése a bevezetési időszak után is évről évre megtörténik, s összegét is mindig az aktuálisan - januárban - megemelt nyugdíjak havi összege határozza meg.

– **Megtörténik-e az özvegyi nyugdíjak megígért emelése?**

A 20 százalékos özvegyi nyugdíjak 30%-ra történő emelését a kormányprogram is tartalmazza. Ez szintén fokozatosan valósul meg. Az első lépés tavaly novemberben már megtörtént. Jelenleg az özvegyi nyugdíj 25%. A második lépésben a 25%-ról a 30%-ra történő emelése még ebben a kormányzati ciklusban, a gazdasági lehetőségek függvényében fog bevezetésre kerülni.

Varga György
a Nyugdíjas Bizottság elnöke

Kökény Mihály és a hálapénz

A baj, betegség a fiatait is utolérheti, de idősebb korban egyenesen megszaporodnak, nem egyszer rendszeressé válnak, sőt állandósulnak az egészségügyi problémák. Rádásul az erővel együtt kevesebb a pénz is. Márpedig az orvos is, a patika is egyre többbe kerül.

Érthető tehát, hogy a nyugdíjasok társadalma fokozottan, sőt aggódva figyeli azokat a fejleményeket, amelyek az állami egészségügy berkeiben mostanában végbemennek /egészségügyi törvény, kórházprivatizáció, orvosi hálapénz, gyógyszerár-emelkedések stb./ Ezért talán T. Nyugdíjas Olvasóink érdeklődésére számot tarthat ez a következő kis tudósítás, amelyet arról a kötetlen konzultációról készítettünk, amelyet partner szervezetünk: a *Nyugdíjasok Országos Képviselő /NyOK/* rendezett a közelmúltban dr. Kökény Mihály egészségügyi, szociális és családügyi miniszterrel Budapesten, az Alkotmány-utcai Pallas Páholiban. A tanácskozást *Mihalovits Ervin*, a NyOK elnöke vezette.

A miniszter

bevezetőjében elsőként az *orvosi hálapénznek* az utóbbi hetekben gyakran és széles körben vitatott, már-már „gumicsonttá” vált témáját állította a konzultáció középpontjába. Rámutatott, hogy ez egy *gyűjtőfogalom, amely általában a páciens megalégedését fejezi ki orvosa iránt* a jól végzett egészségügyi ellátás után. Kifejezheti a társadalombiztosítási ellátás alapján elvárható szolgáltatáson felüli *többlet-ellátás* honorálását is. A szolgáltatás elvégzése előtt kikötött, mondhatni *kikövetelt hálapénz ellen* azonban *törvényesen fel kell lépni*.

A hálapénz visszaszorításának elvileg egyik eszköze lehetne az egészségügyi személyzet fizetésének emelése. A tapasztalat szerint azonban ez nem jelent gyakorlati megoldást.

Dr. Kökény Mihály a következő teendőket látja időszerűnek a paraszolvencia problémájának megoldásával kapcsolatban.

Hat javaslat

1. Egyértelművé kell tenni az egészségügyi szolgáltatások körét, *el kell választani egymástól az alapellátást és a többlétszolgáltatást.* Az utóbbi igénybevételéért kell különdíjat felszámolni. Az illegális vagy félillegális díjazásokat pedig legális csatornába kell terelni.

2. Újra át kell tekinteni és fejleszteni kell az egészségügyi tevékenység *etikai szabályozását*, a hálapénzzel kapcsolatban is. Erre a Magyar Orvosi Kamara /MOK/ hivatott.

3. Az egészségügyi ellátás után a betegeket egy *jelképes számla* átadásával tájékoztatni kell arról, hogy mibe került a társadalombiztosításnak a felmerült ellátás. Ez egyben egy kontroll-lehetőség is a beteg számára arról, hogy vajon tényleg megkapta-e mindazt a szolgáltatást, amelyet a gyógyintézet felszámolt. /Sokan meglepődnének, ha látnák, hogy még egy viszonylag egyszerűbb műtét költsége is milliós nagyságrendű./ A jelképes számla adása egyes kórházakban február 15-tel elkezdődött.

4. A betegek tájékozottságának javítása egészségügyi kérdésekben *telefonos felvilágosítás* révén, például az egyes egészségügyi intézmények szolgáltatási színvonaláról. Ez jó irányban befolyásolhatja a betegek magatartását.

5. Az Egészségügyi Minisztérium 2004. március 1-től egy közvetlen telefon hívószámot, un. „zöld számot” létesít „**Dr. Info**” elnevezéssel abból a célból, hogy a lakosság a véleményét, gondolatait rövid úton eljuttathassa a miniszterhez, illetve a tárca legfelső vezetéséhez. A telefonszolgálat éjjel-nappal, 24 órán keresztül működik.

6. Az E. Sz. Cs. M. meg kívánja hirdetni „*Az év kórháza*” cím elnyerését pályázat útján és a feltételeknek megfelelő kórházat komoly összeggel kívánja honorálni, amit az fejlesztésre fordíthat.

Közbevetve megjegyezzük, hogy a média a konzultációt követően már mint az egészségügyi tárca programcsomagját, vagy mint Kökény-csomagot kommentálva jelentette az eseményt, holott a miniszter mindig egyes szám első személyben beszélt és a csomag szót ki sem ejtette a száján.

Dr. Kökény Mihály e hat javaslatának ismertetése után hangsúlyozta, hogy *hosszabb távon átfogó reformokra van szükség az egészségügyben, s azok keretében a magánellátás kiterjesztésére.*

A nyugdíjrendszer változatlan

Ezt követően – a résztvevők társadalmi helyzetének megfelelően – másik fő témaként a *nyugdíjak* ügye került a konzultáció napirendjére.

Dr. Kökény Mihály elmondta, hogy az utóbbi években kb. 3% -kal csökkent a nyugdíjak vásárlóereje és 2003 végére érte el ismét a rendszerváltás előtti színvonalat. 2004-ben csak szerényebb mértékű vásárlóerő-javulás várható. Ugyancsak nem várható alapvető változás a nyugdíjmegállapítás módjában, rendszerében sem, amelyet sok kritika ért. A miniszter kijelentette: a kormány nem tervez olyan változást, amely bárkit hátrányosan érintene.

A legszegényebbeket érintő, *méltányossági alapon történő kivételes nyugellátás* megállapításával kapcsolatban a miniszter elmondta, hogy annak hatályát 2004. január 1-től háromról öt évre emelték. Ennek az intézkedésnek azonban

visszamenőleges hatálya nincs; a január 1. előtt benyújtott, de még el nem döntött kérelmek elbírálásánál a benyújtás idején érvényben volt rendelkezéseket kell alkalmazni. Elmondta azt is, hogy hatalmas mennyiségű /mintegy 180 ezer/ kérelem halmozódott fel, 2003 végéig ezt lehetetlen volt feldolgozni a minisztériumban. Igazat kell adnunk a miniszternek, amikor azt mondta, hogy *a kivétel nem válhat rendszeré, más megoldást kell találni ezen a téren.* Például olyat, amely szociális ellátássá változtatja a kivételes nyugellátást és így nem terheli a nyugdíjasszát.

A nyugdíjkorhatár felemelése

nincs napirenden a miniszter megnyilatkozása szerint. E helyett a tényleges nyugállományba vonulás idejét kell javítaniuk, *emelniük* az érintett munkavállalóknak. A korai nyugállományba vonulás kerülését kell ösztönözni.

Amint az várható volt, a nyugdíjügyek mellett felmerült a tanácskozáson a *gyógyszertérítési díjak* változásainak témája is, ami főként az idősebb korosztályokat érinti.

Dr. Kökény Mihály rámutatott: az orvos és a páciens közötti együttműködést javítani kell annak érdekében, hogy a *gyógyítási célnak megfelelő, de olcsóbb gyógyszerek előírását* részesítsék az orvosok előnyben, s a fölöslegesen drágább, vagy nagyobb mennyiségű gyógyszerek ne terheljék szükségtelenül a közös kasszát. Sajnos – mondotta a miniszter – egyes orvosok bizonyos ok miatt ebben ellenérdekeltek és riogatják is a betegeket, nem megfelelőnek, kevésbé hatásosnak mondván az olcsóbb gyógyszereket.

Dr. Kökény Mihály annak kijelentésével fejezte be exposéját, hogy *a kormány és személy szerint a miniszterelnök is figyelemmel kíséri az idős emberek sorsának alakulását.*

Ezt követően a NyOK aktivistái fejtették ki véleményüket a szóban forgó kérdésekről.

Hozzászólások

Az elnöklő Mihalovits Ervin azt kérte a minisztertől, hogy a felállításra kerülő Szociális-Gazdasági Tanácsba vonják be a nyugdíjasok érdekképviselőit is. Továbbá sérelmezte hogy az idei központi költségvetésből teljesen kihúzták a nyugdíjasok szociális üdültetésére szánt pénzüsszeget.

Dr. Tari Endre, a MÁV vasútegészségügy korábbi, ny. igazgatója, a NyOK Egészségügyi Bizottságának elnöke felszólalásában az állami szervek és az érdekképviselők együttműködésének szükségességét hangsúlyozta. A NyOK részéről biztosította a minisztert a szervezet együttműködési készségéről. Az egészségügy és a társadalombiztosítás reformját mi együtt kezeljük és részesei kívánunk lenni a reformfolyamatoknak, mondotta.

Piros Istvánné dr, a NyOK Társadalombiztosítási Bizottságának elnöke azt sérelmezte a miniszternél, hogy a bizottság által készített munkaanyagok eddig még egyszer sem kerültek meg tárgyalásra az Időügyi Tanácsban. Például 1997 óta adnak hangot egyet nem értésüknek a nyugdíjmelés technikájával kapcsolatban. Mikor lehet erről a témáról tárgyalni? Kifogásolta azt is, hogy a nyugdíjasok, mint egykori járulékfizetők kimaradnak a társadalombiztosítási alapok felhasználásának ellenőrzéséből.

A további felszólalások jórészt a gyógyszerárak változásaival foglalkoztak.

Válaszában dr. Kökény Mihály miniszter hangsúlyozta, hogy a jóléti fordulat eddigi eredményeit meg kell őrizni. Elismerte azonban, hogy a kormány által bevezetett takarékosági intézkedéseknek vannak-lesznek vesztesei is. Rámutatott a társadalmi szolidaritás kiépítésének szükségességére az idős emberek környezetében, valamint arra, hogy új típusú érdekképviseleti fórumok kiépítése is folyamatban van.

Dr. Király Pál

Nyugdíjak a csatlakozás után

Hasznos kiadványt tudunk ajánlani a nyugdíjasok, a nyugállományba vonulást előtt állók, rokkantak, özvegyek és az árvaellátással érintettek számára: dr. Pákozdi Ildikó „Nyugdíjak a csatlakozás után” című 32 oldalas tájékoztató füzetét, ami a Miniszterelnöki Hivatal és a Külügyminisztérium közös kiadványaként megjelentetett „Európai füzetek” 1. számú darabja. Tartalma hasonló ahhoz, mint amit lapunk 2003/2. számának nyugdíjas rovatában közöltünk Piros Istvánné dr. tollából, csak természetesen bővebb annál, mint amennyi közleményre lapunk terjedelmi korlátai lehetőséget nyújtanak.

k. p.

EU- fogalomtár

Halmai Péter D.Sc. egyetemi tanár szerkesztésében és részben tollából is, az FVM Integrációs Főcsoportfőnökség megbízásából, az AGROINFORM Kiadó Kft. gondozásában jelent meg „Az Európai Unió Közös Agrárpolitikája. Fogalomtár” című 222 oldalas kötet.

A könyv először egy világos áttekintést ad az EU közös agrárpolitikájának (CAP) rendszeréről – ami egyéni, amatőr alapon nehezen megoldható feladat volna. A terjedelem zömét szócikkek teszik ki: az egyes témakörök alapfogalmainak alfabetikus sorrendben, a magyar kifejezés angol nyelvű feltüntetésével lexikon-szerű, de annál némileg bővebb magyarázatai.

Ezt követően a címszavak magyar + angol és részben francia nyelvű felsorolása következik, szintén abc-sorrendben, majd ugyanezek témakörönként csoportosítva. A további anyagrészekből figyelmet érdemel a bőséges, 95%-ban idegennyelvű irodalomjegyzék, valamint „A magyar agrárgazdaság az Európai Unióban” című függelék.

Az erdészet, faipar alig szerepel ebben a kötetben (33. oldal). Mindazonáltal a kézi könyvtárban tartása tagtársaink számára is ajánlott, mert segít egyértelműen megérteni egész sereg olyan fogalmat, amely most már egyre inkább anyanyelvünk, s így mindennapi életünk elválaszthatatlan részévé válik. Használatát nagyban megkönnyíti, hogy a kötet nyomdatechnikai kivitele kiváló (masszív kötés, finom fehér papír, tetszetős szellős tördelés, jól olvasható tipográfia).

k.p.

AGRO + MASHEXPO 2004

A 23. alkalommal rendezte meg a Hungexpo Rt. V. Kiállítási Divíziója a Budapesti Vásárcsopontban a mezőgazdasági gépek és eszközök nemzetközi kiállítását. 190 magyar és kilenc más országból érkezett 10 külföldi kiállító 17 ezer m² zárt csarnokfelületen mutatta be gyártmányait, kínálatát.

A kiállításnak külön jelentőséget adott az idén az a körülmény, hogy két hónappal az EU-ba történő belépésünk előtt bonyolították le.

Ismeretes, hogy csatlakozásunk egyik legkényesebb pontja mezőgazdaságunk helyzete és jövője. Ezért a kiállításhoz csatlakozó több szakmai tanácskozás közül a legnagyobb érdeklődés „Az agrárium helyzete az EU csatlakozás előtt”, a „Nemzeti birtokpolitika és EU csatlakozás”, a „Környezetvédelem, vidékfejlesztés” című fórumok iránt, valamint az elnyerhető támogatások iránt nyilvánult meg. Elősegítette az érdeklődés kielégítését, hogy a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési

Minisztérium tájékoztató anyagokkal, kiadványokkal bőven ellátott önálló standdal volt jelen a kiállításon.

A kiállítást – jellegének megfelelően – elsősorban a mezőgazdasági gépek uralták, de azért voltak erdészek számára aktuális látnivalók is.

Például most sem hiányoztak a motoros láncfűrészgépek, a Stihl, Dolmar, Solo és Husqvarna cég korábbi és új géptípusai, valamint aljnövényzetirtó gépei. Az olasz Gandini Meccanica cég új típusú stacioner és mobil faaprító gépeit mutatta be, a békési Optigép Kft. szintén faaprítógépét. A szombathelyi ContEco Kft. vadkárelhárító keréktípusokat propagált, közöttük nap-

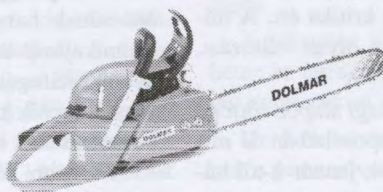
elemmel /is/ működtethető elektromos kerítést is. A nyírbátori Bátorgép-92 Kft. a Nyírfa-19 és a KTK-100 típusjelzésű vegyes biomassza-tüzelésű /erdő-, mező- és nádgazdasági fő- és melléktermékek eltüzelésével üzemeltethető/ kazánjait mutatta be. Egy szlovák és egy szlovén vállalat pedig szemrevaló

fakitermelési kéziszerszámokat is kiállított /balták, fejszék, ékek, kézfűrészek stb. különféle típusait, nagy választékban/.

A közönség érdeklődését legfőképpen a felvonultatott traktorparádé kötötte le.

A mind fantáziadúsabban formatervezett és esztétikusan kivitelezett, egyre több ergonomiai-kényelmi fel-

szereléssel ellátott *traktorok* nagy választékában minden gépkategória megtalálható volt, a szinte játékszernek tűnő, helyes kis japán Iseki-minitraktortól kezdve a szupernehéz óriástraktorokig. Amint azonban egy korábbi hasonló alkalomról szóló tudósításunkban már mi is jeleztük, a mezőnyön belül

a fejlődés irányzatát a nehéz óriástraktorok irányába haladó gyártmányfejlesztés jellemzi.

A szupernehéz univerzális kategória motorteljesítménye már túllépte a 220 kW/300 LE-s határt, a *legnagyobb teljesítményű kategóriáké pedig a 400 kW/550 LE-s határt!* Ilyenek a gumihevederes járószerkezetű nagytraktorok. A motorteljesítmény fokozásához integrált és intelligens TLT hajtások, új-szerű gumibroncs-fejlesztések, auto-

New Holland TS 135-A közepnehéz univerzális traktor

matikus kormányvezetési és kormányzási módok, fokozat nélküli automata sebességváltó, elektronikus motor- és hajtómű-menedzsmentek, fejlett kerék-, tengely- és kabinrugózások járulnak. A traktorok végsebessége 50 km/h-ra emelkedett.

A talajművelő gépek fejlesztésében a talajkímélő műve-

lési módok elterjesztését tartják szem előtt.

Ezt többek között a munkaműveletek összevonásával, számuk redukálásával, szerszámkombinációk kialakításával érik el. Például a nagy összetett ekéknél a fogásszélesség változtathatósága /variálhatósága/ mellett megoldották magának az eke fogásszélességének és mélységtartásának elektronikus szabályozását. *A gépek fejlesztése során az üzemanyag-fogyasztás csökkentésére törekednek.*

Az AGRO + MASHEXPO 2004 is bizonyította: az agronómia fejlődésében új korszak van a kibontakozóban. Az ebből eredő következtetéseket nekünk, magyaroknak is le kell vonnunk.

Dr. K. P.

Dr. Roller Kálmán

/1913 - 2004/

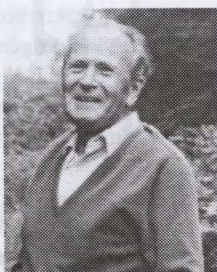
Kanadai otthonában, az Ontario-állambeli Mississauga-ban 91 éves korában meghalt *dr. Roller Kálmán József* okl. erdőmérnök, a vancouveri University of British Columbia /U. B. C./ díszdoktora /1999/, a Nyugat-Magyarországi Egyetem első díszpolgára /2003/.

Borsodnádason született 1913-ban orvos családban. Az elemi iskola elvégzése után középiskolai tanulmányait az ózdi gimnáziumban kezdte el. Két év eltelté után azonban a gimnázium megszűnése miatt Gödöllőn, az ott 1924-ben megindított premontrei Szent Norbert Gimnáziumban folytatta és az új iskola első érettségiző osztályának tagjaként maturált 1931-ben.

Szülföldje, a Bükk erdeinek és családja erdész barátainak hatására az erdőmérnöki pályát választotta élethivatásul; *oklevelét 1937-ben szerezte meg Sopronban.*

Gyakorlati pályafutását – sok akkori pályatársához hasonlóan – alföldfásítóként kezdte a Nyírségben, majd szűkebb pátériájában, a Bükkben folytatta a ládi fűrészüzem vezetőjeként.

1942-1945 között tűzértisztként katonai szolgálatot teljesített. A háború után továbbra is a Bükkben dolgozott erdőgondnökként /Bóta, Felsőtárkány/. Közben belépett a Szociáldemokrata Pártba, s így az 1948. évi pártegyesítés során automatikusan tagja lett a Magyar Dolgozók Pártjának /MDP/. Ekkor – saját visszaemlékezése szerint is – politikai vonalon „kiemelték” és Budapesten a Magyar Tudományos Központ erdészeti előadója lett.

Ebben a minőségében *tevékenyen közreműködött* a tudományos intézményrendszer átalakítása során az *Erdészeti Tudományos Intézet /ERTI/ létrehozásában*. A budapesti székhellyel működő ERTI lett az addig Sopronban működő /M. kir./ Erdészeti Kísérleti Állomás munkájának folytatója, egyes jogutóda. Az átszervezett intézmény *igazgatójává Roller Kálmánt nevezték ki* 1949-ben. 1952-ben az Agrártudományi Egyetemről levált, önálló felsőfokú intézményként működő Erdőmérnöki Főiskola meghívta az újonnan létesített *Erdőtelepítési Tanszék tantárgyainak oktatására* és egyúttal a főiskola igazgatóhelyettese lett, majd 1955-től *igazgatója*.

1956 novemberében a közeledő szovjet invázió elől menekülve *elhagyta az országot és előbb Ausztriába, majd onnan Kanadába emigrált* az ottani kormány meghívása alapján annak a 252 főből álló csoportnak a tagjaként, amelyet 199 soproni főiskolai hallgató, valamint ugyancsak főiskolai oktatók és családtagjaik alkottak.

Kanadában a vancouveri *University of British Columbia* egy autonóm társegyeséget, filiálét létesített *Sopron Divisio /S. D./* elnevezéssel annak érdekében, hogy a nagy számú menekült hallgató tanulmányait befejezhesse és külföldön is garantáltan elfogadott egyetemi diplomát kaphasson. A *divízió dékánja dr. Roller Kálmán lett.*

Az S.D. 1961-ben fejezte be működését, amikor már az előírt tanulmányait elvégzett valamennyi hallgató megkapta erdőmérnöki oklevelét, az S.D. fennállása alatt összesen 140-en. Dr. Roller az egyetemi évek alatt megszerezte az *M. Sc. /tudományok mestere/* és a *D. ScF /az erdészeti tudományok doktora/* címet is.

Ennek az exodusnak a történetét, összefüggéseivel együtt két rendkívül érdekes és értékes kötetben örökítette meg. Az egyik angol nyelvű és a „*The Sopron Chronicle*”/Nancouver, 1986/ címet, s másik magyar nyelvű és a „... *Mi is voltunk egyszer az Akadémián*”/Budapest, 2001/ címet viseli.

Roller Kálmán a Sopron Divisio tevékenységének megszűnése után 1963-ban a Kanadai Erdészeti Szolgálatnál /Canadian Forestry Service/ helyezkedett el tudományos kutatóként és a *nyárfakutatás, nyárnemesítés területén dolgozott* Winnipeg, New Brunswick, Ontario, Manitoba és Fredericton szövetségi államokban. *Számos nyárfaklont külföldre el.* Ezek közül 14 klont Hollandiában bemutatott az ottani erdészeti tudományos intézetnek. Majd visszatérve Kanadába, további 34 nyárfaklont osztályozott Ontarióban. Nyárfakutatói eredményeit két, nemzetközi elismerést aratott könyvben adta közre. Magyarországi és kanadai *pályafutása során több mint 100 tudományos jelentést és dolgozatot publikált.*

1978-ban vonult nyugállományba. Ezt követően 1982-ben még egy kolumbiai céggel szerződést kötött az Andokban le-

vő erdős Cauca-völgy iparosításának előkészítésére. /Nyilván fafeldolgozó iparról volt szó./

Kanadában több erdészeti szervezet választotta tagjává, illetve tiszteletbeli tagjává; így pl. a Brit -Kolumbiai Hivatásos Erdészek Szövetsége, a Kanadai és az Észak-Amerikai Nyárfa Bizottság stb.

Dr. Roller Kálmán 1948 utáni szakmai-közéleti szereplésének *magyarországi megítélése ellentmondásos volt*, s ez lassan változott a polgári rendszerváltás után is. Az Erdészeti Tudományos Intézet „*Vadas Jenő*” Emlékéremmel tüntette ki egykori igazgatóját. Köztársasági elnökünk pedig 2002-ben a *Magyar Köztársasági Érdemrend Tiszti Keresztjével* adományozta részére /amit Ottavában kanadai nagykövetségünk adott át/. Hosszú életének utolsó napjaiban a *Nyugat-Magyarországi Egyetem* részéről érkezett *díszpolgári cím* /amit már nem tudott átvenni/ talán megnyugvást vitt e mozgalmas életű, hányatott sorsú kolléga lelkébe.

Dr. Király Pál

Végső búcsúzások

A tél mindig megrostálja az idős korosztályokat. A betegségek ilyenkor könnyebben úrrá lesznek az ellenállóképességében meggyengült szervezeteken, s így az könnyebben válik a könnyörtelen halál martalékává. Sajnos, a magunk mögött hagyott télen is több kitűnő kollégától kellett végső búcsút vennünk. Némelyikük haláláról csak szóbelileg, áttételesen szereztünk tudomást, a pályafutásukról nyújtott információk ezért hiányosak.

Szödi István

Páratlanul magas korban, 106. életévében érte a halál szakmánk legidősebb tagját és egyben az ország legöregebb férfi lakosát: Szödi István erdészt. Azonban nemcsak kora, hanem *fizikai és szellemi kondíciója is bámulatos volt* szinte utolsó napjáig, olyannyira, hogy sok 25-30 évvel fiatalabb ember is megirigyelhette volna.

Gödöllő-máriabesnyői otthonában elesett, a zúzódások ágyba kényszerítették, s a fellépett tüdőgyulladás egy héttel 105. születésnapja után sírba vitte. Hamvait a máriabesnyői temetőben felesége mellett helyezték el. Temetése alkalmával Krassay László erdőmérnök, a Gödöllői VÜSZI Kht. műszaki igazgatója és Kertész József erdőszaktanár, a Pilisi Parkerdő Rt. ny. főelőadója búcsúztatta.

Szödi István a Pest megyei Dány községben született 1898. december 23-án. /Krassay László szellemes megállapítása szerint három évszázadban és két évezredben élt. /Hányatott gyermekkor volt, már gyermekfejjel dolgozni kényszerült.

Az erdész pályára vágyott, így 18 éves korában a gödöllői áll. és koronauradalmi erdőigazgatóság valkói erdőgazdálkodásánál napibéres erdőgyakornok lett. 1918 januárjában azonban behívták katonának, majd az olasz frontra vezényelték. Az októberi forradalom alatt került haza, de csak 1921 elején szerelt le. Magánúton elvégezte a polgári iskolát, 1923-ban pedig eredményes *erdőőri szakvizsgát* tett.

Erdőőrként különféle erdészeti és vadászati feladatokat végzett. 1929-ben áthelyezték az erdőigazgatóság építésvezetőségéhez. Ettől kezdve *műszaki munkakörben dolgozott*

1955-ig. 1959 végén történt nyugállományba vonulásáig pedig fásítási és birtokpolitikai feladatokkal foglalkozott. Szolgálati ideje alatt megkapta az üzemi segédtsízi /1943/, a tiszti /1946/ és főtsízi /1947/ címet, a „Kiváló Dolgozó” kitüntetést /1960, 1988/, 1997-ben pedig az OEE Kaán Károly Emlékérmét.

Nyugdíjasként is igen tevékeny életet élt. Szobrászkodott, majd amikor már nem bírta a nehéz kalapácsot, festett. Halála után szép festményeiből emlékkiállítás rendezett a gödöllői polgármesteri hivatal, amely saját halottjának tekintette.

A Gödöllői Nyugdíjas Erdészek Egyesülete is szeretettel őrzi régi, kedves tagjának emlékét.

Szkalák Gyula

Szombathelyen életének 61. évében hosszú, súlyos, gyógyíthatatlannak bizonyult betegségben meghalt Szkalák Gyula okl. erdőmérnök, az Állami Erdészeti Szolgálat Szombathelyi Igazgatóságának vezetője. Désen született 1942-ben, erdőmérnöki oklevelét 1967-ben szerezte meg Sopronban. *Szakmai pályafutása gyakor-*

latilag teljes egészében az erdőrendezéshez és Szombathelyhez, illetve a Vas és Győr-Moson-Sopron megyei erdőkhöz fűződött. Tizennyolc évi terepi erdőrendezői szolgálat után 1985-ben lett ERSz irodaigazgató, 1997-ben ÁESz igazgatóhelyettes, 1999-től haláláig irodaigazgató. Közben rendszer-

szervezői oklevelet is szerzett és részt vett a magyar erdőrendezés korszerűsítésében, informatikai alapokra helyezésében. Vezetői beosztásában határozott kézzel irányította az említett térségekben az erdészeti szakigazgatást, de súlyt helyezett az erdészeti ismeretterjesztésre, munkaterülete érdeinek jobb megismertetésére is. Az ÁESz saját halottjaként Szombathelyen a Jáki úti temetőben helyezték végső nyugalomra, széles körű részvételt kísérve. Temetésén az ÁESz részéről Csóka Péter főigazgató méltatta érdemeit, a munkatársak nevében Stift László erdőmérnök, ny. erdőfelügyelő vett véső búcsút az elhunyt kollégától.

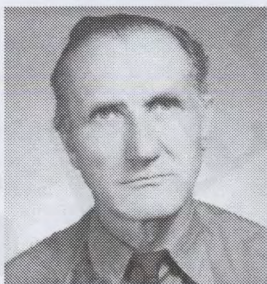
Schneider Ede Géza

Sátoraljaújhelyen 75 éves korában váratlanul elhunyt Schneider Ede Géza erdésztechnikus, az Állami Erdészeti Szolgálat ny. erdőrendezője.

1928-ban Erdélyben, Világoson született. Az elemi iskola elvégzése után középiskolai tanulmányait a dési gimnáziumban kezdte el. 1944-ben azonban családja a közeledő idegen csapatok elől elmenekült a szülőföldről és Tihanyban telepedett le. Schneider Géza tanulmányait az ásatthalmi erdész szakiskolában folytatta és erdész szakképzettséget szerzett. 1950-ben Győrben kezdte meg szakmai pályafutását az erdőgazdálkodás területén.

Azonban hamarosan Sátoraljaújhelyre került az erdőrendezéshez és a hegyaljai erdőkben is dolgozott egészen 1988-ban történt nyugállományba vonulásáig. Egész pályafutása alatt, majd nyugdíjasként is szenvedélyesen vadászott; egy időben a tiszakarádi Tiszavirág Vadásztársaságnak is vadászmestere volt, s a Nimród Aranyérem kitüntetésre is. Élményeit a „Zempléni történetek és vadászhistóriák” című kötetében jelentette meg, továbbá a „Nimród” c. vadászlapban és zempléni helyi lapokban. Sátoraljaújhelyen temették el a római katolikus egyház szertartása szerint, széles körű részvételt kísérve. Temetésekor Juhász Zsolt erdőmérnök, az ÁESz Miskolci Igazgatósága sárospataki Erdőrendezési és Erdőfelügyeleti Osztályának vezetője búcsúztatta.

Tóth Sándor

Az erdőrendező nagy családjának halottja Tóth Sándor okl. erdőmérnök is, aki Vácon halt meg és ott is temették el az alsóvárosi temetőben.

1930-ban született a Borsod megyei Sályon. Erdőmérnöki tanulmányait 1950-ben Sopronban kezdte meg, de 1951-ben már Romániában, Brassóban, az ottani önálló erdészeti intézetben

(Institutul de Silvicultura) folytatta és oklevelét is ott szerezte meg 1955 elején. Hazatérve 1955-1958 között a Bükk- és a Zempléni-hegységben dolgozott különféle erdészeti és vízépítési munkakörökben. 1958-1973 között a Mátrában, a cserépfalui erdészetről dolgozott, először fahasználati-szállítási műszaki vezetőként, 1964-től erdészetvezetőként.

1973-ban került az Állami Erdőrendezőszékhöz, ahol 1979-ig erdőfelügyelőként, ezt követően erdőrendezőként tevékenykedett. 1988 július végén egészségi állapota miatt kénytelen volt befejezni szakmai pályafutását, korangeménnyel nyugállományba vonult. Egy ideig még részt vett a szakmai közéletben a Szakszervezetünk által rendezett országos erdészeti-faipari sportnapok kiváló sakkozójaként. Az utóbbi években azonban súlyosbodó betegsége miatt már alig mozgott ki váci otthonából. Temetésekor Raszler József, a váci erdőtervezési iroda vezetője búcsúztatta.

Tóth József

Salgótarjánban 68 éves korában meghalt Tóth József okl. erdőmérnök és vadgazdálkodási szakmérnök, az egykori Ipolyvidéki EFAG volt igazgatója. 1936-ban született a Nógrád megyei Kálló községben, s szakmai pályafutása is a nógrádi erdőkhez kötődött.

Az erdésztechnikusi képzettséget még Debrecenben szerezte meg. Édesapja korai halála miatt azonban nem tudott azonnal továbbtanulni, hanem az akkori Cserháti Á11. Erdőgazdaságnál munkába állt erdészként, kerületvezető erdészként, majd erdőművelési műszaki vezetőként. Később a salgótarjáni erdészet vezetője lett. Már családos emberként, 33 éves korában szerezte meg Sopronban az erdőmérnöki oklevelet. Azután hivatásos vadász lett, ehhez pedig megszerezte a vadgazdálkodási mérnök képzettséget. 1987 elején lett az Ipolyvidéki EFAG igazgatója, s ezt a tisztséget töltötte be 1990 végéig. A salgóbányai temetőben helyezték végső nyugalomra. Temetésekor egykori munkatársa, Fodor Imre ny. főmérnök búcsúztatta.

Szatmári Mester Ágnes

Nem a mi szakmánkban dolgozott, de konföderációs partnereink, az Értelmiségi Szakszervezeti Tömörülés (ÉSzt) ügyvezető titkárnőjeként szakszervezetünkkel szoros és szívélyes munkakapcsolatban állt Szatmári Mester Ágnes, akit ötven éves korában váratlanul terített le az alattomos szívhalál. Tízéves munkakapcsolatunk alatt sokat segített az Országos Erdészeti és Faipari Sportnapok szervezésében és versenyzőként is többször részt vett azokon. Tiszteletbeli erdésznek is fogadták. Ezért emléket mi is tisztelettel megőrizzük.

Lapzártakor kaptuk a hírt, hogy Egerben 77 éves korában meghalt Besenyei János okl. erdőmérnök, az Egri Erdőfelügyelőség volt igazgatója.

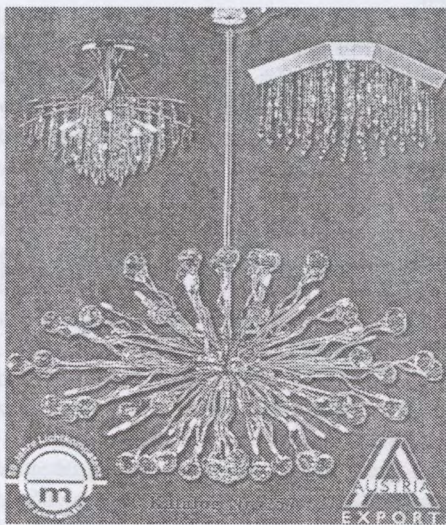
Dr. K. P.

MOLECZ FÉNY ART DESIGN KFT

1113 Budapest, Karolina út 17.
Telefon: 385 22 12. Tel/fax: 385-16-42

A 7000 lámpa, csillár és világítótest háza!

Szeretné egy helyen látni az összes lámpát, csillárt és világítótestet, amely csak elképzelhető?

Mi: a budapesti Molecz-fény, kívánságát ezentúl teljesíthetjük. A Molecz cég Ausztria legnagyobb lámpagyártó vállalata és világ-szerte majdnem minden kontinensen sikeresen működik. Így biztos lehet abban, hogy kompetens partnerrel áll szemben.

Mintatermünkben 800 m²-en 7000 féle világítási cikk között válogathatnak.

Húsvéti akció:

az EFDSZ tagok értéktár korlátozás nélkül
15%

kedvezményt kapnak 2004. április 24-ig

Üdülési lehetőség Szigligeten

KEDVEZMÉNYES RÉSZVÉTELI DÍJ 1 FŐRE (ÁFA-val)
EFDSZ tagok és velük érkező családtagjaik részére

Szálláshely	Szezon	Időpontok	Félpanzió Ft/fő	Teljes panzió Ft/fő
Főépület (I. sz. kőépület)	Elő	V 1. – VI. 29.	24.100	29.500
	Utó	VIII. 24. – IX. 30.	24.100	29.500
	Fő	VI. 29. – VIII. 24.	30.300	35.700
Manzárd (II. sz. kőépület)	Elő	V 1. – VI. 29.	20.700	26.100
	Utó	VIII. 24. – IX. 30.	20.700	26.100
	Fő	VI. 29. – VIII. 24.	26.500	31.900
Motelházak (faházak)	Elő	V 1. – VI. 29.	19.300	24.700
	Utó	VIII. 24. – IX. 30.	19.300	24.700
	Fő	VI. 28. – VIII. 23.	25.000	30.400

A részvételi díjon felül fizetendő 260 Ft/éj a 18-70 év közötti vendégek részéről, idegenforgalmi adó címén.

3 éves korig a gyermekeket térítési díj nélkül üdültetjük, 10 éves korig tagjaink gyermekei részére 25%-os, a „külsősök” esetén csak 20%-os árkedvezményt adunk.

Jelentkezni lehet a 06 30 906-15-49-es mobiltelefonon és az (1) 301-9061-es faxszámon.

Az üdülővel kapcsolatban tájékoztatás kérhető még a 06 30 349-77-45, továbbá az üzemeltetési időszakban a 06 87 461-018 tel/fax számokon is.

Az Üdülő menedzsmentje

Szentgyeddi és czegei gróf Wass Albert /1908-1998/

a XX. század egyik legtermékenyebb magyar szépírója, emellett lapszerkesztő, közíró, az un. transzszilvanizmust /Erdély iránti elkötelezettséget/ valló és e szellemiséget képviselő politikus, s politikai gondolkodó volt. Első verseit 14-15 éves kolozsvári gimnazistaként írta, s első verses kötete már 19 éves korában megjelent. 1945-ben katonaként Németországba sodródott és többé nem is tért vissza hazájába, mivel 1946-ban egy román bíróság háborús bűnök elkövetésére való felbujtás címén távollétében halálra ítélte. 1951-től 1998-ban /máig nem teljesen tisztázott, körülmények között/ bekövetkezett haláláig az USA-ban élt. Szinte alig van a szépirodalomnak és újságírásnak olyan műfaja, amelyben ne alkotott volna maradandót /még színdarabot és meséket is írt/. Izzó hazaszeretete, írásainak gondolat- és érzelemgazdagsága, kifejező ereje, ízes nyelvezete a magyar irodalom legnagyobbjai közé emeli alakját. Teljes politikai rehabilitációja azonban még nem történt meg.

Dr. K. P.

Ki a magyar?

*Ki a magyar hát, cibbora?
Te, vagy én? Vagy a harmadik?
Nosza döntsük el szaporán,
míg el nem sülljed a ladik!
Ragadjunk hát lapátot, csákányt,
evezőt! Ebura fakó!
Így csináljuk már ezer éve,
ez hát nekünk való!*

*Aztán, ha majd holt tetemünket
kiveti a víz a partra:
magyar leszel Te is, én is,
a harmadik is, mind, mind, kit halva,
bevert fejjel, némán, gyászban
fektethetünk a ravatalra.*

Wass Albert /1947/

Útikalauz

Selmecbánya neve úgy cseng a magyar erdészfül számára, mint a hívó mohamedánnak Mekkáé. Szívünk vágya legálább egyszer, majd pedig minél többször eljutni oda, a felvidéki hegyek ölén megbúvó régi és gyönyörű kisvárosba, ahol a magyar erdészképzés és erdészettudomány bölcsője ringott valaha, s ahol zengettek a kocsmák, kávéházak, hegyoldalak az erdész-bányász-kohász akadémikusok hol vidám, hol édes-bús dalaitól.

Istennek és az automobilizmus fejlődésének hála, ma már ez a vágyakozás viszonylag egyszerűen kielégíthető. Külföldön azonban az idő mindig kevés (rendszerint a pénz is) és ezt a keveset csak úgy tudjuk jól kihasználni, ha már itthon, jó előre felkészülünk arra, hogy mit miért és milyen sorrendben, milyen útvonalon haladva akarunk ott megnézni, fényképezni, filmezni.

Ehhez a felkészüléshez is, meg a helyszíni barangolásához is kitűnő segítséget nyújt dr. Bartha Dénes és dr. Oroszi Sándor újabb közös könyve, amelynek ötletes címe az egyik közismert régi diáknótáival rezonál: „Szép kis város Selmecbánya ...”. Alcíme tömören kifejezi tartalmát: „Kalauz a régi és az új Selmecbányához”.

A számos fekete-fehér és színes fotóval, s egyéb ábrával szemléletesebbé tett, várostérkép-melléklettel is ellátott, 175 szövegoldal + XXIV képtábla terjedelmű könyvecske 11,5 x 20 cm méretben készült, vagyis *úti zsebkönyvként* (vagy ha úgy tesszük: zseb-útikönyvként) *kitűnően használható*. Tartalmáról csupán annyit, hogy megítélésünk szerint ebben a témában minden korábbi kiadványt messze felülmúl, méltó a Világörökség részét képező városhoz. Annak is élvezetes olvasmány, aki nem készül Selmece utazni. Tessék az irodalomjegyzékre is odafigyelni! (OEE „Erdészettörténeti Közlemények” LV. kötet; Bpest, 2003.)

k.p.

(Nem csak) pedagógusoknak ajánljuk!

Napjainkban az erdész szakma – különösen az Országos Erdészeti Egyesület – nagy erőfeszítéseket tesz annak érdekében,

hogy a társadalmat közelebb hozza az erdőhöz. Mert aki az erdőt megismeri, az megszereti és megbecsüli, s azután remélhetőleg meg is védi. Már vagy kéttucatnyi erdei iskola bizonyítja szerte az országban, hogy ennek az erőfeszítésnek érik az eredménye.

Az erdővel kapcsolatos ismeretterjesztés is annál hatásosabb, minél kisebb életkorban kezdik – persze, a kisgyermek életkori sajátosságainak megfelelő módszerekkel és eszközökkel.

Ehhez a munkához kínál a pedagógusok számára kiváló segédletet Péti Mária „Vadrózsából tündérsípot” című 88 oldalas könyve, amelyet az Állami Erdészeti Szolgálat adott ki Veszprém-ben.

A szerző a szöveg mellett sok-sok képpel (rajzzal, színes fotóval) nyújt tematikai útmutatást arra nézve, hogy miként lehet az éppen csak, hogy lábrakapott bölcsődés, majd óvodás korú kisgyermekeket a játszáson, a természetes anyagokkal folytatott kézimunkázáson, gyűjtögetésen, növény- és állatmegfigyelésen keresztül, énekek, versikék, mesék és a komplex játék más elemeinek a felhasználásával a szabad természettel mind szorosabb kapcsolatba hozni. Ez a kisgyermek korban történő „fertőződés” azután valószínűleg egész életre szóló kihatású lesz a természet és az ember pozitív kapcsolatának vonatkozásában. (Feltehetően ezt bizonyítja a szerző esete is, aki szakmai közéletünk két ismert személyiségének, dr. Péti Miklós és Pétiné Bús Mária erdőmérnöknek a lánya.)

Ezt az üde hangulatú, bájos, szép kis könyvet azonban nem csak az úgymond hivatásos pedagógusok figyelmébe ajánlhatjuk – akkor nem is ismertetnénk lapunkban –, hanem önmagunknak is. Hiszen túlnyomó számban valamilyen fokon nevelők vagyunk magunk is: gyakorló szülők, nagyszülők, netán már dédszülők. S minél magasabbra hág valaki a korlétrán, élettapasztalata, bölcsessége és érzelmvilága annál közelebb viszi a gyermeki lélekekhez.

Tudja Ön, kedves Anyuka, kedves Nagypapa, hogy milyen egy makk-baba dióhéjbölcsőben? A tobozban, a gledicsia-kígyó, a borostyántündér? Tud Ön vizimalmot, töklámpást, bodzafa-puskát készíteni, kavicsot festeni? Útmutatást és még sok-sok ötletet kaphat Péti Mária könyvéből. De vigyázzon, mert a végén majd még boldogabb lesz mindettől, mint a kis csemete, a kis unoka ...!

k.p.

HÍREK

Kitüntetett oktató. A Magyar Kultúra Napja alkalmából az oktatási miniszter az *Apáczai Csere János Díjat* adományozta Prof. dr. habil. *Albert Levente* egyetemi tanár, a Nyugat-Magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Kara Kémiai Intézetének igazgatója részére, a felsőoktatás területén kiemelkedő oktató-nevelő munkásságának elismeréseként.

*

Egyetemi kitüntetések. A Nyugat-Magyarországi Egyetem Tanácsa a „*doctor honoris causa*” tiszteletbeli doktori címet adományozta Prof. dr. dr. dr. hc. *bárá Lámfalussy Sándor* PhD professzor emeritus, a nemzetközi hírnevű közgazdász és pénzügyi szakember, Sopron város díszpolgára részére. A kitüntetésről szóló oklevelet a Magyar Tudomány Napja alkalmából rendezett tudományos konferencia keretében a soproni Liszt Ferenc Művelődési Központban ünnepélyes keretek között dr. Faragó Sándor rektor adta át a kitüntetett professzornak. Az egyetemi tanács a **NyME első díszpolgárává** fogadta Prof. dr. *Roller Kálmán* okl. erdőmérnököt, ny. tanszékvezető egyetemi tanárt és tudományos kutatót. Sajnos, az idős, 91 éves professzor már nem tudta átvenni a kitüntetési okmányt, mert január 4-én kanadai otthonában csendesen elhunyt. /Roller professzorról lapunk más helyén részletesebb megemlékezés olvasható./

*

MTESz Díj. A Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége MTESz Díjjal tüntette ki Prof. dr. *Winkler András* Széchenyi-díjas okl. faipari mérnököt, a NyME Faipari Mérnöki Karának intézetigazgató egyetemi tanárát, a Faipari Tudományos Egyesület elnökét, a „Faipar” című tudományos folyóirat főszerkesztőjét huzamos időn át kifejtett magas színvonalú társadalmi, szakmai és tudományos munkássága elismeréséül. A kitüntetést Mandur László, az Országgyűlés alelnöke adta át a kitüntetettnek Budapesten.

*

A svájci erdészeti egyesület 2003-ban ünnepelhette meg fennállásának 160. évfordulóját: 1843-ban alapították a bérni kantonban levő Lagenthal-ban Kashofer erdőfelügyelő javaslatára.

Szakszervezetünk főtítkáranak, *Herczeg Miklósnak* a „*Kiskunsági Erdőkért*” Emlékérmet adományozta a kiváló együttműködésért a Kiskunsági Erdészeti és Faipari Rt. Igazgatósága.

A Foglalkoztatási és Munkaügyi Minisztérium „*Emléklap*”-ot adományozott *Herczeg Miklósnak* „Az autonóm társadalmi párbeszéd erősítése” c. PHARE program megvalósításában való aktív, eredményes közreműködéséért.

*

Megbízás. A földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter sikeres pályázat alapján továbbra is dr. *Führer Ernő* eddigi főigazgatót bízta meg az Erdészeti Tudományos Intézet vezetésével, akinek ilyen irányú megbízatása 2008 novemberében jár le.

*

Szervezeti változás. A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium szervezeti átalakítása során 2003. december 15-i hatállyal az Erdészeti Hivatal elnevezése *Erdészeti Főosztályra* változott. A nevében módosult minisztériumi egység vezetői posztjának betöltésére a minisztérium pályázatot írt ki.

Az Erdészeti Főosztály a minisztérium szervezetén belül az un. termelésfejlesztési blokkba tartozik, amelynek munkáját *Dancs Gyula* helyettes államtitkár, a közigazgatási államtitkár /*Benedek Fülöp*/ általános helyettese irányítja.

*

Személyi hír. Az ÁPV Rt. Igazgatósága a Nyírederdő Rt. vezérigazgatóját, *Kovács Gábort* e beosztásából felmentette, mivel öregségi nyugdíj jogosultságát megszerezte, *Kaknics Lajos* okl. erdőmérnököt, a vállalat eddigi termelési osztályvezető főmérnökét pedig kinevezte a részvénytársaság vezérigazgatójává.

*

Barcson a Dráva Völgye Középiskolában ünnepélyes keretek között emlékeztek meg az *erdész tagozat működésének 25. évfordulójáról*. Ennek keretében többek között osztályonként emlékfát ültettek, felavatták a középrigóci parkot, kiállításokat rendeztek, az eseménysorozatot pedig vidám iskolából zárta

*

VII. Biomassza Konferencia. Az erdészeti szakemberek vezetése alatt álló *Magyar Biomassza Társaság* Sopronban, a Rosengarten Szállóban bonyolította le

idei konferenciáját „Ökoenergetika – a biomassza energetikai hasznosítása” címmel. Az elhangzott előadások a megújuló energiaforrások hasznosításával kapcsolatos ökológiai és ökonómiai kérdésekkel, valamint az e téren megvalósult projektek eredményeivel és tapasztalataival foglalkoztak. A konferenciához az ausztriai Wels-be irányuló fakultatív tanulmányút is csatlakozott, ahol energetikai és környezettechnikai szakkiallást tekintettek meg a résztvevők.

*

„**Az Év Fája**” 2004-ben Magyarországon a fekete nyár /*Populus nigra*/, Németországban pedig a fehér fenyő /*Abies alba*/ . Az utóbbi fajtát mi, magyarok jejenyefenyőnek nevezzük, német neve azonban *Die Weistanne* /de írják így is: *Die Weis-Tanne*/.

*

Holz-Handwerk + fensterbau/fron-tale. Március 31. – április 3. között bonyolították le Nürnbergben, a vásárcsopontban a másodlagos fafeldolgozó ipar és a fa-kézműipar, valamint a belsőépítészet nagy kiállítását.

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI HÍRADÓ

XIV. évfolyam 1. szám.

Kiadja:

az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete

1061 Budapest, Jókai tér 9.

Tel.: 331-4369; Fax: 374-3025

Felelős kiadó:

Herczeg Miklós főtítkár

A Szerkesztő Bizottság:

Barta László, Fritsch Ottó,

Gilicze Péter

Herczeg Miklós (elnök)

Németh Szilveszter

A szerkesztésben közreműködik:

Dr. Király Pál

Nyomda:

CERBERUS Nyomdaipari Könyv-és Lapkiadó Kft.

1066 Budapest, Lovag u. 14.

Tel.: (06) 1-302-5154

Felelős vezető:

Schmidt Gábor ügyvezető igazgató

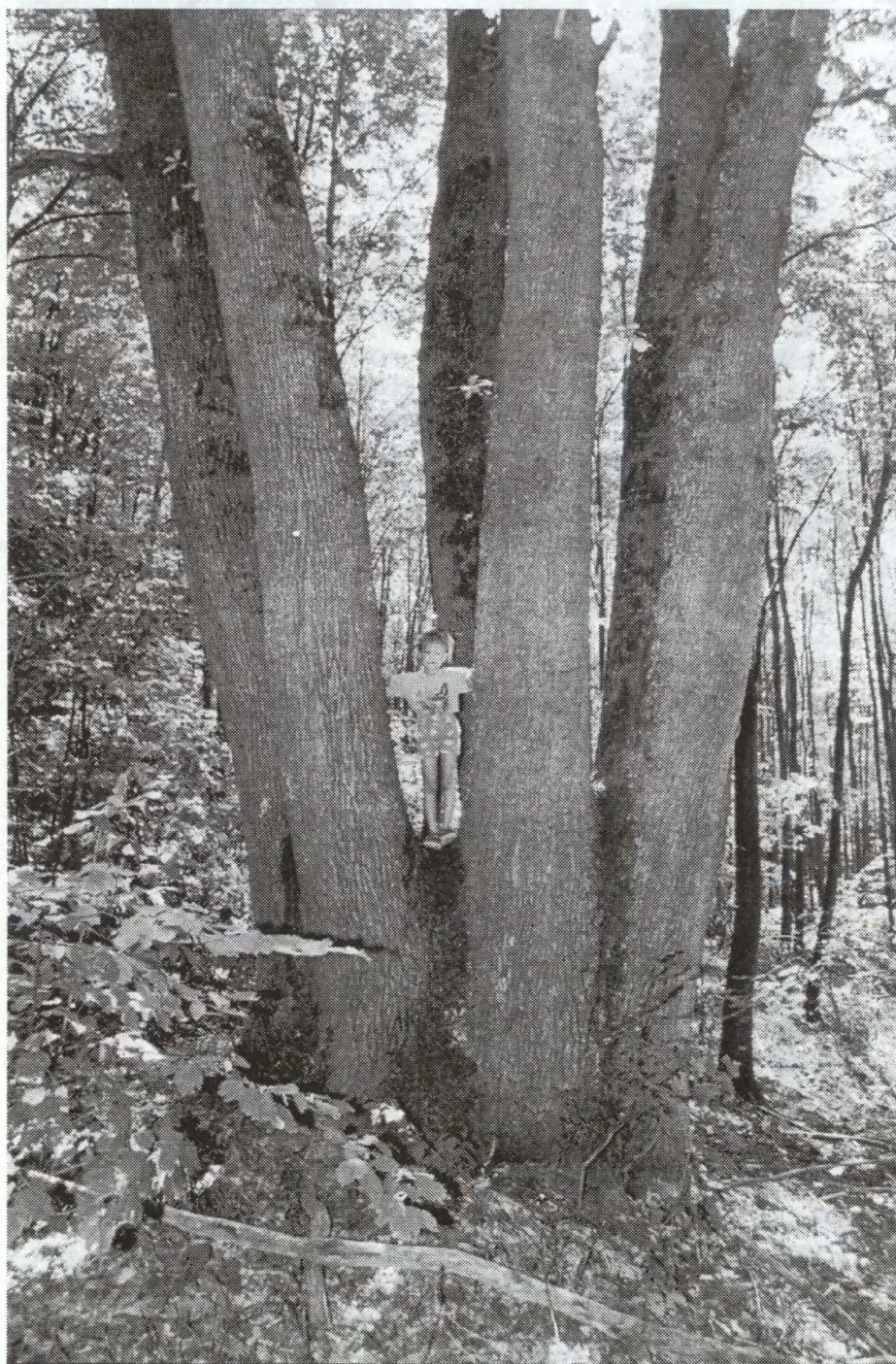
A lap átlagosan negyedévenként jelenik meg.

Hírlapárusi forgalomba nem kerül, terjeszti az EFDSz.

Erdészeti és faipari **HÍRADÓ**

XIV. évfolyam 2. szám, 2004. június

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI DOLGOZÓK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

A tartalomból:

Mi és az EU: egyek vagyunk

*

Kutatási eredmények és
hasznosításuk

*

A Vahava program

*

Szaktanácsadónk versenyé

*

Nyugdíjasoknak –
nyugdíjasokról

*

Erdőállományaink főbb adatai

*

Kiállítási gondolatok

*

Közgyűlés + Faenergia Fórum

*

Kincstári kolóniák Diósgyőrben

*

Kaán Károly küzdelmes ifjúsága

*

„Egyet fizet – kettőt kap”
(Industria + SECUREX)

*

Halottaink

*

Hírek

Mi és az EU: egyek vagyunk

Benn vagyunk hát az Európai Unióban! Visszatértünk oda – mondják –, ahonnan soha el sem mentünk. Aki kitűzte a harmadik magyar köztársaság politikai orientációjának fő irányát, néhai dr. Antall József egykori miniszterelnökünk, valószínűleg nem gondolta, hogy jó másfél évtizedig húzódik majd a felvételi procedura, újabb és újabb hitegetésekkel, újabb és újabb kifogások felvetésével, a feltételek minduntalan módosításával és szigorításával.

No, de most már mindegy, végre benn vagyunk és ami volt, a hezitálások korszaka – elmúlt.

Aggodalmak itt is, ott is

Vagy talán mégsem? Úgy tűnik, a tamáskodók kételyeinek halmaza, az un. euroszkepticizmus nem múlt el egycsapásra május elsejének éjszakáján. Sőt, mintha megszaporodott volna; mintha az eddigi „odaáton” is fellobbant volna a bizalmatlanság és az aggály. Mégpedig főként a mi világunkkal, a *munka világával* kapcsolatban. Az európai jóléti államokat olyannyira elfogta a most csatlakozott országokból történő *munkaerő-bevándorlás miatti aggodalom*, hogy még az Unió egyik legsarkalatosabb alapelvét, s egyben a nyugati demokrácia egyik szegletkövét: az emberek szabad áramlásának elvét is sietve felrúgták. Szinte nincs olyan ország a régi tizenkettek között, amely ne állított volna fel valamilyen ideiglenesnek mondott korlátot a feltételezett keleti munkaerő-offenzívával szemben.

Közben *mi magunk is aggódunk* a külföldi munkaerő ugyancsak feltételezett magyarországi beáramlása miatt. Az erdélyiek, moldvai csángók, kárpátaljaiak már eddig is itt voltak szép számban, főként az építőiparban és a mezőgazdaságban, s ugyancsak szép számban „fekete” munkavállalóként. Az újabb aggodalmak a *szlovák és a lengyel munkások* érkezésével kapcsolatosak.

Lesz-e „agyelszívás”

A munka világával kapcsolatos további gond a *hazai munkaerő kivándorlása*. Persze, nem amiatt fő a fejük, hogy az itthon munka nélkül lődörgő munkanélküliek és romák egy része talál majd kenyeret magának az Unióban. Hanem azért, mert ott elsősorban a jól képzett, s ugyanakkor európai mentalitással rendelkező, kulturált és fegyelmezett magyar szakmunkásokat várják, főként az iparban, 5-7 eurós órabérrel, ami 10-14 ezer forintnak megfelelő napi keresetet jelent.

Fennáll a munkaerő-elszívás lehetősége a „fehérgallérosok” körében is. Sőt, az ő esetükben már nem csak az EU, hanem az USA részéről is. Az Egyesült Államok mérhetetlen fennállásának egyik forrása az volt, hogy az egész világról begyűjtötte – mert alaposan megfizette – a jó mérnököket, orvosokat, számítástechnikai szakembereket, tudományos kutatókat és más értelmiségieket, akik ott az innováció motorjaivá váltak. Mivel az EU-nak egyik nem titkolt/bár nem is sokat hangoztatott/célja az, hogy felvegye a kesztyűt az USA globalizációs politikájával szemben, az Egyesült Államoknak stratégiai érdeke is, hogy most, a csatlakozás időszakát kihasználva felerősítse az agyelszívást a frissen csatlakozott országokban és ezzel gyengítse potenciális riválisa, az EU szürke állományát, s ezzel versenyképességét.

Mi lesz az állami erdőkkel?

Az EU-tagságunkkal kapcsolatban szakmánkat is közvetlenül érintő további dilemma: az agrárium, azon belül a föld, az erdő helyzete, az állami erdőtulajdon jövője.

Kétségtelennek tűnik, hogy ha ma megszavaztatnák a szakmát ebben a kérdésben, akkor a többség a jelenlegi állapot további fenntartása mellett szavazna. Ám változatlanul élnek és működnek azok a társadalmi-politikai erők is, amelyek a még meglevő

állami tulajdon további és mielőbbi privatizálását szorgalmazzák. Érvelésük ismert: a magyar erdők tulajdoni viszonyai az állami és a magánerdők aránya tekintetében nagyjából éppen fordítottja az EU átlagának. Különben is – mondják – a túlságosan nagy állami tulajdon nem kompatibilis a piacgazdaság alapelveivel, idegen test a vállalkozók világában; az állam nem jó gazda és vissza is élhet erőfölényével stb.

Az *erőltetett privatizáció* forszírozóinak érvanyagát gazdagíthatja olyan közeli EU-s példa is, mint a szomszédos Ausztriáé, ahol három éve hárommilliárd schilling értékű /kb. 30-35 ezer hektár/ állami erdő eladását rendelte el a kormány, enyhítendő a költségvetés hiányát.

Nem folytatjuk a frissen sült EU-tagságunkkal kapcsolatos dilemmák fejtegetését, mert ez egy kis brosurára rúgna, s megtették – megteszik ezt helyettünk mások. Különben is: eső után köpönyeg most már hátrafelé tekintgetni. Nézzünk most már előre, vagyis *azt vegyük szemügyre, hogy ebben a helyzetben mi a legsürgősebb teendők?*

A kulcsszó: pályázat

Ne szépítsük a helyzetet, ne beszéljünk mellé, hanem valljuk be őszintén: az EU-tagságtól a legtöbben elsősorban azt vártuk, hogy megnyílnak a bőségszaruk, megindulnak a pénzügyi támogatások és legott lesz pénz egy egész sor olyan dologra, amire eddig saját szegénységünkől nem futotta.

Mára azonban már nyilvánvalóvá vált, hogy az EU valóban hatalmas pénzügyi potenciállal rendelkezik, azonban, hogy a támogatásokhoz hozzájuthassunk, előbb meg kell tanulnunk – mégpedig kifogástalanul – az EU nyelvén kommunikálni. Ennek a kommunikációnak a nyelve: a *pályázat!* Alapokmánya, kiinduló dokumentuma pedig a 2004-2006 évekre szóló *Nemzeti Fejlesztési Terv*. Aki

ezt a nyelvet nem tanulja meg, aki nem tud pályázatot írni, az hoppon marad.

Istennek hála, szaporodik már azoknak a szervezeteknek a száma, amelyek ennek az EU-kommunikációnak a nyelvét tanítják. S tanácsokat adnak arra irányulóan, hogy milyen projektekkel lehet az EU támogatási alapjaiból pénzhez jutni és általában milyen legyen a jó pályázat, mi a siker „titka”.

Ezért a következőkben azokból a pályázati tanácsokból adunk közre egy csokorra valót, amelyeket ennek az egész ügynek az egyik legfontosabb hazai gazdájától, a *Nemzeti Fejlesztési Hivatal* munkatársaiktól kaptunk.

A sikeres pályázat „titka”

Először is ismerjük meg magát a Nemzeti Fejlesztési Tervet, annak alapelveit és operatív programjait. Egyrészt a Magyar Köztársaság, másrészt az Európai Unió kölcsönös kötelezettségvállalás alapján ebben a dokumentumban rögzítette, hogy milyen célok eléréséhez kérünk és kapunk támogatást a 2006. december 31-ig terjedő költségvetési időszakban. Három kulcsszava van: *fenntarthatóság, versenyképesség, esélyegyenlőség.*

Pályázatunk akkor esélyes, ha eme három fő alapelv valamelyikéhez kapcsolódik, de még jobb, ha kettőhöz vagy mind a háromhoz. S demonstrálja, hogy *hosszú távú előnyöket nyújt, innovatív és az egész rendszer fejlődését előbbre viszi.*

Gondolkodjunk az elbírálók fejével! Ne abból induljunk ki, hogy mire lenne jó pénzt kapnunk, hanem azt mutassuk be, hogy tervünk koncepciózus és megvalósítása előbbre viszi a NFT valamely magasabb célkitűzésének megvalósítását: a vidékfejlesztést, a humánerőforrás fejlesztést, a környezetvédelmet, az alternatív energiagazdálkodást stb.

Partnerség és pontosság

Társuljunk! Nem kell mindenben főpályázónak lennünk. A pályázat

esélyét növeli, ha abban több érdekelt összefog egy azonos fejlesztési cél elérésére, egy közös projekt megvalósítására.

A hatást fokozza, ha a projektbe külföldi EU-partnert is be tudunk vonni. Az EU-nak ugyanis egyik célja annak demonstrálása is, hogy az Unió nemcsak politikai érdekközösség, hanem az egymással együttműködő emberek, a polgárok Európája is.

Ügyeljünk a formákra! Jelenleg a sikertelen pályázatok fele alaki hiányosságokra vezethető vissza.

Ezért olvassuk el nagyon gondosan a pályázati kiírást, a feltételeket, s egyetlen rubrika kihagyása nélkül, pontosan töltjük ki a szükséges űrlapokat. Nagy pénzekről van szó és ezért Brüsszel is nagy súlyt helyez az átláthatóságra, a kifizetések utólagos számonkérhetőségére, az esetleges korrupció pusztá gyanújának is a kiküszöbölésére. Munkánkat megkönnyíti, hogy ma már a pályázatok túlnyomó többsége magyar nyelvű és magyar hivatalok is intézik.

E ponton közbevetve megjegyezzük, hogy a pályázatokkal kapcsolatos döntéshozatal folyamata a következő: 1. Regisztráció. 2. Formai ellenőrzés. 3. Tartalmi szakértői értékelés. 4. Döntés.

A projektértékelés szempontjai nyilván változóak, annak tartalmától, jellegétől függően. *Három alapelv* azonban általában mindig érvényesül: *indokoltság, költséghatékonyság és megvalósíthatóság.*

Az operatív programok

Természetesen terjedelmi okok miatt ezen a helyen nem mehetünk bele a Nemzeti Fejlesztési Terv részleteibe. Megítélésünk szerint azonban szakmánkat és azon belül *szakszervezetünket főleg a következő három operatív program /OP/ érinti leginkább: Agrár- és vidékfejlesztési OP, Környezetvédelem és Infrastruktúra OP, valamint a Humánerőforrás-fejlesztési OP.*

Az utóbbi operatív programmal kapcsolatban megjegyezzük, hogy

vannak központi programjai előre kijelölt intézmények számára és vannak nyílt pályázatai. Zömmel nonprofit-jellegű jogi szervezetek pályázhatnak és a programok többségénél nincs szükség saját erőre. A roma-témák finanszírozása általában minden téren prioritást élvez.

Arra a kérdésünkre, hogy *civil szervezet-e a szakszervezet* a pályázatok szempontjából, azt a választ kaptuk, hogy az EU-ban igen, de hazánkban még nem, azonban várható, hogy azzá minősül.

Funkcionáriusainknak is érdemes tehát az „európai nyelv” tanulását már most megkezdeni. Továbbá arra is odafigyelni, ami a *Nemzeti Civil Alapprogrammal* kapcsolatban történik.

Befejezésül a „Mi és az EU” témával kapcsolatos gondolatok folytatásához egy kis irodalmat ajánlunk. Mégpedig, az „*Erdőgazda az Unió küszöbén*” című sorozat füzeteit, amelyeket a Magán Erdőtulajdonosok és Gazdálkodók Országos Szövetsége /MEGOSZ/ ad ki dr. Sárvári János főtítkárszerkesztésében. Első füzetét Csóka Péter, az Áll. Erdészeti Szolgálat főigazgatója írta és címe ígéretes: „Az Európai Unió és a csatlakozó országok erdőgazdálkodása”.

Dr. Király Pál

Kitüntetés. A köztársaság elnöke a Magyar Köztársasági Érdemrend Lovagkeresztjét (polgári tagozat) adományozta Kovács Gábor okl. erdőmérnöknek, a Nyírerdő Rt. nyugállományba vonult vezérigazgatójának.

*

Érvénytelenített a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter ötöt azok közül a pályázatok közül, amelyeket még az év elején kiírt különböző FVM-főosztályok vezetői állásának betöltésére. Ezek között van az Erdészeti Főosztály is, így annak munkáját változatlanul Barátossy Gábor okl. erdőmérnök, főosztályvezető irányítja továbbra is.

*

Személyi hír. A Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium közigazgatási államtitkára dr. Szabó Sándor okl. erdőmérnököt kinevezte a Duna-Ipoly Nemzeti Park igazgatójává.

„A kutatás: látni, amit mindenki látott és arra gondolni, amit még senki sem gondolt.”

(Szent-Györgyi Albert)

Kutatási eredmények és hasznosításuk

Szakmai fórum az Akadémián

Némileg kevesebb résztvevője volt a korábbi években megszokottnál a VII. Erdő-, Vad- és Fatudományi Fórumnak, amelyet Budapesten, a Magyar Tudományos Akadémia Rosevelt-téri székházában bonyolított le az idén is az MTA Erdészeti Bizottsága „Kutatási eredmények és hasznosításuk a hazai erdő-, vad- és fagazdaság 21. századi fejlesztése során. A Nemzeti Kutatási-Fejlesztési Program eredményei” címmel. A fórum munkáját Prof. dr. dr. hc. Solymos Rezső akadémikus, az MTA-EB elnöke vezette. A megnyitón résztvett Hámori József akadémikus, az MTA alelnöke is.

Szaktudomány sikere az MTA-n

Solymos akadémikus megnyitó beszédében a Magyar Tudományos Akadémia idején és szaktudomány szempontjából fölöttébb örömdetes fejleményeket hozott közgyűlésével foglalkozott. Amint az már időközben bizonyára széles körben ismertté is vált, a közgyűlés Solymos Rezsőt a levelező tagok sorából a rendes tagok sorába választotta. Prof. dr. Mátyás Csaba DSc okl. erdőmérnököt, a Nyugat-Magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Karának intézetigazgató egyetemi tanárát pedig levelező taggá választotta. Továbbá Akadémiai Díjjal tüntette ki az egyetem három professzorát: dr. Faragó Sándor rektort, dr. Mészáros Károlyt, az Erdőmérnöki Kar dékánját és dr. Koloszá Józsefet, az Erdőműveléstan Tanszék vezetőjét.

Így az erdőszetnek jelenleg ismét három akadémikusa van, amire régóta nem volt példa. (A megnyitón résztvett az immár 92 éves, magas korához viszonyítottan szemmel lát-

hatóan jó egészségnek örvendő dr. Magyar János akadémikusunk is.) Solymos Rezső nagy érdeme, hogy akadémiai levelező tagságának elnyerése után nem pihent el önző önelégültséggel tudományos babérain, hanem szívósan dolgozik azon, hogy a szakma fiatalabb karosztályaiból minél többen juthassanak akadémiai rangfokozathoz, így tagsághoz és más elismerésekhez is. Amint a példa mutatja: eredményesen.

Solymos Rezső a fórum résztvevői számára is felvázolta az akadémiai közgyűlésnek azt a megállapítását, hogy hazánkban a tudomány támogatottsága a szükségeshez képest is, az Európai Unió átlagához viszonyítottan is sajnálatosan alacsony, egyes területeken siralmas. Így nem lehet tudásalapú, versenyképes társadalmat építeni. Szaktudományt a Faipari Kutatóintézetet már a rendszerváltás után elvesztette, napjainkra pedig az Erdészeti Tudományos Intézet is a tönk szélére jutott. Az egykor – nem is olyan nagyon régen – nyolcvan kutatóval dolgozó ERTI-ben jelenleg mintegy húsz erdőszeti kutató tevékenykedik. A visszafejlesztést minden eszközzel meg kell állítani, szögezte le határozottan az elnök. Ugyanakkor meg kell őriznünk az erdőszeti kutatások gyakorlatcentrikusságát. Célunk változatlanul az, hogy az Akadémiát vigyük ki az erdőbe, az erdőt pedig hozzuk be az Akadémiára – mondotta Solymos Rezső.

Színvonalas, élvezetes rendezvény volt

Az elnöki megnyitót követően 11 előadás hangzott el. Ezek részleteiből ismertetésbe terjedelmi korlátaink miatt nem bocsátkozhatunk,

legfeljebb ízelítőül néhány gondolatot ragadhatunk ki. Előbb azonban néhány általános benyomásunkat adjuk közre.

Először is az tűnt szembe, hogy szaktudományunk kutatásai nagyon céltudatosan és az elnök által említett szigorú gyakorlatcentrikussággal folynak. Mindezt az a körülmény /is/ biztosítja, hogy minden munka az Erdő-Fa Kutatási-Fejlesztési Program keretében és annak megvalósítására irányulóan folyik. Az előadások ehhez kapcsolódtak, ennek végrehajtásáról számoltak be és ez a tény a tematika sokszínűsége mellett is egységes vonalvezetést biztosított a fórum számára.

Az előadások gondosan kidolgozottak, szemléletesek, világosak, tömörek, lényegretörőek voltak. Az alapos előkészítő, szervező munka mellett ennek is volt köszönhető, hogy a tanácskozás pontosan a meghirdetett időhatárok között zajlott le. Időbeli elcsúszásoknak, az ezekből adódó feszültségeknek, kapkodásoknak, kényszerű kurtításoknak nyoma sem volt; a tanácskozás nyugodt légkörben zajlott le.

A másik szembetűnő jelenség volt a konzorcium fogalmának megjelenése a kutatásban. Ez azt jelenti, hogy – nyilván a kutatási projektek összetett jellegéből adódóan – több intézmény kutatója is részt vesz egy-egy téma kidolgozásában, a projekt megvalósításában. Szerepelhetnek közöttük szakmán kívüli intézmények is, valamint nem csak főhivatású kutatók, hanem a termelő gyakorlatban dolgozók is. Valamennyi előadás ilyen komplex jellegű volt, előadója a meghívóban feltüntetett kutatócsoport nevében adta elő mon-

Az EFDSZ titkári testületének tanulmányútja

Május 21-én Budapestről indultunk személygépkocsikkal szálláshelyünkre, Szovátára, a Marosvásárhelyi Erdőgazdaság üdülőjébe, ahová az esti órákban érkezünk meg.

Kinttartózkodásunk során több tanulmányúton vetünk részt. Látogatást tettünk az Igazgatóság Parajdi Erdészeténél, ahol a magánerdő-gazdálkodás kérdésével foglalkoztunk elsősorban. Romániában az erdők több mint 30 %-a, mintegy 2 millió hektár került a privatizáció során magánkézbe. Ezen erdők kezelését - megbízásból - az állami erdészetek végzik.

Megtekintettük a vármezői csemetekertet és a nagyüzemi pisztrángtenyésztést. Bükk magtermő állományokat mutattak be nekünk és tanulmányoztuk a természetes felújítás ottani gyakorlatát.

A kiterjedt mértékű legelőgazdálkodás is az állami vállalatok feladata, e kérdéskörrel is hallhattunk előadást. Mélyépítési munkálatokat (erdei feltáró utak) és azok gépesítését is megnéztük.

Szakmai kalauzunk Szilágyi Jenő erdőmérnök, a Baróti Erdészet helyettes vezetője volt.

Az együttműködés lehetséges kérdéseiről tárgyalásokat folytattunk Emil Vasilescu úrral, az államerdészet ott tartózkodó képviselőjével és Dogaru Ioan Anton úrral, a helyi erdőgazdaság vezérigazgatójával.

Meglátogatott bennünket Bukarestből Marian Stoicescu erdőmérnök kolléga, a román "Consilva" Erdészeti Szakszervezeti Szövetség elnöke is, akivel együttműködési megállapodást írtunk alá —többek között — erdészeti szakmai delegációk cseréjéről. Meghívást kaptunk Sinaiába megtartandó országos erdészeti találkozóra, ahol a Nyírerdő Rt. szakemberei fognak bennünket képviselni.

Utunk során megtekintettük a Békási-szorost, a Gyilkos- és Szent Anna tavat, valamint a világhírű parajdi sóbányát is.

Május 25-én az esti órákban érkezünk Budapestre.

danivalóját. Tudósításunkban mi is csak a tényleges előadó nevét említjük meg.

Mindezeket a tényezőket egybevetve, nem állunk egyedül azzal a véleményünkkel, hogy új, friss szelek fújnak szaktudományunk berkeiben és úgy tűnik, hogy az eddig lebonyolított hasonló fórumok között ez a hetedik volt a legszínvonalasabb és legélvezetesebb. Sajnálhatják, hogy nem jöttek el meghallgatni azok, akik ezt megtehették volna.

Ezek után lássunk néhány kiragadott gondolatot a tartalomból.

A gyakorlat tudományos megalapozása

Prof. dr. Molnár Sándor, a Faipari Mérnöki Kar dékánja általános áttekintést adott a 483,2 millió forint összköltségű NKFP „Erdő-Fa” kutatási programról, amelynek fő célja: tudományosan megalapozni egy nagyobb fahasznosítást. Az alapkutatási eredmények köréből megemlíttette a nemzeti erdővagyon történeti feltárását a genetikai talajtípusok figyelembevételével, továbbá a faenergetikai komplex környezeti hatásvizsgálatot. Megállapították például, hogy hazánk területének egykori erdősültsége az eddig feltételezett 85% helyett jóval kevesebb lehetett, kb. csak 40%-os.

A dékán az alkalmazott K + F eredmények között megemlíttette az erdőtelepítések szakmai megalapozá-

sát. Ennek eredményeként 628 ezer hektár jövőbeli erdőtelepítést javasolnak. Időszerű alkalmazott kutatási téma „az erdővagyon és a faanyag-hasznosítás fejlesztésének integrálása a vidékfejlesztés programjába” is.

Dr. Führer Ernő, az ERTI főigazgatója az erdővagyon fejlesztésére irányuló kutatásokkal foglalkozott „A magyarországi erdők ökológiai és növekedési viszonyainak összefüggései” című előadásában. Szemléletesen mutatta be: nagy tartalékok rejlenek még abban, hogy minden fafaj a neki legjobban megfelelő termőhelyen tenyesszen. Az összfatermés éves átlagnövedéke alapján fafajonként elemezte, hogy a jelenleg elfoglalt területükön mennyi a gyenge, a közepes és a jó minőségű állomány.

Klíma- és vegetáció-kutatások

Prof. dr. Mátyás Csaba akadémikus az „Erdő-Klíma” projekt keretében folytatott kutatásokról adott tájékoztatást. A témával már több rendezvény is foglalkozott és megjelent az azonos című könyv is. Sajnos, a Délkelet-Európára készült klímaváltozási előrejelzések kedvezőtlenek és ezekre a fejleményekre az erdészetnek is fel kell készülnie. A kedvezőtlen klímaváltozások az élővilág fajdiverzitására csökkentő hatásúak. Számos bükkös és gyertyános-tölgyes állomány már elérte klimatole-

ranciája határát. Tölgyeseinkben tömeges a mortalitás. A projekt keretében az erdő teljes szervesanyag-körforgalmát vizsgálják, nem csak a dendromasszáét.

Prof. dr. Mészáros Károly intézetigazgató egyet. tanár /NyME/ „A nemzeti erdővagyon védelme, fenntartható hasznosítása és fejlesztése” című előadásában azt mutatta be, hogy kutatási eredményeiket a gyakorlatban hol, mikor, hogyan hasznosították. Íme ezek köréből néhány cím: a környezetkímélő erdei nagyvad-gazdálkodás feltételei; az erdei turisztika informatikai fejlesztése; a fa energetikai hasznosításának technológiai-műszaki fejlesztése, energetikai faültetvények; erdei tűzkárok elleni védekezés fejlesztése.

Utóbbi témával kapcsolatban az előadó videofilmen be is mutatta azt az impulzusos oltóeszközt, amely mindössze egy liter víz kilövésével oltja el a tüzet. Már dolgoznak olyan terepjáróra épített 12 literes készülék előállításán, amely 800 vízimpulzus kilövésére lesz alkalmas.

Prof. dr. Bartha Dénes /NyME/ „Magyarország természetes növényzeti örökségének felmérése” című előadásában rámutatott, hogy Európa biogeográfiai régiói között a Pannon-medence és azon belül Magyarország még mindig igen gazdag növényfajokban. A vegetáció- és flórakutatási alprogramok keretében hálótérképezési módszert alkalmaznak

A Vahava-program

továbbá az egyetemi oktatás és kutatás kapcsolata, valamint a faanyag hőerőművi hasznosítása szerepelt témaként az MTA Erdészeti Bizottsága ülésének napi-rendjén, amelyet Sopronban a Nyugat-Magyarországi Egyetem rektorátusán bonyolítottak le Prof.dr.dr.hc. Solymos Dezső akadémikus vezetésével.

Elsőként Láng István akadémikus, az MTA Agrártudományok Osztályának tagja adott tájékoztatást arról a klímaváltozással kapcsolatos kutatási projektről, amelyet 2003-ban az MTA, valamint a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium közösen indított. A program célja: annak megvizsgálása, hogy a légkör lassú felmelegedése nyomán a következő 25-30 évben milyen regionális változások következhetnek be; azok milyen (főleg káros) hatásokkal járhatnak és azokra milyen válaszadásokkal érdemes vagy szükséges reagálnia a társadalomnak. (A projekt elnevezése is – Vahava – a változás, hatás, válaszadás szavak első szótagjából alkotott mozaiknévként született.)

A kutatási program vezetője Láng István és ezekben a hetekben a témában érdekelt két-három tucatnyi akadémiai bizottság vitatja meg azt, s teszi meg javaslatait. Így került erre sor az Erdészeti Bizottságban is.

*

A kutatások eredményeit 2005-ben szintetizálják. A cél az, hogy a klímaváltozásból eredő kedvezőtlen következményekre már a nemzetgazdasági tervezés fázisában előre felkészülhessenek, s a szükséges intézkedések, valamint azok pénzügyi vonzata a különböző időtávlatú tervekbe beépüljön.

Az EB úgy ítélte meg, hogy ebből a szemszögből is indokolt az erdészeti hidrológiai és klimatológiai kutatások folytatása. Továbbá az erdőtelepítések folytatása, mivel az erdő kedvezően befolyásolja a légkör széndioxid-körforgalmát.

*

A továbbiakban a bizottság meghallgatta és tudomásul vette dr. Varga Szabolcs és dr. Takáts Péter dékánhelyettesek tájékoztatóját az egyetemen folyó kutatásokról és tudósképzésről. Sajnálattal állapították meg a résztvevők, hogy miközben ez a munka egyre inkább igazodik a nemzetközi gyakorlathoz, aközben a kutatás és általában is az egyetem rendkívül alulfinanszírozott.

Végül az EB megvitatta azt az előterjesztést, amelyet a Fatudományi Albizottság készített az erőművi fahasznosítás tárgyában. A bizottság úgy döntött, hogy nem sétál bele ebbe a csapdahelyzetbe, s nem kíván beleavatkozni sem a felelős döntéshozók illetékességébe, sem a piaci folyamatokba, a gazdasági harcokba. A jelenlegi helyzetről alkotott korrekt helyzetelemzés és az Erdészeti Bizottság számára szóló belső ajánlás kidolgozása hasznos volt és felhasználható az erdőtelepítések fokozásának indokolásához. Az adatok szétszórása már kevésbé volt szerencsés.

Az ülés befejező szakaszában az elnöklő Solymos Rezső akadémikus gratulált a jelen levő Herczeg Miklós-nak az EFDSz főtítkárává történt ismételt megválasztásához.

Dr. K. P.

5x6 km méretű hálófelbontással. A pannon taxonok számbavételére herbáriumi kutatást is végeznek, az élőhelytérképezéshez pedig műholdfelvételeket is felhasználnak. Továbbá erdő-természetességi felméréseket végeznek. A kutatások eredményeként EU-kompatibilis, egységes növény társulási adatbázist hoznak létre. Megindítják a „Flora pannonica” című tudományos periodikát. A professzor a hallgatóság figyelmébe ajánlotta a „Magyarország védett növényei” és a „Növényritkaságok a Kárpát-medencében” című könyvet.

Előadások az erdőművelés köréből

Solymos Rezső akadémikus és dr. Marosi György ERTI tud. osztályvezető előadása lényegében akörül a kérdés körül forgott, hogy kell-e és ha igen, akkor mit kell változtatnunk az erdőművelésen a XXI. században? A válasz: céljaink és módszereink stabilak, de nem statikusak. Az erdőgazdálkodás alapja változatlanul az

erdőművelés, amelynek szerepe tovább növekszik. A kapcsolatot azonban meg kell teremteni a XX. és a XXI. század erdőművelése között, mégpedig a hagyományos szóhasználat új tartalommal való megtöltése révén. A lényeg: meg kell teremteni a biológiai, a gazdasági és a szociális szempontok szintézisét; a korábbi faállomány-centrikusságnak át kell mennie ökoszisztéma-centrikus gazdálkodásba.

A következőként dr. Borovics Attila PhD. ERTI tud. osztályvezető lényegében egy gyakran használt, de nem eléggé tisztázott tartalmú szak kifejezés: az őshonosság populációgenetikai értelmezését fejtegette. Megállapította, hogy a fogalom faj-szinten nemigen értelmezhető, csak a populáció szintjén, s a génáramlás és a környezeti szelektáló erők dinamikus egyensúlyaként alakul ki. A természetes újulat genetikai mintázatára a helyi tényezők mellett nagy hatással van a távolsági génáramlás, amely növeli a génkészsletet. Eme gazdagodásnak pedig nagy jelentősége van a környezethez /és a

környezeti tényezők változásához/ való alkalmazkodóképesség szempontjából. Ebből az aspektusból a legkedvezőbb természetes erdőfelújítási módszer a csoportos, másként lékes felújítás, mert ez kedvez leginkább a távolból áramló virágpór, a pollen leülepedésének. Genetikai szempontból nem javasolt a csemeteválogatás és a homogenizáló csemetetermesztési módszerek alkalmazása /fóliához stb./. A környezeti alkalmazkodóképesség megőrzése szempontjából is kedvezőbb a magról való felújítás, a magvetés, mint a csemeteültetés.

Gépesítés, fahasznosítás

Tartalmilag még az erdőműveléshez kapcsolódott, de jellegét tekintve már természetesen más volt, mert a műszakiak, a gépek világába vezetett Horváth Béla professzor, a NyME intézetigazgató egyetemi tanárának előadása. A Pattantyus-díjas prof. az új csemetetermesztési és erdőtelepítési géprendszer fejlesztéséről adott tájékoztatást (amit zömmel a Bagodi

Mezőgép Kft.-vel karöltve folytat a Géptani Tanszék). A részadatok tömegéből egy elvet és az elv helyességét bizonyító egyetlen tényt ragadunk ki: 1. Lehetőleg magyar gyártmányúak legyenek a rendszerbe beépített gépek. 2. A BGT-EF jelű gépsoruk innovációs oklevelet nyert!

A műszaki innováció megemlézése jó összekötő kapcsot jelentett a következő előadás irányába, amelyet immár a faanyagtudományok köréből tartott dr. Takács Péter dékánhelyettes /NyME, FMK/. Olyan kompozitokról, új, szervesetlen kötéstű formatestekről és lemezekről van szó, amelyeket faforgácsológépi laminátos hulladék újrafeldolgozása útján állítanak elő porózus, tűzálló, jó hő- és hangszigetelő tulajdonságú, megfelelő szilárdságú építőanyagokká. (A kompozit kétféle anyag előnyös összeadásából előállított új termék.) A hulladéknak

nevezett alapanyag, mint másodnyersanyag nagy mennyiségben keletkezik és áll rendelkezésre a Falco Rt. szombathelyi gyárában.

Dr. Németh József egyetemi tanár /NyME/ előadása egy okos védőbeszéd volt az ültetvénytípusú erdők létesítésének egyes kellően nem tájékozott személyek elmarasztalásával szemben. Az előadó és a mögötte álló egyetemi csapat tényekkel bizonyítja, hogy az ültetvénytípusú fatermesztésből származó faanyagok kedvezőbb alaki és méreti tulajdonságokkal rendelkeznek, mint a természetesen erdőből kitermeltek. Magas a rönkhányaduk (60% vagy afölötti), tűzfájuk alig van. Az e tényből levonható műszaki és ökonómiai következtetések könnyen beláthatók.

Sorrendben utolsó előadóként dr. Kovács Zsolt intézetigazgató egyet. tanár /NyME, FMK/ „Új, piacképes

faszerkezetek és termékek tervezési és gyártási lehetőségei hazai faanyagbázison” címmel tartott előadást. A professzor tényekkel bizonyította, hogy miként lehet a címbe jelzett módon kiterjeszteni az akác, az álgesztes bükk, az éger és a gyertyán tömörfából készített termékek körét (biobútorok, szekrények, elemes gyártmánycsaládok, színkiegénylített koptatórétegű akác szalagparketták stb.). Bemutatta azt a reflexiós optikai feszültségmérési módszert is, amely a faanyag roncsolásmentes vizsgálatának lehetőségét nyújtja fából készült szerkezeti elemeken. (Például fahidak csomópontjainak alaki változása terhelés hatására.)

A VII. Erdő-, Vad- és Fatudományi Fórum dr. Molnár Sándor, a NyME Faipari Mérnöki Kar dékánja zárszavával ért véget.

Dr. Király Pál

Szaktanulmányaink versenye Ásotthalmán

Sajnos, oda jutottunk, hogy hazánkban a korábbi négy helyett napjainkban már csak két szakiskolában folyik erdészeti szaktanulmányok: az ásotthalmi Bedő Albert Középiskola, Erdészeti Szakiskolában, valamint a szöcsénypusztai Széchenyi Zsigmond Szakközépiskola, Szakiskolában. Ezért ebben az évben a több évtizedes hagyománnyal rendelkező „Szakma Kiváló Tanulója” országos versenyt e két iskola 16 tanulója részvételével bonyolították le Ásotthalmán. A házigazda iskola három, a vendégiskola egy csapatot indított, csapatonként négy-négy végzős tanulóval.

A verseny ünnepélyes megnyitóval vette kezdetét, amikor is Ott József, a Csongrád Megyei Közgyűlés alelnöke, Petró Ferenc ásotthalmi polgármester és dr. Csóka György, a versenybizottság elnöke, az ERTI osztályvezetője üdvözölte a felsorakozott csapatokat és az érdeklődő közönséget.

Az első versenynap délelőttjén az írásbeli feladatok megoldásával indult a fiatalok vetélkedése, mégpedig az erdőművelés, az erdőhasználat és erdővédelem köréből vett kérdések megválaszolásával, valamint szakmai számításokkal.

Egy kis pihenőt és az ebédet követően a szóbeli verseny következett, amit az érdeklődők egy másik helyiségből tv-képernyőn kísérhettek figyelemmel.

A második napon – kedvező időjárási körülmények között – bonyolították le a gyakorlati versenyt négy helyszínen, a következő versenyszámokban: motorfűrész szerelés, fadöntés, közelítés, kombinált és lánckímélő darabolás, valamint tisztítás jelölés.

A tanulók maximum 600 pontot érhetnek el, a következő összetételben: írásbeli 100, szóbeli 100, gyakorlati 400 pont.

A verseny rendkívül szoros volt. Bizonyítja ezt, hogy – a versenysorozat történetében először – minden versenyző elérte azt a ponthatárt, aminek alapján megkapta a „jeles” minősítésű szaktanulmánybizonyítványt.

A záró ünnepségen először a versenybizottság elnöke, dr. Csóka György értékelte a versenyt, majd a szervező FVM Képzési és Szaktanácsadási Intézet főigazgatója, Pataki Tamás mondott zárszót.

A végeredmény a következőképpen alakult. Csapatverseny: 1. Ásotthalmom I. /1478 pont. 2. Ásotthalmom II. /1461/. 3. Szöcsénypusztai /1424 pont/.

Egyéni verseny: 1. Tóth László /Ásotthalmom II., 507 pont/. 2. Borsos Imre /Ásotthalmom I., 501/. 3. Mátó Antal /Ásotthalmom I., 493/. 4. Szeli Tamás /Szöcsénypusztai, 486/. 5. Szalai Gábor /Ásotthalmom I., 484/. 6. Takács Tamás /Szöcsénypusztai, 480 pont/.

A fényképek Andrési Pál erdőmérnök-tanár munkái. A szöveget az ő tudósítása alapján írta: dr. Király Pál.

A közelítés versenyszámot LKT 81 tip. csuklós traktorral bonyolították le.

Rusz Béla éles szemmel figyeli Mátó Antal szerelési munkáját

Kontra László és Szögedi Zsolt bírók a bútü értékelése közben.

A döntés megkezdése előtti feszült pillanat.

Üzenet egykori iskolámba

Június volt s ujjongtunk, nincs tovább,
Most gyertek szabad mellű örömök
S pusztuljatok bilincses iskolák.
De elcsitult a jókedv-förgeteg
S helyére ült a döbrent némaság:
Körülöttünk már az Élet csörtetett.
Óh, ifjúi, szent megjőzanodás,
Komoly, nagy fény, hős férfiú-szerep,
Emléketek ma is milyen csodás.
Hős harc az Élet és megélni szép,
Ha hozzáedzik tüzes szív-kohók
Ifjú vitézlők lengeteg szívét.
Ha élet zengi be az iskolát,
Az élet is derűs iskola lesz.
S szent frigyüket így folytatják tovább.

Én iskolám, köszönöm most neked,
Hogy az eljött élet-csaták között
Volt mindig hozzám víg üzeneted.
Tápláltad tovább bennem az erőt,
Szeretni az embert és küzdeni
S hűn állni meg Isten s ember előtt.
Június van s nagyon magam vagyok
S kísértének élt életem árnyai
S az elbocsátó iskola-padok.
S én, vén diák, szívem fölemelem
S így üdvözlöm a mindig újakat:
Föl, föl, fiúk, csak semmi félelem.
Bár zord a harc, megéri a világ,
Ha az ember az marad, ami volt:
Nemes, küzdő, szabadlelkű diák.

Ady Endre

Nyugdíjasoknak – nyugdíjasokról

Több olvasónk fordult hozzánk, hogy adjunk bővebb ismertetést az *ingyenes jogi segítségnyújtás* igénybevételeinek feltételeiről, lehetőségeiről.

„A nép ügyvédje” néven közismertté vált jogi segítségnyújtás ez év április 1-én lépett életbe. E törvény biztosítja a szociálisan rászorulóknak számára, hogy jogaik érvényesítéséhez, jogvitáik megoldásához szakszerű jogi segítséget kapjanak. A megfelelő színvonalon működő állami segítségnyújtó rendszer működése európai uniós csatlakozásunk szempontjából is elengedhetetlen volt.

A jogi segítő egyelőre *peren kívüli jogi ügyekben jár el*. A törvény a polgári és a büntető eljárásban biztosított, valamint a peren kívüli segítségnyújtás vonatkozásában egyaránt meghatározza a jogi segítségnyújtás keretében adható támogatásokat, az erre való jogosultság feltételeit, valamint azt, hogy a támogatások hogyan vehetők igénybe, illetve milyen szervezeti keretek között működik az állami jogi segítségnyújtás.

A jogi segítségnyújtás a törvény szerint rászorult személyeknek nyújtható, a rászorultságtól függő mértékben és módon. *A törvény a rászorultság szempontjából két csoportot határoz meg.*

Az első esetben a jogi segítő tevékenységének ellenértékét az állam teljes mértékben átvállalja a féltől, ha havi nettó jövedelme nem haladja meg a mindenkori öregégi nyugdíj minimumát (2004-ben 23.800,-Ft).

A második csoport esetében pedig csak megelőlegezi a fél helyett az állam a jogi szolgáltatás nyújtásával felmerülő költségeket és azt a félnek utóbb vissza kell térítenie, ha havi nettó jövedelme nem haladja meg a mindenkori minimálbért (2004-ben 53.000,-Ft). A fél jövedelmének számításánál mindkét esetben be kell számítani a féllal egy háztartásban élők jövedelmét is és el kell osztani az együtt élők számával.

Milyen jogi esetben viseli az ügyfél helyett a magyar állam a jogi szolgáltatás díját?

- Olyan jogvita, amelyben per lefolytatására kerülhet sor és amelyben a jogok, kötelezettségek ismerete szükséges, illetve beadványok készítésére van szükség.

- Peren kívül is lezárható vitákban a fél tájékoztatása, irat készítése.
- A fél peren kívüli közvetítésben vesz részt, a megállapodás előtt kér tanácsot.
- Mindennapi megélhetést közvetlenül érintő kérdésekben (lakhatás, munkajogi kérdés, közüzemi szolgáltatás).
- Közigazgatási eljárásban jogainak, kötelezettségeinek megismeréséhez szükséges tanács, tájékoztatás, beadvány készítése.
- A fél bűncselekmény sértettje és a feljelentés megtételéhez, jogainak megismeréséhez szükséges jogi tanácsadás.
- Büntető ügyben tanúzási kötelezettségéről van szüksége tanácsadásra.
- Polgári és büntetőeljárásban rendkívüli jogorvoslati kérelem (felülvizsgálat, perújítás) készítéséhez.

Hogyan és hol kell a jogi segítségnyújtás kérelmet intézni?

A jogi segítségnyújtó szolgálat minden megyeszékhelyen és a fővárosban működik Jogi Segítségnyújtó Hivatal néven.

A kérelmet – az erre szolgáló nyomtatvány kitöltésével, valamint a szükséges mellékletekkel – a kérelmező lakóhely szerinti illetékes megyei (fővárosi) hivatalnál kell személyesen benyújtani, vagy postán megküldeni. A kérelemhez szükséges nyomtatvány beszerezhető a megyei (fővárosi) hivatalokban. A kérelem benyújtása illeték- és díjmentes.

Az engedélyező határozat birtokában lehet felkeresni a jogi segítő. A jogi segítői névjegyzékben szereplőkről szintén a megyei (fővárosi) hivatal ad tájékoztatást.

Úgy véljük, ezen ismertetésünk sok aktív és nyugdíjas szociális rászorulóknak komoly segítséget nyújt bonyolult jogi problémáik megoldásához.

A jogi segítségnyújtó szolgálat megyei (fővárosi) hivatalainak címei szakszervezetünk Nyugdíjas Bizottságtól beszerezhetők.

Varga György

az EFDSZ Nyugdíjas Bizottságának elnöke

Kari Napok. A Nyugat-Magyarországi Egyetem Faipari Mérnöki Kara /FMK/ Kari Napokat rendezett az egyetemen. Ezen tájékoztató hangzott el az FMK helyzetéről, terveiről, továbbá a „Bolognai Folyamat” kari előkészítéséről és végrehajtásáról, valamint az NKFP Erdő-Fa kutatási program 7. részprogramjának kutatási eredményeiről. /A Bolognai Nyilatkozat aláírásával 1999-ben Magyarország is vállalta 30 más ország között, hogy egyetemeken és főiskoláin kétciklusú, vagyis alap- és szakképzést indítanak. A rendszer 2006-tól kötelező lesz./

Újratemetik Fekete Istvánt – adta hírül az „Új Ember” című hetilap. A neves író számos könyvének és kisebb írásának tárgya a szabad természet: a mezők-erdők-vizek, az ott élő állatok és emberek. Ausztriában élő leánya, dr. Fekete Edith és az USA-ban élő István fia kezdeményezte, hogy a budapesti Farkasréti temetőben közös sírban nyugvó szülei végső nyughelye az író szeretett szülőfalujának, Gölle községnek temetőjében, a Szent Vendel kápolna közelében legyen. A kérelmet támogatta a Nemzeti Kegyeleti Bizottság és a göllei önkormányzat is.

EU-vonal. A Külügyminisztérium tájékoztató szolgálatot hozott létre az Európai Unióval, illetve Magyarország csatlakozásával kapcsolatban felmerülő kérdések megválaszolására. A kérdéseket a szolgálat tanácsadóinak irányába hétköznapi 8-18 óra között lehet feltenni a 06-80-38-2004 ingyenes zöld számon, illetve postai úton a következő címen: EU-vonal, 1357 Budapest, Pf.: 2. Gazdag információs szolgáltatást kínál a www.eu2004.hu internet című honlap is.

Kiállítási gondolatok

Detrich Miklós fényképei

Történelmi, vallástörténeti és néprajzi adatok bizonyítják, hogy a *rendkívüli korú és méretű öreg fák* már ősidők óta tisztelet és megbecsülés tárgyai voltak, sőt helyenként és koronként kultikus-szakrális jelentőségük volt. Az égbe nyúló hatalmas törzsek az istenség és az ember közötti kapcsolat képzetét keltették, s az áldozat bemutatása, a törvényhozás vagy az igazságszolgáltatás egy-egy ilyen faóriás alatt történt. Se szeri-se száma azoknak a regéknek, mondáknak, legendáknak, népmeséknek és népi hagyományoknak, amelyek ezekhez a méltóságteljes famatuzsálemekhez kapcsolódnak. A szlávoknak nemzeti szent fája volt a hárs, a németeknek a tölgy, a dánoknak a bükk, a görögöknek az olajfa stb.

*

A rendkívüli méretű és korú fák iránt ez a történelem homályába visszanyúló atavisztikus tisztelet ott él a mai ember lelke mélyén is. Illés Nándor, az erdőműveléstan neves egykori selmeci tanára 1879-ben tett közzé felhívást az „Erdészeti Lapok”-ban az ilyen fák felkutatására és nyilvántartásba vételére, megőrzésük-megmentésük érdekében. A korabeli vérbeli erdészekre ijesztően hathatott az a barbár pusztítás, amelyet az erdőkre /is/ rászabadított liberális piacgazdaság végzett a nagy idők nagy tanúinak körében. Kiterjedt, több évszázados őserdők mellett öreg fasorok, facsoportok, egyes fák estek a mohó haszonlesés és a buta szűklátókörűség áldozatává.

*

Az öreg fák megmentésére irányuló megmozdulások ezután már egyre gyakrabban jelentkeztek. Az erdészek mellett botanikusok, és más természetbúvárok, természetvédők és természetjárók emelték fel szavukat ebben az ügyben. Akadtak lelkes emberek, akik öntevékenyen megkezdték az idős és különleges ritka fák felkutatását és

nyilvántartásba vételét, katalogizálását. (E sorok írójának feledhetetlen emléke az egykori Papp József budapesti tanár, dendrológus ilyen irányú munkássága, akinek a Természettudományi Múzeum archívumában őrzött szellemi hagyatékát, cédulakatalógusát még ma is érdemes lenne feldolgozni.)

*

Kellően nem becsülhető, nagy eredmény volt ezen a téren, hogy tíz évvel

Somogy megye leghatalmasabb kocsányos tölgye a Szentborbás és Tötufalu közötti országút közelében áll. Mellmagssági kerülete 701 cm, magassága (és koronaátmérője) 26 méter.

ezelőtt, 1994-ben dr. Bartha Dénes, az erdészeti növénytan soproni professzora megjelentette „Magyarország faóriásai és famatuzsálemei” című hézagpótló, értékes művét az „Erdészettörténeti Közlemények” XV. számjelu köteteként. Legjobb tudomásunk szerint a kötet alapját képező számítógépes adatbázist folyamatosan karbantartják, az új felfedezésekkel kiegészítik.

A famatuzsálemek méltóságteljesége, szépsége megragadta a képző-

művészeket, közöttük korunk modern, fénnel festő fotográfusait is, *fotóművészeket, természetfotósokat*. Ez óriási lépést jelentett, mert közvetlen közelünkbe, otthonunk falai közé vizuálisan is be tudta hozni ezeknek a ropant méretű természeti alkotásoknak különféle kollekcióját.

*

Idős, óriási méretű és részben különleges alakú fák ilyen fényképre vitt gyűjteményét mutatta be májusban Kaposváron a Megyeház Galériában Detrich Miklós gépészmérnök, természetfotós, a Somogyi Erdészeti és Faipari Rt. PR- és humánpolitikai főelőadója, társlapunk, a „Fagazdasági Híradó” SEFAG üzemi újság főszerkesztője. Neve nem ismeretlen lapunk olvasói előtt, mert szíves közreműködésének köszönhetően szép felvételeiből már több alkalommal közöltünk az „ERFA Híradó”-ban is.

Detrich Miklós, mint főszerkesztő már hosszú idő óta vezet egy „Az idők nagy tanúi” című kis képes rovatot az említett üzemi lapban. Ebben mindig bemutat egy rendkívüli korú és méretű fát a somogyi erdőkből. A fa fényképe alatti képszóvegben feltünteti a fa jellemző méreteit, lelőhelyét, valamint különlegességének egyéb jellemzőit (esetleges helyi elnevezését, a hozzá fűződő történeteket stb.). Tizenöt év fáradságos és szívós munkájának eredményeként szép fényképgyűjteményt hozott így létre. Ezekből válogatta ki a Somogy Megye Közgyűlése székházában, az első emeleti galériában „Évszázados somogyi fák” címmel megrendezett kiállítás anyagát, 41 db., A/4 méretnél némileg nagyobb színes fa-fényképet.

*

Közbevetve megjegyezzük: elismeréssel kell adóznunk a Megyei Közgyűlés vezetésének, dr. Gyenesei István elnöknek és munkatársainak azért az ügyszeretetért és megbecsülésért, amellyel ennek a kiállításnak a létre-

Az OEE volt elnökének, gróf Széchenyi Bertalannek egykori segesdi birtokán, a Csókszög-pusztától Ötvöskónyi határáig húzódó régi csatorna partján áll ez a kocsányos tölgy. Mellmagassági kerülete 649 cm, magassága 26 méter.

hozását is felkarolták. A vezetőség Somogy megye kulturális és természeti értékeinek sorsát szíven viseli, s a nemzeti és európai örökség részeként kezeli.

Bizonyította ezt az a szép fényképkiallítás is, amelyet ebben a témában Detrich Miklós kiállításának tőzsomzédságában rendeztek a galériában. Detrich Miklós 42. öregfa fényképe ebben az összeállításban volt látható.

Ugyancsak elismeréssel kell adoznunk a SEFAG Rt. vezetőinek is, akik messzemenően támogatják dolgozójuknak ezt a nemes, szép és hasznos hobbit. Továbbá mindazoknak a terepi erdészeti dolgozóknak, akik segítségére voltak az öreg fák felkutatásában, felmérésében és a felvételek elkészítésében.

*

Az ízlések különbözők, az embereknek a szépségről vallott felfogása egyénenként változó. Ezért talán helyesebb, ha Detrich Miklós kiállításának értékelésével kapcsolatban nem csupán saját elragadtatásunkra támaszkodunk, hanem a kiállítási vendégkönyv látogatói bejegyzéseire is. Ez a vendégkönyv hemzseg a „gyönyörű, pompás, csodálatos, bámulatos, nagy-

szerű” jelzőktől. S az „örülök, hogy láthattam”, „köszönet érte”, „gratulálunk” és hasonló vélemény nyilvánítások olvashatók benne.

„Negatív” megjegyzést csak egyet olvashattunk, de azt annál többször és magunk is egyetértettünk vele. Nevezetesen: számosan sajnálkoztak afölött, hogy ezt a sok szépséget és érdekességet nem vihették magukkal haza, otthonukba egy szép fotóalbum formájában. Reméljük, hogy talán előbbutóbb erre is sor kerülhet, ha összefogással sikerül a kiadás feltételeit megteremteni. (Bizonyára sokan vásároltak volna a helyszínen egy-egy képes levelezőlap méretű fotót vagy akár nagyítást is.)

*

Detrich Miklós bemutatott és még talonban levő öreg fa fényképeit az első megkapó esztétikai benyomáson túlmenően több más szempontból is értékelni kell.

Először is értékelni kell azt a nagyon sok munkát, fáradozást, amit egy ilyen kollekció összehozása igényelt. Hiszen egy-egy fát – az erdő mélyén kilométereket kutyaolva – különböző nap- és évszakokban többször is fel kellett keresni ahhoz, hogy a fényképész a képszerkesztés szempontjából legkedvezőbb irányt és megvilágítottságot kifoghassa.

Másodszor: jó érzék, jó szem, nagy szakmai felkészültség, a fotótechnika biztos kezelése szükséges ahhoz, hogy a fa lényegét jól érzékeltető, láttató módon tudja valaki képbe fogni ezeket a különleges méreteket és formákat. S nem utolsósorban kiváló, speciális fotófelszerelés – ami egyúttal azt is jelenti, hogy drága is.

*

Mindezt az tudja értékelni igazán, aki már maga is megpróbálkozott ezeknek a fantasztikus méretű és alakú élőlény-monstrumoknak a lefényképezésével, különösen erdőben, zárt állománnyal szorosan körülvéve.

Értékelni kell továbbá azt is ezekben a képekben, hogy egyik-másik famatuzsálem már csak ezeken a fényképeken létezik és örökítődik át emléke az utókorra, mivel a lefényképezése óta eltelt évek alatt, sajnos, elpusztult.

A szökedencsi kéttörzsű hársfa a török korban elpusztult középkori Dencs falu temploma mellett állt; korát kb. 600 évre becsülik. A törzsek kerülete: 720 és 520 cm, magasságuk 28 méter.

Ez a tény inspirálja azt a további gondolatot, amit már a korábbi kezdeményezések és Bartha Dénes műve is sugallnak. Azt tudniillik, hogy jó lenne, ha szaktársaink közül minél többen követnék Detrich Miklós példáját, s valamennyi erdőgazdasági tájegység öreg és rendkívüli fapéldányai mellett fényképi megőrkítésre kerülnének. Így a nyilvánartási katalógusokhoz gerodendrológiai fotóarchívum csatlakozna.

*

Detrich Miklós elmondta, hogy egyik-másik öreg fa nem magányos remeteként élt évszázadok óta az erdőben, hanem a közelében állt még egy /esetleg több/ hasonló társa is, amelyet azonban az idő már ledöntött a lábáról. Ezt a helyi erdész – jószándékúan – eltakarította. Kár, mert nem egy helyen láthatjuk az országban, hogy a hatalmas fatetemeket ott, helyben hagyják elenyészni, s addig is a tisztelt és csodálat tárgyát képezik. Amíg lehetséges, amíg a faanyag állapota megengedi, érdemes azonban ezekből is egy-két törzsmetszetet, fakorongot védett helyen és konzerválva megőrizni, az utókor /és az esetleges tudományos kutatás/ számára.

Dr. K. P

Erdőállományaink főbb adatai

Múlt évi júniusi lapszámunkban már ismertettük azt a szép és értékes statisztikai albumot, amelyet az *Állami Erdészeti Szolgálat* jelentetett meg Magyarország erdőállományairól, a 2001. I. 1.-i állapotra aktualizálva. Érdemes röviden szemügyre venni ebből erdeink legjellemzőbb paramétereit.

Az erdők területe

Országunk erdőterülete 1787,4 ezer hektár volt a jelzett időpontban, 64,1 ezer hektárral több, mint öt évvel korábban.

Az erdőszültség 18,5%-ról 19,2%-ra emelkedett, az 1000 lakosra jutó erdőterület pedig 169-ről 177 hektárra.

A lombos és a fenyő állományok aránya százalékban 86 : 14. Az állami erdők területe 1038 ezer hektár, arányuk 58,1%.

Az élőfakészlet 326,4 millió bruttó köbméter; 183 br.m³/ha. Az utóbbi mutató alig változott öt év alatt.

Térsegenként vizsgálva, nagy tájegységenként az erdőterület és az erdőszültség a következő képet mutatja: Dunántúl 858,9 ezer hektár /23,5%/; Észak-Magyarország 372 ezer ha /27,7 %/; Alföld 556,5 ezer ha /12,9%/. A megyék közül 37,1 százalékkal Nógrád a legerdősültebb, a legalacsonyabb pedig Békés 4,2%-kal. Az országos átlagot jelentő 19,2%-hoz BácsKiskun megye esik legközelebb 18,1%-kal.

Néhány EU-adat

Az összehasonlítás kedvéért érdemes az Európai Unió erdővagyonának néhány adatát is felidézni a statisztikai albumból.

Az EU erdőszültsége 36,4% /Finnországban 71,9%, Írországban 8,6%/. Az 1000 lakosra jutó erdőterület 303 hektár.

Az élőfakészlet átlagosan 130 br. m³/ha, jóval kevesebb a magyarországinál. A túlnyomóan lombos erdők aránya 30%, a túlnyomóan fenyőerdőké 57%, a lomb-fenyő elegyeseké pedig 13%. A köztulajdonú erdők aránya jelenleg 30% az EU-ban.

Nem érdektelen megjegyezni – s ezt megtették a kötet készítői –, hogy Magyarország az 1920. évi trianoni béke-

szerződés következtében elveszítette erdőterületeinek 84%-át. A megmaradt országgrészen levő erdeinek területét viszont 63%-kal gyarapította 80 év alatt.

Tulajdoni és rendeltetési viszonyok

Az állami tulajdonban levő erdők 85,1%-ában az ÁPV Rt. felügyelete alá tartozó 19 erdőgazdasági részvénytársaság, további 7,8%-ában a Honvédelmi Minisztérium felügyelete alá tartozó 3 részvénytársaság gazdálkodik.

A magántulajdonú erdőgazdasági célú területek 35,1%-a egyéni és közös használatban, 25,1%-a erdőbirtokosságok használatában van. Sajnos, a rendezetlen tulajdonú erdők aránya még mindig 16,1%.

Elsődleges rendeltetés szerint az erdőterületek így oszlanak meg: 66,2% a gazdasági célú erdő, 32% a védelmi erdő és 1,8% az egészségügyi, szociális, turisztikai, oktatási stb. célokat szolgáló erdő. A védett erdők mennyisége 346 930 hektár /19,4 %/

Fatőke és hozadéka

Közismert szakmai tény, hogy az erdőgazdálkodás lehetőségeit az erdőterület rendeltetése mellett az élőfakészlet-adottságok határozzák meg legjobban.

A legnagyobb élőfakészlettel a következő térségek rendelkeznek az országban: Borsod-Abaúj-Zemplén megye 43 millió m³, (222 m³/ha), Somogy 34,8 millió m³, (210 m³/ha), Zala 30,7 m³, (276 m³/ha), Veszprém 28,8 m³, (214 m³/ha), Pest megye + Budapest 23,1 m³, (144 m³/ha) és Vas megye 21,6 millió m³, (235 m³/ha).

Még ennél is fontosabb mutató az 1 hektár élőfakészlet által évenként produkált folyónövedék m³/ha értéke. Érdekes, hogy ebben a tekintetben az ország harmadik legfátlanabb térsége, a mindössze 31,6 ezer hektár erdővel és 4,6 millió m³ élőfakészlettel rendelkező Csongrád megye áll az élen 8,8 m³/év/ha értékkel. Utána a minden tekintetben kitűnő Zala megye következik 8,5 köbméterrel. Majd ismét két alföldi megye uralja az élbolyt: Szabolcs-Szatmár-Bereg szintén 8,5 és Hajdu-Bihar megye 8,2 köbméterrel. A

jelenség nyilván a gyorsan növekvő fajok telepítésével áll összefüggésben. Az elmúlt öt év alatt Bács-Kiskun megyében kirívóan a legtöbb folyónövedék keletkezett az országban ugyanazok miatt: évente 138 ezer köbméter.

Kérdés, hogy e számokkal érzékelhető lehetőségekhez képest hogyan alakult a fakitermelés? Igaz-e, hogy az erdészek irtják-pusztítják az erdőt? /Amint az egyesek részéről időnként elhangzik./

Rablógazdálkodás folyik-e erdeinkben?

A kérdés súlyára való tekintettel az ÁESz elemzői nem is csak öt évre, hanem egészen 1991-ig visszamenően mutatták ki évenkénti bontásban a fakitermelés alakulását.

A statisztika azt mutatja, hogy mind az összes, mind pedig azon belül a véghasználati fakitermelés is minden évben jóval alatta maradt az erdőgazdasági üzemtervek által lehetővé tett mértéknek, valamint az összes évi folyónövedéknek. Az elemzett időszak átlagában a gazdálkodók az erdőtervi véghasználati lehetőségeket területben 73%-ban, fatérfigatban 71%-ban használták ki. A hektáronkénti véghasználat a lehetséges 245 m³-rel szemben 236 m³/ha volt. A tényleges fakitermelés a bruttó növedéknek csak 57,4%-a volt a lehetséges 74,1%-kal szemben. Vagyis az élőfakészlet folyamatosan gyarapodott, becslések szerint 35,5 millió bruttó köbméterrel.

Nem volt baj a kitermelt erdők felújításával sem, mert a vizsgált időszakban keletkezett 185,1 ezer hektár felújítási kötelezettséggel szemben 185,7 ezer hektár első kivétel és 205,6 ezer ha /111%/ befejezett erdőfelújítás valósult meg.

Ezek a számok azt mutatják, hogy nemcsak nem beszélhetünk rablógazdálkodásról, hanem inkább jelentős tartalékolás, tőkeakkumuláció ment végbe erdeinkben. Olyannyira, hogy ez a fatőke-felhalmozás helyenként már nem is kívánatos.

Dr. K. P.

FAGOSz közgyűlés + Faenergia Fórum

Hagyományos helyszínén, a balatonszéplaki Ezüstpart Hotelben bonyolította le éves közgyűlését, valamint idei első félévi *fakereskedelmi konferenciáját* a *Fagazdasági Országos Szakmai Szövetség* /FAGOSz/. Ez már a 26. rendezvény volt ezeknek a konferenciáknak a sorában. A tanácskozást a szövetség elnöke, *Nádasi Gyöngyi*, az ERDÉRT RT. vezérigazgatója irányította.

Nehéz a helyzet a faiparban

A közgyűlés keretében – amint az ilyen alkalommal általában történni szokott – beszámoló hangzott el az elmúlt időszak tevékenységéről és a pénzgazdálkodásról, s egyidejűleg megtárgyalták az idei pénzügyi és munkatervet. Ennek a tárgypontnak az előadója *Mócsényi Miklós* főtitkár volt. Szavaiból az tűnt ki, hogy a szövetség pénzgazdálkodása biztos, de szoros, a szükséges bevételek előteremtéséért keményen meg kell dolgozni.

A tevékenységgel kapcsolatos felhívások között szakszervezeti szempontból figyelmet érdemelt a Bútoripari Szövetség elnökéé, *Hidas Mátyásé*. Ebből eléggé sötét kép rajzolódott ki az iparágáról. *A nagy cégek többsége csupán túlélési tervvel indult neki ennek az évnak és százával bocsátja el dolgozóit.* Az elnök a helyzetből kivezető megoldást az EU-alapokból megszerezhető támogatásokban látta.

Hóbör Tamás, az Asztalosipari Szövetség főtitkára arra hívta fel a figyelmet, hogy a fogyasztóvédelmi ellenőrzések során kirótt, *aránytalanul magas bírságok az állami adóztatás egyik új, burkolt formájának gyanúját keltik.*

Dr. Erdős László erdő- és vadgazdálkodási szakértő többek között azt kifogásolta, hogy *a természetvédelem részéről elhangzó vádaknak nincs megfelelő erdészeti visszhangja* (például az akáctelepítések kifogásolása ügyében), s a szakma súlya eltűnik a rátelepedett környezetvédelem alatt.

Az elnöklő *Nádasi Gyöngyi* rámutatott, hogy a szövetségi munka az Európai Unióban sokkal keményebb lesz, mint amilyen eddig Magyarországon volt. *Ám a FAGOSz nem feledkezhet meg arról, hogy nem csak az uniós elvárásoknak kell megfelelnie, hanem a tagság érdekeinek is.*

A CEI-Bois „útiterve”

A beszámoló, valamint a pénzügyi terv elfogadása után *Mócsényi Miklós* az Európai Faipari Szövetség, a CEI-Bois „*Útiterve 2010-ig az európai faipar részére*” című programját ismertette, amelyet 2003 szeptemberében fogadtak el. Ennek fő célja: a fa és a fa-termékek váljanak vezető anyaggá az építésben és a belsőépítészetben. A kiváló piacelemző tanulmányokkal megalapozott „*útiterve*ben” *négy fő kérdésre* igyekeztek választ adni: 1. Hol vagyunk ma? 2. Hogyan haladunk? 3. Hová szeretnénk eljutni? 4. Hogyan jutunk el odáig?

Lehetséges, hogy a kérdésekkel kapcsolatos megállapításokra egy későbbi lapszámunkban még visszatérünk.

A Faenergia Fórum

A közgyűlést követően kezdődött a tulajdonképpeni fakereskedelmi konferencia, amely egy faenergiái és egy EU-vámügyekkel foglalkozó fórumból állt. Tudósításunkban az első témakörben elhangzottakból ragadunk ki néhány szemelvényt.

Ennek a fórumnak a tárgya a következő címet viselte: „*A hazai faalapanyagok faipari és energetikai célú felhasználása összhangjának megteremtése*”. A témafelvezetést *Fekete Lajos*, a szombathelyi Falco Rt. vezérigazgatója, a FAGOSz elnökségi tagja végezte gondosan kidolgozott előadásával.

A problematika T. Olvasóink többsége előtt ismert. Röviden arról van szó, hogy néhány erdőgazdasági részvénytársaság a sarangolt választékok jelentős részét hosszú távon is hőerőműveknek kívánja értékesíteni, amelyek azután a fa elégetésével hő- és villamosenergiát termelnek. A sarangolt választékokból farostlemezt és faforgácslapot előállító gyárak emiatt veszélyeztetve látják alapanyag-ellátásu-

kat és annak drágulása miatt termelésük gazdaságosságát is. Ezért – *Fekete Lajos* szavaival élve – a faipar nem kíván ennek a programnak áldozatul esni.

További szempont, hogy Magyarország nemzetközi kötelezettséget vállalt a káros égéstermékek légkörbe bocsátásának csökkentésére, valamint az un. alternatív energiatermelésnek a jelenlegi 3,6%-ról 2010-ig 6%-ra történő növelésére, vagyis csaknem megduplázására. Ezért a környezetvédők (s talán egyes kormányzati tényezők is) örülnek a fa, mint környezetbarát fűtőanyag fokozottabb energetikai alkalmazásának, a „zöld áram” termelésének.

Az eddigi eladási szerződések piaci hatása máris érződik. A tűzifa kevesebb és drágább lett. A faipari alapanyag-árak pedig általában is emelkedtek 30-40%-kal, ami a kisüzemeket súlyosan érinti.

Mi a megoldás?

A vezérigazgatót követően még heten szóltak hozzá a témához, természetesen ki-ki a maga szemszögéből, de tárgyilagosságra törekedve. Egyetértés abban volt, hogy a probléma nagyon összetett, bonyolult (nemcsak hazánkban, de Európa-szerte). Ezért talán *egy tárcaközi bizottság létrehozására lenne szükség*, amely mind az erdőgazdálkodás, mind a faipar, mind a környezetvédelem igényeinek megfelelő állami szabályozást alkotna ebben a kényes és fontos ügyben.

Dr. K. P.

Címképünk: a hattörzsrű tölgyfa Somogy megyében, Szentbalázs határában a Sásd felé vezető út közelében áll. Eredetileg hét törzse volt a kocsánytalan tölgy sarjegyűttestnek, az egyik törzs azonban éppen a sarjak gyengébb állékonysága miatt korábban ledőlt. Valamennyi törzs átmérője meghaladja a 60 centimétert, de van közöttük 80 cm-es is. A képet *Detrich Miklós* készítette. (Lásd cikkünket is a 11-12. oldalon.)

KINCSTÁRI KOLÓNIAK DIÓSGYŐRBEN

Az 1514. évi 3. tc. a koronajavak egyikének nyilvánította a diósgyőri uradalmat, de 1755-ig zálog címén különböző főúri családok, végül az egri káptalan gazdálkodott a birtokon. Ebben az időszakban az erdőt csak az uradalom és a lakosság házi szükségleteire használták.

A merkantilista gazdaságpolitika változataként a 18. században nálunk a kameralizmus terjedt el, ami a saját szükségleten felül az államkincstár, a kamara jövedelmének gyaraipítását, a nyersanyagok hazai feldolgozását jelentette. Ennek érdekében Diósgyőrben a bőséggel rendelkezésre álló fa hasznosítása került előtérbe és ezért épült a 18. század elején a Márkus-völgyben üveghuta és a Szinva vizén a deszkahasogató fűrészmalom. Mindkét üzembe a fakitermelésben jártas munkásokat telepített a kamara a felvidéki kincstári uradalmakból.

1755-ben a szepesi kamara végleg kiváltotta a zálogból a diósgyőri uradalmat, így a kamara kezelésébe került a hatalmas kincstári erdőbirtok. Az urbáriumban gróf Grassalkovich Antal kamaraelnök előírta: „az igen nagy kiterjedésű... diósgyőri erdőkből... a fűrészmalomból nagyobb jövedelmet kell húzni”. Az addigi 98 öl helyett 1829 ölre emelték a fakitermelési kötelezettséget, faraktárt létesítettek Miskolcon, 18-ról 30 krajcárra emelték a makkoltatás díját, bérleti díjat kellett fizetni az erdei legelőért, az évi 2 forintról a minden alkalommal fizetendő 12 krajcárra emelték a faizási díjat.

Mária Terézia 1768-ban a manufaktúra-alapítások előmozdítására, 1770-ben a diósgyőri vasgyár létesítésére utasította a Magyar Kamarát, ezért a fa hasznosítása érdekében Újhuta térségében bővítették a hamuzsírttermelést és az üveggyártást,

1772 tavaszán pedig Fazola Henrik üzembe helyezte a nagyolvasztót és a hámorokat.

A közel 10 000 öl (30 000m³) fa kitermelése, feldolgozása és szállítása folyamatos és tervszerűen ütemezett munkát igényelt. Ehhez gyakorlott, állandó munkásokra volt szükség, amit a sűrűbben lakott, északi vármegyék katolikus vallású, nemzetiségi családai-

inak áttelepítésével biztosított a kamara.

Ebből a szervezett telepítésből alakultak ki a 18-19. században Diósgyőr határában a kincstári telepítvények vagy kolóniák: Óhuta – ma Bükk-szentlászló, Újhuta – ma Bükk-szentkereszt, Hochoffen, később Felső-Hámar – ma Ómassa, Eisenhammer, később Alsó-Hámar, ma Alsó- és Felsőhámar, Lilla-füred, Répás – ma Répáshuta, Gyertyánvölgy, Mocsolyás.

1772 után többször felmérték az uradalom területét, meghatározták a kitermelhető fa mennyiségét, helyét és időpontját. A faszén és a fahamu minőségének biztosítása érdekében előírták, hogy a fakitermelést október és április között kell elvégezni, a szénfa 5 láb (kb. 150 cm) hosszú legyen, Márton (november 11.) és József nap (március 19.) között tilos szenet égetni, az üveghutát a vágástervnek megfelelően kell áttelepíteni, a vasgyár számára külön erdőt jelöltek ki.

A hutákban erdei munkások és néhány „üveggyárnok”, Ómassán erdei munkások és olvasztárok, Hámorban szénégetők és vasmunkások, Mocsolyáson erdei munkások telepedtek le. A kolóniák kialakításakor csak néhány család foglalta el új lakóhelyét, de a természetes szaporodás és újabb telepítések révén gyorsan növekedett a lélekszám.

Óhután 1715 körül 18, 1755-ben 113, 1790-ben 285, 1851-ben 415 lakost, ebből 56 favágót írtak össze.

Újhután 1755-ben 3 házban 12 lakos, 1790-ben 274, 1851-ben 404 lakos – ebből 39 favágó – élt.

1772-ben Hámorban 8, Ómassán 7 lakóház volt, de 1789-ben már 339 lakost számláltak. 1850 körül Hámorban 123, Ómassán 26 házban 1031 lakos élt, akik közül 7 favágó, 9 ács, 36 szénégető, 14 fuvaros volt „a kincstárral szolgálati viszonyban álló erdei munkás”, mert évente 5000 öl szénfából égettek faszenet a vasgyárnak.

Répáson 1770 körül 18 lakos, 1807-ben 34 családban 126 fő, 1851-ben 361 fő lakott.

Mocsolyás 1807-ben keletkezett. „Magyarország felső megyéiből 12 tót ajkú munkáscsalád lett ide telepítve”,

írták az 1895. évi erdészeti üzemtervben.

Az újhuti erdőgondnokság 1900. évi üzemterve szerint a kolóniák lakosai „maguk és családtagjaik között még mai nap is szívesebben beszélnek tótul, dacára annak, hogy a magyar nyelvet elég jól bírják”, de az 1895. évi telekkönyvi nevekből alig lehet „tót” nemzetiségre következtetni. Néhány hámor név: Grizák, Zubor, Flosznik, Sasura, Keil, Runda, Palacsek, Kolbacher, Szerankó, Zorger, Hoppa, Hilgert, Skupej, Stromszki, Lerch, Schusztik. Répáshutaiak: Offerthaler, Flekács, Friedl, Orlitzki, Stuller, Novek, Petrusovics, Gofa, Sproch, Kohulák, Rusznyák, Sir, Maticsák, Malinák, Sipula, Sztodola.

A kolóniákban megtelepült munkásoknak „megengedtetett, hogy házaikat az államkincstár tulajdonát képező területen felépíthessék... az azon épített házak pedig taksa fizetési és egyéb szolgáltatások teljesítési kötelezettsége mellett az illető telepítvényesek tulajdonát képezik” írják a régi üzemtervek. A szoba-konyhás faházakhoz csak kis udvar tartozott és az 1895. évi telekkönyv szerint pl. Hámorban ezek együttes területe 10-24-42-65 öl között váltakozott.

Mária Terézia erdőrendtartása, majd a Helytartótanács rendelete tiltotta a fából való építkezést, de ezt nem tartották be, így a faházak és telkek szaporodása „az erdőknek nagy kárával járt”. 1813-ban az erdőmester elrendelte: ezentúl csak olyanoknak engednek kőből házat építeni „akik az uradalom javainak előmozdítására a helységekben hasznosnak lenni megösmértetnek”.

A vasgyártás kezdetén a háztaksa évi 1 forint volt, kaptak kiskertet, amiért „az esetleges erdőtüzek oltását kötelesek voltak teljesíteni”, az erdei fűért pedig „bizonyos mennyiségű napszámot az utak helyreállításánál kellett teljesíteni”. „De ha ez megtörtént volna, akkor a diósgyőri erdők igen jelesek lehetnének... azonban a valóságban oly rosszak, hogy nagy részüket csak gyalog vagy lóháton lehet bejární” - írta Divald Adolf az 1869. évi jelentésében.

A kamara megszűnése után 2,10 Ft lett a füstpénz, az 1894. évi üzemterv

szerint pedig a hátori kertekért, a csanyiki szántókért, a hosszúbérci rért, és a létrási legelőért 517,25 Ft volt a vasgyáriak fizetése.

A korabeli meghatározás szerint „Répás-Huta m. kir. telepítvényes község” lakói „már a telepítvény keletkezése óta a mai napig mint favágók, szénégetők és fuvarosok az erdőkincstár szolgálatában vannak”. Az 1776 körül betelepülőknél „a házakhoz adott kertcskéken kívül semmi föld nincs”. Később „méréselt haszonbér mellett” kaptak burgonyaföldet, legeltetési és faizási jogot, a fuvarosok mindentől többet, mert „nagyobb szolgálatot teljesítenek... Ezen kedvezményekért kötelesek a kincstári erdőüzemben szükséges kézi és fuvarnapszámokat minden vonakodás nélkül és szakadatlanul teljesíteni.” Aki nem vagy rosszúl teljesített, az elvesztette a kedvezményeket, és az uradalomnak joga volt „a kincstári telepből kimozdítani.” A teljesítendő munkát nem csak az erdőkincstár használta fel, hanem bérebe adta az üvegghuta bérlőjének, a vasgyárnak és akkor azok fizették „a szolgálmányok értékét képviselő haszonbért”. Bonyolult számítás alapján pl. az üveggyár 1880 körül 300, 1899-ben 552,49 forintot fizetett a kincstárnak.

Mocsolyás telepeseit szerződés kötelezte október és április között „erdei munkával, ölfavágással és szállítással foglalkozni... az év többi hónapjaiban idejökkel szabadon rendelkeztek”. Az ingyen munkáért minden család kapott házhelyet, a ház építéséhez fát, nyáron

kéthetenként, télen hetenként egy szekér feküfát, 40 □öl kenderföldet, 4,5 hold szántót 45 krajcár/hold haszonbérért, házanként 2 szarvasmarha és 4 sertés nyári legelőjét.

A telepítvényi birtokviszonyok rendezéséről szóló 1873. évi XXII. tc. alapján a lakosok csak a belső telket voltak kötelesek megváltani, a külsőségekről a felek szabadon egyezkedhettek egymással, de az egyezkedések évtizedekig elhúzódtak. A vasgyáriaktól minden külsőséget elvettek, erdő és legelőként Óhuta 162 holdat kapott, de ebből 42 hold terméketlen terület volt. Újhuta 1883-ban csak 92 hold erdőt kapott, majd 1903-ban száz hold szántónak megfelelő területet irhattak ki. A répásiak „bírószágon kívüli tárgyaláson” egyezkedtek, de még 1899-ben is fizettek. Végül a taksa hússzorosaért kapták meg a házat a telekkel és holdanként 10 Ft volt a szántó ára, amit 20 év alatt 5% kamat mellett törlesztettek. Mocsolyáson 1924-ben fejeződött be a 463 hold szántó és rét telekkönyvi átírása.

A hátoriaknak csak 1905-ben engedélyezték, hogy a házhelyeket és a kertcskéket „örök áron” megváltásuk, de különböző okok miatt ez csak 1932-re, a lillafüredi erdészeti beruházások keretében fejeződött be,

A telepések megélhetése és az iga-erő biztosítása érdekében az erdészeti üzemtervek engedélyezték az erdei legeltetést, az állatállomány rohamosan gyarapodott és pl. 1906-ban a diósgyőri erdőgondnokság 805 db szarvasmarhá-
ra és lóra adott legeltetési bárcát. A ti-

lalmak ellenére egyre több lett az erdei kár, ezért a kincstár koncentrált legelőket létesített, amit árverésen értékesítettek.

Országsszerte ismertté vált Fehérkőlapa és Bagolyhegy neve, ahol 1935-ben a Zöldmező Szövetség kongresszusa, 1936-ban az Országos Erdészeti Egyesület közgyűlésének résztvevői tanulmányozták a hegyi legelők hasznosítását. Újhuta lett az ország legmagasabban fekvő települése, 1938-tól „subalpin gyógyhely”, ahol nyaralók százai keresték az „alpesi tejből” készített haboskávét.

Az 1945/46-os infláció idején az erdőgazgatóság alig kapott költségkeretet, a megélhetési körülmények romlottak, így 1946-ban az erős csehszlovák agitáció hatására a hutákból sokan jelentkeztek kitelepülésre, pl. Bükk-szentkeresztről a lakosság 60%-a. 660 fő ki is települt, de 1948 tavaszáig néhány család visszaköltözött, mert „az ígéretek és a valóság között óriási szakadék tátongott.”

A fahasználati munkák gépesítése miatt 1950 után tovább csökkent a munkalehetőség, sokan elköltöztek, majd 1970 körül elkezdődött a miskolci középréteg kiköltözése, házépítése, az idegenek üdülőépítése.

Bükk-szentkereszt és Répáshuta földrajzi fekvése, természeti szépsége, a környék történelmi emlékei az év minden szakában ma is vonzza a kirándulókat, az üdülőket, az átutazó turistákat.

Dr. Járasi Lőrinc

Kaán Károly küzdelmes ifjúsága

/Eddig ismeretlen dokumentumok alapján/

Születésének körülményei

Számos méltatás és tanulmány jelent már meg Kaán Károly életéről és életművéről. Legbővebben Farkas Lajos: *Az erdők szerelmese* c. monográfiájában foglalta össze munkásságát /Budapest, 1996/. Barthos Gyula, Király Pál, Mihályi Zoltán, Molcsányi Gábor írt még bővebben róla.

Oroszi Sándor 1990-ben már rámutatott, hogy Kaán Károly pályája jó néhány talányt felvet, találgatásra ad okot. Most olyan új, eddig ismeretlen dokumentumokat sikerült találni életrajzához, amelyek részben megerősítik eddigi ismereteinket, részben azonban néhány vonatkozásban árnyalati módosításokat kell majd tennünk. Mindenekelőtt új megvilágításba kerülnek ifjúkori életkörülményei és anyagi viszonyai.

Kaán Károly 1867. július 12-én született Nagykanizsán. A ferencesrendi plébánia keresztelési anyakönyve VI. kötetének 375. oldalán a 276. sorszám alatt jegyezték be. A keresztelés július 13-án volt. A neve pontosan Kaán Károl Lajos József. A szülők neve, vallása: „Kaán Károl ügyvéd, Thén Anna rk.” Az „rk” jegyzet és a keresztelés helye, a római katolikus plébánia egyértelműen arra utal, hogy a szülők katolikus vallásúak voltak. Még három gyermekük volt: Irma, Anna és János.

Érdekes, hogy az ügyvéd apa a házasságkötéskor 51 éves volt, míg felesége 24. Károly születésekor már 57 éves volt az apja. (Idősb Kaán Károlyról több szerző is megemlíti,

hogyan részt vett az 1848-49-es szabadságharcban, azonban eddig sem a honvédek, sem a tisztek névsorában nem sikerült nyomára akadni.)

Meg kell még említeni, hogy Kaán Károly anyai nagyszülője, Kipferling Amália izraelita vallású volt. Ez adott ürügyet ahhoz, hogy a Gyöngyöshalászi Takách Gyula által szerkesztett „Vadászat” című folyóirat 1924. október 25-i számában egy jegyzetben név nélküli szerző kíméletlen támadást indított ellene. Idézzük Oroszi Sándor kutatása nyomán: „Egyedül Kahn [így!] Károly államtitkár, szabadkőműves mesterről rebesgetik, hogy ő az egyetlen zsidó nemzetiségű erdész.” Ez abban a korban egyértelműen megvetésként hangzott.

Édesanyja: Thenn Anna Mária „rendkívül nagy műveltségű, öntudatos, büszke magatartású nő volt még idős korában is” – írta róla a nagykanizsai Barthos Gyula erdőmérnök, aki személyesen is ismerte. Magas kort ért el, 93 évesen halt meg Nagykanizsán.

Apa nélkül maradt a család

Mindössze hat éves a kis Kaán Károly, amikor apja 1873-ban, 63 éves korában meghalt. Barthos szerint Nagykanizsán, Farkas Lajos pedig úgy tudja, hogy Bécsben. Jelentős adósságot hagyott hátra, de neki is tartoztak. Halálakor vagyongeltárt sem az árvaszék, sem a család nem készített.

Hosszúra nyúlna e helyen mindannak az évtizedes megpróbáltatás-sorozatnak a bemutatása, amely a családfő nélkül maradt négygyermekes Kaán-családot érte 1880 és 1888 között, amíg a két leány után a két fiú is befejezhette tanulmányait és Károly erdőmérnök-jelölt, János pedig katonatiszt-jelölt lett. A szerény hagyatékot az árvaszék által kijelölt gondnokok kezelték. Szinte az utolsó krajcár kifizetéséhez is a hatóság utalványozása kellett a fennmaradt okmányok tanúsága szerint, persze, a hozzá kapcsolódó bürokratikus, időrabló hercehurcával. A család életében ekkoriban volt olyan korszak is, amikor a gyermekek taníttatása már reménytelennek tűnt, s az özvegy gyermekeivel napi megélhetési gondokkal küszködött.

Akik segítettek a bajban

Némi szerencsét jelentett az általános szerencsétlenségben, hogy a félárva Budapesten gyermekutód nélkül meg-

halt nagybátyja, Kaán Ágoston a két leányra, Irmára és Annára számottevőbb pénzösszeget, illetve értékpapírt, a fiúkra pedig budapesti házának 2/6-od tulajdoni hányadát hagyta örökül. Ez tette lehetővé a fiatalok számára tanulmányaik folytatását. Továbbá az időközben férjhez ment Kaán Anna férje, Geőcze Bertalan ügyvéd lett 1886-1888 között a még kiskorúnak számító fiúk lelkiismeretes gyámügyi intézője. Geőcze olykor-olykor saját pénztárcája terhére hidalta át az árvaszéki pénzellátás bürokratizmusából fakadó átmeneti, de kellemetlen nehézségeket, megelőlegezve a kiadásokat.

Minden rosszban van valami jó is

A magyar erdészet talán a Kaán-család szorult anyagi helyzetének köszönheti, hogy ez a kiváló személyiség az erdészpályára került. Valószínűleg a családi költségvetés terhelmentesítése érdekében töltötte gimnazistaként a nyári vakációkat rokonuknál, Krug József somogyiszentmiklósi főerdésznél. Az ottani élmények hatása alatt választhatta az erdőmérnöki pályát élethivatásul – ellentétben atyjával és nagyjával, akik jogászok voltak.

A sok probléma ellenére otthon gondos nevelést kapott, ének- és zenei tanulmányokat is folytatott és gyorsírást is tanult. Édesanyja szolid, ún. középosztálybeli életszínvonalat biztosított számára.

Az érettségi után Kaán Károly 1885-ben iratkozott be a selmeci erdészeti akadémiára, s 1888 júliusában fejezte be tanulmányait. Anyagi helyzetére jellemző, hogy még hazautazni sem tudott volna sógora segítségével. Pénzügyi számadásainak egyik érdekes „mellékes” információja, hogy selmeci tartózkodása alatt időnként betegeskedett és gyógyszeres orvosi kezelés alatt állt. 1888 februárjában Losoncon, illetve Kassán került katonai sorozásra, de alkalmatlannak minősült. A levéltári iratokból nem derül ki, hogy milyen egészségügyi problémával küszködött.

Kaán Károly gyermek- és ifjúkorának ezeket a körülményeit megismerve, talán jobban megértjük a magyar erdészet egykori nagyformátumú, széles látókörű vezetőjének szorgalmas és pontos, határozott, erélyes, /néha erőszakos/, de mélyen emberséges egyéniségét.

Szakács László ker. vez. erdész, Zalaegerszeg

„Egyet fizet — kettőt kap”

A 12. Industria

Joggal idézhettük fel a tudósításunk címéül is felhasznált régi reklámszlogent, mert aki belépőt váltott a budapesti 12. Industria nemzetközi ipari szakkiallításra, az ugyanezzel a jeggyel megtekinthette a 7. SECUREX nemzetközi munka-, tűz- és biztonságvédelmi szakkiallítást is. Sőt, még ennél is többet kaphatott, mert a kiállítások mellett résztvehetett egész sor érdekes és hasznos konferencián is.

A kiállítást Csillag István gazdasági és közlekedési miniszter nyitotta meg és ezen meghívottként résztvevő Herczeg Miklós, szakszervezetünk főtitkára is.

A miniszter megnyitójában rámutatott, hogy a hazai ipar az EU-csatlakozással új versenypályára került, amelyen nemcsak minőséget kell produkálni, de az eladás művészetéhez is érteni kell. Akik ezen a kiállításon kiál-

lítóként megjelentek, azok az európai ipari közösség teljes jogú részeként vállalták a megméretést. A magyar kiállítók a hazai gazdaság reális tükrét nyújtják és a hazai iparban elért eredményeket, a vállalkozások megújulását, életképességét bizonyítják. A magyar gazdaság fejlődését 12-15%-os exportnövekedés, valamint az ipari beruházások 20%-os emelkedése jellemzi.

A rendezvényt felértékelte az a körülmény, hogy az EU-ba történt belépésünket követően ez volt a Hungexpo Rt. első szakkiállítása, mégpedig ipari témájú. Az EU ugyanis tipikusan ipari nagyhatalom. A világ ipari kapacitásának egyharmadával rendelkezik. Technológiai beruházásait tekintve pedig a második, az Amerikai Egyesült Államok mögött. Magyarország most erre az oldalra állt, s nemcsak lehetősége, hanem egyben feladata is a fejlett világ színvonalához történő mielőbbi felzárkózás. Ennek egyik kiváló segédeszköze és egyben üzleti fóruma is a nemzetközi ipari kiállítás.

Az érdeklődés a témakörben kölcsönös, mivel a nagy számú /490/ hazai kiállító mellett 15 országból érkezett 157 külföldi cég is bemutatta termékeit, szolgáltatásait. *Legtöbben Németországból érkeztek* (30%-kal többen, mint a múlt évben), s a kiállítást Edmund Stoiber bajor miniszterelnök is megtekintette. A Magyarországon letelepedett 6.000 német vállalat egynegyede ugyanis bajor. A legnagyobb magyarországi német befektető a Siemens Részvénytársaság. Edmund Stoiber és Medgyessy Péter mostani megbeszélését egy német-magyar kutatóközpont kezdőlépésének tartják.

Meglepetésre a németek után a legnagyobb számban az *Oroszországi Föderáció* kiállítói vettek részt az Industrián, kilenc évi szünet után ismét. Az pedig a román-magyar gazdasági kapcsolatok dinamikus fejlődését tükrözi, hogy a németek és oroszok után a legtöbb külföldi kiállító *Romániából* érkezett.

Szakmánkat is érintette

A hét ipari ágazatra osztott kiállítást – tárgyának megfelelően – elsősorban a fémfeldolgozás, az elektronika és elektrotechnika, az ipari vezérlés, automatizálás és robottechnika uralta.

Mindazonáltal nehéz volna azt a megállapítást tenni, hogy szakmánk szempontjából érdektelen volt az Industria. Egyrészt azt sohasem tudni, hogy valakit éppen mi érdekel. Egy erdésznek vagy faiparosnak is szüksége lehet egy villanymotorra, egy speciális tömítésre vagy egy szerszámmra, mondjuk, például egy kis méretű akkumulátoros sarokcsiszolóra. Másrészt számos olyan gép, berendezés fedezhető fel más iparágak eszközrendszerében,

amelyek alapgépe megfelelő célszerszámozással vagy akár anélkül is a faiparban is felhasználható. Például egy programvezérlésű maró- vagy fűrőgép, vagy légszűrőtechnikai berendezések.

Különösen sok ilyen faiparban használatos vagy ott adaptálható eszközt vonultatott fel a kiállítás un. *logisztikai szektora*: mobil és stationer anyagmozgató gépeket, gépsorokat, emelés- és raktározástechnikát.

Szakmánkat érintette az *energia-szektor* is. Itt megfigyelhető volt egyrészt a régi technológiák környezetbarát átalakítására irányuló törekvés (pl. gázmotoros áramfejlesztő generátorok). Másrészt az un. alternatív energiaforrások közül a nap- és a szélenergia hasznosítását szolgáló berendezések fejlesztése és elterjesztése.

EU Információs Pavilion

Az Industria kiállításon megfelelő kifejezést kapott az a bevezetőben már említett tény, hogy ezt a kiállítást már teljes jogú EU-tagságunk idején, csatlakozásunk után rendezték meg. A 24-es pavilonban hét nagyméretű, színes fényképes tabló adott történeti áttekintést a csatlakozási folyamat döntő, 1998-2004 közötti szakaszáról.

Ugyancsak tablósorozaton mutatták be „*Örökség és haladás*” címmel azokat az alkotó magyarokat, akik innovatív munkásságukkal a világ műszaki és természettudományi élvonalába emelkedtek és alkotásaikkal gazdagították Európát, sőt az egész emberiséget. (Ez a technikátörténeti kiállítás eredetileg a MTESz fennállásának 50. évfordulójára készült. Forgatókönyvét dr. Gajdos Gusztáv, az Országos Műszaki Múzeum főosztályvezetője állította össze.) A tablókat néhány érdekes műszaki antikvitás egészítette ki. Egy másik pavilonban a Közlekedési Múzeum rendezett ugyancsak közönségikert aratott kiállítást a magyar autógyártás történetéről makettekkel és dokumentumokkal.

Az EU-pavilonban két stand is működött. Az egyikén tájékoztató kiadványokat lehetett kapni az EU-ról. Ilyen volt a Külügyminisztérium által kiadott „Engem is érint” című füzetesorozat; pl. „Nyugdíjak az Európai Unióban”, vagy „A magyar mezőgazdaság és az EU”.

A másik standon a PÁTOSz, vagyis a Pályázatírók és Tanácsadók Országos Szövetsége propagálta tevékenységét. Természetesen EU-támogatások elnye-

résére irányuló pályázatokról van szó és úgy véljük, hogy a közeljövőben az e téren nyújtott szolgáltatás lesz az egyik legkeresettebb Magyarországon.

A 7. SECUREX

Szakszervezeti szempontból különösen a nemzetközi munka-, tűz- és biztonságvédelmi szakkiállítás tarthatott számot érdeklődésünkre.

Ennek a kiállításnak is fokozott jelentőséget adott újként EU-tagságunk. *Az uniós irányelvek nagy jelentőséget tulajdonítanak az alapvető munkabiztonsági és egészségügyi követelményeknek*, a balesetmegelőzésnek, a foglalkozási kockázat minimalisra szorításának. Az unióban csak az euroszabványos, CE jelzéssel ellátott egyéni védőeszközöket lehet forgalmazni. Természetesen szempontunk az is, hogy a dolgozó emberek életének, testi-lelki épségének, egészségének védelme, a biztonságos munkavégzés feltételeinek folyamatos fenntartása a szakszervezeteknek olyan régi célja, mint maga a mozgalom.

93 kiállító mutatta be a témakörbe tartozó termékeit és szolgáltatásait, köztük Ausztria, Csehország, Franciaország Kanada, Kína, Lengyelország, Nagy-Britannia, Németország és Olaszország reprezentánsai is.

Volt mit látni! Hogy csak a legjellemzőbbeket (és számunkra leginkább aktuálisakat) említsük: munka- és védőruhák, s ruha-alapanyagok, lábbelik (bakancsok, cipők, csizmák), kesztyűk, védőkötevények, sapkák, szem- és arcvédők (szemüvegek, álarok stb.), a termikus veszélyek elleni egyéni védőeszközök (tűz- és hőálló védőöltözetek, menekülőkázmák), tűzoltófelszerelések és oltóeszközök, alpinfelszerelések és leesés elleni védőeszközök a magasban végzett munkához, szaniter technika, s még sok más és mindez nehezen számba vehető változatban.

A biztonságvédelmi anyagot jórészt gépjárművek lopás elleni védelmét szolgáló berendezések, továbbá figyelő és képrögzítő kamerarendszerek képezték. A levegőtisztaság-légszennyezettséget vizsgáló automatikus és más műszerek, az ipari porleszívó és párasztó berendezések faipari szempontból érdemeltek figyelmet.

A sokféle – zajszintmérő, gáz- és füstérzékelő, porkoncentrációt mérő stb. – műszer között erdészeti szem-

pontból érdekesnek találtuk a budapesti Prodata Kft. standján kiállított „Nomad” típuselnevezésű *hordozható, komplex meteorológiai állomást*, amelyet az angol Casella CEL Ltd. gyárt. Ismeretes, hogy napjainkban az erdészeti hidrológiai kutatások mellett hazánkban is fellendülőben vannak az erdészeti klímakutatások is. Ezért reméljük, hogy még majd módunk lesz egy későbbi lapszámunkban visszatérni ennek az értékes és fontos műszer-együttesnek a részletesebb ismertetésére.

A munkavédelem terén az egyik leglátványosabb fejlődés a *munkaruházati termékek* vonatkozásában ment végbe. Az egykori „mindenre jó”, de elég silány és a legcsekélyebb esztétikumot is nélkülöző univerzális kék munkaruha már a múlté. Ma már se szeri, se száma a vegyszereknek, savnak, lúgnak, lángnak, víznek, kopásnak, zsírnak-olajnak ellenálló, antisztatikus vagy fluoreszcens és más speciális alapanyagból nagy fazon- és méretválasztékban készített, célszerű és ha kell, elegáns, csinos munka- és védőruháknak.

Jellemző a fejlődésre, hogy *meghirdették „Az Év Munkahelyi Öltözete” című pályázatot* és közönségsvavazás céljából kiállították a pályázó ruhákat. Ide tartozik a cégöltöztetés, formaruhák egyedi tervezése és akár egyéni méretre szóló kivitelezése is (pl. a vendéglátóiparban, az egészségügyben, a kommunális szektorban stb.).

Tagtársaink között is szép számmal vannak, akik irodában dolgoznak; az

egész országban pedig kb. egymillióan. Rájuk gondolt a KÖVET, vagyis a Környezettudatos Vállalatirányítási Egyesület, amikor *meghirdette a „Környezetbarát Iroda” programját*, ami egyelőre egy azonos című kézikönyvben realizálódott. Az egyesület egyébként június elején az Európai Zöld Héttel párhuzamosan országos *irodazöldítési* akciót is szervezett, amelynek legjobbját „2004 Zöld Mintairódája” elismeréssel jutalmazta.

Több optikai cég a számítógép monitorja előtt huzamosan dolgozók számára kínált védőszemüvegeket.

Kapcsolódó konferenciák

A kiállítások fő célja a bemutatkozás, az áruk és szolgáltatások megismertetése – a gyártók és a felhasználók közötti kapcsolatteremtés megkönnyítése, rövidre zárása, a gyors és eredményes üzletkötés elősegítése érdekében.

Egyre inkább szélesedő nemzetközi gyakorlat azonban, hogy a termékbemutatóhoz különféle rendezvények kapcsolódnak a szakmai ismeretterjesztés, ezen keresztül a technológiai transzfer felgyorsítása érdekében.

A most ismertetett két kiállítás esetében ez a kapcsolódó rendezvénysorozat különösen gazdag volt.

Az Industria kiállításához 11 konferencia kapcsolódott!

Íme ezek közül két-három érdekes cím kiragadva: „A műszaki fejlődés irányvonalai az EU küszöbén”; „Hazánk energia-ellátása az EU csatlakozás után”; „Versenyképesség, kihívások és

megoldások, új utak a vállalkozásfejlesztésben” stb.

Egy-két témakör a SECUREX konferencia-programjából is:

„Munkavédelem az EU-ban”; „Adat- és információbiztonság”, stb. Talán nem érdektelen megemlíteni, hogy ezt az utóbbi konferenciát a Honvédelmi Minisztérium Elektronikai, Logisztikai és Vagyongazdálkodási Rt. Elektronikai Igazgatósága szervezte. A BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatósága pedig kétnapos katasztrófavédelmi szakmai konferenciát szervezett, de emellett önálló standdal kiállítóként is jelen volt a SECUREX-en.

*

Eső után köpönyeg – legyintheznék egy már hetekkel korábban lebontott kiállításról szóló tudósításra. Talán mégsem egészen. Azon túlmenően ugyanis, hogy némi ízelítőt adunk a két rendezvényről azoknak a tagtársainknak a számára, akik nem tudták azokat megtekinteni, célunk volt az is, hogy már most felhívjuk a figyelmet a jövő évi Industriára. (SECUREX 2005-ben valószínűleg nem lesz, mert ezt két évenként szokta megrendezni a Hungexpo.) Mert amint talán ebből a rövid kis áttekintésből is érzékelhető volt: érdemes lesz azt felkeresni. *Tapasztalatokat nyújt és szemléletet formál a társadalmi-gazdasági élettel kapcsolatban.* Csak az ne menjen el megnézni, aki már nem tud semmin sem csodálkozni!

Dr. Király Pál

Május elseje

–**Hogy volt!?** –Itt van május elseje. –Májusfa –Énekes és tánc köszöntse! –Zeng és dalol az élet. –Ének, ébreszd fel a magyar népet! –**Újra!** –Itt van a nagy csapat: 14 –Csapjad össze a mancsodat! –És ha megkérünk, légy a vendégünk! –Ideig. –Vendég–marasztaló. –Sárika egy kicsikét butácska. –Ne csinálj nagy felfordulást! –...most és most, a burzsoá rendet taposd! –Sej, haj, száll az ének. –Szép az élet. –Nyári napban, téli szélben. –Száz torokból száll. –Millió, millió, millió rózsaszál... –Éljen és virágozzék...! –Szállj, szállj madár! –Veréb is. –Kis madár, nagy madár, jómadár. –Jó magyar. –Az erdésznek jól van dolga. –Egyik dombról a másikra. –Halom. –Három. –Terelgeti...fújja. –Fújhatja. –Trombitás Frédi. –**Újra a régi?** –Hétalvók, hej, keljtek most fel! Keltető. –A békétábor legyőzhetetlen... –Együtt énekelünk. –Előre a pletár–nemzetközi...! ...küzd és dalolja a jövőnek... –Dal. –Dali–dali... –Düli, düli a réten. –Üdv az erdésznek! –Téped már a húrokat. –Más is mondja a dalodat. –A zene nem elég, kell még valami! –**Konyec!** –Érzés. –Kömfő. –Fokozat. –Meine Damen und Herren! –**Újra!** –Itt van a nagy csapat: 15+ –EU–Konform. –Okozat. –Muhi, Nándorfehérvár, Mohács, Kőszeg, Eger, Buda, Világos, Breszt. –One, one, two, three. –A non plus ultra. –n.b. –Nóta! –Belele, belele, bele tesz a zsebébe. –Lám, megmondtam, kis madár! –Hull. –Elsárgult levél. –Valál –Nézz, nézz az ég felé! –Lehet, hogy látod éppen! –Egy felhő száll. –Elszáll a nyár, hol van ma már...? –Tájjidegen. –Szállj, szállj kismadár, az ajtó open. –Félig? –Európa ház. ...csöndes tanyám. –Állok az ablak előtt. –Várom. –Varum? –És mi mégis!

–Május elseje. –Itt vagyunk hát! –Bennem bíznod kell, úgy ahogy... –Egy a jelszónk... –**Mint emlékezet óta.**

–Üdv rád és házad népére...!

Aponymus

Halálozások

Visegrádon hosszú, súlyos betegség után életének 87. évében meghalt **Hibbey Albert** okl. erdőmérnök, az OEE tiszteletbeli tagja /2003/, Kaán K. díjas /1993/, aki Ormospusztán született 1917-ben, erdőmérnöki oklevelét 1941-ben szerezte meg Sopronban. Szakmai pályafutása nagyobb részben a vízügyhöz kötődött. A visegrádi fűvészteremben történt búcsúztatása után hamvait – végakarátának megfelelően – a Bükk-fennsík erdeiben helyezték el, amelyekhez szintén huzamosabb ideig fűződött szakmai munkássága.

Körmenden 75 éves korában meghalt **Cebe Zoltán** okl. erdőmérnök, Bedő-díjas /2001/, aki Szombathelyen született 1929-ben, oklevelét pedig 1952-ben szerezte meg Sopronban. Szakmai pályafutása az Alpokaljáéhoz, a Vas megyei erdőkhez fűződött; kiváló fásító volt. Hamvait a körmendi temetőben helyezték végső nyugalomra.

Egerben egy szerencsétlen combnyaktörést követő rövid, de súlyos betegség következtében elhunyt **Besenyi János** aranydiplomás erdőmérnök. A Heves megyei Besenyőtelken született 1929-ben többgyermekes nincstelen földműves családban; innen küzdötte fel magát az oklevél 1953-ban Sopronban történt megszerzéséig. 1967-ig a mátrai erdőkben, Erdőkövesden dolgozott erdészeti beosztásokban. Ekkor kinevezték az Áll. Erdőrendezési Szolgálat Egri Igazgatóságának vezetőjévé, s ebben a beosztásban dolgozott 1988. december 31-ig, nyugállományba vonulásáig. Birtokosa volt a Munka Érdemrend arany, ezüst és bronz fokozatának. Egerben a Hatvani-temetőben temették el.

Budapesten hosszú, súlyos betegség után meghalt **Dávid Sándor** okl. erdőmérnök, aki 1931-ben Jászkarajenőn született, oklevelét pedig 1957-ben szerezte meg Sopronban. Szakmai pályafutása zömme az egykori Budavidéki Erdő- és Vadgazdaság erdőihez fűződött. Kiváló erdőművelő és fásító volt, de előszeretettel foglalkozott egzotafafajokkal is. Hamvainak a budakeszi temetőben történt elhelyezésekor

Tollner György, a BUVAD ny. igazgatója búcsúztatta.

Életének 75. évében rövid szenvedés után, már gyógyíthatatlannak bizonyult betegségben meghalt **Miglierini Marco** erdésztechnikus. 1928-ben a felvidéki Szepesolasziban született. 1946-ban azonban családja elhagyni kényszerült a szülőföldet és Somogyban telepedett le, ahol az édesapja a kardosfai erdészethöz kapott állást. Marco fia 1950-ben iratkozott be a soproni Erdőmérnöki Karra. 1951-ben azonban mondván csinált politikai ürüggyel négytucatnyi társával együtt őt is kizárták az egyetemről. Mindazonáltal 1954-ben elvégezte az ásványi erdészeti szakiskolát, 1972-ben pedig Szegeden erdésztechnikusi oklevelet szerzett. Egész szakmai pályafutása a somogyi erdőkhez és a fahasználathoz fűződött. 1989-ben a SEFAG központ fahasználati előadójaként vonult nyugállományba. Temetése alkalmával is Merczel István fahasználati osztályvezető búcsúztatta a kaposvári Keleti-temetőben.

Viszonylag fiatalon, 62 éves korában és tragikus gyorsasággal végzett a második szívinfarktus Sellyén **Túros László** okl. erdőmérnökkel, aki 1942-ben Máriagyűdön született, oklevelét pedig 1965-ben szerezte meg Sopronban. Az ő szakmai pályája a baranyai erdőkhez kötődött, sokáig a külső erdészeti gyakorlatban, nyugállományba vonulásakor pedig a Mecseki Erdészeti Rt. központjának tájékoztatási igazgatója volt. Munkásságát a Bedő Albert Emlékéremmel /1995/ és a Pro Silva Hungariae kitüntetéssel ismerték el; utóbbit két hónappal halála előtt vehette át. Temetésekor egykori munkahelyének, Vajszlónak temetőjében a szakma részéről Káldy József és Schmotzer András búcsúztatta, előbbi munkáltatójaként, utóbbi pedig az évfolyamtársak nevében.

Dr. K. P.

HÍREK

Kinevezés. A földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter az Állami Erdészeti Szolgálat Szombathelyi Igazgatóságának vezetőjévé 2004. május 1-i hatállyal kinevezte Nagy Imre okl. erdőmérnököt, az igazgatóság nagykanizsai felügyeleti osztályának eddigi vezetőjét. /Amint arról már korábban hírt adtunk, az igazgatói státus Szkalák Gyula elhalálása nyomán üresedett meg./

Mátrafüreden a Vadas Jenő Erdészeti és Vadgazdálkodási Szakképző Iskola az intézmény parkjában *Erdei Ökumenikus Istentiszteleti Helyet* létesített. Az átadási ünnepség keretében a szép műalkotást dr. Seregély István egri érsek szentelte fel és megáldotta Fónagy Miklós váci református esperes. Az ünnepség során szavalatok, valamint a szakrális muzsika köréből zene-, kórus- és énekszámok hangzottak el. Ennek során – az iskola énekkara mellett – többek között közreműködött a budapesti Szent István Bazilika kórusa is. Az Istentiszteleti Hely létrehozásában közreműködőknek Simon László iskolaigazgató mondott köszönetet.

Demonstráció. A földművelő gazdákhoz hasonlóan magánerdőgazdálkodók egy csoportja is a *közúti demonstráció* eszközehez kívánt nyúlni azért, hogy kifejezze elégedetlenségét az EU-szabályozásra való átmenet során az erdőtelepítések állami finanszírozásával és az általános forgalmi adó egyes kérdéseivel kapcsolatban. Az FVM-nek és a MEGOSZ-nak azonban sikerült egymással megegyezésre jutni, így a demonstráció elmaradt. A Benedek Fülöp FVM közigazgatási államtitkár és Luzsi József MEGOSZ-elnök által aláírt közleményben leszögezték: a minisztérium változatlanul fontosnak tartja az erdészet és azon belül a magánerdőgazdálkodók helyzetének javítását, s a mezőgazdasági területek erdőtelepítésének támogatását.

Kittenberger Napok. Nagymaros város önkormányzata már a kilencedik alkalommal rendezett megemlékezést és rendezvénysorozatot a nagy vadász, természettudós és író, Kittenberger Kálmán emlékére. Ebben több borsónyi vadásztársaság és más civil szervezet is közreműködött. Az aposztrofált személyiség mellszobrának megkoszorúzása után *kiállítás* nyitottak meg a városi művelődési házban. Továbbá voltak tudományos előadások, lövészversenyek és más sportversenyek, solymászbemutató, koncertek, főzőverseny és gyermekprogramok.

Országos erdészverseny. Második alkalommal bonyolították le az *erdésztechnikusok országos versenyét*, amelynek házigazda szervezője a somogyi Erdészeti és Faipari Rt. /Zselici Erdészete/ volt, helyszíne pedig Ropolypusztá. A hét versenyszámból álló összetett versenynek 19 résztvevője volt. „Az Év Erdésze” címet, s vele az OEE elnökének vándorserlegét Nagy László /SEFAG RT./ nyerte el. A 2. helyet Tóth Péter /Gyulaj Rt./, a 3. helyet pedig Rada Ferenc /NEFAG RT./ hódította el. A versenybizottság munkáját dr. Bondor Antal professzor emeritus vezette.

*

PR Szakosztály alakult az Országos Erdészeti Egyesületben az erdészet és a közönség közötti kommunikáció, valamint a szakmán kívüli erdészeti ismeretterjesztés fejlesztése céljával. *Elnökévé Zétényi Zoltán erdőmérnök újságíró, titkárává Lomniczi Gergely erdőmérnököt*, a Pilisi Parkerdő Rt. tájékoztatási főmunkatársát választották meg,

*

Kiállítások. A soproni Erdészeti Múzeum időszakos kiállítást rendezett a *gemenci képzőművészeti alkotótábor* festő- és fotóművészeinek szép festményeiből, illetve árvízi fényképeiből. Ezt követően érdekes kiállítás volt megtekinthető, amely tárgyi és dokumentációs anyagon, valamint fényképeken keresztül a *hazai erdei kisvasutakat* mutatta be. Ennek megrendezésében hatékony segítséget nyújtott a GySEV soproni igazgatósága is. Az „Ötödik X” című jubileumi kiállításon pedig *Bognár László* szobrászművész eddigi életművét reprezentáló fa- és bronzplasztikáit, bútor-restaurálási munkáit állították ki. Ez július 4-ig tekinthető meg, szerda kivételével minden nap 13-18 óra között. Az Erdészeti Múzeum tőszomszédságában levő Központi Bányászati Múzeumban az Országos Műszaki Múzeum anyagából válogatott geológiai műszerek és térképek voltak láthatók.

*

Az újjászületett város címmel emlékkiállítás rendezett a szegedi Móra Ferenc Múzeum abból az alkalomból, hogy 125 éve: 1879. március 12-én éjjel pusztította el a kiáradt Tisza a város nagyrészét. Az *évforduló erdészeti vonatkozása* az, hogy Szeged újjáépítésének királyi biztosa az a *gróf Tisza Lajos* volt, aki 1875-1898 között töltötte be az Országos Erdészeti Egyesület elnöki tisztségét. Az OEE eddigi 138 éves történetében ő állt leghosszabb ideig az egyesület élén és funkcióban levő elnökként távozott az élők sorából. Az újjáépítés feladatát példásan oldotta meg, ezért emelte őt a király főnemesi, grófi rangra. Szegedi tevékenységének egyik

„mellékterméke” volt az első magyar állami erdészképző iskola létrehozása a város kiterjedt határában, Ásotthalmán 1883-ban.

*

Aláírásgyűjtés. Tízezernél több aláírást gyűjtött össze a *Vasutasok Szakszervezete* annak érdekében, hogy a MÁV RT.-nél mindaddig állítsák le a 2004-re tervezett 3 700 fős létszámcsoökkentés végrehajtását, amíg meg nem születik a vasúttársaság jövőjét meghatározó kormányzati terv. A szakszervezet ugyanis elfogadhatatlannak tartja a tervezett sematikus, „fűnyíró-elv” szerinti létszámleépítést. E helyett a jövőben megoldandó feladatokból tartja levezetendőnek a szükséges létszámot. (Megszívlelendő elv más szakterületek számára is.)

*

Bérprognózis. Szakszervezeti felmérések szerint a *versenyszférában* a megkötött bértmegállapodások 3-11% közötti átlagos növekedést mutatnak. Az elemzők szerint ez azt jelenti, hogy a munkavállalók reálkeresete ebben az évben éppen csak *szinten marad*, vagy inkább csökkenni fog. A múlt év októberében az Országos Érdekegyeztető Tanácsban 7-8%-os bruttó keresetnövelésről született bérájanlat.

*

Vadgazda mérnöki szak indul szeptemberben a *gyöngyösi Károly Róbert Főiskola* Mezőgazdasági Karán. A képzési idő a nappali tagozaton 6 félév, levelező tagozaton 8 félév. A képzésnek két fő szakiránya van: állat- és vadvédelmi, valamint vadászturisztikai. *Felvilágosítást ad* a Hallgatói Információs Központ: 3200 Gyöngyös, Mátrai út 36. Tel.: 37/518-447.

*

Abonyi Zsuzsanna Szentesen alkotó *nővényillusztrátor* festményeiből és grafikáiból, szép növényképeiből rendeztek kiállítást *Gödöllőn* a Petőfi Sándor Művelődési Központban. A művész művei alapján méltán tekinthető a legendás emlékü *Csapody Vera* egyik mai utódának, munkássága folytatójának. A kiállítást *dr. Gémesi György* országgyűlési képviselő, a város polgármestere nyitotta meg és ennek során énekszámával közreműködött *Benedek Krisztina*, a népművészet mestere, valamint leánya is.

*

A turizmus világnapja szeptember 27-én lesz. Évenkénti megtartásáról a WTO döntött 1975-ben, a turizmus vezető gazdasági ágazatát fejlesztésének elősegítése érdekében.

*

Évfordulók. A Magyar Solymász Egyesület 65 éves, a Budakeszi Vadaspark 25 éves.

*

Tájökológia. Szeptember 17-19-én *Szirákon* rendezik meg az *I. Magyar Tájökológiai Konferenciát* a gödöllői Szent István Egyetem Környezet- és Tájgazdálkodási Intézetének Tájökológiai Tanszéke. A rendezvény fő témakörei: tájtörténet; az élő és élettelen tájalkotó tényezők, s kapcsolatuk vizsgálata; tájértékelés és tájhasználat; tájvédelem.

*

Ökotech. A *nemzetközi környezetvédelmi és kommunális szakkiallítás* immár a negyedik alkalommal rendezi meg a Hungexpo Rt. a BNV területén *október 26-29-én*. Ez ennek az ágazatnak legnagyobb hazai rendezvénye és egyben egyik legrangosabb kiállítása Közép-Kelet-Európában, amelyre mintegy 25 országból várnak kiállítók és szakemberek érkezésére. A kiállítás anyagát 20 témakörbe csoportosítva mutatják be.

*

Nem lesz magyar terepjáró. Legalábbis a napi sajtó híradása szerint, mivel az Ikarus Járműgyártó Rt. terepjáró-programjának megvalósítására alapított leányvállalatot műszaki és finanszírozási-értékesítési problémákból adódó veszteségessége miatt felszámolják. 2000 óta mindössze három mintapéldányt szereltek össze a *francia licenc* alapján gyártott *Ikarus-Auverland* típuselnevezésű gépkocsiból.

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI HÍRADÓ

XIV. évfolyam 2. szám.

Kiadja:

az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete

1061 Budapest, Jókai tér 9.

Tel.: 331-4369; Fax: 374-3025

Felelős kiadó:

Herczeg Miklós főtítkár

A Szerkesztő Bizottság:

Barta László, Fritsch Ottó,

Gilicze Péter

Herczeg Miklós (elnök)

Németh Szilveszter

A szerkesztésben közreműködik:

Dr. Király Pál

Nyomda:

CERBERUS Nyomdaipari Könyv- és Lapkiadó Kft.

1066 Budapest, Lovag u. 14.

Tel.: (06) 1-302-5154

Felelős vezető:

Schmidt Gábor ügyvezető igazgató

A lap átlagosan negyedévenként jelenik meg.

Hírlapárusi forgalomba nem kerül, terjeszti az EFDSz.

Erdészeti és faipari **HÍRADÓ**

XIV. évfolyam 3. szám, 2004. szeptember

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI DOLGOZÓK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

A tartalomból:

Olimpiai szimbólum:
egy fa!

*

Kincstári erdészeti
társpénztár Diósgyőrben

*

Neogrády Antal művészete

*

Nyugdíjasoknak...
A nyugdíjak értékvesztése.
Varga György kitüntetése

*

A IX. Országos Erdészeti és
Faipari Sportnapok

*

Erdei Ökumenikus
Istentiszteleti Hely
Mátrafüreden

*

Az OEE vándorgyűlése a
Kisalföldön

*

Egyetemi hírek

*

Hírek

Olimpiai szimbólum: egy fa!

Elmúlt a nyár és vele együtt a legnagyobb nemzetközi esemény: a 28. nyári olimpia is. Eredeti ötletektől hemzsegő színpompás ünnepségeinek káprázatos emléke azonban bizonyára még sokáig él majd az emlékeztetőben mindazoknak, akik a színes televízió képernyőjén szemlélhették az eseményeket, arról a néhány tízezer szerencsés emberről nem is beszélve, akik helyszíni résztvevői is lehettek a megnyitó és a záró ünnepségnek.

A XXI. század technikai csodáinak és a több évezredes klasszikus képzőművészet elemeinek bámulatos keveréke volt a megnyitó ünnepség. Ebből a lélegzetfójtó, bámulatba ejtő elegyből kiemelkedett valami, aminek a láttán nagyot dobbanhatott a természet, az erdő, a fa iránt önként, lelke mélyéből elkötelezett erdészember szíve: egy fa! Mégpedig egy *olajfa*!

Először a tengert és a görög szigetvilágot szimbolizáló, óriási, stilizált, térbeli dioráma fölé emelkedett. Másodsorra pedig a megnyitó beszédet mondó dr. Jacques Rogge, a Nemzetközi Olimpiai Bizottság /NOB/ elnöke mögött az egyedüli díszletet képezte.

A béke szimbóluma

Volt ebben a két jelenetben valami mélyen elgondolkodtató. Lám, a mai modern ember, aki már megjárta a Holdat, s terepjáró-filmező robotot küldött szabad szemmel nem is látható távoli égitestekre, s annyi más csodát alkotott – most mégis visszatért az ősi, több évezredes szimbólumhoz: a fához.

Görög földön: az olajfához, amely szent ligetként már három évezreddel ezelőtt is körülvette az olimpiai játékok helyszínét és örökzöld lombja díszítette a győztes, szinte félistenként tisztelt, a dicsőség fényében fürdő bajnokok homlokát.

Ez az olajfa-ág most is megjelent az athéni olimpia stilizált emblémájaként, s ezt a szimbólumot, a leveles faágat emberek milliárdjai ismerték meg szerete a Földön.

Szimbólumot? Igen, a béke szimbólumát, mert a leveles zöld ág csaknem olyan régi jelképe a békének, mint maga az emberiség. A Bibliában a ne-

vezetes bárkához csőrében zöld ággal visszatérő galamb nem csak azt jelezte Noé számára, hogy már apadóban van az özönvíz. Hanem azt is, hogy a haragvó-pusztító istenség kibékült a bűnös emberrel és új élet kezdődhet. Az ókorban az olajfa-ág a békekedvelő fedelmek jelképe volt.

A görögök nemzeti fája

Miért éppen olajfa-ággal ékesítették már évezredekkel ezelőtt is a bajnokok bajnoka: az olimpikon fejét? Azért, mert igen nagy tisztelet övezte magát a fajtát, az olajfát is. Olyannyira, hogy ez a tisztelet már mitikus magasságba emelte: magának az istenasszonynak, Pallas Athénénak volt a fája. Az ősi fakultusz megnyilvánulása volt ez az ógörög mitológiában. Miként az is, hogy Zeusz főistennek a fája a tölgyfa volt, a fügefafa Páné, a fenyő Poseidon tengeristené (a szőlőtöke pedig Bacchusé).

Az olajfa egy egész nép, a görögök nemzeti fájává vált, éppen úgy, mint a szláv népeknek a hárs, a dánoknak a bükk vagy a németeknek a tölgy.

Minek köszönhetette az olajfa, hogy a tisztelet eme magas fokára jutott az emberek szemében? Örökzöld volta mellett valószínűleg hasznosságának.

Hasznossága tette tiszteltté

A Földközi-tenger sajátos térségében, a Mediterráneumban az olajfa szá-

mos helyen létfontosságú volt, mert a száraz, meleg éghajlatú, sekély, köves talajú termőhelyeken más hasznos növény nemigen volt képes tenyészni. Az olajfa /*Olíva europaea*/ — amelynek több alfaja is ismert — viszont rendszeres, bő termésével finom növényi olaj alapanyagát szolgáltatotta, amelyet azután széles körben használtak fel a gasztronómiában, sőt a gyógyászatban is (sebkezeléshez, a bőr védelmére, ápolására és gyógyítására, a hajápolásban stb.). Maga a termés: az olajbogyó is értékes fűszer és finom csemege ma is, amely a leszűrt, kristálytiszta, aranylóló olívaolajban üvegekbe elrakva megtalálható a legtöbb élelmiszer és csemegebolt polcain.

Az olimpiánál maradván, ismeretes, hogy az ókori versenyzők, különösen a birkózók, az úszók, de még az atléták is olívaolajjal kenték be testüket a sikeresebb versenyzés érdekében. A versenyek után homoktatással és fürdővel távolították el bőrükől az immár fölösleges olajréteget.

Az olajfa faanyagának szélesebb körű hasznosításáról nincs ilyen tudomásunk. Mindazonáltal ez is bevonult a mitológiába, mert Zeusz legbátrabb harcosának, a roppant erejű Heraklésznak olajfából volt a buzogánya a monda szerint, amellyel azután minden szörnyűséges ellenfelét legyőzte.

Az örökkévalóság jelképe

Inkább talán az egész fának az általános megjelenése, habitusa volt az, ami szeretetteljes tiszteletet ébresztett a régi emberekben: a tiszta kék égről tűző mediterrán nap fényében fehéren világító köves-sziklás hegyoldalakon díszlő, laza, szürkészöld lombozat, a barázdált, bordás törzsű olajfából álló ligetek megnyugtató és szemet gyönyörködtető látványa, amely önmagában is az időtlen béke hangulatát árasztotta. (Azt mondják, hogy az olajfa szerencsés esetben ezer évnél is magasabb kort képes megélni.)

A zöld szín talán ezért is vált az időtlenség, az örökkévalóság egyik jelképévé: a görögöknél az olajfa, a Közel-Keleten a pálmalevél, az itáliai félszigeten a babér, északabbra a boros-

tyán. Például a zsidók az új évet – új életet mirtusz-, füge- és pálmaágából kötött csokorral köszöntötték. A rómaiak újévkor olaj-, magyal- és babérágakkal díszítették házaikat.

A keresztény vértanúk ábrázolásain a kezükben látható pálmaág az örök élet elnyerésének jelképe. (Ez az ősi hit húzódik meg mai temetési és más korszorúink mögött is.)

A Bibliában is szerepel

Az olajfa ürügyén kissé elkalandozva az olimpiától és az időben előbbre szaladva, emlékeztetünk a Bibliára is. Az újszövetségi szentírás szerint Krisztus megváltó keresztútja is az Olajfák hegyéről, a Getsemáne-kert öreg olajfa-ligetéből indult és azon a kereszten végződött, amelynek egyik alkotó eleme /vagy a patibulum, vagy a típus/ olajfából készült. Egy másik vélekedés szerint az a tábla készült olajfából, amelyet a Megváltó feje fölé szögeztek, s így módon az olajfát Jézus neve és vére szentelte meg. Ez már keresztény legenda.

A Bibliában máshol is előbukkan a fa, mint hasonlat vagy szimbólum, különösen Krisztus példabeszédeiben (fügefa, pálmafa, cédrus, termékeny jó fa, meddő vagy száraz fa stb.). Ezek ismertetése azonban messzire térítene bennünket mostani aktuális, olimpiai gondolatainktól.

Béke, tolerancia, testvérieség

Visszatérve az olimpiához: *Rogge* úr megnyitójában *három eszmét említett meg* a nagy verseny alapelveként. Ezek: *béke, tolerancia, testvérieség*. Nemes gondolatok – bár mai világunkban, amikor már egész sportágak szintén az aranyborjú körül táncolnak, akár naivan is hathatnának. *Akár a szakszervezeti mozgalom alapelveinek is elfogadhatnánk őket*, különösen ha a toleranciát és testvérieséget együtt a *szolidaritás*, a valóban szakszervezeti eszme színönimájának tekintjük.

Az olimpia, béke és más nemes eszmék együttes emlegetése azt idézi emlékeztetünkbe, hogy az ókorban íratlan törvény volt: ha netalán éppen fegyve-

res civódás, háborúskodás folyt volna (ami a görög városállamok között elég gyakran megesett), az olimpiai játékok idejére mindenkinek félre kellett tennie a fegyvert és béke, csend honolt az emberek között.

Napjainkban is nap mint nap egy csúnya, véres, kegyetlen háború eseményeiről tudósítanak a tömegtájékoztatói eszközök. Amikor a háborút elindító civilizált világhatalom egyik nagy emberét – talán titkos reménységgel – megkérdezték az újságírók, hogy vajon a régi példa nyomán nem hallgatnak-e el két hétre a fegyverek, azt válaszolta: az élet nem áll meg azért, mert olimpia van.

Óh, boldog barbár ókor! Manapság szimbólumaink még vannak, de mit szimbolizálnak? Békét, toleranciát, testvérieséget? Két hétig? Vagy addig sem?

Bennünk, erdészeti-faipari szakszervezeti tagokban ilyen és hasonló gondolatokat ébreszthettek az athéni XXVIII. Nyári Olimpiai Játékok eseményei és jelképei. Elsősorban a fő jelkép: egy fa! Az olajfa!

Dr. Király Pál

Kincstári Erdészeti Társ pénztár Diósgyőrben

Az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete által 2000 áprilisában „Erdő és erdei munkás a XX. században” címmel rendezett millenniumi konferencián dr. Király Pál részletesen elemezte az erdőmunkásokról szóló 1900. évi XXVIII. törvénycikket. Ismertette annak főbb vonásait, fogatékosságait, méltatta Darányi Ignác tevékenységét, aki az 1889-ben önállóvá vált földművelésügyi minisztereként személyes kigondolója és elindítója volt több gazdasági, társadalmi akciónak, szívós szervező egyénisége az agrár-szakigazgatásnak.

E tevékenysége keretében hagyta jóvá és léptette hatályba 1901. január 1-jén a *diósgyőri erdészeti társ pénztár* alapszabályát és felhatalmazása alapján adta ki 1901. december 4-én Kárász István m. kir. erdőmester a soóvári m. kir. erdőhivatal területében szolgáló kincstári erdőmunkások szolgálati és munkarend-szabályzatát.

*

A társ pénztári alapszabály kiadása azért volt fontos, mert 1870. július 31-én az erdészet végleg elvált a bányászati-kohászati ágazattól, de az erdészeti dolgozók továbbra is a

bányatársulárába fizették a járulékot és ebből számtalan probléma adódott.

Tekintsük át röviden: *mi volt a társuláda, hogyan működött, mivel és hogyan segítette az erdőmunkásokat?*

A munkásjóléti intézmények, az *önsegélyező szervezetek* őse a *bánya-társ pénztár*, a *társuláda* /Bruderlade/ 500 éves *múlta tekint vissza*. Egy közös pénztár volt, melybe a teljes munkaerőben „levő munkások keresményük egy részét beszolgáltatják, melyből azután baleset bekövetkeztékor, vagy ha a munkás megbetegszik, előregszik vagy munkára képtelen lesz, megfelelő módon segítséget kap.”

*

Az *első társ pénztárt Thurzó János alapította* Besztercebánya térségében a királyi ércbányák és kohók munkásainak segítésére. Kezdetben hetenként egy fillért adtak a munkások és ezzel egyenlő összeget fizetett be a kincstár is a társuládba. Az önkéntes betegsegélyezés fokozatosan bővült, kiterjedt a nyugdíjra, a bányászattal-kohászattal szoros kapcsolatban levő erdészetre. Így *Mária Terézia nyugdíjszabályzata* alapján 1759-ben a besztercebányai kamarai erdőhivatalnál a

favágó 10, a szénégető 18, a famester 36, az erdőőrök özvegyei 1774-től 30 krajcár *heti nyugdíjat* kaptak.

1776-ban a kincstár saját kezelésbe vette a Fazola Henrik által alapított *diósgyőri vasgyárat* és besorolta a kincstári költségvetés keretébe tartozó vállalatok közé. 1779-ben bevezették a kincstári munka- és nyugbéréket, megalakították a munkások önszervező szervezetét: a társulást, amibe a munkás keresetének minden forintja után 2 krajcárt fizetett. Ezért ingyenes orvosi és gyógyszer-ellátást, kórpénzt /táppénzt/, kisebb kölcsönt és *nyugbért* kapott, ami II. József 1789. évi rendelete értelmében 40 évi szolgálat után a teljes fizetésnek felelt meg.

Ebben az időszakban a favágók, szénégetők, ácsok, fuvarosok, erdőőrök tartoztak az erdészeti ágazathoz. A szénégetők általában favágók is voltak, mert a szabályzat szerint csak télen lehetett termelni, de télen tilos volt szemet égetni. 1786-ban a szénégető évi bére 50-60 Ft volt /egy mázsa búza ára 1 Ft/, így, évente legfeljebb 2 forintot fizetett a társuládba /1 Ft= 60 krajcár/. A 18 erdőkerülő évi bére személyenként 5 Ft és 5 pozsonyi mérő /3,1 hl/ gabona volt, a heti nyugbér 1,25-2,00 Ft között váltakozott.

*

A bérek fokozatosan emelkedtek, 1864-ben pl. 11 Ft volt a szénégetők havi bére /vájár 14, olvasztár 16 Ft/. Változott a nyugdíj- és a társulási szabályzat, a szénégetők 6%, a fuvarosok 4% járulékot fizettek és ezért „maguk és özvegyeik részére nyugalombérre, árváik részére nevelési pótlékra szereznek igényt” és egyéb kedvezményeket is kapnak.

A pénzügyminisztérium 1866. évi nyugbér-szabályzata szerint a társulási tag évi nyugbére:

szolgálati idő	kincstártól	társulástól	összesen
8-20 év	24,96	18,96	43,92
21-30	24,96	25,16	51,12
31-40	24,96	33,60	58,56
41-	122,40	122,40	244,80

özvegyi nyugdíj	9,36	16,80	25,16
árva pótlék	3,12	5,52	8,64

korona volt évente. A számok önmagukért beszélnek.

*

1882-ben új, kedvezőbb társulási alapszabály készült, de ez az 1870-ben különvált erdészetre már nem vonatkozott, függetlenül attól, hogy 1900. végéig a közös társuládba fizették a járulékot.

Az erdészeti szakirodalomból ismert Enyedi János írta 1908-ban: „A közös társulástár az 1900. év végén megszűnt, s 1901. év január hó 1-től Darányi miniszter úr életbe léptette a diósgyőri kincstári erdészeti társulástár, mely a munkások helyzetét lényegesen javítja.”

A valamennyi kincstári erdőhivatalnál megalakított társulástár alapszabálya szerint „A kincstári erdészeti társulástárnak célja a szolgálatra képtelenné vált erdőmunkás-személyzetnek, nemkülönben a munkások özvegyeinek és árváinak segélyezése és ezen kívül a társulástár jövedelméhez képest azon intézkedések megtétele, melyek a munkás-személyzet szellemi, erkölcsi és egészségi állapotának emelésére szolgálnak.”

*

A szabályzat állandó és ideiglenes csoportba osztotta a munkásokat és évi 300 munkanappal számolva a napi bért állandó munkások esetén mesternél 1,60 korona, legénynél 1,20 K, inasnál 80 fillérrel állapította meg. A munkások felvétele a minisztérium által megadott létszámkereten felül a soóvári erdőhivatal főnökének a hatáskörébe tartozott. Állandó munkásnak csak olyan 16-40 év közötti férfiakat vettek fel, akik a kincstári orvos szerint „az erdőmunkára erős, megfelelő testalkattal bírnak.” Az inasként felvett állandó munkás előléptetése „tekintettel azok alkalmazhatóságára, szorgalmára és magaviseletére, tehát az érdemesség fokozata szerint és a szükségesség mérvéhez képest az erdőgondnok javaslata alapján rendszeren az évi szemlék alapján...történik.”

*

A szabályzat részletezi: a munkások kötelelességeit, az előjáróikkal, egymás közötti és a magánosokkal szembeni magaviseletet, a munkásokkal való bánásmódot, a szabályzat ellen vétők büntetéseit, a felmondás, a végkielégítés, a segélyek, kölcsönök ügyintézését, az orvosi ellátás, a gyógyítás, a táppénz költségeit stb. Az állandó munkás 6%, az ideiglenes munkás 3% járulékot fizet folyamatosan a társulástárba, amit a fizetéséből vontak le. Ezen felül felvételnél minden munkás 2 K, az állandó munkás előléptetésekor szintén 2 K díjat köteles fizetni.

Jelentősen megváltozott „a szabályszerű nyugalombér ki-szabása”. Néhány érték:

szolgálati év	az alapbér százaléka
20	40
30	65
40	100

Ez azt jelentette, hogy 30 évi szolgálat után a mester 312, a legény 234, az inas 156 korona *nyugdíjat* kapott évente.

*

Részletesen szabályozták a társulástári vagyon kezelését és a régi iratok pecsétjei őrzik a pontos megnevezést: „DIÓSGYŐRI KINCSTÁRI ERDÉSZETI TÁRSULÁSTÁR-KEZELŐ HIVATAL SOÓVÁRON”

1901-1906 között a tagok 8371,04 koronát fizettek be. Ugyanennyi volt a kincstár járuléka, de segélyekkel is ki kellett egészítenie, mert 28090,77 K volt a nyugbér, 674,49 K a gyógyszer és 2900 K a kezelési költség. 1906-ban a diósgyőri erdőgondnokságnál 30 személy kapott nyugdíjat és nevelési pótlékot.

*

A munkástörzskönyv tartalmazta a személyi adatokat. Idézzünk ezekből néhányat:

Schmidt Flórián /1861.04.03./ 1877. január 1-jén vétetett fel inasként, 1901-ben 1 K 20 f alapbérrel a legények osztályába soroztatott. 1903-ban munkabeosztásának be nem tartásáért kettő korona erejéig megbírságotlított. 1904-ben vezetéknevét Szigeti-re változtatta, 1914. március 23-án a mesterek osztályába előléptetett, 1921. június 1-től nyugbérzetett életfogytiglan tartó 480 korona nyugbérrel.

Bérczi László /1887.09.25./ Felvétetett inasként a Diósgyőri 1906. évben tartott munkásszemle alkalmával. Az er-

dőigazgatóság a 9188/1931. sz. rendeletével mesterré nevezte ki.

Ujvári Gyula /1888.07.07./ 1907. január 1-től inas 80 fillér alapbérrel. A háborúban számos kitüntetést kapott, őrmesterként szerelt le. 1931. november 16-án az erdőigazgatóság mesterré nevezte ki, 1935. október 12-én fuvarosként balesetet szenvedett. Az erdőigazgatóság üzemorvosa látta el a sérültet és az iratok alapján az Országos Gazdasági Munkáspénztár (OGM) orvosi költség fejében 1,44 pengő, gyógyszerért 1,60 P és 14 napra 16,80 P segélyt utalványozott a szentléleki erdőhivatalnak. A napi 1,20 P táppénz nem átlagkereset, hanem központilag megállapított díj volt.

Az adatokat Enyedi János m. kir. erdész, Fischl József m. kir. erdőtanácsos, Rimler László m. kir. s. erdőmérnök jegyezte fel.

A szolgálatban álló társaspénztári tagok száma fokozatosan csökkent, mert az új belépőket az OGM-nál biztosították. A szentléleki erdőhivatalnál 1935/36-ban már csak 10 személy volt és ez is „évente mintegy 800 P hozzájárulást...a nyugdíjgyarulék 1200 P megterhelést jelent a kir. kincstárra nézve” - írták az üzemtervben.

E rövid összefoglalóból is kitűnik, hogy milyen nagy jelentőségűek voltak az erdőkincstár szociális intézkedései. Kaán Károly ezért is szorgalmazta a házilag erdőgazdálkodás bevezetését „szabályozott alapon és mentesen a munkásnép kizárásának még csak lehetőségétől is.”

Dr. Járasi Lőrinc

Neogrády Antal művészete

A magunk mögött hagyott nyár egyik kimagasló szakmai-kulturális eseménye volt az a vadászfesztivál, amelyet a Pest megyei vadászok rendeztek Gödön, a Nemeskéri-Kiss-kúriában.

Az érdekes, gazdag programnak a szó szoros értelmében is „színes foltja” volt a Neogrády Antal /1861-1942/ festőművész erre az alkalomra összegyűjtött 22 képből rendezett kiállítás.

Neogrády életében népszerű, széles körű hírnévnek örvendő vadász- és természetfestő, s sokat foglalkoztatott könyvillusztrátor volt. Például Bársony István egyébként is varázslatos hangulatú 41 könyve közül többségük hatását éppen az a körülmény fokozta még magasabbra, hogy azokat Neogrády illusztrálta.

Am 1945 után hírneve mintha kissé megfakult, személye kissé feledésbe ment volna. Méltánytalanul! Szerencsére akadtak jó érzékű műgyűjtők, akik tisztában voltak művészetének értékeivel és megmentettek képeiből néhányat az utókor számára. Ezekből a magántulajdonban levő képekből gyűlt össze – sajnos, nagyon rövid időre – a Gödön bemutatott kollekción, zömmel a téli erdőt és téli vadászjeleneteket ábrázoló akvarell.

A gödi kulturmisszió

A Nemeskéri-Kiss-kúriában nem ez volt az első hasonló képtárlat. Murvai Zoltán úr, a kúria mai tulajdonosa valóságosan kulturmissziót teljesít az-

zal, hogy időről időre létrehozza ezeket az ad hoc, alkalmi kiállításokat. 2003-ban például Csergező Pál magántulajdonban levő, a széles közönség számára egyébként gyakorlatilag láthatatlan, pompás vadászfestményeiből rendezett kiállítást.

Murvai úr kulturális küldetés teljesít azonban azzal is, hogy szépen rendbe hozta az egykori híres-neves udvari vadász-mester és vadászati szakíró kúriáját is a hozzá tartozó terjedelmes angol-kerttel együtt. S helyet adott a hasonló színvonalas szakmai-kulturális, továbbá humanitárius stb. rendezvényeknek. Bemutatja a Nemeskéri-Kiss dinasztia történetét is tablókön és a kúria egykori berendezéséből megmaradt néhány antikvitáson keresztül. (Mások számára is követendő jó példa lehet ez arra nézve, hogy: a vagyon kötelez!)

A képműtárlat dr. Szabó Sándor okl. erdőmérnök, a Duna-Ipoly Nemzeti

Park igazgatója nyitotta meg. Az ő szíves hozzájárulásával közöljük megnyitójának szövegét és elevenítjük fel T. Olvasóink számára, hogy ki is volt Neogrády Antal. A művész életéről egyébként néhány lexikális adaton túlmenően azonban alig közöl valamit az irodalom, s az adatok is helyenként ellenmondásosak. Ezért Szabó Sándor úréhoz hasonló összeállítást nemigen talál a T. Olvasó. Ami ez után következik, az ő munkája.

A festő pályafutása

Neogrády Antal a Losonc-Fülek közötti vasútvonal mentén fekvő kis Galsa községben született 1861. június 8-án. Gimnáziumi tanulmányait Iglón /ma: Spišská Nová Ves, Szlovákia/ végezte. 1879-ben orvosi tanulmányokba kezdett Budapesten. Mielőtt azonban végzett volna, a festőművészet iránti régi kedvtelése-szenvedélye más pályára térítette.

Előbb Budapesten a Minta-rajz-iskolában látogatta Greguss János tanfolyamait. Majd Münchenbe ment, ahol a Képzőművészeti Akadémián folytatott művészeti tanulmányokat. Itt Hackel Gábor és Wagner Sándor tanítványaként nagyon jó minősítéseket kapott. Már 1887-ben kitüntetésben részesült, az akadémia megvásárolta 40 márkáért egy férfi félakt rajzát.

Hazatérése után már 1888-tól szerepelt kiállításokon, ahol finom vízfestményei nagy tetszést arattak. Mivel főleg akvarelllel foglalkozott, gyakran kapott illusztratori megbí-

zást. Képes folyóiratokhoz, de szépirodalmi kiadványokhoz is készített illusztrációkat. Például Vastagh Gézával együtt Neogrády illusztrálta Bárony István legtöbb művét. E mellett számos figurális, népi ihletű, színekben gazdag olajképet is alkotott.

1893 és 1931 között a vízfestés tanára a budapesti Képzőművészeti Főiskolán. 1894-ben „Egy napi vadászat” című akvarelleiklusával elnyerte az Esterházy-díjat. 1904-ben a fővárosban, 1908-ban Aradon nyílt kiállítása. Több vízfestményét és olajképét őrzik a Magyar Nemzeti Galéria gyűjteményében, önarcképe a Történelmi Képcsarnokban van. Négy olajfestménye és egy akvarellje a losonci Nógrádi Galériában látható. Ezek részben tájképek, részben faulusi életképek.

A művész 1942. december 19-én halt meg Alagon.

Neogrády Antal az első nagy vadászfestő nemzedék tagja. Szívesen választotta témájaként a vadászatot mind illusztrátorként, mind önálló képein. Nagyon érezte a közép-európai erdők-mezők hangulatát, minden évszaknak megtalálta a festőiségét. Talán mégis a *telet tudta a legjobban ábrázolni*. Festményei átmenetet képeznek a jellegzetes „müncheni akadémizmus” és a posztimpresszionizmus között.

Színei szelídek, világosabbak, mint a müncheni mestereké. Más kritikusok, például Lyka Károly szerint Neográdyt a stíluskérdések nem izgatták (de tudjuk, hogy Lyka eleve előítélettel kezelte a vadász- és állatképek alkotóit).

Művészetének kortársi értékelése

Neogrády már életében ismert és elismert festő volt a külföldi műbarátok körében. Előbb-utóbb *szinte minden képe külföldre került*. A hazai hivatalos műkritika inkább fanyalgott és több, ma már hasonlóképpen megbecsültté vált alkotótársa képeit a *szalonfestészet* kétes értékű kategóriájába sorolta.

Valóban, a múlt század első felében a korlátozott anyagi lehetőségekkel rendelkező középosztályi családok esetében is általános volt a szalonok, étkezők

festményekkel való feldíszítése. A klasszikus esztétikai normákhoz és formavilághoz ragaszkodó irányzatot rengeteg bírálat érte. Ezt az alkotói kört állandó kiállítóhelyéről és hivatalos szalonjáról „műcsarnoki festészetnek” is nevezték.

Ez a korábban pejoratív jelentésben használt megnevezés napjainkra az irányzat tárgyilagos megjelölésévé alakult át. Az egykor uralkodó polgári ízlésvilágot tükröző, olykor sztereotipnak tűnő témák és ábrázolások között a *természet, a táj, a vadászat* témái igen népszerűek voltak. Neogrády Antal sokszínűen, művészeti eszközeit és színvilágát tekintve változatosan dolgozta fel a polgári családok számára oly közkedvelt témákat.

Elektronikus ábrázolás, művészi ábrázolás

A természet a mai ember számára felértékelődött. Jóllehet a technika, az informatika eszközei sohasem tapasztalt valóság-hűséggel közvetítik számára a látványt, mégis előnyben részesíti a képzőművészet alkotásait. Talán éppen a technikai reprodukciók hűségét elégezte meg az ember és keresi helyette az esztétikai ábrázolás kínálta élményeket.

A gödi kiállítás ékes bizonyítéka volt annak, hogy amikor elgyönyörködünk az egyszerű, de nagyon emberi témák csendes szemlélésében, mennyi örömet adhat rohanó világunkban a természet szépségeinek megfigyelése.

Főként nekünk: erdészeknek, vadászoknak és természetvédőknek.

Dr. Szabó Sándor

Ultra-supra-veteranisimuszok köszöntése

A Nyugat-Magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Kara, valamint annak Erdőfeltárási és Vízgazdálkodási Tanszéke, továbbá az OEE Erdőfeltárási Szakosztálya ünnepi ülést rendezett a soproni Erdészeti Múzeumban, azoknak az erdőfeltárási területén kiemelkedő eredményeket elért szakembereknek a tiszteletére, akik 2004-ben érték el 80. életévüket. A szakmai előadások elhangzása után tisztelettel és szeretettel köszöntötték ebbéli minőségükben és állapotukban Haják Gyula, Herpay Imre, Szilágyi József és Zágonyi István erdőmérnököket.

(Fotó: Herczeg Miklós)

A nyugdíjak értékvesztése

„A nyugdíjasok helyzetének és életminőségének javításáról az uniós csatlakozás folyamatában” tárgyú 78/2003. /VI.24./ OGY határozat 2. pontja szerint: „A kormány vizsgálja meg, hogy a nyugdíjak belső aránytalanságait milyen korrekciós intézkedés keretében lehet korrigálni, különösen a rendkívül hosszú idővel szerzett alacsony nyugdíjak esetében.”

Megítélésünk szerint az a megfogalmazás, hogy „különösen az alacsony nyugdíjak esetében”, nem fogadható el, mivel a nyugdíj: biztosítással, illetve kötelező járulékfizetéssel szerzett jog.

Helytelen és a biztosítási elvvel ellentétes minden olyan irányzat, amely a nyugdíj összegének nagysága szerint diszkriminálja a nyugdíjasokat.

A Nyugdíjasok Országos Képviselőinek Társadalombiztosítási Bizottsága 2003-ban az ONyF 1999-ben készült szakmai tanulmánya alapján elemezte az értékvesztett nyugdíjak alakulását. Az ezzel kapcsolatos szakmai anyagot a NyOK Elnöksége és Tanácsa elfogadta, s az illetékeseknek megküldte (minisztérium, Időügyi Tanács, MEH/).

Az eltelt idő óta született a hivatkozott országgyűlési határozat, ezért szükségesnek tartjuk a kérdés ismételt megtárgyalását.

A nyugdíjarányok torzulása

Az ONyF által készített szakmai anyagok azt bizonyítják, hogy a nyugdíjreform bevezetéséig „ad hoc” jellegű intézkedésekkel nivellálták a nyugdíjakat. **1999-re a nyugdíjak 68%-a értékvesztetté, 32%-a viszont túlkompensálttá vált!**

Modellszámításokkal vizsgálták a különböző években eltérő kereseti szint és szolgálati idő alapján megállapított nyugdíjak alakulását. Elgondolkodtató, hogy a nyugdíjak túlnyomó többsége (a legalacsonyabbak kivételével) értékvesztett. Mégpedig annál nagyobb az értékvesztés, minél régebbi megállapítású és minél magasabb szintű a nyugdíj. A legalacsonyabb ellátásoknál viszont az ellentétes tendencia érvényesült: minél régebben és minél alacsonyabb kereset alapján állapították meg ezeket, annál nagyobb mértékben váltak túlkompensáltak az évek során.

A nyugdíjarányok előbb vázolt torzulásához az 1991 előtt hektikusan változó szabályok mellett hozzájárultak a később is alkalmazott alsó és felső összeghatárok is. *Különösen jelentős volt az 1999. január 1-ei hatállyal végrehajtott differenciált nyugdíjmelés arányokat torzító hatása.* Értékvesztés volt mindazoknál, akiknek a nyugdíja az akkori kb. 30.000 forintos átlagnyugdíjnál magasabb volt és az érdekeltek nyugdíjába történő beépítése később sem történt meg.

Akik jobban jártak

Az 1999 óta szerzett tapasztalatok megerősítették azt a következtetésünket, hogy az 1997. évi LXXXI. tv. alapján nyugdíjba vonultak a nyugdíj megállapításánál lényegesen kedvezőbb helyzetbe kerültek a korábban nyugdíjazottakhoz képest.

Ez a kedvező változás három fő tényezővel magyarázható.

1. Az 1997. évi LXXXI. törvény az öregségi nyugdíjaskálát a magasabb szolgálati idejük javára módosította.

2. A nettó keresetek emelkedésével egyidejűleg enyhültek a degenerációs szabályok.

3. Az infláció csökkenése mérsékelte az utolsó három év valorizációjának hiányából származó veszteséget.

Az ONyF-ben 2003 elején készült állománystatisztikai összeállítás adatai bizonyosságot nyújtanak arról, hogy a napjainkban megállapított új nyugdíjak évről évre kedvezőbbek, mint a korábban azonos feltételek mellett nyugdíjazottak nyugellátásai. Ezt különösen az 1999. évi aránytorzító nyugdíjmelés óta válik egyre szembetűnőbbé.

Levonható az a következtetés, hogy a különböző nyugdíj-megállapítási és -emelési rendszerek torz, igazságtalan nyugdíjarányokat hoztak létre, amelyek mérséklésére kizárólag szakmai alapon szükséges intézkedéseket kezdeményezni.

Fel kell számolni az aránytalanságokat

Az eltorzult nyugdíjarányok rendezéséhez olyan korrekciós nyugdíjmelésre lenne szükség, amely – több té-

nyezőt alkalmazva – megkülönbözteti egymástól a korábban értékvesztést szenvedett, illetve túlkompensált ellátásokat. Célszerű lenne követni az Országgyűlés 60/1991/X.29./ sz. határozata alapján az 1992-ben végrehajtott – sajnos, azóta is folytatás nélkül maradt – módszert, miszerint a nyugdíjkorrekciót két tényező határozta meg: a szolgálati idő hossza és a nyugdíjba menetel éve. A korrekciónál az 1998. december 31-én állományban lévő saját jogú nyugdíjasokat javasoljuk figyelembe venni.

Az előzőek alapján indokoltan tartjuk 2005-től elkezdni az értékvesztett nyugdíjak korrekcióját és folyamatosan 2006 végéig felszámolni a kialakult aránytalanságokat.

A svájci indexálás problémája

Ezen túlmenően további problémát jelent, hogy a nyugdíjak reálértékének növekedése az emeléseknél alkalmazott svájci indexálás miatt nem tart lépést a nettó keresetek reálértékének alakulásával. A lemaradás évről évre nő. Ennek ellensúlyozására a 13. havi nyugdíj fokozatos bevezetése sem elegendő. **Megítélésünk szerint, ha a jelenlegi svájci indexálás megmarad, akkor az átlagnyugdíjak és az átlagkeresetek között eddig bekövetkezett több mint 10%-os arányromlás tovább fokozódik.**

(A svájci – másként vegyes – indexálás: a nyugdíjmelésnek az a módszere, amikor a nyugdíjakat 50%-ban az infláció, 50%-ban pedig a nettó keresetek növekedésének megfelelően emelik.)

Nem elegendő tehát az értékvesztett nyugdíjak kompenzálása, ha azt nem követi a nyugdíjmelés mértékének a nettó keresetnövekedés értékével azonos emelése. Ez sem számolja fel a 14 év alatt bekövetkezett lemaradást, de legalább magakadályozza a helyzet további romlását.

A költségvetés feladata

Szükségesnek tartjuk hangsúlyozni, hogy a járulékfedezet nélküli ellátásokat szociális ellátásnak kell tekinteni! Azok pénzügyi fedezetét a költségvetésnek kell biztosítani; illetve, ha ezek

az ellátások a nyugdíjalapból kerülnek folyósításra, a költségvetésnek kell megtéríteni, de nem utólag, hanem folyamatosan.

A szociálpolitika eszközrendszerének megoldást kell találni minden rászoruló segítségére, legyenek azok idős

korú ellátatlanok vagy alacsony nyugdíjjal rendelkező rászorultak.

Piros Istvánné dr.

a Nyugdíjasok Országos Képviselő Társadalombiztosítási Bizottságának elnöke

(A cikk másodközlés. Első ízben a „Nyugdíjasok lapjában”, a Magyar Nyugdí-

jasok Egyesületei Országos Szövetségének tájékoztatójában, a 2004 májusi számban jelent meg. Lapunkban a szerző szíves hozzájárulásával közöljük, amiért ezen a helyen is köszönetünket fejezzük ki Piros Istvánné dr.-nak.)

Nyugdíjasoknak - nyugdíjasokról.

A nyugdíjasok szemszögéből mi valósult meg a választási ígéretekből?

Amikor e sorokat írom, akkor hallom a hírt, hogy Medgyessy Péter miniszterelnök úr lemondott, amikor még 22 hónap van hátra a ciklusból. Most, hogy félidő telt el a kormányzásból, úgy gondolom, hogy nem árt számba venni, hogy mi valósult meg és mi nem a választási ígéretekből. Ez az elemzés most azért is vált aktuálissá, hogy az új kormány legyen tisztában azzal, hogy mi a nyugdíjasok véleménye az első félidőről és mit vár el a továbbiakban.

Ha summázottan akarnám összegezni a nyugdíjasok véleményét, akkor úgy is fogalmazhatnám: az első fele a kormányzatnak olyan felemásra sikeredett. De lássuk a tényeket.

Az Országos Nyugdíjas Képviselő állásfoglalása alapján a nyugdíjasok meglegedésére szolgál, hogy az előző, Fidesz kormányzati ciklushoz képest javult a nyugdíjasok társadalmi megbecsülése, javult anyagi helyzetük, és javult az érdekvédelmi szervezetünk véleményének figyelembe vétele. A tendencia jó, de koránt sem kielégítő. Igaz, csak 2 év telt el és a választási ígérek négy évre szóltak.

Az ígérek között szerepelt a korábban elvett 52 milliárd forint visszaadása. Tény, hogy személyenként 19.000.-Ft-ot ki is fizettek, de véleményem szerint ez az ígéret csak részben teljesült. Ugyanis nem differenciáltan adták vissza a pénzt azoknak, akikről az előző kormány elvette. Azok is kaptak az összegből, akik később, 1999-ben mentek nyugdíjba, akikről még egy fillért sem vettek el.

Pontosan félidejénél tart a 13. havi nyugdíj bevezetése, idén a két heti már a törvény szerint meglesz.

Fontos ígéret volt a nyugdíjalap és a járulékfizetés társadalmi ellenőrzésének bevezetése. Sajnos ezt még nem szervezik és számunkra sérelmes a mai megoldás, hogy nyugdíjasainkat csak a tanácsadó fórumba delegálhatjuk és nem a társadalombiztosítási alapok ellenőrző testületébe, ami számunkra nem megoldás.

Vállalta a kormány azt is, hogy a nyugdíj reálértékének emelésére, az ebből élőknek kedvező számítási módszert vezet be, ám ez egyáltalán nem valósult meg. A nyugdíjemelés százalékanak megszabásánál ma is felerészben a béreket, felerészben az inflációt veszik figyelembe. Mi meg azt szorgalmazzuk továbbra is, hogy az előző évi nettó átlagkereset alapján emeljék a nyugdíjakat, így végre felzárkózhat a nyugdíj a bérhez, mint Európa más országaiban, ahol a bér 70 %-a a nyugdíj, míg nálunk jelenleg csak 60%.

Azt is vállalta a kormány: 8%-ra emeli az önkéntes nyugdíjpénztári tagdíj arányát - és ezt be is tartotta. Ám a szociális alapnyugdíj bevezetése helyett, - ami főleg a mezőgazdasági járulékosok és más, nyugdíjalappal nem rendelkezők élethelyzetén javítana - vitatható megoldás született: a szociális minimum bevezetése. Az Országos Nyugdíjas Kép-

viselet szeretné, ha ennek összege legalább a jelenlegi minimálbért elérné, mert ma fele sincs: 23.200.-Ft a legkisebb nyugdíj. Az özvegyi nyugdíjak 50%-os emeléséből eddig már 30 százaléknyi megvalósult, jó a remény arra, hogy 2006-ra a többi is meglesz.

A méltányossági nyugdíj emelése is csak részben történt meg, - 700 millió forintba szabták meg az erre fordítható keretet. Köztudott, hogy ez Nyugdíjas Bizottságunkat is érinti, hiszen több száz nyugdíjasunkon tudunk segíteni az évek során, ami most korlátozódott.

Mivel a lehetőség a méltányossági nyugdíjemelés terén behatárolódott, ezért szorgalmazzuk az egyszeri szociális krízissegély visszaállítását, elemi kár, vagy súlyos betegség esetén ez célzottabban is segíthet egyegy bajba jutott nyugdíjasunkon.

Kedvezőnek mondható, hogy az előző kormány által bevezetett nagyszülői gyes-t igénybe vevőknek az új kormány módosító rendelkezése után már nem kell lemondaniuk a saját nyugdíjukról. Ám az alacsony jövedelműek, kis nyugdíjasok támogatása, akiknek gondot okoz a megnövekedett energia számlák kifizetése, a mindenkori költségvetési lehetőségtől függ, ezt pedig szerintem normatívan kellene megoldani.

A nyugdíjasok örültek a gyógyszerárak átmeneti befygasztásának, de úgy látjuk: az egészségügyi reform első sorban a kórházak és bennük az idősök ápolása, valamint a házi betegápolás rendszerének fejlesztése már nem halasztható tovább. Ez az átalakuló kormány számára talán az egyik legfontosabb feladat.

A választási ígérek sorában kiemelkedő volt az az ígéret, hogy vissza fogja állítani egyetlen érdekérvényesítő fórumunk, az Időügyi Tanács tekintélyét. Ám erre sajnos kevés ideje volt a kormányfőnek, így továbbra is csak formális volt a tanács működése.

Végül talán legfájóbb, hogy a költségvetési kiadások csökkentése jegyében a kormány elvont 400 millió forint összegű üdülési csekket a nyugdíjasok üdültetését szolgáló alaphoz. Így mindössze 6000 nyugdíjas üdülését volt mód segíteni a 3 millió nyugdíjas közül.

Összegezve úgy vélem, hogy ez a számvetés jó alapot ad az újonnan alakuló kormánynak arra, hogy tisztán lásson a nyugdíjasok elvárásait illetően. Nekünk az a dolgunk most, hogy minden nyugdíjas fórumon azt követeljük, hogy az új kormányfő építse be programjába a nyugdíjasok irányába eddig nem teljesített választási ígéreteket.

Varga György

a Nyugdíjas Bizottság elnöke

Kecskemét, ez a szép és folyvást gyarapodó alföldi nagyváros a Duna-Tisza-közének nem csak közigazgatási és kulturális, hanem erdészeti értelemben is fővárosa. Hiszen a térség, a nagy Bács-Kiskun megye erdőszűkségének átlaga ma már csaknem eléri az országos átlagot. Bár magántulajdonú erdők is vannak a tájon, a zöld birodalom nagyobbik részének gondos kezelője, jó gazdája a *Kiskunsági Erdészeti és Faipari Részvénytársaság*, röviden: a KEFAG RT.

Augusztus 27-29-én azonban a részvénytársaság kollektívája, élén Sódar Pál vezérigazgatóval nem csak az erdőknek volt a gazdája, hanem hasonlóan gondos és szívélyes házigazdája, operatív lebonyolítója szakszervezetünk legnagyobb éves rendezvényének: a *IX. Erdészeti és Faipari Sportnapok*-nak is.

*

A rendezvény központi bázisa, elhelyezési körlete a kecskeméti Gépészeti és Automatizálási Műszaki Főiskola kollégiuma volt. Ez a tény azért érdemel külön említést, mert a kollégium épületei az egykori Kecskemét-homokbányai szovjet katonai bázis területén, annak egyes épületeiből lettek kialakítva.

Mindazokat, akik még nem jártak ezen a helyen, ámulatba ejtette ez a látvány: a lakótelepi fásítás hatalmasra nőtt nyárfáinak és a felverődött bozót-nak áttekinthetetlen erdejében egy kihalt, elhagyatott, néma, *pusztuló romváros* nehezen számbavehető mennyiségű épületének nyomasztó, ijesztő látványa. A növényzet által lassan birtokba vett, kihalt utakon barangolva, a most használt főútvonalától a mellékutak útvesztőjébe nem messzire elmerészkedve megcsapott bennünket a történelem hangulata: egy nemrég lehanyatlott, hatalmas és félelmetes katonai erejű világbirodalom oszlásnak-bomlásnak indult maradványának hullaszaga és látványa.

IX. ORSZÁGOS ERDÉSZETI ÉS FAIPARI SPORTNAPOK

KECSKEMÉT 2004

A helyi kollégák tájékoztatása szerint a Magyarországon egykor állomásozott valamennyi szovjet haderő főparancsnokságának volt a támaszpontja ez az elhagyott, városrésznyi bázis.

*

Szerencsére szálláshelyünk, a gyönyörűen felújított, korszerűsített és ragyogóan tiszta kollégium ég és föld elmentéje volt ennek a lesújtó környezetnek; a csizmás „tovarisok” ma rá sem ismernének egykori lakóhelyükre.

A versenyek helyszíne azonban zömmel nem itt volt. hanem részben a romváros peremvidékén kialakított szakközépiskola hatalmas és jól felszerelt tornacsarnokában, ahol a kosárlabdamerkőzéseket bonyolították le. A futbal-, tenisz- és asztalitenisz mérkőzések viszont már a városban, a GAMF sportpályáin zajlottak, a lövészeti versenyek pedig ugyancsak a városban, a jól kiépített BM-lőtéren.

Az idei Sportnapok újdonsága az volt, hogy hagyományos versenyprogramunk két versenyszámmal bővült. Az egyik az említett tenisz, a másik pedig a teke technikailag modernizált változata, a *bowling*. Utóbbinak a helyszíne is a városban volt, a Bowling Center-

ben. A kollégiumban csak a sakkversenyeket bonyolították le.

*

A helyszíneknek ez a nagy területen való szétosztása bizonyára nehéz feladat elé állította a Sportnapok helyi szervezőit, amit azonban ragyogóan oldottak meg, mert a résztvevők a problémákból semmit sem érzékelhettek.

Márpedig résztvevő volt bőven: 20 csapat 480 versenyzője és még legalább 40-50 kísérő, sportvezető stb., tehát *mintegy 550 fő*. Örömmel állapíthattuk meg, hogy *több részvénytársasági vezérigazgató is elkísérte csapatát a versenyre* (Cserép János, dr. Jámor László, Kaknics Lajos, Káldi József, Kisteleki Péter, dr. Széles Attila) vagy helyettesével képviseltette magát, pedig a tömegben bizonyára nem is sikerült valamennyi megjelent vállalatvezetőt felfedeznünk.

Az FVM Erdészeti Főosztály helyettes vezetője, Holdampf Gyula és az Állami Erdészeti Szolgálat mb. főigazgatója, Wisnovszky Károly nem csak, hogy jelen volt, hanem egyenesen versenyzőként is részt vett a nagy vetélkedésben. A házigazda KEFAG-osokhoz tartozott dr. Bondor Antal Ph.D. professor emeritus is, aki a részvénytársaság igazgatóságának elnökeként gondos figyelemmel kísérte az események alakulását.

Örömmre szolgált továbbá, hogy hagyományos módon a résztvevők között üdvözölhettük konföderációs szervezeteink, az *Értelmiségi Szakszervezeti Tömörülés (ÉSzt)* vezetőit: dr. Vigh László elnököt és dr. Bánk Gábor főtisztart, továbbá a Nemzeti Földalapkezelő Szervezet elnökhelyettesét, Halász Gábor kollégát.

Azt talán említenünk is felesleges, hogy szakszervezetünk teljes vezérkara, az Elnökség és a vezetőség is felvult a Sportnapokra, s közülük többen magukra öltötték a versenymezt is.

*

Idei nagy rendezvényünknek valódi *nemzetközi* jelleget adott az a körülmény, hogy

szép számban vettek rajta részt külföldi kollégák is öt-öt fős csapattal. Így a Marosvásárhelyi Erdőgazdaságtól, a KEFAG Rt. erdélyi partnerazdaságától Joan Anton Dogaru vezérigazgató vezetésével, továbbá Lengyelországból és Horvátországból. Utóbbi csapatot a 20 ezer főt számláló horvát társszervezetünk elnöke, a kedves és csinos Gordana Colnar vezette. Vele kapcsolatban az a szerencsés véletlen is ért, bennünket, hogy éppen a záróbankett napján köszönthette őt születésnapja alkalmából szakszervezetünk.

*

A Sportnapok lebonyolításának általános körülményeivel kapcsolatban még két tényezőt említünk meg.

Az egyik körülmény az volt, hogy rendezvényünk egybeesett a XXVIII. Nyári Olimpiai Játékok utolsó napjaival és ez óhatatlanul éreztette hatását. Folyamatos beszédtema volt a magyar versenyzők athéni szereplése: mind az éppen utolsó előtti két nap arany-érem-esője, mind a gyászos doping-ügy. A sikerek „felturbózták” saját versenyzőinket is, a botrány pedig összeszedett fegyelmeltségre ösztönzött. S nem egyszer idézték fel Coubertin bárónak a versenyzéssel kapcsolatos, szállóigévé vált mondását: „Nem az eredmény a fontos, hanem a részvétel!” (Nem egyszer nyújt ez lelki vigaszt is az arra szorulóknak.) A jó hangulat másik tényezője az igen kellemes, nyárvégi, éppen versenyzésre való, sem túl meleg, sem hideg, verőfényes időjárás volt. Egy kis ijesztgetést csak az égi hatalmak által éppen a megnyitó ünnepség első két-három percére időzített gyenge kis zápor jelen-

tett, ami azonban amilyen hirtelen jött, úgy el is tűnt és nem tért vissza többé.

*

Miként az olimpián nagyban, úgy nálunk Kecskeméten kicsiben a Sportnapok is hangulatos, szép ünnepséggel kezdődtek.

Az Erdészhimnusz elneklése után először Almási

János, a KEFAG Rt. üzemi tanácsának elnöke, a verseny főszervezője, őt követően pedig Sódar Pál vezérigazgató üdvözölte a felsorakozott csapatokat. Nagy élmény, hogy együtt vagyunk – mondta Sódar Pál, s utalva a Sportnapok tömegverseny jellegére, helyénvalónak tartotta emlékezetbe idézni Coubertin báró már említett mondását.

Ezt követően Herczeg Miklós, szakszervezetünk főtitkára köszöntötte a résztvevőket. Joggal állapította meg ennek során, hogy mivel ez már a IX. Sportnapok, olyan hagyományt teremtett szakszervezetünk, ami demonstrálja szakmánk egységét. A főtitkár köszönetet mondott Sódar Pálnak és a KEFAG Rt. kollektívájának a versenyek megrendezéséért, majd kellemes kikapcsolódást, s balesetmentes és sportszerű versenyeket kívánt.

A köszöntések elhangzása után a Kecskeméti Táncegyüttes fiatal népi táncosai, valamint a Kecskeméti Hírös Zenekar színpompás, ragyogó és kiadós műsorral gyönyörködtette a jelenlevőket, máris megteremtve ezzel a jó hangulatot a kollégium udvarán felállított nagy sátorban este lebonyolított baráti találkozóhoz.

*

A versenyek napján, a már említett technikai adottságok, a helyszínek földrajzi szétszórtsága miatt nehéz volt követni az eredmények alakulását. Ami minden versenyhelyszínen érezhető volt: a kiváló küzdőszellem és a vidám, jó hangulat. A versenybírák mindenütt helyzetük magaslatán állottak és kézben tartották a verseny menetét. Istennek hála, zavaró vagy rendkívüli esemény, baleset nem történt. Némi kis

vita csak a sakkasztalok táján támadt, de a helyi zsűri ezt gyorsan lerendezte.

Délután már megkezdődtek a számolgatások és ezek nyomán kezdet kibontakozni a helyzetkép a csapatverseny terén. Az első helyre az Észak-erdő Rt. versenyzői törtek, akiket pólóingük színe alapján „vörös ördögöknek” tituláltak a többiek.

A második helyre a KEFAG Rt. (szintén egységes, szép versenyoöltözetben szereplő) csapata küzdötte fel magát. A harmadik helyen az Ipoly Erdő Rt. csapata végzett, amely 2003-ban ugyan második volt, de a mostani helyezést is tavalyi önmagához képest erősítéssel érte el.

A részletek eredményjegyzékünkben tanulmányozhatók.

*

Este nagy ováció közepette osztották ki a díjakat, amit a delegációvezetők és más vendégek végeztek. A legnagyobb sikere talán annak a különdíjnak volt, amelyet a Nyírerdő Rt. ajánlott fel a legidősebb versenyzőnek. Ez egy doboz finom méz volt, amit koránál fogva a 73 éves Fritsch Ottó erdőmérnök nyert el.

A Kecskeméti lebonyolított IX. Erdészeti és Faipari Sportnapok a már szintén hagyományos, kiváló hangulatú közös baráti vacsorával zárultak. Úgy véljük, hogy ennek során a nemzetközi dopping ügynökség számára nem jelentett volna problémát a stresszhatás miatti folyadékminta-vétel, nem fenyegetett volna ennek sikertelensége. Azt azonban nem garantálnánk, hogy min-

den minta negatív, "dopping-szer"-mentes lett volna. Talán még egyes bírák és zsűritagok is beleestek a doppingolás rút vétkébe ...

Dr. K. P.

EREDMÉNYEK

Kispályás labdarúgás:

1. KEFAG III.
2. MEFA RT.
3. Zalaerdő Rt.

Kosárlabda:

1. VADEX RT.
2. Vértesi Erdő Rt.
3. MEFA RT.

Női tenisz:

1. Romanova Galina (Nyírerdő Rt.)
2. Jakab Mária (KEFAG Rt.)
3. Bekőné Polner Katalin (KEFAG Rt.)

Férfi tenisz:

1. Dr. Megyeri Gábor (Északerdő Rt.)
2. Fodor Mihály (KEFAG Rt.)
3. Komoróczy Csaba (Ipolyerdő Rt.)

Asztalitenisz női

1. Tóth Szilvia (KEFAG Rt.)
2. Tomisné Cselényi Noémi (Ipolyerdő Rt.)
3. Kovács Pálné (Északerdő Rt.)

Asztalitenisz férfi

1. Nagy László (Északerdő Rt.)
2. Abonyi László (Északerdő Rt.)
3. Daróczy Péter (Ipolyerdő Rt.)

Asztalitenisz női csapat

1. KEFAG Rt.
2. Északerdő Rt.
3. Ipolyerdő Rt.

Asztalitenisz férfi csapat

1. Északerdő Rt.
2. Ipolyerdő Rt.
3. Vértesi Erdő Rt.

Női sakk

1. Németh Diána (Zalaerdő Rt.)
2. Göllöncsér Szilvia (SEFAG Rt.)
3. Rauch Zsófia (Egererdő Rt.)

Férfi sakk:

1. Gál Gábor (Ipolyerdő Rt.)
2. Németh József (Zalaerdő Rt.)
3. Rymaszevski Dariusz (Lengyel-ország)

Sakk női csapat:

1. SEFAG Rt.
2. Északerdő Rt.
3. Egererdő Rt.

Sakk férfi csapat:

1. Zalaerdő Rt.
2. Lengyel csapat
3. Ipolyerdő Rt.

Női kispuska:

1. Pisák Mária (Északerdő Rt.)
2. Ménes Zsuzsanna (Egererdő Rt.)
3. Fejes Lászlóné (Északerdő Rt.)

Férfi kispuska

1. Madácsi Sándor (KEFAG Rt.)
2. Matisz Norbert (Északerdő Rt.)
3. Varga László (Északerdő Rt.)

Női kispuska csapat:

1. Északerdő Rt. I.
2. Egererdő Rt. I.
3. KEFAG Rt. I.

Férfi kispuska csapat:

1. Északerdő Rt. III.
2. KEFAG Rt. III.
3. ÁESZ I.

Női lépuska:

1. Generál Kálmánné (Egererdő Rt.)
2. Kádas Gáborné (Északerdő Rt.)
3. Ménes Zsuzsanna (Egererdő Rt.)

Férfi lépuska

1. Hegyi Higin (ÁESZ)
2. Mohácsi János (KEFAG Rt.)
3. Varga Tibor (Északerdő Rt.)

Női lépuska csapat:

1. Északerdő Rt. II.
2. SEFAG Rt. III.
3. KEFAG Rt. II.

Férfi lépuska csapat:

1. Északerdő Rt. III.
2. ÁESZ I.
3. Északerdő Rt. IV.

Női bowling:

1. Fülöp Lajosné (Északerdő Rt.)
2. Battáné Császár Erika (Északerdő Rt.)
3. Kehl Vilmosné (MEFA Rt.)

Férfi bowling:

1. Sódar Pál (KEFAG Rt.)
2. Gál Albert (Zalaerdő Rt.)
3. Mézes Lajos (KEFAG Rt.)

Női bowling csapat:

1. Északerdő Rt.
2. MEFA Rt.
3. Vértesi Erdő Rt.

Férfi bowling csapat:

1. KEFAG Rt.
2. Zalaerdő Rt.
3. Egererdő Rt.

Női terepfutás:

1. Dan Delia (Marosvásárhely)
2. Dudás Beáta (KEFAG Rt.)
3. Pinea Cornelia (Marosvásárhely)

Férfi terepfutás:

1. Turai Zsolt (ÁESZ)
2. Sztítás Attila (KEFAG Rt.)
3. Ilorváth Csaba (KEFAG Rt.)

Erdei Ökumenikus Istentiszteleti Hely Mátrafüreden

M M M ... három M betű: a Mária, Magyarország és a Mátra szavak kezdőbetűje. Ezt rajzolja ki az az acélrudakból összeállított 7,5 méter magas, kettős kúpalakú, monumentális térplasztika, amely Mátrafüreden ez év nyara óta magasodik a Vadas Jenő Erdészeti és Vadgazdálkodási Szakképző Iskola és Kollégium parkjában. Alatta egy Madonna-képet tartalmazó szép színes műalkotás, valamint egy ugyancsak művészileg megkomponált kereszt áll.

Ez az együttes alkotja azt az Erdi Ökumenikus Istentiszteleti Helyet, aminek létrehozásáról előző lapszámunkban már röviden hírt adtunk. Most kissé részletesebben is be tudjuk mutatni a szakmai tanintézetek körében páratlan szakrális létesítményt.

Egy stílszerű istentiszteleti hely létesítése már régi gondolata volt Simon László erdőmérnöknek, az iskola igazgatójának. Amint a terv műszaki megvalósíthatóságával kapcsolatos kérdések tisztázódtak és a pénzügyi feltételek is kirajzolódtak, a múlt évben tudtak hozzáfogni az építéshez. Az ökumenizmus jegyében Harmati Béla evangélikus püspök még akkor adta áldását a munkára, amiben azután a szakmunkások mellett az iskola tanulói és tanárai is lelkesen részt vettek.

Új vadászati szakrális emlékhely

Hubertusz-keresztet állított fel a Somos Környezetvédelmi Kft. a Tolna megyei Bikács község határában levő kistápei vadászhatárnál. Az ünnepélyes alkalomra egybegyűlteket Prof. dr. Solymosi József tábornok, a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem rektorhelyettese üdvözölte, majd leleplezte a keresztet, Berek Lajos alkotását.

A tervezést Nagy Szilárd építésmérnök végezte, a kivitelezést pedig a Mátrai Erőmű Részvénytársaság Gépipüzm Kft.-je. A két említett műalkotás Blaskó Sándor munkája (és ebben az esetben a Madonna-kép a Magyarok Nagysasszonyát jelképezi). A kép és a „fénykereszt” a magyarságnak a kereszténységhez való ezer éves kötődését kívánja kifejezni.

A bejáratoknál elhelyezett koronás pajzstömböket és a félkörívben elhelyezett táblákat Rimóczi Rudolf faszobrász készítette. A harang Gombos Miklós harangöntő mester munkája. A haranglábat pedig Osvalda András, az iskola tanulója, Fenyvesi László mátrafüredi fafaragó tanítványa alkotta.

Az egész objektumot egy szakmai tanösvény és egy Jézus-keresztút találkozási pontján helyezték el.

Az ünnepélyes felavatás során Fónagy Miklós váci református esperes megáldotta, dr. Seregély István egri érsek pedig felszentelte az Istentiszteleti Helyet. Íme három mondat az érseknek ebből az alkalomból mondott beszédéből:

„Ezt a helyet nem papok csinálták, nem lelkészek hozták létre, ez nem klerikális intézmény, hanem a magyar emberek Istenhez való ragaszkodásának jele. Itt körülnézve nem nehéz elhinni, hogy Isten kezében vagyunk. És nem nehéz elhinni, hogy ezen a világon nincs más akarat, mint a mi Atyánké ...”

Az új létesítmény méltó színhelyeül szolgálhat iskolai, társadalmi, sőt családi események, rendezvények lebonyolításához is /pl. házasságkötés/. Simon László igazgató még nem is tekinti befejezettnek. Lehetséges, hogy további fejlesztéséről, gazdagításáról még hírt tudunk adni lapunkban is.

Dr. K. P.

A felszentelési ünnepség alkalmával készített fénykép
Pádár Sándor tanár felvétele.

Az OEE vándorgyűlése a Kisalföldön

Mindjárt megalakulásakor, 1866-ban kimondta az *Országos Erdészeti Egyesület* első alapszabályzata: „2.§. Az egyesületi célok elérésére a következő eszközök szolgálnak: a/ a tagoknak időszakonkénti gyűlése az ország különböző vidékein, erdőgazdasági ügyek fölötti tanácskozás végett.”

Ez a célkitűzés évszázados gyakorlattá és hagyománnyá vált.

Ennek jegyében bonyolították le ebben az évben is a vándorgyűlést, amelynek rendező házigazda szerepét a Kisalföldi Erdészeti Részvénytársaság látta el. Tegyük mindjárt hozzá: meleg kollegiális vendégszeretettel, alapos körületekintéssel és a részletekben is megnyilvánuló sok ötletességgel. Ennek köszönhetően a résztvevők szakmai tapasztalatokkal és szép élményekkel gazdagodva térhettek haza otthonukba.

Dr. Magas László vezérigazgató és a Kisalföldi Erdészeti Rt. dolgozói voltak a vándorgyűlés házigazdái

„Erdeink majd lombosodnak ...”

Bizonyára mind a szervezők, mind a résztvevők nem kis bosszúságára éppen a vándorgyűlés első napjára fordult esőre az előtte is, utána is verőfényes, meleg időjárás, amikor is a

terepi programok lebonyolítására került sor.

A vándorgyűlés Abda község határában, az erdőgazdaság által kezelt erdőben levő *Radnóti Miklós emlékhely*nél kezdődött. Itt vannak azok a tömegsírok, ahol az 1944/45 telén erre hajtott és kivégzett deportáltak elföldelt holtteste között a jeles költő tetemét is megtalálták. A helyszínen felállított mellszobránál Győr és Abda polgármestere mondott beszédet, az emlékművön elhelyezték a megemlékezés koszorúit, dr. Magas László, az erdőgazdaság vezérigazgatója pedig megnyitottnak nyilvánította a vándorgyűlést.

Amint ismeretes, Radnóti a tömegsírok feltárása során a zsebében megtalált notesze alapján tudták azonosítani, amely utolsó verseit tartalmazta. A rendezők a vándorgyűlés mottóját is a „Himnusz a békéről” című verséből választották: „*Erdeink majd lombosodnak, s bennük járni jó*”.

„Az évtized folyója: a Rába”

A résztvevők ezt követően – előzetes bejelentkezésüknek megfelelően – négy terepi program valamelyikén vettek részt.

Az A/ program útvonala a Rábaközbe vezetett. A helyszín kiválasztásánál a rendezőket az a szempont vezette, hogy a WWF Magyarország környezetvédő szervezet egy

2000-ben végzett átfogó felmérés alapján „az évtized folyójának” minősítette a Rábát, mivel folyóink közül ez őrizte meg leginkább természetes állapotát.

Ennek az útnak a résztvevői először megtekintették az 1932-ben elkészült, majd 1998-99-ben rekonstruált és modernizált Nicki Duzzasztóművet, s megismerkedtek az erdőgazdálkodás és a folyógazdálkodás kapcsolatának alapelemeivel.

Ezt követően a Rábaközi Erdészet területén ízelítőt kaptak a tájon folytatott erdőművelésből, a faállományokról és az erdőfelújítás technológiájáról.

Megemlékezés Kiss Ferencről

A program (és egyúttal a D/ tanulmányút programjának is) utolsó állomása *Szilsárkány* községben volt. Itt áll az a régi, egyszerű kis falusi ház, amelyben a magyar erdészet történetének egyik legkiemelkedőbb személyisége: *Kiss Ferenc* /1860-1952/ erdőmérnök, a neves alföldfásító, az OEE tiszteletbeli tagja született. A ház körül az erdőgazdaság 1980-ban kb. két hektár nagyságú, ma már botanikai-dendrológiai értékű emlékparkot létesített. Ennek tisztán áll Kiss Ferenc emlékműve. Itt dr. Firtás Oszkár erdőmérnök, c. egyetemi docens mondott emlékebeszédet az aposztrofált személyiségről. Az ünnepség végén Ormos Balázs, az OEE főtitkára, dr. Magas László vezérigazgató és dr. Kárpáti László, a Fertő-Hanság Nemzeti Park igazgatója elhelyezte a tisztelet koszorúit az emlékművön, majd a résztvevők bejárták az emlékházat.

Vadgazdálkodás Kemenesalján

A B/ jelű program résztvevőinek útja Kemenesaljára vezetett, ahol az erdőgaz-

„Az évtized folyója a Rába” program keretében a Nicki Duzzasztóművet tekintették meg az erdészek

A terepi program során többek között a Rábaközi Erdészet területén ismerkedtek a résztvevők a tájon alkalmazott erdőművelési eljárásokkal

daság által folytatott *intenzív vadgazdálkodásba* kaptak betekintést, az 1999-ben létesített, 300 hektár területű *göbös vaddisznóskertben*.

A létesítmény tenyészkertről, vadászkertről és karanténkertről áll, s évente 80-100 darab vaddisznót hoznak itt terítékre egyéni és társas vadászat keretében. (A KAEG RT. nyolc üzemi vadászterületén összesen 1500 db. vaddisznót, 450 db. gímszarvast és 650 db. őzet lőnek ki évente.)

A disznóskert mellett vadászpuskák és más vadászati eszközök, valamint vadriasztó szerek kiállítását, továbbá vadászati témájú régi képes levelezőlap kiállítást is megtekintettek a résztvevők.

Ez az út is ünnepélyes aktussal végződött: a *vándorgyűlés emlékére állított kopjafa* avatásával Göbös-majorban, a KAEG RT. ökoturisztikai központjában. Ez volt egyébként mind a négy első napi túravonal végpontja.

A fertődi kastély és parkerdeje

Azok, akik úgy gondolták, hogy a vándorgyűlés terepi programját most elsősorban nem a szűkebb értelemben vett szakmai ismereteik gyarapítására használják fel, a fertődi kastély megtekintésére irányuló C/ jelű úton vettek részt.

A XVIII. században épült hatalmas kastélyt részletesebben bemutatni e helyen még akkor sem tudnánk, ha ez nem volna főleg bizonyára T. Olvasóink többsége számára. Az

épület megtekintése után a résztvevők megismerkedtek a hozzá csatlakozó parkerdővel is.

A KAEG RT. a vándorgyűlés széles szakmai nyilvánosságát használta fel arra is, hogy ez alkalommal leplezzék le azt a *táblát*, amelyet a soproni Erdőmérnöki Kar egykori jeles oktatója: *Adamovich László* erdőmérnök /alias „Cin-

ke”, szül. 1921/ szülőházán helyeztek el. A kiváló műszaki szakember a II. világháború után már fiatalon komoly szakmai hírnévre tett szert. Az 1956-os forradalom leverését követően ő is tagja volt annak a hallgatói-oktatói csoportnak, amely Kanadába menekült és ott részt vett az University of British Columbia /UBC/ un. „soproni divíziójának” erdőmérnök-képzési munkájában. Igaz magyarságát – és kitűnő, szép magyar beszédét – Kanadában is megőrizte.

Erdőművelés és természetvédelem a Hanságban

Nem lett volna igazán kisalföldi a vándorgyűlés, ha a *Hanság* hiányzott volna szakmai programjából. A D/ jelű tanulmányút résztvevői az Észak-hansági Erdészet területén megismerkedhettek az ott folyó intenzív nemesnyár-gazdálkodással, a talajelőkészítés, ápolás és gyérítés gépi technológiájával. Továbbá tájékoztatást kaptak a területen tevékenykedő *Fertő-Hanság Nemzeti Park* munkájáról, különös tekintettel a vizes élőhelyek rekonstrukciójára.

Amint már megemlítettük, ennek s tanulmányútnak is a szilsárkányi Kiss Ferenc emlékünnepe volt az utolsó stációja.

A vándorgyűlés első napja a hagyományoknak megfelelően, jó hangulatú *baráti találkozóval* zárult, amelynek hely-

színe a göbösmajori réten felállított hatalmas sátor volt.

Közgyűlés Kapuváron

Az OEE 2004. évi közgyűlése *Kapuváron*, a *Rákóczi Művelődési Központ* (szépen dekorált színpadú) nagy színháztermében a Himnusz elénkelésével kezdődött, majd *Bede Fazekas Csaba*, a győri színház művésze elszavalta Radnóti Miklós „Himnusz a békéről” című versét.

Ezt követően a házigazda szerepét ellátó dr. Magas László vezérigazgató üdvözölte a közgyűlés résztvevőit és vendégeit, név szerint is megemlítve *Benedek Fülöp* FVM közigazgatási államtitkár, *Ivanics Ferenc* országgyűlési képviselőt /Fidesz/, a megyei közgyűlés alelnökét, dr. *Bíró Péter* kapuvári polgármestert és *Cserép Jánost*, az OEE elnökét. Majd ismertette a vándorgyűlés szakmai célkitűzéseit.

Komoly, csöndes, kegyeletos percek következtek ezután. *Ormos Balázs* OEE főtitkár felolvasta a legutóbbi vándorgyűlés óta elhunyt egyesületi tagok nevét. Minden név elhangzásakor egy fakalapács tompán megkorgatta azt a *klopacskát* (vízszintes rúdra függesztett vastag falapot), amelyet a KAEG RT. erre az alkalomra készíttetett és adományozott az egyesületnek, s amelyet az OEE könyvtárában őriznek. Úgy tűnik, hogy ezzel az aktussal az egyesületi vándorgyűlések állandó programját gyarapító új hagyomány vette kezdetét.

Szilsárkányban dr. Fírbás oszkár c. egyetemi docens ismertette Kiss Ferenc életútját, munkásságát. (A képek Detrich Miklós felvételei)

„Erdőgazdálkodásunk az EU-ban”

A bevezető ceremóniák után Cserép János OEE-elnök megnyitotta a közgyűlést. Aláhúzta annak jelentőségét, hogy az egyesületnek ez az első vándorgyűlése az EU-ba történt belépésünk után. Rámutatott, hogy erdőgazdálkodásunk és erdészettudományunk fejlődése európai, – elsősorban német – minták nyomán indult meg a XVIII-XIX. században, ám a sajátos, önálló magyar vonások már a kezdetektől fogva jelen voltak gazdálkodásunkban. Például már évszázada azt a fenntartható-tartamos erdőgazdálkodást folytatjuk, amelynek szükségességét nemzetközi szinten napjainkban követendő alapelveként oly gyakran hangoztatják. S alkalmasint nem is végezhetjük rosszul a munkát, különben aligha volna annyi értékes, természetközelinek mondott erdőnk, mint amennyivel most bevonultunk az Európai Unióba.

Az előttünk álló feladatokról szólva Cserép János azt emelte ki, hogy kultúránk, hagyományaink megőrzése mellett érdekeinket is keményen kell képviselnünk az EU-ban.

Beszéde végén az elnök felolvasta azt a levelet, amelyet dr. Madas András, az OEE örökös tiszteletbeli elnö-

ke intézett dr. Magas Lászlóhoz, a vándorgyűlés házigazdájának tisztelt ellátó Kisalföldi Erdészeti Rt. vezérigazgatójához. Dr. Madas előrehaladott korával járó egészségi állapota miatt nem tudta vállalni a vándorgyűlésen való részvételt. Levelében azonban méltatta azt a történelmi szerepet, amelyet dr. Magas László a polgári rendszerváltás kezdetén a vasfüggöny megnyitásánál játszott, s ami az örökös tiszteletbeli elnök értékelése szerint ma már része a magyar erdészet történetének is.

A vándorgyűlés résztvevői nagy tapssal fejezték ki egyetértésüket, ami egyben az őszinte tisztelet ki nyilvánítása is volt mind a levélíró, mind a levél címzettje irányában.

Államtitkári expozé

Az elnöki megnyitó után Benedek Fülöp, a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium közigazgatási államtitkára üdvözölte a közgyűlést, aki mondanivalóját három gondolat köré csoportosította.

Először is arra mutatott rá, hogy van már Nemzeti Erdőstratégiánk és Erdőprogramunk, de ahhoz, hogy a nagyszabású tervek megvalósuljanak, szükség van az emberekre, az erdészek munkájára, kötelességtudó közreműködésére is. Az államtitkár többek között arra emlékeztetett: az erdő tulajdonformájától függetlenül úgy kell az erdőgazdálkodást folytatni, hogy még jobb erdőt adjunk át utódainknak, mint amilyen mi örököltünk elődeinktől. Tájékoztatt arról, hogy az Európai Unió apparátusában Szedlák Tamás erdőmérnök, az FVM-Erdészeti Főosztály főtanácsosa képviseli a magyar erdészetet Brüsszelben.

Második gondolatként arra hívta fel a figyelmet, hogy uniós tagságunk új követelményeket támaszt az ágazatirányítással szemben is. Új szervezeti keretekre van szükség, a vezetést decentralizálni kell.

Végül Benedek Fülöp az olyan szakmai civil szervezetek fontosságára, szerepük növekedésére hívta fel a figyelmet, mint amilyen egyesületünk is. Beszédét azzal fejezte be,

hogy az erdész szakma tartsa meg továbbra is önszervező képességét.

Európa velünk nem több, hanem gazdagabb lesz

Az államtitkárt követően még további öt felszólaló lépett a mikrofonhoz.

Ivanics Ferenc, Kapuvár és vidéke országgyűlési képviselője úgy értékelte szakmai testületünket, hogy az erdészet: erős, összetartó, hagyományait őrző csapat. Uniós tagságunkat pedig úgy, hogy Európa velünk nem több, hanem gazdagabb lesz.

A képviselő nagyra értékelte dr. Magas László vezérigazgatónak azt a mozgalmát is, amelynek keretében a megye számos településén millenniumi emlékművet, fából ácsolt apostoli kettős keresztet állított a KAEG RT.

Dr. Bíró Péter kapuvári polgármester is meleg szavakkal köszöntötte a közgyűlést és örömét fejezte ki afölött, hogy ezt a nagy létszámú ünnepélyes rendezvényt ebben a városban bonyolították le.

Szedlák Tamás, az FVM Erdészeti Főosztályának főtanácsosa, aki májustól egyelőre ez év végéig az EU apparátusában Brüsszelben tevékenykedik, az Unió erdészeti tevékenységét ismertette, kiemelve azokat az intézményeket, amelyek munkája szakmánkat közelről érinti (Mezőgazdasági, Környezetvédelmi, Kutatási, Fejlesztési, Vállalkozási stb. Főigazgatóság).

A bajor parlament által 1984-ben alapított Bajor Erdőfeltárási Szövetség küldötte „Erdőgazdálkodás Bajorországban a különböző erdőtulajdonosok partnerkapcsolata alapján” címmel tartott tájékoztató felszólalást.

A finnek által rendezett Erdészeti Akadémia

Holdampf Gyula, az FVM Erdészeti Főosztály helyettes vezetője is a közgyűlés széles körű nyilvánosságát használta fel egy fontos információ közzétételére.

Elmondta, hogy Finnország az EU-ban a brüsszeli adminisztráció által is elismerten egyfajta ügygondozó

„Jó volna egyben maradni” – mondta zárszavában Cserép János, az OEE elnöke

Varga György kitüntetése

Augusztus 20-a, nemzeti ünnepünk alkalmából az államelnök a Magyar Köztársaság Bronz Érdemkeresztjével adományozta Varga György, Szakszervezetünk Nyugdíjas Bizottságának elnöke részére, éppen ebben a szakszervezeti munkakörben hosszú időn át kifejtett érdemes és eredményes munkája elismeréseként. Nagy örömünkre szolgál a magas kitüntetés! Annál is inkább, mert maga Varga György kollégánk úgy nyilatkozott, hogy az elismerés nem csak személyének, hanem azon keresztül Nyugdíjas Bizottságunknak és

Szakszervezetünknek is szól.

Valóban, Nyugdíjas Bizottságunk a legrendszerezesebben és legkövetkezetesebben működő szervezeti egységeink egyike, amiben meghatározó szerepe van elnökének.

Barátunk más nyugdíjas szervezetekben is aktívan dolgozik az idős emberek érdekében, elsősorban a Nyugdíjasok Országos Képviselőtében és ott is nagyra értékeli tevékenységét. Példája bizonyítja, hogy a közösséget végzett munka szempontjából a magasabb életkor nem jelent akadályt; aki akar, az tud is cselekedni embertársaiért.

Gratulálunk Varga György kollégánknak kitüntetése alkalmából és szívből kívánjuk, hogy erőben, jó egészségben még sokáig munkálkodhasson Szakszervezetünkben!

Az EFDSz Elnöksége

Böngésző

Ez alkalommal is megemlítnék néhány könyvcímet, figyelemfelhívás céljából. Egyik-másiknak részletesebb ismertetésére a későbbiekben talán még vissza tudunk térni.

Az OEE Erdészettörténeti Közlemények sorozatának LII. köteteként jelent meg a nagy vadász és vadászíró, Nadler Herbert 1935. évi „Vadásznapló”-ja, dr. Oroszi Sándor szerkesztésében. A sorozat XLIX. sz. tagjaként, de a bakonytamási Erdész Szellemi Műhely Szerkesztőségéből eredően jelent meg a „Rögös utak” című kötet. Tartalmának jellegét sejteti alcíme: „Erdészek belső és külső száműzetése az 50-es években”.

A Gömör Néprajza sorozat LVI. köteteként Debrecenben adták ki É. Kovács László „Erdei emberek” című könyvét, számos grafikával illusztrálva.

Dr. Borsos Zoltán „Az erdőt szolgáljuk” című, zömmel memoár- és erdészettörténeti jellegű kötete Csillag Jenő kiadásában Zalaegerszegen jelent meg. Hasonló tartalmi jellegű dr. Bartucz Ferenc „Mesél a Szalajka-patak” című műve is, amelyet a FORESTER Mémóriki Iroda adott ki. Dr. Bartucz „Abaúji nyulacskák. Kóstoló” című kis műve egyelőre kézirat-jelleggel Sátoraljaújhelyen készült és a szerző visszaemlékezéseit tartalmazza félévszázados vadász-pályafutásának emlékezetesen humoros eseményeire. A szerző, amint írja, „kóstoló-

nak” szánta egy készülő, bővebb terjedelmű vadász-anekdóta gyűjteményből.

Kifejezetten szakmatörténeti tartalmú „A székelyföldi erdészet és faipar” című 300 oldalas könyv, amely a magyar Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma támogatásával az „Erdély emlékezete” sorozat darabjaként Marosvásárhelyen jelent meg a Mentor Kiadó gondozásában; szerzője Kádár Zsombor és Pál-Antal Sándor.

Vadászévkönyv 2004. Az Országos Magyar Vadászkamara az előzőkhöz hasonló igényes kivitelben és érdekes tartalommal erre az évre is megjelentette a vadászok kalendáriumát. A szép, színes természetfotókkal illusztrált naptári rész után fölöttébb időszzerű témával indul a kötet: *Hogyan fogunk vadászni Európában?* A praktikus formátumú 152 oldalas kötet egyik tartalmi mottója is lehetne a következő fejezetcím: *A zene és a vadászat.* (A vadászzene kialakulása, a vadászmise műfajtörténete, operabeli vadászat, a vadászkürtös, a kutyák hangjai, stb.)

A tartalom másik meghatározó témája a *dámvad*. Kiemelendő azonban az „Európa legnagyobb macskája” című érdekes fejezet is, amely a *hiúzról*, erről a házánkban ismét fel-fel tűnő ragadozóról szól. Mind e mellett számos más érdekességet is tartalmaz a kötet, amely ezért és pompás fénykép-illusztrációi miatt is vadászati szakirodalmunk marandó értéke. Szerkesztője Pechtol János, kivitelezője a Dénes Natur Műhely Kiadó.

A Selmec-kérdés. Az „Erdészettörténeti Közlemények” LVI. számú kötete dr. Oroszi Sándornak „A Selmec kérdés” című tanulmányát tartalmazza. A szerző ebben annak a hosszú huzavonának a történetét írta meg, amely az 1867-es kiegyezést követően támadt és az I. világháború végéig tartott. A lényege az volt: maradjon-e Selmecbányán az ősi bányászati-kohászati-erdészeti akadémia, vagy pedig áttelepüljön az ország valamely másik városába? Olyanba, amely mind a mérnökképzés, mind az értelmiségnevelés szempontjából kedvezőbbnek tűnő feltételekkel rendelkezik, mint a régi bányaváros.

Amint ismeretes, a félévszázados vitának a történelem vetett véget drasztikus és drámai nyersséggel: 1918 végén Selmecről menni, menekünie kellett az Alma Maternek és fiainak!

Erdők ...

... Vas megyében; Erdők Győr-Moson-Sopron megyében. ezzel a két szép kivitelű *erdészeti tájismertető* prospektussal gyarapította a már korábban megjelent hasonló jellegű kiadványok sorát az Állami Erdészeti Szolgálat Szombathelyi Igazgatósága. *Mindkettőt Greguss László Géza szerkesztette*, aki íróként és nagyszerű természetfotósként is közreműködött a két mini-tájmonográfia megalkotásában.

A két füzet tartalmi szerkezete is azonos, sőt egyes részek erős átfedéseket, azonosságokat mutatnak, még ábraanyagukban is. A megye erdőgazdasági tájainak és azon belül kistájainak leírását az erdőgazdálkodás, majd az e térségekben is fontos szerepet játszó vadgazdálkodás és vadászat bemutatása követi. Szócikk-szerű leírásban megismerteti az állományalkotó őshonos fafajokat és a termesztett nemesnyájakat, továbbá a termőhelyi adottságokat, valamint az erdők egészségi állapotát az AESz rendszeres megfigyelései alapján.

Hangulatos, kedves kis fejezetei a füzeteknek a megyék területén folytatott, s az erdővel szorosan összefüggő természetvédelem ismertetése, valamint a tapasztalat szerint a közönség érdeklődésére különösen számottartó erdei emlékhelyek, arborétumok, parkerdők bemutatása. Az erdészeti igazgatás tevékenységének, helyi aktualitásainak rövid áttekintése zárja a tartalmat.

Lám, ennyi minden belefér 32 oldalba és mindez szép fényes műnyomó papíron, rengeteg érdekes, gyönyörű, színes fényképpel tálalva!

k.p.

Egy erdészélet emlékei

Sokat vitatkoznak a történelemtudomány bölcs művelői diszciplinájuk mibenlétéről, hasznáról, céljáról, értelméről. Ki az élet tanítómestereként fogja föl, ki pedig a felnőttek meséjeként. (A vizsga előtt álló diákok véleményét nemigen szokták kikérni ezekben a kérdésekben.)

Annyi bizonyos, hogy népek, nemzetek története az egyes emberek sorsának összegzését foglalja magába. Ezért fölöttébb érdekesek lehetnek azok a múltba történő kisebb-nagyobb visszaemlékezések, amelyeket íráskedvű és képességű embertársaink (Dante megállapítását idézve) rendszerint már „túl az emberélet útjának felén” papírra vetnek.

*

Három ilyen kézirat-jellegű memoár-füzettel lepte meg környezetét: családját, volt somogyi kollégáit és barátait a nyolcadik X-et is hamarosan betöltő Szilágyi József erdőmérnök kollégánk, a kiváló Bedő-díjas műszaki szakember. Ízesen, élvezetes stílusban megfogalmazott önéletrajzát, annak tagolását jól jellemzi a három füzet címe: „Soproni emlékek, A második világháború árnyékában”; „Sopron után, az élet útján” és „Emlékek az erdészeti múltból”. Íme, a következőkben mindegyikről néhány mondat.

*

Az első kötetben, amint arra címéből is következtethetünk, soproni egyetemista éveinek élményeit-kalandjait idézi fel a szerző. A legnagyobb értéke ennek a füzetnek, hogy éppen azoknak a kritikus 1944-1947-es éveknek a soproni mindennapjaiba nyit bepillantást, amelyek memoár-irodalma a legszegényesebb. Megható, ahogyan méltatja egykori neves tanárait (Modrovich, Sébor, Fehér, Solt prof. stb.): „Jó hálával gondolni professzorainkra, akik nagy bölcsességgel mentették meg az alma mater kincseit, főleg az élőket ... Emlékük tisztán ragyog ötven év után is.” Olyan kevésbé közismert részleteket tudhatunk meg az első részből, mint hogy pl. az egyetem épületeit birtok-

ba vevő szovjet kórházparancsnokság Győrfi János profot nevezte ki az intézmény első vezetőjévé.

*

A második füzet: a Somogyban műszaki munkakörben dolgozott 44 kemény év története. Ez már valóban komoly szakmatörténet, amelyben úgy tükröződik a korabeli erdészet, mint – ahogy mondani szokták – cseppben a tenger. Ám az egyéni életút összegezése kissé kesernyés: „... amit Sopron rámbízott, talán kis részben sikerült is elvégezniem ... Mégsem vittem semmire ...”.

Ez akár az akkori generációk sorsainak summázata is lehetne.

*

A harmadik füzet tartalma valóban szubjektív élményanyagnak tűnik, mégis sok-sok kis tanulsággal, információval gazdagítja erdészettörténeti ismereteinket. Íme néhány példa.

A háború után az erdőgazdaság a mész mellett még téglát is égetett, hogy az erdészeti épületeket helyre tudja állítani. A saját asztalosüzemek pedig nyílászárókat szolgáltattak. A somogyvári erdőgondnokság gyártotta a szerte a szakmában használt színes jelzőkrétákat. Az erdőgazdaság tőzeg és lápi mész bányákat, s halastavakat is üzemeltetett. Kaszópusztán még régi uradalmi gőzekével szántottak, a faanyagszállításban bivalyokat is használtak; az egykori herceg Hohenlohe-birtok pedig szovjet erdőkezelősként működött egy Kuricin nevű százados vezetése alatt.

*

Kis ismertetőnknek az lenne az igazi haszna, ha minél több kolléga követné Szilágyi József példáját és tollat ragadna, hogy megörökítse az utókor számára élményeit, szakmai tapasztalatait, életregényét.

Dr. K. P.

Németh Ferenc erdésztechnikus, faragó munkája: „A hárs mosolya”,
(Fotó: Detrich Miklós)

HUMOR

Egy ember bemegy a gyógyszerértárba és megkérdezi a gyógyszeráróst:

– Kérem, nem tudna adni valamit csuklás ellen?

A patikus áthajol a pult fölött, jól hátbavágja a fickót, majd megkérdezi:

– Na, használt?

– Nem tudom, mindjárt kimegyek a parkolóba a feleségemhez és megkérdezem.

*

Az egypupu tevét az különbözteti meg a kétpuputól, aki akarja.

*

Kétféle sebtapas van: amelyik nem akar ragadni és amelyik nem akar lejönni.

*

Múlt éjszaka azt álmodtam, hogy megvettem öt kiló vattacukrot és amikor felébredtem, nem volt meg a párnám.

*

Mi a szúnyogháló? Az ajtón betévedt rovarok ablakon át történő távozását megakadályozó szerkezet.

EGYETEMI HÍREK

A „Nyugat-Magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Karán **habilitált doktori** címet kapott: *dr. Németh Mária* főiskolai tanár és *dr. Varga Szabolcs* egyetemi docens.

Ph.D. doktorrá avatták a következő erdőmérnököket: *Benke József*, *Czímber Kornél* és *Kovács Zoltán*. Továbbá *Farkas Ferenc* okl.vegyésmérnököt.

Címzetes egyetemi tanár címet kapott a következő három erdőmérnök: *dr. Kárpáti László* /a Fertő-Hanság N.P. igazgatója/, *dr. Marosi György* Ph.D./ az ERTI Soproni Kísérleti Állomásának igazgatója/ és *dr. Papp Ti-vadar* /a MEFA RT. vezérigazgató-helyettese/. Továbbá *dr. Dudich Endre* CSc okl. geológus.

Címzetes egyetemi docens címet kapott: *Feiszt Ottó* /a Zalaerdő Rt. vezérigazgatója/, *Giczi Ferenc*, /a Lajta-Hanság Rt. üzemigazgatója/, *dr. Jámor László* /a TÁEG RT. vezérigazgatója/, *Szakál Péter* c. igazgató és *Tímár György* /a Bakonyerdő Rt. erdészeti igazgatója/.

A **Pro Silvicultura Natura et Venatoria Kari Dísz**tört adományozták a következő három erdőmérnök ré-

szére: *Balsay Miklós* és *dr. Kovács Gábor* ny. vezérigazgatónak, továbbá *Cserép János* vezérigazgatónak, az OEE elnökének.

Mérnöki oklevelet a következő mennyiségben adtak ki az Erdőmérnöki Karon az elmúlt tanév végén: erdőmérnök 37 /27 férfi, 10 nő/; okl. környezetmérnök 27 /6 férfi, 21 nő/; vadgazda mérnök 20 /18 férfi, 2 nő/; okl. környezetmérnök szakmérnök 1 /férfi/.

A **Csíkseredára kihelyezett távoktatás** keretében a kiadott diplomák száma a következőként alakult: okl. környezetmérnök 18 /8 férfi, 10 nő/; vadgazda mérnök 27 /24 férfi, 3 nő/.

HÍREK

Kitüntetés. Augusztus 20-a, nemzeti ünnepünk alkalmából a Magyar Köztársasági Érdemrend tisztí kereszttel kitüntetést kapta *dr. Németh Károly*, a Nyugat-Magyarországi Egyetem tanára, a műszaki tudományok doktora.

*

Emlékérem adományozás. A Román Erdészeti Szakszervezeti Szövetség /Federatia Sindicatelor Din Silvicultura Silva Din Romania/ em-

lékérmet adományozott *Herczeg Miklósnak*, szakszervezetünk főtitkárának. Az emlékérmeket a szövetség elnöke, *Marian Stoicescu* úr személyesen adta át Budapesten szakszervezetünk központjában.

*

Az **Erdészeti Múzeum** Sopronban a nyári vakáció idején sem szünetelt, hanem augusztusban megrendezte a **XII. országos vadászati, halászati és természetvédelmi képzőművészeti kiállítás**t. Ezen a Békés Megyei Képzőművészeti Szabadiskola Egyesület Alkotótáborának 27 művésze mutatta be műveit: festményeket, grafikákat, rézdomborításokat és tűzzománcképeket. A kiállítást *Barátossy Gábor*, az FVM. Erdészeti Főosztály vezetője nyitotta meg, aki hangsúlyozta a művészetnek, a kultúrának emberi értékeket megőrző szerepét elanyagiasodott világunkban.

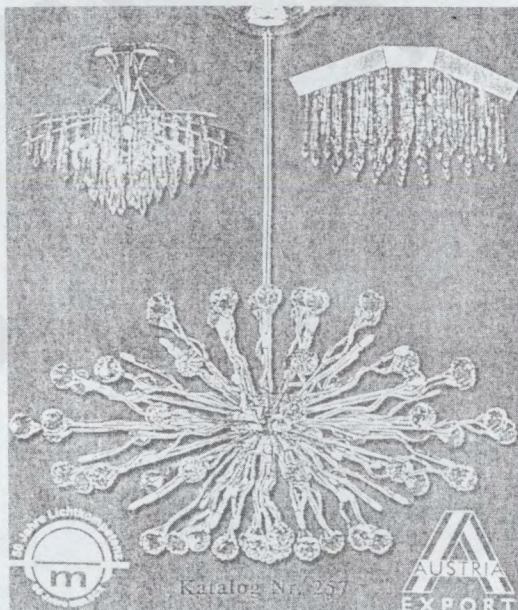
Ezt megelőzően „*Dianák*” címmel kilenc alkotónő mutatkozott be ugyan ezen a helyen azonos jellegű művekkel + kézi festésű porcelánokkal. Jelenleg *Németh Zoltán* faműves különleges faórái és *Sarlós Györgyné* fa-

MOLE CZ FÉNY CSILLÁRÁRUHÁZ

1113 Budapest, Karolina út 17.

Telefon: 385 22 12. Tel/fax: 385-16-42

A 7000 lámpa, csillár és világítótest háza!

Szeretné egy helyen látni az összes lámpát, csillárt és világítótestet, amely csak elképzelhető?

Mi: a budapesti Molecz-Fény, kívánságát ezentúl teljesíthetjük. A Molecz cég Ausztria legnagyobb lámpagyártó vállalata és világszerte majdnem minden kontinensen sikeresen működik. Így biztos lehet abban, hogy kompetens partnerrel áll szemben.

Mintatermünkben 800 m²-en 7000 féle világítási cikk között válogathatnak.

Akció:

az EFDSZ tagjai számára az alábbi vásárlási kedvezményt biztosítjuk vásárlásonként:

20.000 Ft feletti vásárlásnál -5%. 100.000 Ft felett -10%. 150.000 Ft felett -15% engedményt adunk.

szobrai tekinthetők meg az Erdészeti Múzeum időszakos kiállításán *október 3-ig*, szerda kivételével naponta 13-18 óra között.

*

Tízéves jubileum. Fennállásának tízéves évfordulója alkalmából a Magán Erdőtulajdonosok és Gazdálkodók Országos Szövetsége /MEGOSz/ *szeptember 16-án* emlékülést rendez Pilis községben, az ERDŐSZÖV RT. székhelyén. Ezen többek között részt vesz az Európai Erdőtulajdonosok Szövetségének /EPF/ főtitkára, Natalie Hufnagel is. Az ülésen adják ki első ízben a MEGOSz most alapított kitüntetését: a *Rimler Pál Emlékérmét*. Az üléshez kapcsolódik „A magyar erdőgazdálkodás az Európai Unió tükrében” című konferencia, továbbá az idei „Erdők Hete” rendezvénysorozata, valamint terepi gépbemutató.

*

Környezetvédelmi konferencia. A Levegő Munkacsoport, az Európai Környezetvédelmi Iroda, valamint a Magyar Tudományos Akadémia nemzetközi konferenciát rendezett Budapesten, az MTA székházában. A rendezvénynek „A környezetvédelmi szempontból káros támogatások és megszüntetésük lehetőségei” volt a tárgya.

*

A tudás tárháza. „A Nyugat-Magyarországi Egyetem Központi Könyvtára és közgyűjteményi hálózata, 2004” címmel ismertető füzetet adott ki önmagáról az intézmény *Mastalir Ernőné* dr. főigazgató szerkesztésében. A füzetből egy korszerű, az informatika és számítástechnika mai eszközeivel jól felszerelt, elektronizált intézményrendszer tárul az érdeklődő elé. Külön figyelmet érdemel a *központi levéltár* ismertetése, mivel gazdag, értékes anyagot tartalmaz. Ebben nemcsak az intézmény múltja után kutatók találhatnak bőséges forrásanyagot, de pl. személyes ügyekben eljárók is. Az ismertető név szerint felsorolja a levéltárban őrzött személyes irathagyatékokat.

*

Új szakszótár. A Kisalföldi Erdőgazdaság Rt. Vadászatszervező Irodája adta ki *Iványi Ákos* „Magyar-német, né-

met-magyar erdészeti, faipari, vadászati szakszótár” című, 356 oldalas praktikus zsebkönyv alakú művét. A szakszótárt az OEE kisalföldi vándorgyűlésének résztvevői a KAEG RT.-től a részvételi díj fejében megkapták.

*

Gépesítési információ. A Nyugat-Magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Karának Géptani Tanszéke közreadta a közismert „piros füzetek” 21. kötetét, amelynek címe: „Timberjack-MAN típusú vékonyfa-kötegelő gép”. Őt szerzőjének munkáját szerkesztőként *dr. Horváth Béla* intézetigazgató egyetemi tanár, Pattantyus-díjas gépészmérnök fogta össze. Megjelentetését /miként a gép próbaüzemeltetési vizsgálatait is/ a kaposvári SEFAG RT. támogatta.

*

Magyarország állatvilága. Ezzel a címmel immár harmadik alkalommal bocsátott ki a Magyar Posta négy bélyegből és egy blokkból álló sorozatot. Tervezője *Székely Kálmán* grafikusművész. A bélyegeken a nyugati földikutya, a barkóscinege, a pannongyík és a viza képe látható. A blokk bélyegképén a magyar virágdiszbugár nőténye, a kereten és az alnyomaton pedig a bogár két hím példánya és egy r észikló látható. Az alkalmi borítékot egy réti fülesbagoly, a bélyegző grafikáját pedig egy nagyfűlű denevér stilizált rajza díszíti.

*

Tigriskampány. Az Európai Állatkeretek és Akváriumok Szövetsége /EAAZ/ kampányt indított a vadon élő tigrisek védelmét szolgáló programok támogatására. Ehhez a magyar Fővárosi Állat- és Növénykert is csatlakozott. A kampány közvetlen erdészeti kapcsolatát az jelenti, hogy *egyik célja a tigrisek élőhelyének: az indiai, délkelet-ázsiai esőerdőknek a védelme*. A Föld valaha több mint százezerre becsült tigris állománya ma már csak max. 7500 db. és a szibériai, a bengáli, a hátsó-indiai, dél-kínai és szumátrai tigris alkotja. A balti, a kaszpi és a jávai tigris nemrég, 1940-1980 között pusztult ki.

*

Meghalt a legidősebb nő. Idei első lapszámunkban hírül adtuk, hogy ja-

Címképünk: dr. Seregély István egri érsek szentelte fel Mátrafüreden a Vadas Jenő Erdészeti és Vadászati Szakképző Iskola parkjában létesített Erdei Ökumenikus Istentiszteleti Helyet. Az eseményről szóló részletesebb tudósításunk a 14. oldalon olvasható. (Fotó: Pádár Sándor.)

nuárban 106 éves korában gödöllőn meghalt *Szódj István* erdésztechnikus, aki egyben az ország legidősebb férfilakosa is volt. A nyár folyamán a napi sajtó hírül adta, hogy Lepsényben meghalt a legidősebb magyar nő is, Csiki Sándorné szül. *Földes Rozália: 111 éves volt!*

*

Szakkiállítás. Ebben az évben is megrendezik *szeptember 8-11.* között sopronban a *Ligno Novum – Wood Tech* Asztalos-, Faipari és Erdészeti Szakkiállítást. Helyszíne: a Sportcentrum és a csatlakozó szabad területek. A kiállítás ideje alatt konferenciát is lebonyolítanak.

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI HÍRADÓ

XIV. évfolyam 3. szám.

Kiadja:

az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete

1061 Budapest, Jókai tér 9.

Tel.: 331-4369; Fax: 374-3025

Felelős kiadó:

Herczeg Miklós főtitkár

A Szerkesztő Bizottság:

Barta László, Fritsch Ottó,

Gilicze Péter

Herczeg Miklós (elnök)

Németh Szilveszter

A szerkesztésben közreműködik:

Dr. Király Pál

Nyomda:

CERBERUS Nyomdaipari Könyv- és Lapkiadó Kft.

1066 Budapest, Lovag u. 14.

Tel.: (06) 1-302-5154

Felelős vezető:

Schmidt Gábor ügyvezető igazgató

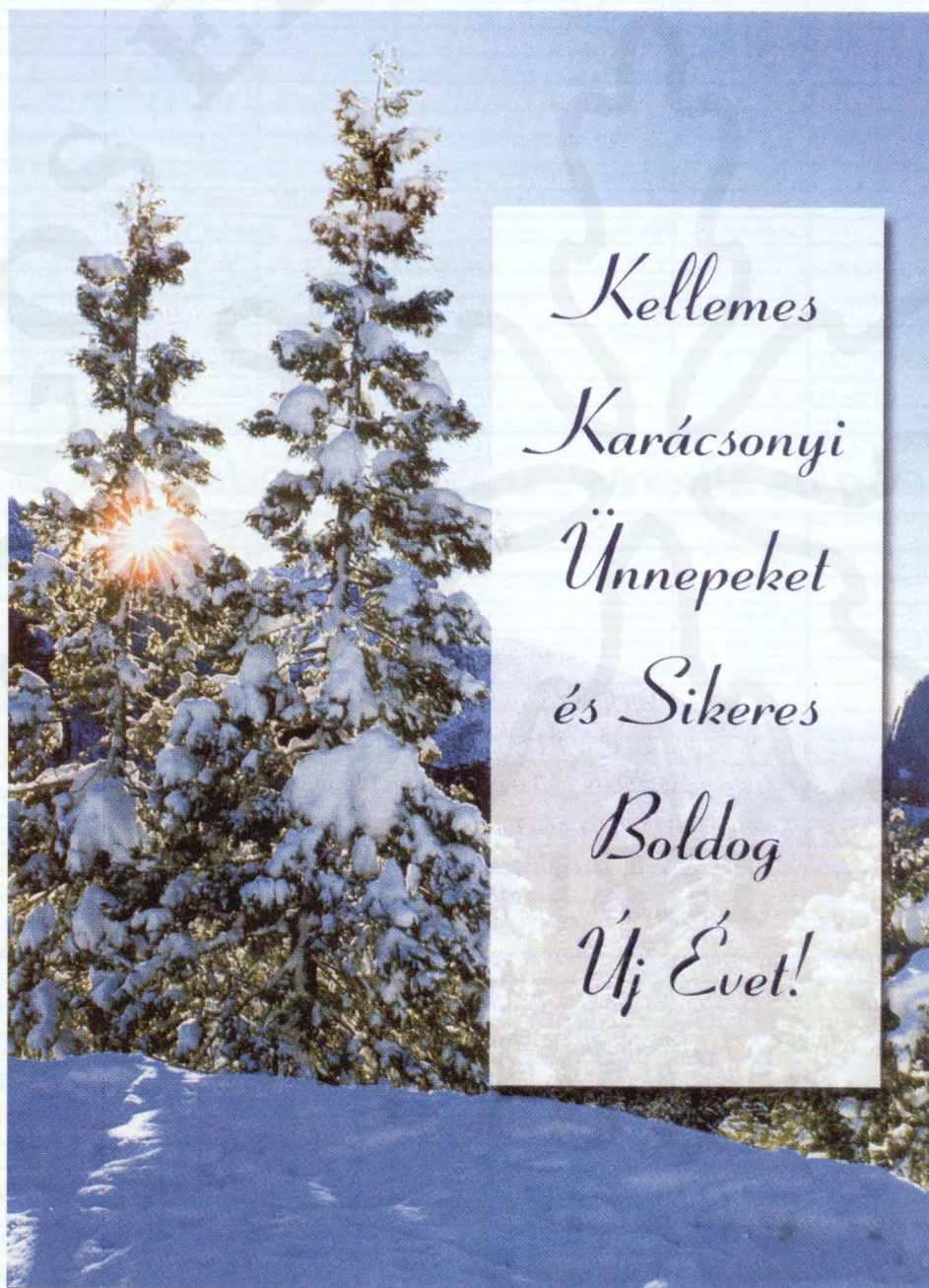
A lap átlagosan negyedévenként jelenik meg.

Hírlapárusi forgalomba nem kerül, terjeszti az EFDSz.

Erdészeti és faipari HÍRADÓ

XIV. évfolyam 4. szám, 2004. december

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI DOLGOZÓK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

A tartalomból:

Év-forduló

*

Kormányhatározat a Nemzeti Erdőprogramról

*

Eredményes volt az erdészeti közmunka

*

Bérezés 2005-ben

*

Solymos Rezső akadémiai székfoglalója

*

Egyetemünk évkönyve

*

Természetvédelem és erdészet

*

Emlékmű a hősöknek

*

Fodor László emlékezete

*

Nyugdíjasoknak – nyugdíjasokról

*

Az erdőtüzek elleni védekezés kérdései

*

Századik ...

*

Vadásznap a könyvtárban

*

Hírek

	JANUÁR		FEBRUÁR		MÁRCIUS	
1	Szombat	Új év, Fruzsina	Kedd	Ignác	Kedd	Albin
2	Vasárnap	Ábel	Szerda	Karolina, Aida	Szerda	Lujza
3	Hétfő	Genováva, Benjámín	Csütörtök	Balázs	Csütörtök	Kornélia
4	Kedd	Titusz, Leona	Péntek	Ráchel, Csenge	Péntek	Kázmér
5	Szerda	Simon	Szombat	Ágota, Ingrid	Szombat	Adorján, Adrián
6	Csütörtök	Boldizsár	Vasárnap	Dorottya, Dóra	Vasárnap	Leonóra, Inez
7	Péntek	Attila, Ramóna	Hétfő	Tódor, Rómeó	Hétfő	Tamás
8	Szombat	Gyöngyvér	Kedd	Aranka	Kedd	Zoltán
9	Vasárnap	Marcell	Szerda	Abigél, Alex	Szerda	Franciska, Fanni
10	Hétfő	Melánia	Csütörtök	Elvira	Csütörtök	Ildikó
11	Kedd	Ágota	Péntek	Bertold, Marietta	Péntek	Szilárd
12	Szerda	Ernő	Szombat	Lídia, Livia	Szombat	Gergely
13	Csütörtök	Veronika	Vasárnap	Ella, Linda	Vasárnap	Krisztián, Ajtony
14	Péntek	Bódog	Hétfő	Bálint, Valentin	Hétfő	Matild, (Pihenőnap)
15	Szombat	Lóránt, Loránd	Kedd	Kolos, Georgina	Kedd	Nemzeti ünnep, Kristóf
16	Vasárnap	Gusztáv	Szerda	Julianna, Lilla	Szerda	Henrietta
17	Hétfő	Antal, Antónia	Csütörtök	Donát	Csütörtök	Gertrud, Patrik
18	Kedd	Piroska	Péntek	Bernadett	Péntek	Sándor, Ede
19	Szerda	Sára, Mária	Szombat	Zsuzsanna	Szombat	József, Bánk (Munkanap)
20	Csütörtök	Fábián, Sebestyén	Vasárnap	Aladár, Álmos	Vasárnap	Klaudia
21	Péntek	Ágnes	Hétfő	Eleonóra	Hétfő	Benedek
22	Szombat	Vince, Artúr	Kedd	Gerzson	Kedd	Beáta, Izolda
23	Vasárnap	Zelma, Rajmund	Szerda	Alfréd	Szerda	Emőke
24	Hétfő	Timót	Csütörtök	Mátyás	Csütörtök	Gábor, Karina
25	Kedd	Pál	Péntek	Géza	Péntek	Irén, Írisz
26	Szerda	Vanda, Paula	Szombat	Edina	Szombat	Emánuel
27	Csütörtök	Angelika	Vasárnap	Ákos, Bátor	Vasárnap	Húsvét, Hajnalka
28	Péntek	Károly, Karola	Hétfő	Elemér	Hétfő	Húsvét, Gedeon
29	Szombat	Adél			Kedd	Augusztia
30	Vasárnap	Martina, Gerda			Szerda	Zalán
31	Hétfő	Marcella			Csütörtök	Árpád

Boldog és sikeres 2005. esztendőt!

	JÚLIUS		AUGUSZTUS		SZEPTEMBER	
1	Péntek	Tihamér, Annamária	Hétfő	Boglárka	Csütörtök	Egyed, Egon
2	Szombat	Ottó	Kedd	Lehel	Péntek	Rebeka, Dorina
3	Vasárnap	Kornél, Soma	Szerda	Hermína	Szombat	Hilda
4	Hétfő	Ulrik	Csütörtök	Domonkos, Dominika	Vasárnap	Rozália
5	Kedd	Emese, Sarolta	Péntek	Krisztina	Hétfő	Viktor, Lőrinc
6	Szerda	Csaba	Szombat	Berta, Bettina	Kedd	Zakariás
7	Csütörtök	Apollónia	Vasárnap	Ibolya	Szerda	Regina
8	Péntek	Ellák	Hétfő	László	Csütörtök	Mária, Adrienn
9	Szombat	Lukrécia	Kedd	Emőd	Péntek	Ádám
10	Vasárnap	Amália	Szerda	Lőrinc	Szombat	Nikolett, Hunor
11	Hétfő	Nóra, Lili	Csütörtök	Zsuzsanna, Tiborc	Vasárnap	Teodóra
12	Kedd	Izabella, Dalma	Péntek	Klára	Hétfő	Mária, Adrienn
13	Szerda	Jenő	Szombat	Ipoly	Kedd	Kornél
14	Csütörtök	Örs, Stella	Vasárnap	Marcell	Szerda	Szeréna, Roxána
15	Péntek	Henrik, Roland	Hétfő	Mária	Csütörtök	Enikő, Melitta
16	Szombat	Valter	Kedd	Ábrahám	Péntek	Edit
17	Vasárnap	Endre, Elek	Szerda	Jácint	Szombat	Zsófia
18	Hétfő	Frigyes	Csütörtök	Ilona	Vasárnap	Diána
19	Kedd	Emília	Péntek	Huba	Hétfő	Vilhelmina
20	Szerda	Illés	Szombat	Szt. István, államalapítás ünnepe, Vajk	Kedd	Friderika
21	Csütörtök	Dániel, Daniella	Vasárnap	Sámuel, Hajna	Szerda	Máté, Mirella
22	Péntek	Magdolna	Hétfő	Menyhért, Mirjam	Csütörtök	Móric
23	Szombat	Lenke	Kedd	Bence	Péntek	Tekla
24	Vasárnap	Kinga, Kincső	Szerda	Bertalan	Szombat	Gellért, Mercédesz
25	Hétfő	Kristóf, Jakab	Csütörtök	Lajos, Patrícia	Vasárnap	Eufrozina, Kende
26	Kedd	Anna, Anikó	Péntek	Izsó	Hétfő	Jusztina
27	Szerda	Olga, Liliána	Szombat	Gáspár	Kedd	Adalbert
28	Csütörtök	Szabolcs	Vasárnap	Ágoston	Szerda	Vencel
29	Péntek	Márta, Flóra	Hétfő	Beatrix, Erna	Csütörtök	Mihály
30	Szombat	Judit, Xénia	Kedd	Rózsa	Péntek	Jeromos
31	Vasárnap	Oszkár	Szerda	Erika, Bella		

APRILIS		MÁJUS		JÚNIUS		
Péntek	Hugó	Vasárnap	Munka ünnepe, Fülöp, Jakab	Szerda	Tünde	1
Szombat	Áron	Hétfő	Zsigmond	Csütörtök	Kármén, Anita	2
Vasárnap	Buda, Richárd	Kedd	Tímea, Irma	Péntek	Klotild	3
Hétfő	Izidor	Szerda	Mónika, Flórián	Szombat	Bulcsu	4
Kedd	Vince	Csütörtök	Györgyi	Vasárnap	Fatime	5
Szerda	Vilmos, Biborka	Péntek	Ivett, Frida	Hétfő	Norbert, Cintia	6
Csütörtök	Herman	Szombat	Gizella	Kedd	Róbert	7
Péntek	Dénes	Vasárnap	Mihály	Szerda	Medárd	8
Szombat	Erhard	Hétfő	Gergely	Csütörtök	Félix	9
Vasárnap	Zsolt	Kedd	Ármin, Pálma	Péntek	Margit, Gréta	10
Hétfő	Leó, Szaniszló	Szerda	Ferenc	Szombat	Barnabás	11
Kedd	Gyula	Csütörtök	Pongrác	Vasárnap	Villő	12
Szerda	Ida	Péntek	Szervác, Imola	Hétfő	Antal, Anett	13
Csütörtök	Tibor	Szombat	Bonifác	Kedd	Vazul	14
Péntek	Anasztázia, Tas	Vasárnap	Pünkösd, Zsófia, Szonja	Szerda	Jolán, Vid	15
Szombat	Csongor	Hétfő	Pünkösd, Mózes, Bolond	Csütörtök	Jusztin	16
Vasárnap	Rudolf	Kedd	Paszkál	Péntek	Laura, Alida	17
Hétfő	Andrea, Ilma	Szerda	Erik, Alexandra	Szombat	Arnold, Levente	18
Kedd	Emma	Csütörtök	Ivó, Milán	Vasárnap	Gyárfás	19
Szerda	Tivadar	Péntek	Bernát, Felícia	Hétfő	Rafael	20
Csütörtök	Konrád	Szombat	Konstantin	Kedd	Alajos, Levente	21
Péntek	Csilla, Noémi	Vasárnap	Júlia, Rita	Szerda	Paulina	22
Szombat	Béla	Hétfő	Dezső	Csütörtök	Zoltán	23
Vasárnap	György	Kedd	Eszter, Eliza	Péntek	Iván	24
Hétfő	Márk	Szerda	Orbán	Szombat	Vilmos	25
Kedd	Ervin	Csütörtök	Fülöp, Evelin	Vasárnap	János, Pál	26
Szerda	Zita, Mariann	Péntek	Hella	Hétfő	László	27
Csütörtök	Valéria	Szombat	Emil, Csanád	Kedd	Levente, Irén	28
Péntek	Péter	Vasárnap	Magdolna	Szerda	Péter, Pál	29
Szombat	Katalin, Kitti	Hétfő	Janka, Zsanett	Csütörtök	Pál	30
		Kedd	Angéla, Petronella			31

Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete.

OKTÓBER		NOVEMBER		DECEMBER		
Szombat	Malvin	Kedd	Mindenszentek, Marianna	Csütörtök	Elza	1
Vasárnap	Petra	Szerda	Halottak Napja, Achilles	Péntek	Melinda, Vivien	2
Hétfő	Helga	Csütörtök	Győző	Szombat	Ferenc, Olívia	3
Kedd	Ferenc	Péntek	Károly	Vasárnap	Borbála, Barbara	4
Szerda	Aurél	Szombat	Imre (Munkanap)	Hétfő	Vilma	5
Csütörtök	Brúnó, Renáta	Vasárnap	Lénárd	Kedd	Miklós	6
Péntek	Amália	Hétfő	Rezső	Szerda	Ambrus	7
Szombat	Koppány	Kedd	Zsombor	Csütörtök	Mária	8
Vasárnap	Dénes	Szerda	Tivadar	Péntek	Natália	9
Hétfő	Gedeon	Csütörtök	Réka	Szombat	Judit	10
Kedd	Brigitta, Gitta	Péntek	Márton	Vasárnap	Árpád	11
Szerda	Miksa	Szombat	Jónás, Renátó	Hétfő	Gabriella	12
Csütörtök	Kálmán, Ede	Vasárnap	Szilvia	Kedd	Luca, Otília	13
Péntek	Helén	Hétfő	Aliz	Szerda	Szilárda	14
Szombat	Teréz	Kedd	Albert, Lipót	Csütörtök	Valér	15
Vasárnap	Gál	Szerda	Ödön	Péntek	Etelka, Aletta	16
Hétfő	Hedvig	Csütörtök	Hortenzia, Gergő	Szombat	Lázár, Olimpia	17
Kedd	Lukács	Péntek	Jenő	Vasárnap	Augusztá	18
Szerda	Nándor	Szombat	Erzsébet, Zsóka	Hétfő	Viola	19
Csütörtök	Vendel	Vasárnap	Jolán	Kedd	Teofil	20
Péntek	Orsolya	Hétfő	Olivér	Szerda	Tamás	21
Szombat	Előd	Kedd	Cecília	Csütörtök	Zénó	22
Vasárnap	Nemzeti ünnep, Gyöngyi	Szerda	Kelemen, Klementína	Péntek	Viktória	23
Hétfő	Salamon	Csütörtök	Emma	Szombat	Ádám, Éva	24
Kedd	Blanka, Bianka	Péntek	Katalin	Vasárnap	Karácsony, Eugénia	25
Szerda	Dömötör	Szombat	Virág	Hétfő	Karácsony, István	26
Csütörtök	Szabina	Vasárnap	Virgil	Kedd	János	27
Péntek	Simon, Szimonetta	Hétfő	Stefánia	Szerda	Kamilla	28
Szombat	Nárcisz	Kedd	Taksony	Csütörtök	Tamás, Tamara	29
Vasárnap	Alfonz	Szerda	András, Andor	Péntek	Dávid	30
Hétfő	Farkas (Pihenőnap)			Szombat	Szilveszter	31

Év-forduló

Ismét lepergett egy év az idő antik titánja, Kronosz soha le nem fogyó végtelen homokóráján és újra itt van egy új esztendő. Néhány év elmúltával talán csak két-három esemény marad majd fenn emlékezetünk rostáján a 2004. évről, évezredes történelmünknek erről a másodpercéről. Az egyik bizonyára: ebben az évben, május 1-én vált hazánk az Európai Unió teljes jogú tagjává. A másik: nem mindennapi politikai-kormányzati válság rázta meg az év folyamán a magyar társadalmat, amely habár talán csak következményeiben – szakmánkat is érintette. S persze még az athéni nyári olimpia.

Ez az említett, *elhúzódó válságos politikai helyzet* – miként a legtöbb hasonló eset – tulajdonképpen *egy gazdasági-monetáris válság talaján bontakozott ki*. Medgyessy Péter miniszterelnök már január 7-én bejelentette László Csaba pénzügyminiszternek Draskovics Tibor kabinetfőnökkel történő felváltását február 15-én. Akkor bizonyára maga sem gondolta, hogy egy olyan lavina első követ mozditja meg, amely azután augusztus végén - szeptemberben őt magát és kormányának egyrészét is elsodorja. Amikor pedig az újdonsült pénzügyminiszter február 25-én a kormány elé terjesztette és elfogadtatta a 185 milliárd forint költségvetési megszorítást tartalmazó „Draskovics-csomagot”, akkor már a legegyszerűbb újságolvasó állampolgár is felfoghatta: nagy baj lehet az államkassza körül; a gazdasági-pénzügyi helyzet a tíz évvel korábbihoz hasonlóan válságos. (Emlékezzünk a „Bokros-csomagra”.)

Hogy mit jelent a valóságban a Draskovics-csomag, azt azoknak a szervezeteknek és intézményeknek a vezetői tudnák leginkább megmondani, akiknek a megszorító intézkedéseket végre kell hajtaniuk; így az erdészeti költségvetési szervek vezetői is. Súlyos megnyirbálások következményeit kell majd valahogyan elviselnünk. Jó lett volna (talán még nem késő?) *érdekképviselési-érdekvédelmi szervezeteinknek ebben az ügyben összefogniuk és közös erővel menteni a szakma javára, ami menthető*. Annál is inkább, mert *a politikai földrengés az erdészet területén is érezhető volt*. A februári országos gazdatüntetés nyomán a szabolcs-szatmár-beregi magánerdőtulajdonosok, erdőgazdák is készültek már a felpályás útlezárást jelentő demonstrációra az erdőtelepítések állami támogatásának alacsonynak ítélt volta miatt. Azonban az utolsó pillanatban, március 8-án az FVM-nek és a MEGOSz-nak sikerült megegyeznie a vitás kérdésekben és a demonstráció elmaradt.

A hosszú, forró nyár után jött a vitatott körülmények között (egyesek szerint, úgymond, pártpolitikai puccs révén) kormányfővé avanszált Gyurcsán Ferenc, a részben átalakított régi-új kormányával. S új programmal és új jelszóval. A Medgyessy-féle „Modern közvéltársaságot építünk” jelszó a kialakult helyzetben még Gyurcsán füle számára is túlzásként hangozhatott, ezért ő ezt hirdette meg: „*Lendületben az ország*”. A néphumor

azonban legott hozzáfűzte ehhez is a maga kommentárját: a lejtőn lefelé száguldva a lendületet még gyorsítani is lehet. Ami pedig a programot illeti: már óvatos a közvélemény, mert már annyira tele van a padlás kifulladás-kipukkadat vagy még éppen alig megkezdett, s máris kimúlt pártpolitikai és/vagy kormányzati hosszú távú tervvel, stratégiával, koncepcióval, programmal, hogy számba venni is nehéz őket hamarjában. S, hogy még több legyen, a nagyobbik kormányzó párt sem akarta programalkotás dolgában alább adni októberi tisztújító kongresszusán. A kongresszuson az is kiderült, hogy ez egy olyan szocialista párt, amely tulajdonképpen nem is szocialista, hanem szociáldemokrata. Most azután főhet a fejünk, hogy mi a különbség a két un. politikai értékrend között ugyanazon hitvalló esetében? (Bizonyos sejtéseink azért vannak ...)

Apropó: program! Az utóbbi években zengett szakmánk minden zeg-zuga a *Nemzeti Erdőstratégia és Erdőprogram* készületeitől. Tudós koponyák tucatjai dolgoztak rajta, majd széleskörű társadalmi vitára is bocsátották a „dokumentumot”. Úgy vártuk, mint a messiást, aki-ami majd gyógyírt hoz szakmánk minden gondjára-bajára. Mert eszünkbe jutott az egykori, „A Magyar Népköztársaság Minisztertanácsának 1.040/1954. (V.27.) számú határozata az erdőgazdasági termelés fejlesztéséhez szükséges intézkedésekről” című dokumentum, amely mögé az ötven évvel ezelőtti államhatalom valóban odaállt a maga teljes súlyával. Ennek eredményeként a magyar erdészet történetének ragyogó másfél évtizede következett. Hosszú pauza után most is született egy döntés: *a Kormány 1110/2004/X.27./ Korm. számú határozata a 2006-2015 közötti évekre szóló Erdőprogramról*. Amint látható, a nagy műből nem lett stratégia sem, országgyűlési határozat sem (amint azt egyesek kilátásba helyezték), még kevésbé törvény (amint azt egyes naivak titkon remélték). No, de ne legyünk maximalisták, s ne mondjuk, hogy a hegyek egeret szültek. Hiszen minden program annyit ér, amennyit majd megvalósítanak belőle. S ez már rajtunk, szakmabelieken is múlik.

Szakszervezetünk szempontjából is emlékezetes maradt a 2004. esztendő. Elsősorban azért, mert *március 3-án bonyolítottuk le III. kongresszusunkat Budapesten*. Ünnepi, mégis protokolláris külsőségektől mentes, *felöltségteljes munkaülés volt*, amelynek középpontjában szervezetünk működése és feladatai, s a tagságunkat nyomasztó gondok álltak. *A legáltalánosabb és legközvetlenebb problémát a bérezés jelenti*, elsősorban a közvetlen termelésirányítók szintjén; de gond az is, hogy a faiparban sokan dolgoznak minimálbéren. Aggasztják azonban tagtársainkat a munka világának többi gondoljai is.

Nem utolsósorban a *létbizonytalanság*. Ez a közszférában dolgozók számára az apparátus „karcsúsítását” jelen-

ti, a politikai retorika simulékony nyelvén az „olcsó államot”. A versenyszférában pedig munkahelyek megszűnését, rendszerint teketória nélküli elbocsátást. Arról sem tehetünk, hogy a nagy privatizációs erőlködés láttán tudatunk mélyéről minduntalan elősettenkedik a sanda aggodalom: mi lesz az állami erdők és velük együtt az államerdészeti dolgozók jövője?

Ezek után latolgassuk, hogy *minek nézünk elébe az új esztendőben?* Sajnos, nem először kell már leírunk ilyen év végi alkalommal: a jövő homályos; mi több, felhős a láthatár.

Igen bonyolult makrogazdasági helyzet alakult ki az utóbbi három-négy év gazdaságpolitikája nyomán: hatalmas költségvetési hiány, növekvő külső államadósság, ismét felfelé kúszó infláció, a beruházások visszaesése, országunk külföldi megítélésének romlása, a külföldi beruházók és hitelezők bizalmatlanná válása stb. Kormány és kormányfő legyen a talpán, aki kihúzza ebből a csávából a gazdaságot.

Mit tehetünk mi magunk, szakszervezetiek Ebben a helyzetben? *Felelősséggel kell viszonyulnunk a kormányzat politikájához, de azt sem engedhetjük, hogy a gazdaságpolitikai hibák minden következményét a dolgozó emberekre és a nyugdíjasokra zúdítsák. A kommunikáció javult a kormányzat és a szakszervezetek között 2002 óta. Ez reményt nyújt arra, hogy esetenként kemény, de mindig korrekt megbeszéléseket folytathassunk a munkáltatói oldallal a munka világát érintő kérdésekben. Boldogulásunk feltétele az, hogy erőnk legyen. A mi erőnk pedig belső összefogásunkban és a dolgozó emberek közötti szolidaritásban rejlik!*

Rövid vissza- és előretételezésünk végén tagtársainknak és az „ERFA Híradó” minden tisztelt olvasójának boldog, sikeres új évet kívánunk!

Az EFDSz Elnöksége

Kormányhatározat a Nemzeti Erdőprogramról

A Kormány a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter előterjesztése alapján 1110/2004/X.27./ Korm. számú határozatával elfogadta a *Nemzeti Erdőprogram 2006-2015 évi megvalósítási tervét*, amelyet a következő *célprogramok* szerint kell végrehajtani:

1. Állami erdőgazdálkodás fejlesztése.
2. Magán-erdőgazdálkodás fejlesztése.
3. Vidék- és területfejlesztés, erdőtelepítés, erdőszervezet-átalakítás.
4. Természetvédelem az erdőkben.
5. Modern erdővédelem.
6. A fenntartható vadgazdálkodás.
7. Racionális fahasznosítás.
8. Az erdészeti igazgatás.
9. Kutatás, oktatás és termelésfejlesztés.

10. Az ember és az erdő viszonyának javítása érdekében hatékony kommunikáció az erdőről.

A határozatban a Kormány felhívja a földművelésügyi és vidékfejlesztési minisztert, hogy az érintett miniszterekkel egyetértve évente dolgozza ki a Nemzeti Erdőprogram megvalósításának tervét és annak költségeit az érintett tárcák éves költségvetési előirányzatában tervezzék be. A pénzügyminiszter pedig a költségvetési törvény tervezeteinek előkészítése során mindezt vegye figyelembe.

A határozatot első alkalommal a 2006. évi költségvetés tervezésekor kell érvényesíteni az FVM-nek és a PM-nek, valamint az érintett tárcáknak.

A határozat a „Magyar Közlöny” 2004/156. számában jelent meg. A program megvalósítási terve a „Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Értesítő”-ben, valamint az FVM honlapján tanulmányozható.

k.p.

Eredményes volt az erdészeti közmunka ...

... amelyet a nyáron indítottak, állapította meg az őszi évad fejleményeit áttekintő, értékelő megbeszélésén Lillafüreden Csizmár Gábor foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi miniszter, Németh Imre földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter, valamint Mészáros Tamás, az ÁPV Rt. elnöke.

A programban több mint 1000 ember vett részt, akik több ezer hektár erdőfelújítási területen végezték el az

ápolási munkákat, rendbe tettek 53 kilométernyi erdei sétautat, parkerdei berendezéseket cseréltek ki, rengeteg szemetet takarítottak össze és szállítottak el az erdőből stb.

Főleg hátrányos térségekben élő munkanélkülieket és rendszeres szociális segélyben részesülőket foglalkoztattak. Az erdészetek együttműködésre törekedtek a helyi cigány közösségekkel, kisebbségi önkormányzatokkal a munkaerő kiválasztásában, s vállalták a közmunkások egy részének továbbfoglalkoztatását is.

Az erdőművelési közmunkaprogram közös finanszírozásából az FMM 288 millió, az FVM 50 millió forinttal vállalt részt, az ÁPV Rt. pedig – mint az állami erdészeti részvénytársaságok tulajdonosa – 200 millió forinttal. Mindezt nyolc részvénytársaságunk még megfejezte 130 millió Ft saját erővel. Így összesen 608 millió forint állt rendelkezésre.

Amint az várható volt, a közmunkaprogram végrehajtásának zöme a munkahelygondokkal különösen küzdő Északi-Középhegység térségére és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyére esett.

Tükrözi ezt a következő kis kimutatás is, amelyben a résztvevő erdőgazdaságok mellett feltüntetjük az általuk foglalkoztatott közmunkások számát is: Nyírerdő Rt. /170/; Északerdő Rt. /173/; Egererdő Rt. /101/; Ipoly Erdő Rt. /131/; Pilisi Parkerdő Rt. /104/; Vétesendő Rt. /160/; KEFAG RT. /113/; DALERD RT. /96/.

Emlékeztetünk arra, hogy az idei program nem volt előzmények nélküli. 1997-ben és 1998-ban már zajlott hasonló közmunkaprogram, mégpedig mind az erdészek, mind a foglalkoztatottak megalégedésére. Reméljük, hogy a folytatás még sikerebb lesz 2005-ben. /Forrás: FMM kommuniké./

k.p.

Bérezés 2005-ben

Az Országos Érdekegyeztető Tanácsban a munkaadói és a munkavállalói oldal közötti hosszú és kemény vita után megállapodás jött létre arról, hogy 2005-ben a minimálbér havi bruttó 57.000 Ft lesz. A javasolt bérfeljesztés

pedig mind a közszférában, mind a versenyszférában éves átlagban 6%. A nyugdíjak emelésének az Időügyi Tanács által javasolt mértéke 6,3%.

Hol készül a fűrészlap ?

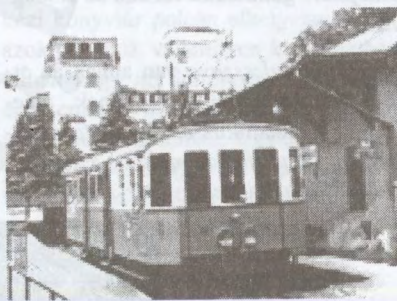
Több helyen is. Így Magyarországon Tápíószecsn, az A-LAP Fémipari és Kereskedelmi Kft. üzemében, ahol rönkhasító és asztalosipari szalag-, valamint gatterlapokat gyártanak 1976 óta. NC és CNC vezérlésű gépekkel évente több mint 4 millió méter lap fogadását végzik minőségi osztrák szalagacélból. Céljuk, hogy minél hosszabb ideig álló, minél nagyobb sebességű előtolást elviselő, minél kevesebb villamosfogyasztással fűrészelő, fogtorepedés nélkül minél tovább élezhető lapokat gyártanak.

A cégnek arra a kérdőíves felmérésére, hogy a felhasználók nem igényelnének-e olcsóbb, de ezért természetesen gyengébb minőségű lapokat, a megkérdezettek 92%-a nem-mel választott.

Százharminc éves a Fogaske-rekú

A keskeny nyomtávu és speciális vasutak barátai 2004-ben emlékezhetek meg arról, hogy 1874. július 24-én adták át Budán rendeltetésének

a közismert és közkedvelt Fogaskerekű Vasutat. A Cathry Szaléz Ferenc svájci mérnök által tervezett vasút kezdetben 2,8 km hosszúságú volt, s 1890-ben bővült 4 km-re. Akkoriban Európa harmadik fogaskerekűje volt, amelyet 75 éve villamosítottak.

Szarvasbögés a pincében

Még mielőtt meghökkenne a T. Olvasó mini-tudósításunk címének olvastán, legott megmagyarázzuk, miről van szó.

Természetesen nem a daliás, nemes agancsárok tértek be a szívet-lelket felderítő pompás nedűk hús hajlékába, hogy ott bömböljék el mély basszushangjukon nászdalukat. Ha-

nem kétlábú imitátorai, minthogy nemzetközi szarvasbögő versenyt rendeztek a gödi Nemeskéri-Kiss kuria hatalmas, ódon, boltíves pincéjében a novemberi Szent Hubertusz Nap programjának keretében. A rendezők szerint erre a célra akusztikai szempontból sokkal alkalmasabb volt a pince, mint a kuria ligetszerű, jókora angolparkja.

A versenyen német, osztrák, cseh, szlovák, szlovén, román és magyar versenyzők vettek részt. Az őszi szarvasbögés hangjait kategóriákra bontották /hívóhangok, válasz a riválisoknak, a nász beteljesedése stb./, s mindegyikben külön-külön mérkőztek meg a versenyzők.

Élmény volt hallgatni az ügyes vadászok élethűnél élethűbb produkcióit. A szép számú közönség a bikabögéstől zengő szeptemberi erdőben érezhette magát. Egyik nagy tapasztalat az volt: a bögőkürt minősége, minősége legalább olyan fontos az utánzás valóságszerűsége szempontjából, mint a vadász megfigyelőképessége, hallása, kürtöt kezelő ügyessége.

Király

Solymos Rezső akadémiai székfoglalója

Lapunk idei 2. számában mi is hírt kaptunk szakmai közéletünknek arról az öröndes fejleményéről, hogy a Magyar Tudományos Akadémia 173. közgyűlése május 3-án Prof.dr.dr.hc. Solymos Rezső aranyokleveles erdőmérnököt, az Erdészeti Tudományos Intézet kutatóprofesszorát, az MTA Erdészeti Bizottság elnökét a tudós társaság levelező tagjainak sorából a rendes tagok közé választotta.

Megjegyezzük: az esemény erdészettudomány-történeti jelentőségű is. Az Akadémia eddigi, 179 éves fennállása alatt 11 erdőmérnök akadémikus közül hárman érték el a rendes tag tudományos fokozatot.

Solymos Rezső az érvényes szabályzatoknak és a hagyományoknak megfelelően akadémiai székfoglaló előadást tartott az MTA budapesti, Roosevelt-téri székházának dísztermében, amelyet zsúfolásig megtöltött az érdeklődők sokasága. A rendezvényt az MTA Agrártudományok Osztálya nyilvános osztályülésének keretében bonyolították le, amit dr. Németh Tamás akadémikus, az osztály elnökhelyettese, intézeti főigazgató vezetett. A vetített ábrákkal bőven illusztrált előadás ezt a címet viselte: „Erdők a világon és Magyarországon, fenntartásuk és fejlesztésük tudományos vonatkozásai.”

Tulajdonképpen meglepetést keltett a hallgatóság körében az előadás tartalma, mert Solymos Rezsőt több évtizedes szakmai-tudományos munkássága alapján eddig mindenki az erdőművelés kiemelkedő tudósaként ismerte. Akadémiai levelező tagságát is az e téren elért eredményei alapján nyerte el. Most viszont egy új oldaláról mutatkozott be, amit talán így nevezhetünk: az erdészeti politológia művelője.

Ugyanis azokat az ismereteket adta elő, amelyek a NyME Erdőmérnöki Kar Erdővagyon-gazdálkodási Intézetében folytatott kutatások keretében keletkeztek, s amely kutatásokban Solymos Rezső a levelező tagság elnyerése óta eltelt években szintén résztvesz. Ezek a kutatások az erdészeti szakpolitika tudományos alapjainak kidolgozását szolgálják.

Nem vállalkozhatunk – terjedelmi okok miatt – ennek a nagyívű előadásnak a részletes felidézésére. (Maga Solymos Rezső is számos szövegrésztet előre elkészítetten, képernyőre kivetítve adott elő a rendelkezésre álló időkeret jobb, gyorsabb kihasználása érdekében.) Egyébként is reméljük, hogy – szintén az akadémiai hagyományoknak megfelelően – előbb-utóbb kézbe vehetjük az előadás publikált változatát is. Ezért inkább csak néhány szubjektív gondolatot fűzünk az elhangzottakhoz.

Három kulcsszava van annak az erdészeti politikai rendszernek, amelyet az akadémikus felvázolt: *fenntarthatóság, multifunkcionalitás, harmonizáció*. Jelszava pedig: *Per silvam pro homine!* Az erdő által az emberért!

Solymos Rezső a nagyból haladt a kicsi felé, az egészből a rész felé. Bemutatta a világ erdeit ökológiai zónák szerint, majd azon belül Európa erdeit alrégiók szerint. Ezután a már kibővült Európai Unió erdészeti rendszerének bemutatása következett, majd Magyarországé. Sokoldalúan

elemezte erdeink adottságait és hetvenéves statisztikai adatsorok alapján az erdőgazdálkodás alakulását (növedék, fakitermelés, erdőtelepítés stb.).

XXI. század erdőgazdálkodása: a fenntartható erdőgazdálkodás, amely az erdőt az antropológiai ökológia (talán helyesebben és egyszerűbben: humánökológia) felfogásában szemléli és kezeli. Vagyis mindenképp véd, óvja, gondolja ezt a bonyolult és az élet fenntartása szempontjából pótolhatatlanul fontos ökoszisztémát, de nem mond le az erdő által nyújtott anyagi és más javak hasznosításáról sem. A fenntarthatóságot éppen az ökológiai és ökonómiai harmonizáció tartamossága jelenti. Solymos Rezső kifejtette a fenntartható erdőgazdálkodás főbb kritériumait és kiemelt feladatait is.

Ebből a nagyon vázlatos összefoglalásból is látható, hogy a magyar erdészeti politika vonatkozásában sem kellett feltalálni a spanyolviaszt, mert hiszen annak számos eleme már ismert volt és jelen volt, jelen van szakmai közgondolkodásunkban, s gyakorlati munkánkban. Solymos Rezsőnek az az érdeme, hogy ezekből az elemekből világos logikai rendszert alkotott és ezt a rendszert beillesztette abba a nemzetközi környezetbe, amely életünket, sorsunkat már most is, a jövőben pedig még inkább meghatározza. Éppen jőkor, mert a globalizáció (nem mindig) kedvezőtlen hatásai lassacskán már a magyar erdőket is elérhetik.

Széles körű érdeklődés fogadta a székfoglaló előadást.
/Fotók: Pócze Tamás/

A „tartamosság”, vagyis a folyama-
tosság biztosítása különösen fontos
a társadalom életének olyan területén,
mint az erdészeti politika. Ezen a terü-
leten a XIX. század közepétől (talán az
1867-es kiegyezéstől) kezdődően foko-
zatosan kialakult egy olyan rendszer,
amelyet „magyar iskolának” is nevez-
hetünk.

Ez az iskola azzal a személyi vonu-
lással jellemezhető, amelyet Wagner
Károly, Bedő Albert, Kaán Károly,
Waldbott Kelemen, rövid ideig Barlai
Ervin, majd Madas András neve alkot.

Persze, az iskola azért iskola, mert a
vezető személyiségekhez mindig tehet-
séges munkatársak csapata csatlako-
zott: Horváth Sándor, Bund Károly,
Bíró Zoltán, Lesenyi Ferenc, Nagy-
szalánczy Brúnó, Sali Emil, Halász
Aladár és még sokan mások.

Ez az iskola azért volt sajátosan ma-
gyar, mert az erdészeti politika

alapelveit is a mindenkori sajátos ma-
gyar valóságból vezette le, s az erdő
védelmétől és a tartamosság elvétől el-
jutott a tudatos környezetfejlesztésig, s
a többcélúság és a fagazdaság szüksé-
gességének felismeréséig. Utóbbit elő-
ször Waldbott fogalmazta meg, majd
Madas teljesítette ki. Ezek a politikai
gondolkodók felismerték: minél kisebb
egy ország erdőgazdasága, annál fej-
lettebb faiparra, s annál céltudatosabb
fagazdálkodásra van szükség.

Solymos akadémikus rendszeréből –
úgy tűnik – ez a szempont hiányzik.
Filozófiája csak az erdőgazdálkodásra
terjed ki. Ez annál is inkább elgondol-
kodtató, mert 1962-től a szakmai elit
tagjaként, 1983-1989 között pedig a
MÉM-ben a magyar erdészet szakmai
vezetőjeként jócskán volt lehetősége a
komplex fagazdaságban gondolkodó
magyar erdészeti politika elméletét és
gyakorlatát, s eredményeit megismerni.

Kétségtelen, hogy az 1989/90-es
rendszerátalakítás, valamint az új nemzet-
közi integrációs közeg új helyzetet te-
remtett erdészeti politikánk szempont-
jából is. Az is kétségtelen azonban,
hogy még a politológiai kutatások sem
zárultak le; bőven van még lehetőség a
most bemutatott rendszer fejlesztésére.

Előadása végén, a jövőről szólva
utalt erre az akadémikus is, Vörös-
marty Mihály szép és bölcs szavait
idézte: „A természet könyvét lapozni
ne szűnjél, benne az Isten képmása
megírva van.”

A székfoglaló befejező aktusaként
az elnöklő dr. Németh Tamás átnyújtot-
ta az akadémiai rendes tagságot tanu-
sító oklevelet Solymos Rezsőnek, amit
a jelenlevők nagy tetszésnyilvánítása
kísért.

Dr. K. P.

Egyetemünk évkönyve

A Nyugat-Magyarországi Egyetem
évkönyveinek sorában negyedikként
megjelent a 2003/2004-es tanév esemé-
nyeit megőrző kötet.

Első harmadában bemutatja magát
az intézményt, központi szerveit, azok
személyzetét, tevékenységét, elmúlt
tanévi eseményeit (személyi hírek, ki-
tüntetések, halálozások stb.). Az egye-
tem – eléggé összetett – szervezeti fel-
építésének áttekintését jól szerkesztett
organogram könnyíti meg.

A kötet terjedelmének nagyobbik ré-
szét a hét egyetemi-főiskolai kar ismer-
tetése teszi ki, csaknem azonos tartalmi
felépítésben: a kar eseményei és ren-

dezvényei a tanév során; oktatási, kutá-
tási és tudományos diákköri tevékeny-
ség; doktori /PhD/ képzés és habi-
litáció; pályázatok; nemzetközi kapcsola-
tok; organogram; a kar munkatársai; a
végzett hallgatók névsora, szakonként.

Az évkönyvet melegen ajánlhatjuk a
kézi könyvtár polcán elhelyezni mind-
azoknak, akik valamilyen kapcsolatban
állnak vagy azt létrehozni tervezik az
egyetemmel, mert rengeteg és pontos
információt tartalmaz. Ugyanakkor im-
ponáló képet nyújt arról a gazdag, sok-
rétű, értékes szellemi munkáról, amely
Alma Materünkben folyik.

Kis figyelemfelhívó ismertetésünket
Prof. Dr. Faragó Sándor rektor előszo-
vából merített szép mondatokkal zár-
juk. „Egyedüli cél lebeghet előttünk:
az, hogy diplomáink versenyképesek le-
gyenek a világban. Egyetemünknek ...
mindig kizárólagos célja volt a magyar
nemzet sorsának jobbítása. Amikor azt
mondjuk, hogy hallgatóink állják meg
helyüket a világban, a fő cél nem az,
hogy más országokat gyarapítva tegyék
azt, hanem sokkal inkább szeretnénk,
hogy itthon, szülőföldjükön tegyék meg
országunk, nemzetünk felemelkedésé-
ért. Ezen fogunk dolgozni a következő
tanévekben.”

Halottaink

Hosszú, súlyos betegségben Budapesten
76 éves korában meghalt dr. Marjai Zoltán
aranyokleveles erdőmérnök, aki 1928-ban
Gyékényesen született, oklevelét pedig
1952-ben szerezte meg Sopronban. Szakmai
pályafutása több munkahelyhez is kötődött, de
nevét leginkább a tudományosan megszerve-
zett erdészeti maggazdálkodással és szaporí-
tóanyag-termesztéssel tette emlékezetessé. Az
Országos Mezőgazdasági Minősítő Intézet
osztályvezetőjeként vonult nyugalomba, ahol a
Fa- és Maglaboratórium vezetője volt. A Far-

kasréti-temetőben helyezték végső nyugalom-
ra az evangélikus egyház szertartása szerint.
Ravatalánál Barátossy Gábor, az FVM Erdészeti
Főosztályának vezetője mondott búcsúbe-
szédet.

Életének 62. évében Budapesten rövid be-
tegeskedés után meghalt dr. Szabó Tibor okl.
erdőmérnök, az FVM Erdészeti Főosztály ny.
vezető főtanácsosa, aki Budapesten 1942-ben
született, oklevelét pedig 1965-ben szerezte
meg Sopronban. Hamvait Budapesten a
Bakáts-téri Assisi Szent Ferenc templom ko-
lumbáriumában helyezték el.

Szegeden hosszabb betegeskedés után 73
éves korában meghalt Jakits József aranyok-
leveles erdőmérnök, aki Királyhalmán /a mai
Ásotthalmán/ született 1931-ben, oklevelét pe-
dig 1954-ben szerezte meg Sopronban. Szak-
mai pályafutása is szűkebb pátriájához, a
dél-alföldi erdőkhöz kötődött, ahol mind az er-
dőgazdasági termelésben, mind az erdőfel-
ügyelet terén dolgozott.

Budapesten 80 éves-korában meghalt Ta-
nács István erdőmérnök, aki Tab községben
született 1924-ben, oklevelét pedig 1949-ben
szerezte meg Sopronban. Szakmai pályafutása
zömmel a közútépítéshez kapcsolódott.

Természetvédelem és erdészet

Szakmai körünkben gyakran felmerülő téma az utóbbi időkben az *erdészet és a természetvédelem kapcsolata*. Közismerten *konfliktushelyzet* alakult ki két olyan társadalmi tevékenységi kör között, amelyeknek szembekezdés helyett kéz a kézben kellene együtt haladniuk, a közös célok és az azonos lelkiület által vezérelve.

A *konfrontáció okai* közismertek. Az első helyen talán a pénz áll – mint az élet oly sok más konfliktusa esetében is. Az erdőgazdák azt mondják, hogy milliárdos nagyságrendű az a jövedelemkiesésük, ami az erdőterületen fogantatosított természetvédelmi intézkedésekből, oltalom alá helyezésekből, termeléskorlátozásokból keletkezik.

De mit mondanak a természetvédők?

A római jog ősrégi alapelve: „Audiatur altera pars!” Vagyis per, vita esetén halgattassék meg a másik fél is.

Erdőfigyelő jelentés, 2003.

A természetvédelem álláspontjának, érveinek megismeréséhez kiváló lehetőséget nyújt például az a kiadvány, amelynek címe: „*Erdőfigyelő jelentés, 2003. A védett területek kezeléséről a WWF Magyarország felmérésének tükrében.*” Kiadója a WWF Magyarország, a világ egyik legnagyobb és legtekintélyesebb nem-kormányzati (NGO) természetvédelmi szervezetének magyarországi irodája.

Egyik írója és egyben szerkesztője Exner Tamás, szerzőtársa pedig Jávorka Benedek. A WWF-füzetek 21. sz. kötetekéjé anyagának létrehozásában több szervezet és személy részt vett, közöttük *erdészek is*.

Ezek után tekintsünk bele röviden az A/4 formátumú 28 oldalas füzet érdekes tartalmába.

Helyzetünk térségünkhöz viszonyítva

A tanulmány bevezetőjéből megtudjuk, hogy Magyarországon a védett területek össz nagysága 8.597 km², ami az ország területének 9,24%-a. Az országos jelentőségű védett természeti területek nagy részének természetvédelmi kezeléséért a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium irányítása alá tartozó tíz nemzeti park igazgatóság a felelős.

Az országos jelentőségű védett területek több mint 46%-a erdő! Vagyis az erdők védettsége a 19%-os erdő-sültségi mutatóhoz képest átlagon felüli!

Ha Magyarország erdeinek természetességét összehasonlítjuk a szomszédos Ausztria, Románia és Szlovákia, illetve a közeli Bulgária erdeivel, akkor megállapíthatjuk, hogy mi rendelkezünk a legkevesebb természetközeli összetételű erdővel, illetve a legnagyobb arányú mesterséges erdőállománnyal.

Ez az állapot elsősorban az első és a második világháború után kialakult akut faanyaghiány következménye, amelyet az elmúlt évtizedekben gyorsan növekvő, intenzív faültetvények létesítésével igyekeztek orvosolni. Sajnálatos

módon a közjóléti és ökológiai irányelvek mind a mai napig alárendelt szerepet játszanak az erdőtelepítések állami, társadalmi finanszírozásában. Ilyen differenciálás híján a természetszerű erdők arányának további csökkenése várható.

2004-ben valószínűleg az Országgyűlés elé kerül a Nemzeti Erdőstratégia és Erdőprogram. Remélhetőleg ennek nyomán fokozottabb támogatást kapnak majd az erdő nem anyagi jellegű funkciói.

Néhány általános megállapítás

A jelentés készítői a következő *négy mintaterület* vizsgálata alapján vonták le következtetéseiket: Budai Tájvédelmi Körzet, Gemenc, Őrségi Nemzeti Park és Zempléni Tájvédelmi Körzet.

Az alkalmazott módszer az ún. RAPPAM módszer volt, amelyet egy nemzetközi munkacsoport dolgozott ki a WWF Forest for Life, vagyis az Erdők az Életért program keretében.

Most először az analízis néhány, általános megállapítását adjuk közre, rövidítetten.

Az elemzők *általános, súlyos, de megoldható* problémáknak tartják a következőket.

1. A vezetők és az alkalmazottak számára nem állnak rendelkezésre hatékony képzési és képességfejlesztési programok. E tekintetben legrosszabb a helyzet a magán-erdők esetében, ahol a kárpótlás során számos, szakmai háttérrel nem rendelkező magánszemély jutott erdőtulajdonhoz. A probléma megoldásához magas szintű támogatás szükséges.

2. A védett területek kezelése – beleértve a kezelés hatékonyságát is – nem kerül rendszeresen kiértékelésre.

Ez elsősorban a természetvédelmi kezelésre nézve helytálló. Az erdőgazdálkodás hatékonyságának értékelése a tízévenként visszatérő erdőtervezés alkalmával sor kerül. Nehéz összeállítani olyan egységes pontrendszert, amellyel adott időközönként mérhető lenne a védett területek állapotának minősége.

3. A védett területek vadállománya erősen korlátozza a természetes folyamatok érvényesülését és a ritka, vagy veszélyeztetett növények fennmaradását.

Tegyük mindjárt hozzá, hogy ez nem csak a természetvédők egyik súlyos gondja. A jelentés szerint általános a vélemény, hogy a vadászati jognak az erdő kezelőjéhez kell kötődnie.

4. A hatósági döntések alapja nem a természetvédelem prioritása a gazdasági szempontokkal szemben, a döntések ellentmondanak a védett területekre vonatkozó célkitűzéseknek.

Ebből adódik az a konfliktushelyzet, amellyel egész cikkünket indítottuk: *a védett területek erdeinek erdészeti kezelése gazdaságorientált.*

5. Nem elég hatékonyan hajtják végre a természetvédelmi jogszabályokat és előírásokat sem helyi és regionális, sem nemzeti szinten.

Okai: a gyenge jogi háttér, a rendezetlen tulajdonviszonyok, a természetvédelmi örök nagy leterheltsége, a magántulajdonosok természetkárosításának megfékezhetlensége, helyi hatalmaskodások és hatósági korrupció stb.

Az általános, súlyos, nehezen megoldható problémák

A gondoknak ez a másik csoportja olyan jellegű, hogy megoldása fontos, de csak komplex és hosszú távú folyamat keretében képzelhető el.

– Nem állnak rendelkezésre megfelelő források a kritikus kezelési folyamatok kézbentartására.

Ehhez mi fűzzük azt a véleményt, hogy a megoldás csupán szubjektív elhatározásnak tűnik: vagy adnak pénzt az illetékes felső döntéshozók, vagy nem adnak. Amíg azonban a magyar gazdaság és vele az állami költségvetés válságról válságra bukácsol, addig a probléma objektív nehézségnek tekinthető.

– Nincsenek hatékony megelőzési programok, illetve világos tervek az ökoszisztémák megőrzésére, illetve helyreállítására.

Ez a terepi erdészek naponta jelentkező legfőbb problémája. A kezelési gyakorlat koncepciótlansága a természetvédelmi helyi ügyintézők szubjektív döntéseire vezet, amellyel az erdész nem tud szembeszállni.

– A védett területek kezelésére nyomás nehezedik a védetségét élvező terület természeti erőforrásainak kizsákmányolása érdekében.

E ponton a vádak elsősorban az erdőgazdákat érik a természetvédelem részéről (bár a kereskedelmi mértékben gyűjtött erdei melléktermékek elvitele is komoly gond). Az erdészek viszont köztudottan azzal védekeznek, hogy a gazdálkodást ugyancsak államilag-hatóságilag jóváhagyott és kötelezően végrehajtandó erdőtervek alapján folytatják. Az erdőtervek szakszerűségéhez, úgymond, nem fér kétség, tehát az erdő kizsákmányolásáról sem lehet szó.

A vadgazdálkodás természetvédelmet terhelő hatása

A jelentés készítői az imént ismertetett általános problémákon túlmenően számba vették és rangsorolták a védett területekre nehezedő terheléseket és veszélyeket is. Ezek a következők: 1. Vadgazdálkodás. 2. Erdőgazdálkodás. 3. Beépítés. 4. Folyószabályozás. 5. Turizmus.

A vadgazdálkodás, mint közismert, elsősorban a hatalmasra duzzadt vadlétszámmal terheli a védett területeket. Közismert azonban, hogy ez az erdőgazdáknak is az egyik legnagyobb gondjuk.

Az Országos Vadgazdálkodási Adattár szerint 1960 óta az őz és a gímszarvas állománya megötszörözött, a

muflonállomány meghétszereződött, a vaddisznó-populáció a 11-szeresére, míg a dámvad egyedszáma a 25-szörösére nőtt. Ez sokszorosan meghaladja az erdők vadeltartó képességét. Mindennek erdészeti következményei szaktársaink körében jól ismertek.

Tetemes kárt okoz az orvvadászat elharapódzása is. A nagyragadozók vadállomány szabályozó szerepét a vadásznak kellene betöltenie. A nagyragadozók hazai megítélése mind a társadalom, mind a vadászok körében negatív, ami a velük való együttélés több évtizedes hiányával magyarázható.

Erdőgazdálkodásunk természetvédelmi értékelése

Szakmánkat az erdőfigyelő jelentésnek ez a pontja érinti a legközvetlenebbül, ezért ebből egy kissé bővebben merítünk.

Általános konfliktusforrás, hogy a nemzeti parkokban és tájvédelmi körzetekben a Kincstári Vagyongazgatóság megbízása alapján kezelt állami tulajdonú erdőterületeken a 100%-ban állami tulajdonú erdészeti részvénytársaságok nyereségorientált erdő- és vadgazdálkodást folytatnak, míg ugyanezen a területeken a nemzeti park igazgatóságok a veszélyeztetett természeti értékeket védelmezik.

A természetvédelem képviselői ezt úgy ítélik meg, hogy ezeken a területeken két állami megbízatású szervezet ellentétes feladatokkal működik. A megkérdozett erdőgazdálkodók úgy látják, hogy az erdészeti és gazdasági szempontok alkalmazása nem feltétlenül ellentétes a természetvédelem érdekeivel.

A magyar állam tulajdonában lévő nemzeti parki erdőket a részvénytársaságok szerződéses alapon kezelik, ám a társaságok kezelői szerződésében a gazdasági feltételek mellett természetvédelmi elvárások nem kerültek megfogalmazásra. Ezeket az elvárásokat ... a nemzeti park igazgatóságok hatósági eszközökkel igyekeznek kikényszeríteni. A korlátozások miatt a társaságok magukat természetvédelem sújtotta erdőgazdaságoknak tekintik.

A megkérdozett erdőgazdálkodók szerint a természetvédelmi kezelés és igazgatás jelentős szakmai és gazdasági nehézségeket támaszt velük szemben, s ennek kompenzációja nem történik meg.

A természeti értékeink pusztulásával és jelentős társadalmi feszültségekkel járó ellentmondás nemzetgazdasági szinten mérve szerény anyagi ráfordítással feloldható lenne, hiszen az ország több mint 10%-ának arculatát meghatározó államerdészeti a GDP elenyészően csekély részét (mintegy 0,01%-át) termeli meg.

További terhelések

Ezekből is kiragadunk egy-egy megállapítást, mivel az erdészetnek éppen úgy gondot jelentenek hellyel-közzel, mint a természetvédelemnek.

A beépítés a városok agglomerációs övezeteiben jelent gondot, különösen a főváros körül. (Mi hozzáfűzzük: oly-

kor már falvak körül is.) Ennek oka az urbanizáció és a lakosság lassú, de folyamatosan javuló gazdasági helyzete. A zaj, a szennyezettség és a lakótelepek sivár környezete miatt a tehetősebbek a városszéli, általában erdőközeli lakóhelyeket részesítik előnyben. Védett területek esetében korrupcióval töröltetni lehet a védeletről szóló széljegyzetet, vagy utólag legalizálni az engedély nélküli művelési ág változtatást, illegális építkezést.

A folyószabályozás elsősorban az alföldi védett területeket sújtja. Az egykor kiterjedt lápterületekkel bíró Alföld mára kifejezetten száraz, vízhiányos tájjá alakult. Kisvízeink is rohamosan fogyatkoznak. A lökésszerűen levonuló árvizek ugyanakkor nagy károkat okoznak.

A turizmus kapcsán a jelentés megemlíti, hogy az erdei melléktermékek (vadvirágok, gombák, moha stb.) gyűjtése egyes helyeken érzékeny károkat okoz az erdei ökoszisztémákban. Jellegzetes magyar sajátosság, hogy a védett területek útjait legtöbbször sem sorompó, sem „Behajtani tilos!” tábla nem védi az illetéktelen járműforgalom elől. Így a falopásnak, hulladéklerakásnak is tág tere nyílik.

Veszélyek

Az előző alcím alatt tárgyalt terhelések negatív hatásának várható növekedésén túlmenően más veszélyekkel is számolni kell a védett területeken, közöttük az erdőben is.

Ilyen veszélyt jelent az ún. *invazív fajok agresszív terjedése*. Invazívnak nevezik az adott ökoszisztéma arculatát és működését tömeges behatolásukkal gyökeresen megváltoztató állat- és növényfajokat. E fajok nem, vagy csak kismértékben épülnek be a helyi táplálékláncba, természetes ellenség híján szaporodásuknak szinte semmi sem szab határt.

Íme egy-két példa ezeknek a tájidegen invazív fajoknak a köréből: akác, amerikai köris /ártéri erdőben/, bálványfa, gyalogakác, parlagfű, csicsóka, selyemkóró stb. Terjedésük fékezése érdekében az erdőben törekedni kell a folyamatos borítás fenntartására és a nagyterületű talajbolygatással járó gazdálkodási módok tilalmára /tuskózás, szántás/.

A szárazodás a klímaváltozás okozta negatív jelenség. A Magyar Alföld egy részén összefüggő erdőtakaró klimatikus okok miatt eleve nem alakult ki. A szárazodás nyomán azonban a zárt erdő kialakulására alkalmatlan terület növekedni fog. Leginkább érintettek a talajvíz közelségét igénylő fafajok. Az ország hosszú távú erdőtelepítéseinek tervezésénél a klímaváltozás következményeivel számolni kell.

A bányászat főként a hegy- és dombvidéken okoz súlyos károkat az erdei ökoszisztémákban, mivel a felszíni bányászat azokat szinte minden esetben megsemmisíti, ráadásul nagy kiterjedésű tájsebek maradnak hátra.

A természetvédelem javaslatai

Az ismertetett erdőjelentés készítői az analízis és az eredmények ismertetése után javaslatokat tettek a problémák megoldásának előbbre vitele érdekében.

Javasolják például a hatóságok erőteljesebb fellépését, s azt, hogy a hatósági döntések kevésbé legyenek személyfüggők.

Továbbá: a tulajdonosi viszonyok tisztázása nélkül elképzelhetetlen az erdei ökoszisztémák megőrzése. Ezen túlmenően a kormánynek és a nemzeti park igazgatóságoknak törekedniük kell a védett területeken levő erdők minél nagyobb részének tulajdonba vételére /megvásárlására/.

Szakmánk szempontjából igen fontos az a javaslat, ami szerint *elengedhetetlennek tartja a természetvédelem az állami erdőgazdasági rt.-k eddigi profitorientált, bevételcentrikus kezelői gyakorlatának átalakítását*. Ehhez két variánst ajánlanak.

Az egyik megoldás az erdőgazdaságok szervezeti átalakítása a társadalmi elvárásoknak jobban megfelelő közhasznú társaságokká. Az így kialakított új rendszerben a nemzeti park igazgatóság feladata a szakmai és hatósági felügyelet, míg a kezelő társaság /korábbi rt./ – intenzív hatósági felügyelet mellett – kiterjesztett tevékenységi körben láthatja el a közcélokat. A működés kiadásait részben a gazdálkodás, részben a költségvetés biztosítaná. A költséghatékonyság ellenőrzése szintén elsősorban a nemzeti park igazgatóság feladata lenne.

A másik megoldás: *a védett területeken a kezelői feladatok átadása a természetvédelmi szervek /nemzeti parkok/ hatáskörébe*. Ennek azonban a védett területeken levő erdők lehető legnagyobb részére ki kell terjednie. Ideális esetben valamennyi védelem alatt álló erdő kerüljön a nemzeti parkok kezelésébe.

A kezelés során mindkét esetben csak természetközeli módszerek alkalmazása fogadható el a védett területeken.

A vadászattal kapcsolatos javaslatok

Az erdők természetes felújításának legfőbb akadálya a túlzott vadállomány. Egyértelművé kell tenni, hogy a védett területeken a természetvédelmi célok prioritást élveznek a vadászati érdekekkel szemben és a vadlétszámot ennek megfelelően kell beállítani. A lelövési kvótákat okoszerűen, a védelmi célokkal összhangban kell megállapítani. Ehhez szükség van megfelelő intenzitású, kellő pontosságú becsléseket adó vadmonitoring rendszerek alkalmazására. Javasoljuk, hogy *a vadászati jogot a védett erdő kezelője kapja meg* – írják az Erdőfigyelő jelentés, 2003. szerzői.

A tanulmányt igyekeztünk tárgyilagosan bemutatni, kommentároktól tartózkodtunk. Ugyancsak érdemes volna azonban erdészeti szakmai körünkben annak tartalmát szélesebb körben és tüzetesebben feldolgozni, a természetvédőkkel folytatott dialógus keretében.

Dr. Király Pál

Emlékmű Drégelyvár hőseinek

Bensőséges hangulatú, szép ünnepség keretében leplezték le azt az emlékművet, amelyet az Észak-Börzsöny keleti peremén álló drégelyi vár romjainál állítottak a vár hősi halált halt egykori kapitánya, Szondi György és a vele együtt elesett 145 várvédő emlékére.

Az emlékmű állítását az FVM Erdészeti Főosztálya, Barátossy Gábor főosztályvezető kezdeményezte az emlékezetes várostrom 450. évfordulója alkalmával, majd támogatta annak megvalósítását, s ahhoz a továbbiakban több más támogató is csatlakozott.

Az ünnepséget az Ipoly Erdő Rt., valamint az OEE Balassagyarmati Helyi Csoportja szervezte és bonyolította le, ugyancsak közreműködők bevonásával.

Az emlékművet korunk egyik legnagyobb magyar szobrásza, Melocco Miklós készítette fehér mészkőből, s az egykori un. külső vár feltételezett bejárata közelében, a rom déli oldalán állították fel, nagyjából azon a tájon, ahol Szondi György eleshetett.

Sokan feljöttek Drégelyvárra

A rendezvényen számos erdészeti és természetvédelmi szakember mellett résztvettek a környékbeli települések (Drégelypalánk, Nagyoroszi, Bernecebaráti, Nógrád stb.) önkormányzati tisztségviselői, történészek-régészek, pedagógusok, természetjárók és a bernecebaráti általános iskola tanulóinak egy csoportja is. (Úgy tudják, hogy őseik közül többen is tagjai voltak a várvédő csapatnak.)

Az ünnepség kezdetét stílszerűen kürtző jelezte, majd Lengyel László erdőmérnök, diósjenői erdészetvezető-helyettes, a program levezetője üdvözölte a megjelenteket. Ugyancsak üdvözlőt mondott az egyesületi helyi csoport elnöke, Géczy Béla nagymarosi erdészetvezető is. Őt követően Szántó Gabriella lépett színre, aki szép énekével két alkalommal is fokozta az ünnepség hangulatát, színvonalát.

Majd Karnis Gábor főmérnök /Ipoly Erdő Rt./ ismertette, hogy miként született meg az emlékmű és kik támogatták annak ügyét. Ezt követően Pálincás Melinda drégelypalánki pedagógus elszavalta Arany János „Szondi két apródja” című balladáját. Ez a drámai költemény örökíti meg a legszívbe-markolóbb módon azt a hőstettet, ami ezen a helyen 452 évvel ezelőtt végbement.

Van-e értelme a kilátástalan harcnak?

Nem kevésbé érzelmet és fantáziát egyaránt megragadó volt az alkotó művész, Melocco Miklós beszéde. Ő párhuzamot vont 1552 és 1956 között, s azt fejtegette: mi a történelmi értelmük az ilyen, látszatra teljesen értelmetlen, mert kilátástalan önfeláldozó harcoknak, ahol az elsőprő erejű túlerővel szembeszálló rendíthetetlen elszántsággal vállalják a biztos halált a hazáért. Utalt barátja, néhai Szakály Ferenc történész megállapítására is, aki rámutatott: a mohácsi vész, illetve Buda 1541-ben történt alattomos megszállása után tulajdonképpen Szondi volt az első, aki ténylegesen, alku nélkül szembeszállt a török hódítókkal. (Temesvár, Visegrád, Nógrád megadta magát, illetve elmenekültek védői.)

Ezután Barátossy Gábor, Melocco Miklós és Kiss László, az Ipoly Erdő Rt. vezérigazgatója leleplezte az emlékművet. Az aktushoz kapcsolódó avatóbeszédében Barátossy Gábor ismertette a vár 1552. évi ostromának előzményeit, lefolyását és felidézte e heroikus történet legismertebb hőseinek, Szondi Györgynek alakját.

A szépen sikerült emlékművön a várostrom utolsó drámai jelenetét örökítette meg Melocco Miklós. A már szétágyúzott, omladozó várfal előtt áll Szondi, talpig páncélba öltözött, s kezében két vívótőrrel várja a lábainál már felfelé nyomuló török katonák halált hozó, végső rohamát. (Az már csak magyar módi, hogy mire a mű a leleplezésig eljutott, ismeretlen vandál kéz az egyik tört máris letörte Szondi kezéből.)

A feltáró-állagmegóvó munka

Az emlékmű-állítás befejezéseként Majcher Tamás régész, a szécsényi Kubinyi Ferenc Múzeum igazgatója bemutatta a vár régészeti feltárásának és részbeni restaurálásának, állagmegóvó munkálatainak eddigi eredményeit, megvilágítva a vár történetének számos érdekes, eddig ismeretlen részletét. Majcher úr hosszú évek óta dolgozik ezen a munkán, nagy szakszerűséggel.

Ehhez kapcsolódva megemlítjük, hogy ebben a feltáró és restauráló-állagmegóvó munkában hervadhatatlan érdemei vannak a Drégelyvár Alapítványnak, amely 1991 óta igen aktívan tevékenykedik az erősen pusztulásnak indult várrom megmentésén. Teszáry Károly erdőmérnök, alapítványi főtítkárral vezetésével. Teszáry kolléga a Duna-Ipoly Nemzeti Park Börzsönyi Tájegységének vezetője és természetesen szintén jelen volt az ünnepségen.

Az erdészet mindig megbecsülte

Emlékműavatató tudósításunk végén megemlítjük: a drégelyi vár és a Szondi-kultusz XIX-XX. századi felkarolásának ügye, ennek története külön tanulmányt igényelne. S benne az is, hogy miként vett részt abban az erdészet. Most csupán két-három tényt idézünk fel.

Alkotó és alkotása (Foto: Zétényi Zoltán)

1982-ben az akkori Erdészeti és Faipari Egyetem rektora, dr. Gál János, a közeli Hont község szülötte önként jelentkezett erdőmérnök-hallgatókból *környezetvédelmi tábort szervezett Drégelyvára*, amelyet saját maga vezetett. Két „alparancsnoka” Agócs József egyet. adjunktus és az a Fara-gó Sándor tanársegéd volt, aki ma az egyetem rektora. A tábor a romot és környékét ellepő fölösleges növényzet irtását és a felgyülemlett kirándulói szemét eltakarítását végezte, hogy elfogadható környezetet teremtsen az azon év szeptemberében lebonyolított emléktábla-avató ünnepséghez. A táblát akkor a várostrom 430. évfordulója alkalmából helyezték el, a még álló várfalszakasz belső oldalán. Ugyanis a KISz által az 1960-as években állított emléktáblának már csak hült helye volt.

1985-ben a soproni egyetemisták a környezetvédelmi tábort megismételték, de ekkor már faipari mérnökhallgatók is résztvettek. Ez a tábor a várbeli munkák mellett turisztikai

berendezéseket is készített és felállított a környező erdőkben, forrásfoglalásokat állított helyre stb.

A várrom: közcélú objektum

A korabeli Ipolyvidéki EFAG osztályvezetője, Gyürky János, nagyoroszi születésű erdőmérnök, szintén lelkes lokálpatrióta ugyancsak 1985-ben elkészítette Drégelyvár és környéke 1985-1990-re szóló *erdészeti közjóléti fejlesztési tervét*. S természetesen nem hiányzik a téma a Börzsöny legújabb komplex közjóléti feltárási tervéből sem, amelyet soproni egyetemünk *Geomatika és Mérnöki Létesítmények Intézetének* oktatói készítettek.

Az erdészet mindig megbecsülte a nemzeti és szakmai múltat. Most is szép és értékes erdei történelmi emlékművel gyarapodott az ország – amint láttuk, nem utolsó sorban az erdészek jóvoltából.

Dr. Király Pál

Fodor László emlékezete

Soproni egyetemünk botanikus kertje (amelynek helyén száz évvel ezelőtt még egy nagy, kopár katonaiskolai gyakorlótér volt) ma már a magyar erdészet és faipar valóságos panteonja, felsőfokú szakoktatásunk kiválóságainak, nagy tekintélyű, neves professzorainak emlékmű-parkja /is/.

Ez az ünnepélyes és kegyetes kollekción az elmúlt ősz folyamán újabb két objektummal is gazdagodott.

A Matematikai Intézet épületének bejáratával szemben állították fel dr. Fodor László /1855 - 1924/, az ábrázoló geometria egykori jeles akadémiai-főiskolai tanára és egyik hazai úttörője *fém mellszobrát*, Kutas László szobrászművész kitűnő alkotását.

Az emlékmű létesítésére az alkalmat az adta, hogy a *selmeci Bányászati és Erdészeti Akadémiát* éppen száz éve, 1904-ben emelték főiskolai rangra, s első rektorává Fodor Lászlót nevezték ki. 1904-1906-ban, majd 1910-1912-ben volt a főiskola vezetője, 1906-1908-ban és 1912-1914-ben pedig prorektor.

Az emlékmű leleplezése alkalmával Prof. Dr. H. Temesvári Ágota intézetigazgató egyetemi tanár mondott emlékbeszédet a szép számú közönség előtt. Akit bővebben érdekel Fodor László élete és munkássága, alkotásai, az megtudhatja az „Erdész nagyjaink arcképcsarnoka” c. sorozat 10. számú füzetéből /Sopron, 2000, NyME-EMK/, amit a professzor asszony és Vermes Imre írt.

Ezt követően avatták fel azt az *emlékpadot*, amit az egyetemi Idegen Nyelvi Központ állított egykori vezető lektora, Koch Gyula /1916 - 1998 / emlékének.

Az emlékpad a B jelű főépület délnyugati sarkának közelében, a Bedő Albert út – Sébor János út találkozási pontján álló, emléktáblával ellátott, keményfából készült pihenő alkalmas. Az avatóbeszédet az aposztrofált személyiség mai hivatali utóda, Krisch Imre vezető nyelvtanár /I.Ny.K./ mondotta.

k. p.

(Fénykép: ZZ Foto & Média Ügynökség;
Zétényi Zoltán)

Nyugdíjasoknak - nyugdíjasokról.

Év vége felé közeledve minden szervezet, testület megpróbál leltárt készíteni, mi valósult meg az elképzelésekből, sikerült-e a célkitűzéseket végrehajtani. Ennek az elvárásnak próbál szakszervezetünk Nyugdíjas Bizottsága eleget tenni.

Az éves visszatekintés alapján megállapíthatjuk, hogy Nyugdíjas Bizottságunk szerves részévé vált az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezetének. Beilleszkedésünket és elfogadottságunkat jelzi az is, hogy a különböző szintű testületi ülések állandó meghívottja és résztvevője a Bizottság képviselője. Ezekon a fórumokon módunk és lehetőségünk van az erdészeti nyugdíjasok érdekében szólni, javaslatokat tenni, amivel természetesen élünk is.

Nagyon jónak és fontosnak ítéljük meg, hogy az Erdészeti Híradóban, mint szakszervezetünk egyik legjelentősebb demokratikus fórumán jelen lehetünk. A Híradó minden számában lehetőséget kapunk, hogy nyugdíjasainkhoz szólhassunk eme rovatban.

Ebben tájékoztatjuk olvasóinkat a legfontosabb intézkedésekről, amelyek elsősorban a nyugdíjasok élethelyzetét érintik.

Nagyon sajnálatosnak tartjuk, hogy a kormány által visszaállított méltányossági nyugdíjmelés lehetőségével ebben az évben – a korábbiakhoz képest – kevesen éltek, bár a kérelmezők rendre megkapták a kért nyugdíjmelést. Arra szeretnénk kérni alapszervezeti bizottságainkat, hogy a jövő évben a nyugdíjasokról készült felméréseket újból tekintsék át és ahol a minimális szint alatt van a nyugdíj – jelenleg 44.000.-Ft alatt – azokat szíveskedjenek felterjeszteni méltányossági nyugdíjmelésre. Egy pár köszönő levélből is tudjuk, mit jelent az 1.500.- - 2.000.-Ft körüli összeg, amely javítja az életkörülményeiket, szociális helyzetüket. Ezt, mint az elkövetkező 2005. év egyik legfontosabb feladatának tartjuk.

Ez év március 3-án volt szakszervezetünk kiemelkedő eseménye, a III. kongresszus, amelyen a Nyugdíjas Bizottságunk 2 fő szavazati jogú küldöttel vett részt. Nyugdíjasaink körében jó visszhangra talált, hogy a kongresszus egyhangúlag elfogadta a nyugdíjasaink érdekében megfogalmazott elvárásokat, amelyben megjelöltük, hogy a különböző szintű testületektől milyen intézkedéseket várunk el a jövőben. Ezen kongresszusi határozatra emelt elvárásokat az Erdészeti Híradóban megjelentettük, ezért erre most részletükben nem térünk ki. Ebben foglalmaztuk meg, hogy mit várunk el szakszervezetünk elnökségétől és mit az alapszervezetek bizottságaitól. Ez adja meg az alapot jövő évi munkánkhoz vezérfalként.

Szakszervezetünk Nyugdíjas Bizottsága alapító tagként vesz részt a Nyugdíjasok Országos Képviselőtársaságának munkájában. Ez évben is képviselőnk minden fórumon, tanácsülésen és továbbképzésen ott volt. A NYOK rendszeresen szervez fórumot a Pallas Páholynban, ahol az ország állami és kormány tagjaival találkozhatnak a résztvevők. Ezekon a fórumokon is módja volt Nyugdíjas Bizottságunk képviselőjének véleményeivel, javaslataival, felhívni a figyelmet nyugdíjasaink életkörülményeire.

Ha visszatekintünk erre az évre, megállapíthatjuk, hogy a kormány programjában elhatározott intézkedések megvalósultak, így a nyugdíjak némi vásárlóerő növekedéséről adhattunk számot. Az év elején kapott 6,5%-os nyugdíjmelésen kívül novemberben további 1 %-ot kaptak a nyugdíjasok januárig visszamenőleges hatállyal. A 13. havi nyugdíjból egy hetet év közben, míg a második hetet a novemberi nyugdíjával egyetemben minden nyugdíjas megkapott. Ugyancsak ebben az évben 5%-kal emelkedtek az öregségi nyugdíjak. 2005. évre 6,25 %-os nyugdíjmelést hagyott jóvá a parlament.

Változatlanul gondot jelent a nyugdíjmelés jelenlegi módszere. Az éves nyugdíjtömeg a novemberi utólagos emelésekkel elfogadható ugyan, de januártól – novemberig a nyugdíjasok helyzete erősen vitatható. A januári árhatások (infláció) rendszerint semmissé teszik a tervezett adatok alapján kalkulált előzetes nyugdíjmeléseket. Az utólagos novemberi kompenzáció miatt a nyugdíjasok rendre úgy érzik, hogy 11 hónapig hiteleztek az államnak. Hiszen az infláció egész éven át hat. Változatlanul az az álláspontunk, hogy ezt a helyzetet csak a nyugdíjreform további megvalósítása – benne a nyugdíjmelés módszerének megváltoztatása – oldhatja meg. A tényleges adatok alapján történő nettó jövedelem kiáramlásával egyenesen arányosan és évente egyszer folyósításra kerülő nyugdíjmelés szüntethetné meg ezt a társadalmi feszültséget.

Ami az elkövetkező 2005. esztendőöt illeti, nem leszünk feladatok híján. Az előttünk álló munkák számbavétele azonban arra késztet, hogy nem lehetünk maradéktalanul elégedettek a nyugdíjasok hazai társadalmi - gazdasági helyzetével. A nyugdíjreform továbbra is megoldásra vár. Annak bevezetése óta egyik kormány sem foglalkozott ezzel a kérdéssel. Az egész nyugdíjas társadalmat élénken foglalkoztatja az egészségügyi reformmal kapcsolatos tévováság. A gyógyszerárak átmeneti befagyasztása nem oldja meg a későbbi problémákat. Egyre többet beszélünk a házi betegellátásról, de nem teszünk érte semmit. Régóta követelési listánk élén van az alacsony, létminimum alatti nyugdíjak egyszeri, központi költségvetésből történő emelése, a kenyérgondok megszüntetése.

Még tudnám folytatni a kívánság listát, amiért a NYOK-kal együtt küzdünk, de úgy érzem, törekvéseink fellillantásával is érzékeltetni tudtam, hogy van mit tennünk holnap, de hosszú távon is.

E gondolatok jegyében szeretnék minden erdészeti és faipari nyugdíjasnak kellemes, családi körben eltöltött karácsonyi ünnepeket, valamint boldog, egyre gondtalanabb, betegségmentesebb Új Évet kívánni 2005. évre.

Varga György
az EFDSZ Nyugdíjas Bizottságának elnöke

Az erdőtüzek elleni védekezés

Tudósításunk címével megegyező tárgykörben rendezett konferenciát Sopronban a Nyugat-Magyarországi Egyetemen annak Erdőmérnöki Kara, valamint a Győr-Moson-Sopron Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság.

A fölöttébb fontos és már évek óta hiányolt rendezvény résztvevőit Prof. Dr. Horváth Béla intézetigazgató egyetemi tanár üdvözölte. Elmondta, hogy az egyetem már két év óta foglalkozik tűztechnikai kutatásokkal, s az eredményesebb munka érdekében együttműködési megállapodást hoztak létre az említett megyei katasztrófavédelmi igazgatósággal.

Köszöntötte a konferenciát Prof. Dr. Mészáros Károly, az Erdőmérnöki Kar dékánja is, aki a téma fontosságának indokolásaként elmondta: hazánk területéből ma már minden ötödik hektár erdő. Ezen túlmenően nemzetközi követelményekhez is igazodnunk kell az erdők tűzvédelmének dolgában.

A résztvevők között szép számban voltak jelen katasztrófavédelmi és tűzoltó szakemberek is. Az első szereplő is közülük lépett az előadói emelvényre.

Az erdőgazdaságok elhanyagolják a témát

Pesztenleher Lajos ezredes, a megyei katasztrófavédelmi igazgatóság vezetője előadásának első részében vázolta a megye általános katasztrófavédelmi helyzetét, majd áttért az erdők tűzvédelmének megtervezésére. Felhívta a figyelmet az edők tűz elleni védelméről szóló és 2000-ben némileg módosított 12/1997/II.26./BM. sz. miniszteri rendelethez, ami szerint a nagy- és közepes mértékben veszélyeztetett erdőterületek kezelői tűzvédelmi tervet kötelesek készíteni. Az ezredes tapasztalatai szerint az erdőgazdálkodók nemigen tesznek eleget ennek a kötelezettségüknek, nem készítik el terveiket vonatkozóan a tűzvédelmi tervet. A hivatásos tűzoltóság szabályzata is külön fejezetben foglalkozik az erdők tűzvédelmével és ennek betartása is kötelező.

A megyei parancsnok foglalkozott az erdők tűzvédelmi osztályokba sorolásának kritériumaival, valamint ismertette a tűzvédelmi terv fő fejezeteit és tartalmi követelményeit. Be-fejezésül elmondta, hogy az Állami Erdészeti Szolgálat területileg illetékes igazgatóságával is együttműködési megállapodásuk van, s térinformatikai rendszerük kiépítéséhez attól kapják a szükséges térképeket.

A tűzkárok és megelőzésük módszerei

Dr. Mészáros Károly professzor, kari dékán elsőként áttekintést adott az Európai Unió erdeinek vonatkozásában az erdőtüzek alakulásáról. Ezek elsősorban a mediterrán erdőkben fordulnak elő, nem ritkán szándékosság következtében. Rámutatott, hogy az uniótól pénzügyi támogatás is nyerhető a megelőző intézkedésekhez.

Magyarországon évente átlagosan 1000-1.500 hektár erdő ég le, főleg a Nagy-Alföldön. A tűz a növény- és az állatvilágot egyaránt károsítja. A direkt kár a közvetlen egyedpusztulásban nyilvánul meg, az indirekt kár pedig az élőlé-

nyek ökológiai életfeltételeinek megváltozásában. Szem előtt kell tartani, hogy erdőtűz esetén nem csak a faállomány, hanem a teljes erdei életközösség veszélyeztetett, amely a tűz után csak hosszú idő alatt tud regenerálódni.

A dékán felvázolta a megelőző védekezés főbb módszereit is, amelyek a következők:

- Felvilágosító munka a lakosság körében + a tiltás.
- Adminisztratív szabályozás (rendeletek, szabályzatok stb.).
- Az erdőgazdálkodással kapcsolatos megelőző intézkedések. (Pl. elegyes állományok létesítése; utak, nyílások tisztántartása; tűzörség működtetése stb.).
- A jogszabályi háttér megteremtése, illetve annak folyamatos karbantartása.

Fontos feladat az erdőtüzek információs rendszerének kiépítése és működtetése is. A dékán elmondta, hogy a Növénytan Intézet, valamint az Erdő- és Faanyagvédelmi Intézet már 1993 óta monitoringozza az erdőtüzek hatásait.

Az Erdőmérnöki Kar kutatásai

Horváth Béla Pattantyus-díjas professzor azokról a kutatásokról és kísérletekről adott áttekintést, amelyeket az Erdőmérnöki Karon folytatnak az erdőtüzekkel szembeni védekezéssel kapcsolatban, a védekezés technikai és technológiai hátterének fejlesztésére irányulóan.

A kutatások során először feltárták az eszközök meghatározó jellemzőit, összefoglalták a Magyarországon jelenleg alkalmazott technikákat valamint a külföldön alkalmazott erdőtűzoltási technikákat is. Hazai viszonylatban vizsgálták a föld- és homokszóró berendezéseket, továbbá az eszközöknek az erdei viszonyok között oly fontos terepjáró képességét. Gép- és eszköztervező munkát indítottak be. Megállapították például, hogy a PTSz-M. katonai láncaltalpas úszójármű igen jó terepjáró képességű és megtervezték hozzá a vízzel oltó speciális felépítményt. Reménnyel kecsegtet az impulzusos vízköddel oltó impulzuspisztoly és -ágyú is, amelyek fejlesztésével szintén folytatnak kísérleteket.

Gyorsbeavatkozó oltóeszközök

Dr. Fekete Gyula, a perbáli Mérnöki Gazdasági Tanácsadó Bt. ügyvezetője az erdőtüzek oltásának azokról a gyorsbeavatkozó eszközöiről adott áttekintést, amelyek már jelenleg is rendelkezésre állnak hazánkban.

Ilyen például az olasz DONDY-DMR tip. ároktisztító gép. Traktor vontatja 0,8 - 2,2 km/h sebességgel és a kimart földet egy oldalra teríti.

A Fieni GUN 500 tip. vízkifúvó-porlasztó berendezés tulajdonképpen mezőgazdasági növényvédő gép fák permetezésére. Alkalmas azonban sávnedvesítésre is az erdőben, 30 - 40 méter távolságról alkalmazva.

A BUSH Fire Top Line gyorssegység traktorvontatású pótkocsira épített tartály egy szabvány vízágyúval és egy impul-

zuságúval. Menetből olt. Rába-gyártmányú terepjáró tehergépkocsira is rá lehetne építeni. Hatásos eszköz.

A „Vízöntő” erdőtűzoltó aggregátot az említett perbáli társaság és a soproni Dr. Káldy József Erdőgépfelkészítő Központ együttesen fejlesztette ki és a Bt. forgalmazza. A 400 literes polietilén víztartályt és benzinmotoros membránszivattyút egytengelyes személygépkocsi utánfutón helyezték el. A két darab, egyenként 25 méteres felcsévélhető tömlővezeték végére erősített két szórópisztoly kb. 10-12 méter távolságra porlasztja ki az oltóvizet. Az aggregát ára – a megrendelt darabszámtól függően – 900.000 - 1 millió forint között mozog.

A TÁEG RT. tűzvédelmi terve

A konferencia sorrendben utolsó előadójaként Göde József, a soproni Tanulmányi Áll. Erdőgazdaság Rt. munka- és tűzvédelmi vezetője („civilben” szakszervezeti titkár kollé-

gánk) azt mutatta be konkrét példán, történetesen a TÁEG RT. példáján, hogy miként hajtották végre az erdők tűz elleni védelméről szóló, már említett BM-rendeletet.

A vállalat ismertetett tűzvédelmi szabályzatának részletes bemutatására természetesen nincs lehetőségünk. Az előadásnak csupán két érdekes adatát emeljük ki. Az egyik: az erdőgazdaság területén előforduló speciális tüzeset a tőzegtűz, amely oxigén nélkül is „ég”, vagyis nagy füst kibocsátással izzik jóval a talaj felszíne alatt. A másik: 1994 óta részletesen elemzik az előfordult tüzeseteket, s megállapították, hogy pénteki napok estéjén, 19-20 óra között szokott sok tűz keletkezni, jellemzően szándékosság következtében.

A konferencia az egyetem botanikuskertjében az említett „Vízöntő” tűzoltó aggregát működésének bemutatásával ért véget.

Dr. K. P.

Századik ...

... időszakos kiállítását rendezte meg a soproni Erdészeti Múzeum! Fölöttébb tiszteletreméltó jubileum ez egy ilyen viszonylag nem nagy szakmai kulturális létesítmény életében.

Teljesen egyértelmű, hogy ez a nem mindennapi sorozat dr. Ráczné Schneider Ildikó dr. erdőmérnöknek, a múzeum ma már nyugállományban levő igazgatójának köszönhető. Ő volt az, aki mintegy húsz esztendő szívós (és nem egyszer a szó szoros értelmében kétkezi) munkájával a gyűjtemény állandó kiállítási részét kifejlesztette és szépen, szakszerűen elrendezte a Templom-utcai egykori Esterházy-palotában. S ő tervezte és rendezte meg – ugyancsak szívós következetességgel – az időszakos kiállítások említett hosszú sorát is, egyiket a másik után.

Az állandó, terjedelmét tekintve nagyobb részleg mellett ezek az időszakos rendezvények voltak azok a kulturális ingyencégek, amelyek az utcáról becsalogatták a nagyérdemű közönséget a múzeumba, nem utolsósorban számos, Sopront felkereső külföldit is. Aki azután betért az időszakos kiállításra, az már nemigen mulasztotta el megtekinteni az állandó erdészeti, faipari és földméréstörténeti gyűjteményt sem.

*

A jubileumi kiállítás tartalma méltó volt az alkalomhoz! Gerincét azok a gyönyörű színes fényképek alkották, amelyeket Szakács László Bedő-díjas erdésztechnikus, a Zalaerdő Rt. Zalaegerszegi Erdészeti kerületvezető erdésze készített.

Hol? Természetesen elsősorban a dimbes-dombos zalai tájon és a pompás zalai erdőkben.

Szakács László, aki szakmai berkeinkben értékes, eredeti publikációi révén eredményes erdészettörténészként is közzismert, a fotográfálás szeretetét a szülői otthonból hozta magával. Édesapja, az egykori királyhalmi erdészdiák is szorgalmas fényképész volt. S ez bizony nem volt mindennapos jelenség a két világháború közötti időkben. Egykori felvételei ma már dokumentum-értékűek.

Fia a soproni kiállításon elsősorban természet- és tájfényképként mutatkozott be. Ilyen irányú képességének összetevőit nehéz rangsorolni. Kezdjük talán a technika tökéletes birtoklásával. Legyen szó akár egy sötét állománybelsőről, akár egy napsütötte tájról: a felvételek technikailag egyformán tökéletesek. Egy bükkerdő szélső fái közül a távoli hullámos dombvidékre vetett pillantáson a legtávolabbi tájrészletek éppen olyan élesen rajzolódnak ki, mint a kép előterében álló fák.

*

Erénye Szakács Lászlónak, hogy nem esett több más erdészfotósra abba a hibájába, hogy felvételein túltengenek a bükkös erdőrészletek (bár ez Zala esetében érthető és elfogadható lenne). Kétségtelen, hogy az égbe nyúló, hamvas-szürke bükkfák sokasága – akár a zöld nyári, akár a pirossárgás-barna őszi lombkoronával – a leglátványosabb, s így a leghálásabb fotótémák egyikét jelentik. Művésznünk azonban képes volt más erdőtípusok szépségeit is tükrözteni képein. De nem csak a szabályosság, hanem a bizarrság szépségét is: a vonaglóan tekervényes gyökőket, az egymásba fonódó, összenőtt törzseket.

*

További erénye Szakács László fotóművészetének, hogy miként az erdőállományok esetében nem tengtek túl a bükkös témák, úgy az évszakok esetében sem tengtek túl az őszi felvételek. Kétségtelen, hogy esztétikai tekintetben az őszi színorgiája a leghálásabb fotótéma, ám Szakács képes bemutatni a másik három évszak szépségeit, szín- és fényárnyalatait is.

Végül: Szakács László már megtanulta, hogy egy fotókiállítás sikeréhez alapvetően fontos, de nem kizárólagos feltétel a technika biztos kezelése, a jó témaválasztás és a felvétel gondos megszerkesztése. Fontos feltétel az ötletes címadás, a

„blikkfangos” képszöveg is! Egy fantáziadús képaláírás olykor még egy közepesre sikeredett képet is fel tud „dobni”, mert a szemlélő képzeletében megmozgat, felvillant valamit, amitől azt mondja: „Ez igen! Valóban! Jaj, de jó!”.

*

Szakács László a fotóművészetben már nem ígéret, hanem bizonyító – bizonyított tehetség. Művészete, neve már így is bejegyeztetett a „nagy könyvbe”. Talán azonban akkor lenne még kerekesebb, kiteljesedettebb, ha a statikus erdei csendeleitek és tájképek területéről tovább lépne a *dinamikusabb, mozgalmasabb életképek és zsánerek irányába* /is/: az erdei munka jelenetei, érdekes arcok stb. fényképezése felé.

*

Nem lenne teljes a mi kiállítási tudósításunk sem, ha nem tennénk említést a jubileumi kiállítás másik két alkotóeleméről: Szelekovszky Magdolna miskolci keramikus nagyméretű babafiguráiról és Balogh Mihály zalai népi iparművész fából faragott dísz tárgyairól és egyedi bútorairól.

Szelekovszky Magdolna – művészeti szakközépiskolai keramikus tanár – *babái bámulatos alkotások*. Mindegyikük feje a portré- és zsánerszobrászat egy-egy kis remeke, amit a figurák – nyilván igen nagy munkával elkészített – öltözete tesz teljessé.

Balogh Mihály is valóban mestere a maga művészetének. Famunkái nemcsak meglepő formatervezésük miatt remek. Hanem azért is, mert az alkotó esztétikai szempontból *kiválóan tudta kihasználni a kézbe vett fadarab szerkezetét*: a rostnyalábok futását, a göcsöket, a faanyag hol szabályosan, hol szabálytalanul változó színezetét.

*

Összességében a kiállítás rendezője a fotó, a kerámia és a fa kombinációjával maga is olyan pompás alkotást hozott létre, ami hosszú időre emlékeztetése tette az Erdészeti Múzeum jubileumi, századik időszakos kiállítását.

Dr. K. P.

Vadásznap a könyvtárban

Budapesten, az Attila út 93. szám alatti székházában /I. ker./ hangulatos vadászati tárgyú bemutatókat rendezett a fennállásának immár 53. évében járó *Országos Mezőgazdasági Könyvtár és Dokumentációs Központ*. Közlebről annak *Agrár-szakirodalmi Szolgáltatóháza* /ASzSz/.

Kászoni Zoltán erdélyi származású, de már kilenc év óta Budapesten élő vadászíró mutatta be új könyveit. Muray Róbert festőművész pedig életmű-albumát és saját, valamint az általa vezetett festőiskola (a most tízéves Altamira Egyesület) tagjainak számos szép alkotását. Mindehhez csatlakozott Magyarovics Károly Esztergomban élő állatpreparátor pompás diorámája és a mesterségéről szóló előadása.

*

Tagtársaink közül bizonyára számosan tudják (akik pedig még nem tudják, azoknak is hasznos tudni), hogy ez a könyvtár többek között a régebbi és jelenkori erdészeti-vadászati-faipari és ezekhez kapcsolódó szakirodalomnak is kincsesbányája. Ez a bemutató nap nem az első volt az OMKG konferencia- és kiállítótermeiben; az ASzSz időről időre sort kerít a hasonló, szellemi felüdülést és töltökezést jelentő rendezvényekre.

Gulácsiné Pápay Erika főigazgató asszonynak és Eszes-Istenes Zsoltnak, az ASzSz vezetőjének üdvözlő szavai után elsőként Kászoni Zoltán tartott kötetlen, élvezetes előadást: könyvei okán inkább „szűkebbnek” éppen nem nevezhető páttriája, Erdély vadászatáról. Ebből idézünk fel néhány mondatot.

*

Erdély igen változatos, erdőkben-hegyekben-dombokban-vizekben gazdag földje mindig gazdag volt vadban-vad-fajokban is. Például a régi Magyarországon Erdélyben lötték az utolsó vadon élő európai bölényt is 1762-ben. Se szeri, se

száma a régi erdélyi nemesi címerekben is a különféle vadárólásoknak. A Kászoniak címerében is farkas látható (a család 1651-ben kapta meg a főnemesi rangot).

Ilyen körülmények között persze virágzott a vadászat és annak talaján a vadászati szép- és szakirodalom is. Példa erre a czegei Wass-család: Wass György 1661-től 1731-ig, vagyis 70 éven keresztül vezette vadásznaplóját. Nem kis teljesítmény ebben a műfajban! Neves XX. századi utóda, az emigrációban tragikusan elhunyt író, Wass Albert is nagy vadász volt (baráti társaságban „Albi”-nak szólították). Cserszilvási Ákost is fölösleges volna bemutatni a vadászati irodalomban járatosoknak.

*

Míg Magyarországon a gímszarvas bika a királyi vad, addig Erdélyben: *a medve!* Erre az érdekes és félelmetes, szép és egzotikus vadra fáj igazán a foga mindig a dúsgazdag földesúrnak is, a szegény orvvadásznak is. S erre fáj a foga az egyszerű csizmadia-segédből a „Kárpátok géniuszává” és román államfővé avanzsált *Ceauscescunak* is, mert nem kevesebb, mint *372 db. medvét lőtt*. Volt olyan vadászata, hogy két nap alatt 43 darabot puffantott le a „conducator”. De még ez sem volt elég neki. Világrekord babérokra is pályázott. Kászoni Zoltán ismerte azt az embert, aki alkalmas volt őt segíteni ebbéli törekvéseiben, mert *értett a medvebőr-trófea nyújtásához*.

*

Ez már patológia – mondhatnánk fejcsóválva. Kászoni Zoltán azonban figyelmeztet: nem a csúfos véget ért egykori román államfő az egyedüli torz lelkialkat a vadászok társadalmában.

Maga I. Ferencz József király és császár minősítette szadistának trónja örökösét, az ugyancsak golyók által végzett

Ferencz Ferdinándot, aki Kászoni szerint nem kevesebb, mint 230.000 darab vadat lőtt le.

Ilyen és hasonló érdekességeket tudhatunk meg Kászoni Zoltán bemutatott könyveiből, amelyek a következők:

- Vadászatok-vadászutat Erdélyben.
- Az a medvé, pisztrángos, csodás Erdély.
- Hal és horgászat Erdélyben.

(Az utóbbi címhez azt a megjegyzést fűzzük, hogy a szerző nem csak nagy sportvadász, hanem ichtiológus, okl. halászipari szakmérnök is.)

*

Muray Róbert festőművész volt ennek a napnak a másik szereplője, aki röviden vázolta élettörténetét, művészi pályafutását. A vadászfestészetet napjainkban már számosan művelik, nem egy erdész is, de kétségtelen, hogy a legnagyobb nimbusz Muray művészetét övezi. „Témám: a természet” című önéletrajzi albuma gyönyörű, külön recenziót igényelne. Gyönyörűek voltak a kiállított olaj- és vízfestmények, ceruza- és krétarajzok is. Nem egy alatt már a „Magántulajdonban” felirat volt olvasható.

A képeket meg is lehetett, vásárolni. Muray Róbert /zömmel olaj/ képeinek ára 90 - 500 ezer forint között mozgott,

barátainak, kollégáinak munkái pedig 28 - 190 ezer forint között.

*

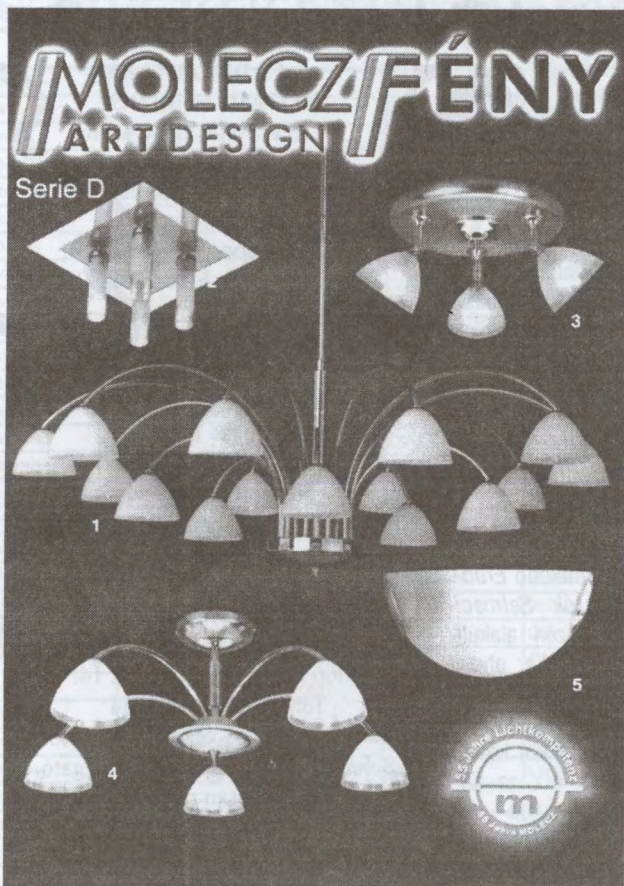
Magyarovics Károly preparátor vadászati diorámája az OMGK épületének utcai kirakattát díszítette, de készítményeinek egy része látható volt a belső helyiségekben is. A mester a preparátori munka funkciójának arról a fejlődéséről szólt, amelyet korunk természetszemléletének változása vont maga után. *A preparáció egyre inkább részévé válik a természetvédelemnek*, a természeti értékek megőrzésének és az ismeretterjesztésnek. Mind többen igénylik magánemberként is, hogy a természet alkotásai – lehetőleg élethű megjelenítésben – jelen legyenek otthonukban. A tudomány is növekvő mértékben igényli a preparátori szolgáltatásokat.

Összefoglalva: az OMGK-ASzSz jó szolgálatot tett a vadászati kultúra és ismeretterjesztés ügyének ennek a bemutatónapnak a megrendezésével. Reméljük: folytatása következik.

Dr. K. P.

forestpress

erdészet – faipar – vadászat természetvédelem

A 7000 lámpa, csillár és világítótest háza!

Szeretné egy helyen látni az összes lámpát, csillárt és világítótestet, amely csak elképzelhető?

Mi: a budapesti Molecz-Fény, kívánságát ezentúl teljesíthetjük. A Molecz cég Ausztria legnagyobb lámpagyártó vállalata és világszerte majdnem minden kontinensen sikeresen működik. Így biztos lehet abban, hogy kompetens partnerrel áll szemben.

Címünk: Molecz Fény Csilláruháza
1113 Budapest, Karolina út 17.
Telefon: (1)385 22 12.

Mintatermünkben 800 m²-en 7000 féle világítási cikk között válogathatnak.

Az EFDSZ tagjai számára az alábbi vásárlási kedvezményt biztosítjuk vásárlásonként:
20.000 Ft feletti vásárlásnál -5%. 100.000 Ft felett -10%. 150.000 Ft felett -15% engedményt adunk.

Hírek

Pro Caritate díjat adományozott az egészségügyi, szociális és családügyi miniszter **Piros Istvánné dr.**, a Nyugdíjasok Országos Képviselője /NyOK/ Társadalombiztosítási Bizottságának elnöke részére, az ebben a minőségében huzamos időn át kifejtett eredményes munkásságának elismeréseként, Pirosné asszony partnerszervezetünkben a mi nyugdíjas szakszervezeti tagtársaink érdekeit is agilisán képviseli, rendszeres munkakapcsolatban áll Nyugdíjas Bizottságunkkal és idős tagtársaink tájékoztatását szolgáló értékes cikkeket publikál lapunkban. Kitüntetéséhez gratulálunk és további sikereket, eredményes munkát kívánunk

Béke Nobel-díj erdőtelepítésért. A kimagasló nemzetközi elismerést Wangari Maathai kenyai természetvédelmi aktivista kapta azért, mert mintegy 30 millió darab facsemete eltelepítésének volt valamilyen formában részese. A nemzetközi hírközlő szervek nem mulasztották el az eseményhez azt a kommentárt fűzni, hogy a kenyai asszony az első afrikai nő, aki ebben a magas kitüntetésben részesült, megelőzve olyan közismert jelölteket, mint pl. II. János Pál pápa, Lech Walenca stb.

Százéves a NyME Erdőmérnöki Karának Erdőműveléstani Tanszéke (amit bizonyára sokan nem tudtak a szakmában, sőt hitetlenkedve fogadták a hírt). A jubileum alkalmából a Kar és az MTA Erdészeti Bizottsága kétnapos tudományos konferenciát rendezett Sopronban az egyetemen. Ennek keretében többek között ismertették a tanszék történetét és köszöntötték a jubiláló intézményt. A második nap témája „A szálalás lehetőségei Magyarországon” címet viselte, s az előadás-sorozathoz kapcsolódott a Roth-féle kísérleti szálalóerdő megtekintése is.

Tudománytörténeti ankét. A 21. alkalommal rendezte meg már az MTESz Tudomány- és Technikatörténeti Bizottsága (számos más hasonló szellemi profilú szervvel együttműködve) országos ankétját a „*Mérnök, természettudós és orvos dinasztiák, amelyek befolyásolták Magyarországot szellemi életét.*” témakörben. Szakmánk részéről **dr. Tóth Sándor László** FVM-főtanácsos tartott előadást „Faipari családok. A Kölber kocsigyártó dinasztia” címmel. A háromnapos ankétot Budapesten több helyszínen bonyolították le.

Fegyver jogszabály változások. Számos tagtársunkat érinti az a tény, hogy 2004. május 1-én hatályba lépett a lőfegyverekről és lőszerkekről szóló 2004. évi XXIV. törvény. Szeptember 3-án pedig a törvény végrehajtására kiadott 253/2004/VIII. 31./Korm. sz. rendelet. Továbbá a lőtterekről, lőfegyverekről, lőszerkekről, lőszerkekről, a fegyvertároláshoz szükséges elméleti és jártassági követelményekről szóló 49/2004/VIII. 31./BM. sz. miniszteri rendelet. Továbbá a fegyverismereti vizsga, a fegyverforgalmazási vizsga, a lőfegyver, lőszer hatósági tárolása és a fegyverekkel, lőszerkekről kapcsolatos tevékenységek engedélyezésének igazgatási szolgáltatási díjáról szóló 50/2004/VIII. 31./BM. sz. rendelet.

Az Erdészeti Múzeum Nagy László faszobrász alkotásaiból rendezett bemutató kiállítást. Az 1947-ben született, nagycenki származású művész alkotásai főleg feketedió fából készített bútordíszítések, csillárok, címerek, absztrakt formák stb./ Magyarországon, Ausztriában, Németországban köztereken, múzeumokban és más közintézményekben láthatók.

Szlovákiai viharok. Hírügynökségi jelentések szerint a Közép-Európán november 19-én végigsöprő orkánerejű szél a *Magas-Tátrában* 12-20 ezer hektár erdőterületen csaknem 3 millió fát döntött ki vagy tört le. Az orkán *gyakorlatilag tönkretette a Tátrai Nemzeti Park (TANAP) ökoszisztémáját.* Elsősorban a növényvilág, mint az állatvilág élettere ment tönkre, de nagy potenciális károk keletkeztek ennek révén a talaj szempontjából is. A téli sport létesítményeinek károsodása miatt nagy az idegenforgalmi-turisztikai bevételek kieséséből származó kár is. A letarolt faanyag feldolgozása másfél évig is eltarthat, e célból a hadsereg alakulatait is munkába állították. Az élővilág rekonstrukciójának időtartamát egyelőre fel sem tudják becsülni a szakemberek.

Tizenöt éves a Sopronban működő Erdő- és Faipari Mérnök-hallgatók Selmeci Társasága, amely 1989 őszén alakult hallgatói kezdeményezésre. *Célja:* olyan diákélet kialakítása és támogatása az egyetemen, amely egyaránt megfelel a selmeci hagyományoknak és a kor követelményeinek. Megalakulása óta az ST rendezi minden évben a balek- és valétabált, valamint Halottak Napján az elhunyt oktatókról és a hősi halott főiskolai-egyetemi hallgatókról való megemlé-

Címképünket a CARDEX Kft. (Budapest) karácsonyi-újévi, bolti forgalomból beszerzett üdvözlőlappal vettük át.

kezést. Egyetemi jegyzetektől álló könyvtárral rendelkezik és tradicionális könyveket is kiad. Lehetőségeihez mérten támogat minden olyan kezdeményezést, amely a diákélet gazdagítását szolgálja.

Vipera-központ. A környezetvédelmi és vízügyi miniszter átadta rendeltetésének a Kiskunsági Nemzeti Park területén, *Peszéradacson* a 22 millió forint beruházással létesített *Rákosi Vipera Védelmi Központot.* A kígyófajt az 1870-es években a főváros határában fekvő Rákosmező térségében fedezte fel Méhelyi Lajos herpetológus. Az 50-60 centiméterre megnövő, s az embere nézve gyakorlatilag veszélytelen hüllőt napjainkban már közvetlenül veszélyezteteti a kipusztulás. Ezért kezdeményezte megmentésére az említett központ létrehozását a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület. A beruházást az EU Life Nature programja is támogatta anyagilag.

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI HÍRADÓ

XIV. évfolyam 4. szám.

Kiadja:

az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete

1061 Budapest, Jókai tér 9.

Tel.: 331-4369; Fax: 374-3025

Felelős kiadó:

Herczeg Miklós főtítkár

A Szerkesztő Bizottság:

Barta László, Fritsch Ottó,

Gilicze Péter

Herczeg Miklós (elnök)

Németh Szilveszter

A szerkesztésben közreműködik:

Dr. Király Pál

Nyomda:

CERBERUS Nyomdaipari Könyv- és Lapkiadó Kft.

1066 Budapest, Lovag u. 14.

Tel.: (06) 1-302-5154

Felelős vezető:

Schmidt Gábor ügyvezető igazgató

A lap átlagosan negyedévenként jelenik meg.

Hírlapárusítói forgalomba nem kerül, terjeszti az EFDSz.